

Δήμος Χλωπτσιούδης

Έκφραση Έκθεση Γ' Λυκείου

σχεδιαγράμματα εκθέσεων

Χλωπτσιούδης Δήμος
Έκφραση - Έκθεση Γ' Λυκείου
σχεδιαγράμματα εκθέσεων

ISBN: 978-618-80632-9-7

© Χλωπτσιούδης Δήμος

© schooltime.gr

Οκτώβριος 2013

εκδόσεις: schooltime.gr

e-mail: info@schooltime.gr

url: www.schooltime.gr

εκδοτική επιμέλεια: Δήμος Χλωπτσιούδης

e-mail: chldimos@gmail.com

url: http://chldimos.blogspot.com

Τα ψηφιακό σχολικό βοήθημα διανέμεται δωρεάν αποκλειστικά από τον ψηφιακό τόπο του schooltime.gr.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή περιληπτική), με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό ή άλλο, χωρίς τη γραπτή άδεια του συγγραφέα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύγχρονη Εκπαίδευση	7
Τροχαία Ατυχήματα	11
Ανθρώπινα Δικαιώματα	13
Δικαιώματα του Παιδιού	15
Θανατική Ποινή	17
Εγκληματικότητα	19
Φανατισμός - βία - πολιτική βία - σχολική βία	23
Τρομοκρατία	27
Ναρκωτικά - τοξικές ουσίες	29
Αρχαία Μνημεία - Μάρμαρα Παρθενώνα	35
Τουρισμός	39
Κοινωνικός Κομφορμισμός - Μαζοποίηση	41
Εξειδίκευση	43
Ευθύνη του επιστήμονα	47
Τεχνικός Πολιτισμός	49
Ποιότητα Ζωής	53
Υπερκατανάλωση	57
Οικολογική καταστροφή	61
Ελεύθεροι χώροι - αστική ζωή	65
Ενεργειακή σπατάλη - μορφές ενέργειας	67
Φυσικές καταστροφές	69
Διαφήμιση	71
MME	73
Δημοσιογραφική δεοντολογία	79
Διαδίκτυο	81
Ανθρωπισμός	85
Ηθική - Σεβασμός	87
Δημοκρατία	89
Προπαγάνδα	93
Λαϊκισμός	95
Αστυνομία	97
Ευρωπαϊκή Ένωση	99
Κοινωνικός αποκλεισμός - ρατσισμός	101
Πολυπολιτισμικότητα	107
Παγκοσμιοποίηση	109
Παράδοση	111
Ψυχαγωγία - Διασκέδαση	113
Ελεύθερος χρόνος	117
Νεανική διασκέδαση	121
Τέχνη	123
Αθλητισμός	127

Η γλώσσα των νέων	131
Στάση και συμπεριφορά των νέων	133
Πρότυπα συμπεριφοράς και είδωλα νέων	139
Ενδυμασία	143
Παγκόσμιο διατροφικό πρόβλημα	147
Διατροφή - Διατροφικές διαταραχές	149
Εργασία - Ανεργία	153
Η φτώχεια ως κοινωνικό πρόβλημα	157
Σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα	161
Ειρήνη - πόλεμος	163
Παιδική εργασία	165
Ανίατες - μολυσματικές ασθένειες	167

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περίληψη	169
Μέσα πειθούς	170
Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου	171
Δοκίμιο - Άρθρο- Επιφυλλίδα	172
Οργάνωση του λόγου, χρήση σημείων στίξης	174
Χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου	174
Διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις	175

«Σε κάθε χώρα το εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί το θεμέλιο για τη διαπαιδαγώγηση της νέας γενιάς. Ωστόσο, στη χώρα μας συχνά οι μαθητές δείχνουν με πολλούς τρόπους ένα ιδιότυπο μίσος προς το σχολείο. Αναζητήστε τα αίτια αυτής της συμπεριφοράς τους σε ένα άρθρο (500-600 λέξεις)»

ή

«Κάθε εκπαιδευτικό σύστημα αντικατοπτρίζει τις κοινωνικές και πολιτικές αρχές ενός έθνους, είναι μία μικρογραφία της ίδιας της κοινωνίας. Ωστόσο, συχνά με τον τρόπο αυτό αναπαράγει τα στερεότυπα και τα αρνητικά κοινωνικά πρότυπα. Προτείνετε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεις) τρόπους ώστε να αλλάξει το εκπαιδευτικό μας σύστημα να διορθώσει τα όποια αρνητικά στοιχεία διακρίνονται»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές που ενήλικες, γονείς και δημοσιογράφοι, κατηγορούν τη νέα γενιά ότι δεν αγαπά το σχολείο ή ότι αναζητά τρόπους να αποφεύγει το μάθημα. Πρόκειται συνήθως για μία στάση ατόμων που έχουν απομακρυνθεί πολύ από τα προβλήματα της εκπαίδευσης και την ψυχολογία των μαθητών και δεν κατανοούν πώς αυτά επηρεάζουν τη συμπεριφορά των νέων.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Αίτια κακής εκπαίδευσης

✓ Το σύγχρονο σχολείο είναι:

κομφορμιστικό: δεν επιτρέπει καμία ατομική πρωτοβουλία, δε αξιολογεί τις θετικές πρωτοβουλίες κι επιβάλλει απόλυτη ομοιομορφία στη συμπεριφορά και τις επιθυμίες των μαθητών και καμία ουσιαστική επιλογή (δε λαμβάνονται υπόψη οι μαθητικές κλίσεις).

εξετασιοκεντρικό: όλη η αξιολόγηση στηρίζεται σε ποικίλες εξετάσεις (προφορικές ή γραπτές) και έτσι μέσα από ένα τάχα αντικειμενικό τρόπο καθορίζεται όλο το μέλλον του νέου => άγχος καθώς όλη η μαθητική ζωή είναι εξετάσεις

=> αξιολογείται παρά μόνο η γνώση

=> επιβάλλεται πρακτικά η στείρα αποστήθιση κι όχι η κριτική στάση

=> επιβάλλεται η αυθεντία του εκπαιδευτικού και του βιβλίου κι όχι η δημιουργική κρίση του νέου

=> η αξιολόγηση της γνώσης δε λαμβάνει υπόψη το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον του παιδιού, αλλά μόνο στείρα καθορίζει τη ζωή του

=> δεν αξιολογείται η πρωτοβουλία, δε λαμβάνεται υπόψη η επιθυμία του μαθητή και οι κλίσεις του γιατί δεν εμπίπτουν στο εξεταστικό σύστημα, δεν αξιολογείται η συμπεριφορά, η επιθυμία συνεργασίας κτλ.

=> το σχολείο είναι ανταγωνιστικό => προβάλλεται ο κοινωνικός κανιβαλισμός και ο ατομισμός στις επιδόσεις χωρίς να μαθαίνει το παιδί τη σημασία της ομάδας/ συλλογικότητας.

Το σύγχρονο σχολείο έχει σοβαρές ελλείψεις:

✓ δημοκρατικότητας (πχ επιβάλλεται ελαστική συμπεριφορά σε εκπαιδευτικούς και αυστηρή σε μαθητές μαθαίνοντάς τους να μη κρίνουν, αλλά μόνο να κρίνονται και να υπακούουν).

✓ κατάλληλης παιδαγωγικής προσέγγισης. Συχνότατα το μάθημα καταντά βαρετό επειδή

το απαιτεί το "κυνήγι της ύλης" ή η κακή διδακτική προσέγγιση. Το μάθημα στέκει μακριά από την παιδικές/εφηβικές/νεανικές ψυχοσυναισθηματικές ανάγκες. Οι εκπαιδευτικοί δεν επιμορφώνονται παιδαγωγικά και συχνά ούτε στο διδακτικό τους αντικείμενο.

✓ Σε υλικοτεχνικές υποδομές (φτωχές έως ανύπαρκτες βιβλιοθήκες, εργαστήρια πληροφορικής μόνο για το μάθημα κι όχι για τον ελεύθερο χρόνο του μαθητή, ανύπαρκτα εργαστήρια ξένων γλωσσών, Γεωγραφίας-Ιστορίας, Φυσικής-Χημείας, σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας κτλ).

✓ Σε σύγχρονα διαμορφωμένες τάξεις (όλες μουντές, σοβαρές και καθόλου ευχάριστες με βάση τις ανάγκες των νέων).

✓ Στη στήριξη των αδύναμων μαθησιακά μαθητών, στην επίλυση μαθησιακών δυσκολιών (δυσλεξία κτλ), ψυχολογική και κοινωνική στήριξη αδύνατων ή "ζωηρών" μαθητών (μόνο με την ποινή προσπαθούν να τους συνετίσουν).

✓ Υπάρχει μία τάση στην κοινωνία όλα τα παιδιά να οδηγούνται στο Ενιαίο Λύκειο προκειμένου να μπουν στο πανεπιστήμιο (εξ' ου και οι τόσοι εξεταζόμενοι στις πανελλαδικές). Πρόκειται για μία επιλογή που στηρίζεται

- στην ανυπαρξία επαγγελματικών δικαιωμάτων στην επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση

- στην κακής ποιότητας λειτουργία των ΕΠΑΛ

- στην ελπίδα ότι ένα πτυχίο θα βοηθήσει κοινωνικά -πρωτίστως- κι επαγγελματικά το νέο

- στην κοινωνική ανάδειξη -ως αυτοσκοπό- του ατόμου (αφού οι πνευματικές εργασίες έχουν μεγαλύτερη αίγλη από τις χειρωνακτικές παρά τις όποιες διαφορετικές οικονομικές απολαβές)

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- καλλιέργεια/ανάπτυξη κριτικής σκέψης,

- να μάθει το παιδί να μελετά (όχι να "διαβάζει" ή να "παπαγαλίζει"), να ερευνά,

- να "μάθει πώς να μαθαίνει" (εννοώντας την πρωτοβουλία, την επιθυμία για αναζήτηση της γνώσης και όχι της επιβολή της. Ειδικά το τελευταίο έχει ιδιαίτερη σημασία αφού οι γνώσεις του σήμερα που μεταφέρονται στο παιδί, στο κοντινό μέλλον θα είναι πολύ φτωχές κι όχι μηδαμινές). μέσα από διαθεματικές ομαδικές εργασίες

- ερευνά, αναζητά τη γνώση και δεν την έχει έτοιμη

- μαθαίνει να συνδέει τις αποσπασματικές γνώσεις που απέκτησε γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα/ζήτημα

- μαθαίνει να συνεργάζεται, να σκέφτεται την ομάδα/συλλογικότητα, να χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες, να παρουσιάζει, να κρίνει και να κρίνεται, να γράφει

- χρησιμοποιούν κάθε γνώση

- αξιοποιούν υλικοτεχνικές υποδομές (βιβλιοθήκες, εργαστήρια Η/Υ, διαδίκτυο, εφημερίδες κτλ).

- το διαλογικό μάθημα (διάλογος/συζήτηση όχι με κλειστού τύπου ερωτήσεις με το δάσκαλο, αλλά μεταξύ των μαθητών. Ο εκπαιδευτικός είναι αυτός που ελέγχει την ποιότητα της συζήτησης και ασκεί τους μαθητές στη χρήση επιχειρημάτων. Αξιολογεί αυτές τις ικανότητες, την επιθυμία για διάλογο, τη χρήση των συλλογισμών και τις γνώσεις που επικαλούνται οι μαθητές).

- τα παιδιά μαθαίνουν να κρίνουν ιδέες και όχι άτομα και να κρίνονται αναλόγως

- να συζητούν με όρους διαλόγου (χωρίς επιβολή άποψης με τη βία ή φωνές)

- καλλιέργεια/ανάπτυξη δημιουργικότητας με τη μελέτη/διαθεματική προσέγγιση

- διοργάνωση πολιτιστικών δράσεων (που αξιολογούνται) μέσα στο γνώριμο/οικείο σχολικό περιβάλλον και το μαθητικό κοινό (εκθέσεις φωτογραφίες, ζωγραφικής, μουσικές εκδηλώσεις, θεατρικά δρώμενα που γράφουν ή απλά παίζουν μαθητές, φεστιβαλικές δράσεις,

σχολική έντυπη ή ηλεκτρονική εφημερίδα κτλ) με συγκεκριμένα κάθε φορά θέματα/αφιέρωματα

- καλλιτεχνική κρίση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ (ανάλογα με το θέμα προσεγγίζεται διαφορετικά)

Επιλογικά, αξίζει να σημειώσουμε ότι στόχος της παιδείας δεν είναι ή δεν πρέπει να είναι η απλή μεταφορά γνώσεων. Οι γνώσεις έχει αποδειχθεί ότι αλλάζουν/μετασχηματίζονται πολύ γρήγορα, ειδικά στο σύγχρονο καταιγισμό πληροφοριών. Αντίθετα, το σχολείο πρέπει να βγάζει πολίτες που να μπορούν να κρίνουν ανεξάρτητα/αυτόνομα τόσο τις πληροφορίες που λαμβάνουν όσο και το ίδιο το περιβάλλον τους. Ωστόσο, για να γίνει κάτι τέτοιο το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να γίνει πιο δημοκρατικό. Οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις ατομικές επιθυμίες και κλίσεις/επιλογές των μαθητών και να αναπτύσσει τις ικανότητές τους διδάσκοντάς τους βιωματικά την αναζήτηση της γνώσης, τη συνεργασία και το σεβασμό.

**παιδεία όμως είναι
και η διά βίου μάθηση**

Το σχολείο -πλην των τελευταίων ετών σταματά στο Λύκειο. Αδιαφορεί για τους ενήλικες παρά το λειτουργικό αναλφαβητισμό και την αδυναμία τους να παρακολουθήσουν της επισημονική εξέλιξη και τις σύγχρονες γνώσεις. Έτσι, είναι αναγκαίο όσο ποτέ να αναπτυχθεί η διά βίου μάθηση και να απλωθεί σε κάθε τοπική κοινωνία. Η πρόταση αναφέρεται σε οργανωμένα σεμιναριακά μαθήματα (προσαρμοσμένα στον πρακτικό και κριτικό τρόπο σκέψης των ενηλίκων και την αδυναμία τους να μελετούν όπως οι μαθητές).

Η αναγκαιότητα αυτής της μορφής οργανωμένης εκπαίδευσης έγκειται

- Στην εκπαίδευση για λόγους επαγγελματικούς τους ενηλίκων (η αγορά εργασίας αλλάζει, προσαρμόζεται σε νέες ανάγκες που αδυνατούν συχνά να παρακολουθήσουν οι ενήλικες)
- Στην ενίσχυση των γνώσεών τους για λόγους επιθυμίας, ανάπτυξη κριτικής ικανότητας-άγνοια
- Δημιουργία Σχολών Γονέων (για να μπορούν να βοηθήσουν ψυχολογικά και συναισθηματικά τα τέκνα τους)
- Επέκταση του θεσμού των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων σε κάθε δήμο μα μαθήματα/αντικείμενα που ενδιαφέρουν τους ενήλικες (ξένες γλώσσες, Η/Υ, πολιτικά κι αστικά δικαιώματα, καλλιτεχνικά κτλ)
- Σύσταση λαϊκών πανεπιστημίων για πιο οργανωμένη εκπαίδευση με παροχή ειδικών διπλωμάτων
- Δημιουργία ειδικών τμημάτων Τεχνικής Εκπαίδευσης για ενήλικες (πέραν των εσπερινών λυκείων).

«Τα τροχαία ατυχήματα στη χώρα μας τείνουν να μετατραπούν σε μία μάστιγα που αφήνει πίσω της ετησίως χιλιάδες νεκρούς ή τραυματίες. Σε μία ημερίδα που οργανώνεται από τον οικείο δήμο έχετε αναλάβει να παρουσιάζεται μία 10λεπτη εισήγηση ως εκπρόσωπος των μαθητών του σχολείου σας. Σκιαγραφήστε τα αίτια του προβλήματος και προτείνετε λύσεις (500-600 λέξεις)»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αξιότιμε Δήμαρχε,
κύριοι Δημοτικοί Σύμβουλοι,
κυρίες και κύριοι
αγαπητοί/ φίλοι συμμαθητές,

Αποτελεί πλέον μόνιμο θέμα της έντυπης και της ηλεκτρονικής ειδησεογραφίας η αναφορά σε σοβαρά τροχαία ατυχήματα. Το πρόβλημα έχει πάρει πια ανεξέλεγκτες διαστάσεις ώστε να κάνουμε λόγο συχνά για εμφύλιο πόλεμο στην ασφάλτο. Καθημερινά χάνονται χιλιάδες νέοι κυρίως άνθρωποι, πολίτες της πλέον παραγωγικής ηλικίας με τρομακτικές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Αίτια

- η απουσία οδικής και κυρίως οδηγικής συμπεριφοράς. Οι οδηγοί εκπαιδεύονται σε λίγες ώρες απλά πώς να περάσουν τις -διαβλητές- εξετάσεις απόκτησης διπλώματος. Δεν εκπαιδεύονται σε ουσιαστικά ζητήματα (ψυχολογία, κακές καιρικές συνθήκες, δε μαθαίνουν να προσέχουν το όχημά τους και να το φροντίζουν κλπ).
- τα ΜΜΕ που διαφημίζουν τις υψηλές ταχύτητες (Formula 1 κλπ) και τα καινούρια αυτοκίνητα χωρίς σημάνσεις και αναφορές στους κινδύνους της ζωής μας.
- θεωρούμε το αυτοκίνητο ως μέσο κοινωνικής επίδειξης ("μαγκιά", δυνατή μουσική, υψηλές ταχύτητες κτλ).
- η δική μας συμπεριφορά που δε νοιαζόμαστε και δε σεβόμαστε τους άλλους οδηγούς (ο δρόμος είναι δικός μας αδιαφορώντας για άλλους και τους επιβάτες μας -πχ επικίνδυνες προσπεράσεις, ψηλές ταχύτητες, παιδιά ή ενήλικες χωρίς προστασία μέσα στο αυτοκίνητο, χωρίς ζώνες ασφαλείας).
- δε λαμβάνουμε φροντίδα για το ίδιο το όχημα (τακτικοί έλεγχοι κτλ)
- η οδήγηση μετά από κατανάλωση αλκοόλ (ειδικά σήμερα που η νυχτερινή διασκέδαση έχει συνδεθεί-ταυτιστεί με το αλκοόλ).
- (καθώς τα περισσότερα ατυχήματα γίνονται στατιστικά νωρίς το πρωί που οι εργαζόμενοι πηγαίνουν στη δουλειά τους ή κατά την επιστροφή τους) η απουσία μέσων μαζικής μεταφοράς σε συνδυασμό με την επιθυμία του νεοέλληνα να χρησιμοποιεί το όχημά του σε κάθε μετακίνησή του.
- οι ίδιες εταιρείες που προκειμένου να γίνουν ανταγωνιστικές (σε μοντέλα και τιμές) κατασκευάζουν όλο και ταχύτερα αυτοκίνητα και περιορίζουν τα μέσα παθητικής προστασίας των επιβατών για να είναι φτηνότερα (πχ τα πολυτελή και τα πιο ακριβά αυτοκίνητα είναι πλήρως εξοπλισμένα σε ανάλογα συστήματα).
- κακά πεζοδρόμια ή στάθμευση σε χώρους που εμποδίζουν/ απειλούν τους πεζούς (οι πεζοί κυκλοφορούν στο δρόμο λόγω των κακών πεζοδρομίων κλπ).

Συνέπειες

Οικονομικές:

- ≈ Χάνεται ολόκληρη παραγωγική γενιά που τεράστιες οικονομικές συνέπειες σε επίπεδο έθνους (αφού δεν εργάζονται και δεν παράγουν προς όφελος του συνόλου)
- ≈ Χιλιάδες μόνιμα ή παροδικά τραυματίες με συνέπειες οικονομικού επιπέδου (χαμένες εργατοώρες απασχόλησης, κόστος νοσηλίων, επιδόματα κτλ)

Κοινωνικές:

- ≈ Καθώς χάνονται τόσοι νέοι υπογεννητικότητα και γήρανση του πληθυσμού
- ≈ Παιδιά μεγαλώνουν σε μονογονεϊκές οικογένειες κτλ.

Ατομικές:

- ≈ Ψυχολογικά προβλήματα (από τραυματισμούς ή μόνιμες αναπηρίες)
- ≈ Οικονομικά προβλήματα (για την επιδιόρθωση βλαβών ή τη σωματική αποκατάσταση των τραυματιών κτλ)

Λύσεις

Παιδεία:

- ✓ Η οδηγική συμπεριφορά να γίνει μάθημα σχολικό. Μόνο η βιωματική παιδεία μπορεί να καλλιεργήσει οδική και οδηγική συμπεριφορά. 12ετής εκπαίδευση (όπως περίπου η γλώσσα ή οι ξένες γλώσσες) που να οδηγούν σε απόκτηση διπλώματος.
- ✓ Δημιουργία σύγχρονων πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής (μέσα από το παιχνίδι μαθαίνει το παιδί να κυκλοφορεί, να προφυλάσσεται από όσα το απειλούν, πώς να συμπεριφέρεται στο αυτοκίνητο του γονέα κτλ)
- ✓ Διαθεματικές προσεγγίσεις του προβλήματος και εργασίες μαθητών για τα αίτια, τις συνέπειες και την αποφυγή τέτοιων καταστάσεων. Εκθέσεις και πολιτιστικές δράσεις, αρθρογραφία στην έντυπη ή ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου, διαλέξεις και οργάνωση ημερίδων από μαθητές
- ✓ Σεμινάρια, διαλέξεις και ευαισθητοποίηση των γονέων/ενηλίκων σε ειδικά τμήματα των Σχολών Γονέων ή στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης.

MME:

- ✓ Ευαισθητοποίηση του κοινού σε συνεργασία με την Πολιτεία με οργανωμένες καμπάνιες, διαφημιστικά μηνύματα (για την ταχύτητα, το σεβασμό του άλλου οδηγού, το αλκοόλ) σε μόνιμη βάση και όχι ευκαιριακά.
- ✓ Ειδικές εκπομπές για το αυτοκίνητο και την οδήγηση (συζητήσεις, ταινίες τεκμηρίωσης ή μυθοπλασίας κτλ).
- ✓ Να συνειδητοποιήσουμε ότι κάθε οδηγός είναι ένας εν δυνάμει -ακούσιος- δολοφόνος. Ανά πάσα στιγμή όταν οδηγάμε, μπορούμε να εμπλακούμε σε ένα ατύχημα. Μόνο η συνεχής προσοχή, ο σεβασμός στον άλλο και τον εαυτό μας, μπορεί να προστατεύσει.
- ✓ Να αντιληφθούμε ότι το αυτοκίνητο είναι ένα εργαλείο κι όχι ένα μέσο κοινωνικής επίδειξης (θέμα παιδείας -με την ευρύτερη έννοια- κυρίως).
- ✓ Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί και αυτή να κινηθεί σε ανάλογες κατευθύνσεις με ανάλογα μέσα για την ενημέρωση κι ευαισθητοποίηση των δημοτών-πολιτών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, λοιπόν, το πρόβλημα των τροχαίων ατυχημάτων είναι πρωτίστως πρόβλημα έλλειψης παιδείας. Μία έλλειψη παιδείας που σχετίζεται τόσο με τη γενικότερη συμπεριφορά μας όσο και με το σεβασμό στον άλλο και την κοινωνική επίδειξη με κάθε κόστος. Μόνο μία οργανωμένη στροφή της εκπαίδευσης σε συνδυασμό με τις τοπικές αρχές και τα μέσα επικοινωνίας μπορούν να συμβάλλουν στην προστασία της κοινωνίας. Η λύση δε βρίσκεται ούτε στα υψηλά πρόστιμα ούτε στις άλλες αυστηρές ποινές, αλλά στο τρόπο που θα προετοιμάσουμε νέους οδηγούς και θα επιστήσουμε την προσοχή στους υπάρχοντες.

«Τα δείγματα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις μέρες μας είναι πολλά και ανησυχητικά. Ποιες είναι οι προτάσεις σας για τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Η εισήγησή σας να παρουσιαστεί σε σχετική εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο σας (500-600 λέξεις)»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές που μαθαίνουμε από τα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων ή διαβάζουμε στις εφημερίδες για καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε διάφορες χώρες. Πρόσφυγες από χώρες που βρίσκονται σε εμπόλεμη κατάσταση καταγγέλλουν τέτοιες παραβιάσεις, ενώ συχνά γίνονται ανάλογες αναφορές από διεθνείς οργανώσεις.

Τα τελευταία χρόνια έχουμε την αίσθηση ότι όλο και περισσότερο παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, τόσο στις λεγόμενες πολιτισμένες χώρες όσο και στις υπό ανάπτυξη. Βέβαια, το φαινόμενο δεν είναι νέο και μάλλον σχετίζεται με τον εκδημοκρατισμό ορισμένων κοινωνιών που πια βλέπουν με αρνητική σκέψη αυτό που γινόταν επί αιώνες. Ωστόσο, είναι γενικά αποδεκτό ότι οι παραβιάσεις τούτες δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές αβλεπεί.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αναφέρονται κυρίως στη σωματική ακεραιότητα του ατόμου και εκείνα τα δικαιώματα που έχει από τη γέννησή του (ελευθερία, σωματική ακεραιότητα, ενάντια στα βασανιστήρια και φυσικά την ίδια τη ζωή του).

Δεν πρέπει να συγχέονται με τα αμιγώς πολιτικά και τα αστικά δικαιώματα -που είναι θέμα συντάγματος και πολιτεύματος (πχ εκλογές κτλ). Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα προστατεύονται από τα κράτη και η παραβίασή τους αναφέρεται άμεσα στα κράτη (κρατικούς θεσμούς) κι όχι σε παραβιάσεις από άτομα (τότε το ζήτημα είναι της δικαιοσύνης).

Σήμερα, βέβαια, γίνεται έντονα ένας διάλογος για το αν υπάρχουν ανθρώπινα δικαιώματα και αν πρόκειται για μία απλή καταγραφή. Συχνά στις παραβιάσεις δεν εμπλέκονται απλά τριτοκοσμικές χώρες, αλλά άρτια οργανωμένες κοινωνίες δυτικού τύπου (ΗΠΑ κτλ).

δείγματα παραβίασης

- ρατσισμός (στο όνομα της διαφορετικότητας, της θρησκείας, της μοιχείας κτλ) από κρατικούς θεσμούς
- παρακολούθηση επικοινωνιών
- παράνομες συλλήψεις χωρίς ένταλμα ή ανακρίσεις παρουσία δικηγόρου και βασανιστήρια κρατουμένων
- βία σωματική και ψυχολογική, τρομοκρατία, βασανιστήρια
- πείνα και εξασθίωση (με τελικό αποτέλεσμα τη λιμοκτονία και την εξασθίωση) όταν επιβάλλονται ως τιμωρία από κράτη
- εκτελέσεις, δολοφονίες με όπλα μαζικής καταστροφής, επιβολή θανατικής ποινής.
- παραβίαση νασίων πολιτικών και αστικών δικαιωμάτων

αιτίες των παραβιάσεων

- ≈ επεκτατική πολιτική ορισμένων κρατών ή κοινωνικών ομάδων (οικονομικά συμφέροντα).
- ≈ ρατσιστικά κινήματα και αντιλήψεις που διαπνέουν νόμους και δικαστικές αποφάσεις
- ≈ οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες
- ≈ χαμηλό μορφωτικό επίπεδο στελεχών δημόσιας διοίκησης

≈ έλλειμμα κοινωνικής ευαισθησίας και απολυταρχικά καθεστώτα (που δεν κρίνονται από το λαό ή επιβάλλονται διά της βίας στο λαό)

≈ απουσία παιδείας (αναλφαβητισμός) ή μονοδιάστατη κατεύθυνση της παιδείας που καλλιεργεί πάντα συγκεκριμένες αρχές και θέσεις (πχ για την κατωτερότητα των φύλων ή άλλων φυλών, τη μόνιμη σωματική ποινή ή το θάνατο σε ορισμένα αδικήματα -κλοπή, μοιχεία κτλ).

≈ ΜΜΕ που δεν ευαισθητοποιούν το κοινό με οργανωμένες καμπάνιες ή αναφορές στο συγκριμένο ζήτημα, με αφιερώματα, ταινίες τεκμηρίωσης κτλ. Οι αναφορές σήμερα γίνονται σποραδικά και επιφανειακά, ενώ το πρόβλημα απειλεί κάθε κοινωνία.

Λύσεις

✓ Προβολή της ιδέας του ανθρωπισμού και των αρχών του ώστε να μάθουν οι νεότερες γενιές να σέβονται το συνάνθρωπο. Αυτό μπορεί να γίνει μέσα στο σχολείο με την ουσιαστική και βιωματική διδασκαλία των ανθρωπιστικών επιστημών και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης. Μέσα από διαθεματικές ομαδικές εργασίες/διαθεματικές προσεγγίσεις του προβλήματος, με πολιτιστικές δράσεις μέσα στο σχολείο από ομάδες μαθητών, διαλέξεις των ίδιων των νέων και αρθρογραφία στη σχολική έντυπη ή ηλεκτρονική εφημερίδα

✓ Με διαλέξεις, καμπάνιες σε τοπικό επίπεδο και ημερίδες για τα ανθρώπινα και πολιτικά/αστικά δικαιώματα του πολίτη σε ενήλικες στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης.

✓ ΜΜΕ με την προβολή του προβλήματος και την ευαισθητοποίηση των ενηλίκων.

ΣΤΟΧΟΣ, η συνειδητοποίηση της σημασίας των δικαιωμάτων για τη διασφάλιση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας,

✓ η άμεση παρέμβαση όσων γίνονται μάρτυρες παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

✓ η συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις προάσπισης των δικαιωμάτων (κινήματα, ανθρωπιστικές και μη κυβερνητικές, εθελοντικές οργανώσεις κτλ).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, λοιπόν, μόνο αν συνειδητοποιήσουμε την τεράστια σημασία που παίζει η προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η παράλληλη κινητοποίησή μας, θα τα διασφαλίσουν και θα τα επεκτείνουν. Εξάλλου, η πνευματική καλλιέργεια, αλλά και η κριτική ικανότητα είναι εκείνοι οι δρόμοι που οδηγούν σε ένα πραγματικά δημοκρατικό κοινωνικό περιβάλλον.

Δικαιώματα του παιδιού

«Έχετε κληθεί από μία ΜΚΟ που ασχολείται με την προστασία των παιδιών. Ετοιμάστε μία εισήγηση (500-600 λέξεις) για την καταπάτηση των δικαιωμάτων των παιδιών, παρουσιάστε το φαινόμενο και τις διαστάσεις που αυτό παίρνει τόσο στη χώρα μας όσο και στην υψηλή γενικά»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν αποτελεί σπάνιο φαινόμενο η είδηση για συλλήψεις ανηλίκων που εκμεταλλεύονται αθώα παιδιά προκειμένου να έχουν στην εργασία τους φτηνά εργατικά χέρια. Δεν είναι σπάνιες όμως και οι εικόνες παιδιών που κακοποιούνται από γονείς ή εργοδότες. Κι όμως αυτές οι εικόνες είναι τόσο συνηθισμένες ώστε έχουν σταματήσει πια να μας εντυπωσιάζουν ή ακόμα και να μας ενοχλούν.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Γενικά

Σύμφωνα με τις διακηρύξεις του ΟΗΕ υπάρχουν κάποιες βασικές αρχές που προστατεύουν και διασφαλίζουν την ύπαρξη και ανάπτυξη του παιδιού: πρέπει σε όλα τα παιδιά του κόσμου να παρέχονται ευκαιρίες για ανάπτυξη σωματική, πνευματική και ηθική, ανεξάρτητα από φυλή, χρώμα, γλώσσα, θρησκεία, περιουσία. Να έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση. Να μην αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης.

Καθημερινά πληροφορούμαστε και διαπιστώνουμε είτε μέσα από τα ΜΜΕ είτε από προσωπικές εμπειρίες την καταπάτηση των δικαιωμάτων του παιδιού και την εκμετάλλευση τους με ποικίλους τρόπους

Η εκμετάλλευση των παιδιών δεν είναι καινούργιο φαινόμενο. Υπήρξε ιδιαίτερα έντονο σε εποχές σκοταδισμού και οπισθοδρόμησης (μεσαίωνας, φεουδαρχία). Σήμερα το πρόβλημα μπορεί να θεωρηθεί εντονότερο λόγω της αντίφασης του πολιτισμού μας: η τεράστια τεχνολογική και οικονομική ανάπτυξη, η «πολιτιστική άνοδος» του ανθρώπου, δεν κατάφερε τελικά να εγγυηθεί και να διασφαλίσει την ευτυχία των παιδιών.

μορφές εκδήλωσης του προβλήματος

στις υπανάπτυκτες χώρες

- Τα παιδιά είναι τα πρώτα θύματα του πολέμου, βιώνοντας τις συνέπειες του, με βαρύτερη την προσφυγιά.
- Καθημερινά πεθαίνουν από την πείνα.
- Αντιμετωπίζουν την έλλειψη στοιχειωδών σωστών συνθηκών διαβίωσης ζώντας μέσα στη φτώχεια, τις αρρώστιες, την εξαθλίωση
- Στερούνται το βασικό δικαίωμα της εκπαίδευσης
- Προώθηση παιδικής πορνείας
- Αποτελούν φτηνό εργατικό δυναμικό μέσα σε άθλιες συνθήκες εργασίας
- Γίνονται αντικείμενο αγοραπωλησίας για διάφορους σκοπούς, ακόμα και από τους ίδιους τους γονείς (υπάρχουν γονείς που τα εκμεταλλεύονται οι ίδιοι οικονομικά)
- Υπάρχει το θλιβερό φαινόμενο της εκτέλεσης παιδιών από παρακρατικές ομάδες, καθώς θεωρούνται «άχρηστα» και ως μελλοντικό πρόβλημα για κάποιες χώρες (Λατινική Αμερική)

στις ανεπτυγμένες χώρες

- το πρόβλημα αποκτά άλλες διαστάσεις εφόσον στα ανεπτυγμένα κράτη τα παιδιά δεν αντιμετωπίζουν συνήθως προβλήματα ανεπάρκειας υλικών ή πνευματικών αγαθών, αλλά το συναντάται σε περιθωριοποιημένες ομάδες (Ρομά, μετανάστες', στην ύπαιθρο). Το πρόβλημα εντοπίζεται σε:

- ✓ απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης στις μεγαλουπόλεις: έλλειψη πράσινου, μόλυνση, έλλειψη χώρων παιχνιδιού, εγκλωβισμός στα διαμερίσματα

- ✓ γίνονται αντικείμενα σεξουαλικής κακοποίησης, βίας και αυταρχισμού (συχνά οι γονείς ξεσπούν σε αυτά τα απωθημένα τους)

- ✓ η κρίση του θεσμού της οικογένειας καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν μέσα στην αδιαφορία και την έλλειψη στοργής και αγάπης

- ✓ θύματα των ΜΜΕ και κυρίως της διαφήμισης

- ✓ στην επαρχία τα απομακρυσμένα σχολεία, αλλά και οι οικονομικές συνθήκες στερούν τα παιδιά από το βασικό δικαίωμα της μόρφωσης, συχνά και με την ενθάρρυνση ή προτροπή από τους ίδιους τους γονείς.

αιτία του προβλήματος

- ≈ Κρίση και κατάπτωση των ανθρωπιστικών αξιών (κυριαρχεί η απάθεια και ο ατομικισμός)

- ≈ Καταναλωτισμός, υλικός ευδαιμονισμός

- ≈ υπέρτατη αξία το χρήμα, στο βωμό του οποίου όλα θυσιάζονται

- ≈ Οικονομική ανισότητα και εκμετάλλευση: τα συμφέροντα των οικονομικά ανεπτυγμένων χωρών δεν αφήνουν τις υπανάπτυκτες χώρες να προσδεύσουν

- ≈ Ο σύγχρονος τρόπος ζωής στις μεγαλουπόλεις (εντατικοί ρυθμοί, άγχος, πολλαπλές ευθύνες)

- ≈ Ελλιπής ο ρόλος των κοινωνικών θεσμών (παιδεία, κράτος πρόνοιας)

- ≈ Λύσεις

- ≈ Ευαισθητοποίηση και δραστηριοποίηση όλων των ανθρώπων με κύριους πρωταγωνιστές τις ανθρωπιστικές οργανώσεις

- ≈ Νομική κατοχύρωση της προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού σε όλα τα κράτη και αυστηρή εφαρμογή των νόμων αυτών

- ≈ Επαναπροσδιορισμός των βασικών αξιών που καθοδηγούν τον άνθρωπο, ανθρωπιά και ηθική ολοκλήρωση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η εκμετάλλευση των παιδιών σήμερα ενώ απαγορεύεται από διεθνείς κι εθνικές συμβάσεις, ουσιαστικά παίρνει όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις. Όσο μάλιστα βαθαίνει η σημερινή οικονομική και η κοινωνική κρίση, τόσο η καταπάτηση των δικαιωμάτων των παιδιών παίρνει ανεξέλεγκτες διαστάσεις.

«Παρά την πρόοδο και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που φαίνεται να κερδίζουν έδαφος σε όλο τον πλανήτη, δεν είναι λίγες οι χώρες που ακόμα διατηρούν κι επιβάλλουν τη θανατική ποινή. Σε μία ομιλία σας στο γλαίσιο εκδηλώσεων της Διεθνούς Αμνηστίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα να αναφερθείτε στα αίτια της θανατικής ποινής (500-600 λέξεις)»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κυρίες και κύριοι
αγαπητοί/ φίλοι συμμαθητές,

Δεν είναι λίγες τα τελευταία χρόνια οι ειδήσεις που δεχόμαστε για την επιβολή της θανατικής ποινής σε κάποιο καταδικασμένο, συνήθως για ειδεχθή εγκλήματα. Χώρες που υποτίθεται ότι είναι πολιτισμένες και αποτελούν πρότυπο οικονομικής ή κοινωνικής ανάπτυξης ακόμα διατηρούν το δικαίωμα θανάτωσης κάποιου εγκληματία. Ωστόσο, η οφείλουμε να τονίσουμε ότι η αφαίρεση της ζωής, είτε είναι νόμιμη/ με κρατική και δικαστική εντολή είτε παράνομη, με κάθε τρόπο αποτελεί παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Επιχειρήματα ΥΠΕΡ

- παραδειγματίζονται οι άλλοι πιθανοί/ μελλοντικοί εγκληματίες μέσω του φόβου
- δεν πρόκειται να επαναλάβει το άτομο ανάλογα εγκλήματα
- ικανοποιείται το περί δικαίου λαϊκό αίσθημα (για ειδεχθή/ αποτρόπαια εγκλήματα)

Επιχειρήματα ΚΑΤΑ

Βασική Αρχή: Η ποινή πρέπει να τιμωρεί το δράστη, αλλά να τον σωφρονίζει/ συνετίζει ώστε να μην το επαναλάβει και ταυτόχρονα να παραδειγματίζει τους άλλους. Η θανατική ποινή όμως:

✓ Παραβιάζει κατάφωρα τα ανθρώπινα δικαιώματα τα οποία υποτίθεται ότι υπερασπίζει (για την υπόλοιπη κοινωνία, καθώς χρησιμοποιείται ως μέσο εκείνο το οποίο τιμωρείται)

✓ Δε δίνει το περιθώριο σε κάποιον να συνετιστεί, σωφρονιστεί, μετανιώσει

✓ Είναι μία αμετάκλητη απόφαση που δε διορθώνεται (όπως η αποζημίωση ενός άδικα φυλακισμένου). Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που καταδικασθέντες έχει αποδειχθεί ότι είναι αθώοι. Επειδή η δικαιοσύνη είναι ανθρώπινη εφεύρεση και οι δικαστές/ ένορκοι/ νομοθέτες άνθρωποι, τα λάθος σε μία απόφαση είναι συνηθισμένο.

✓ Έχει αποδειχθεί ότι δε μειώνει καθόλου την εγκληματικότητα (η οποία είναι απόρροια όχι τόσο της ατιμωρησίας όσο της φτώχειας, της κοινωνικής και κρατικής αδιαφορίας και του απομονωτισμού). Αντίθετα, συχνά στις χώρες που επιβάλλουν τη θανατική ποινή, η εγκληματικότητα αυξάνεται (επειδή η εγκληματικότητα συνδέεται με τις οικονομικές συνθήκες και τη φτώχεια)

✓ Συχνά χρησιμοποιείται για παραπτώματα που απλά μία τοπική κοινότητα τα θεωρεί ειδεχθή (πχ η μοιχεία σε ορισμένες μουσουλμανικές χώρες, η παιδοφιλία στις δυτικές κοινωνίες κτλ, αλλά όχι η οικονομική εξαπάτηση, η λιμοκτονία λαών για εμπορικά και διπλωματικά συμφέροντα κτλ)

✓ Συχνά χρησιμοποιείται για την εξόντωση πολιτικών αντιπάλων (με το πρόσχημα της προδοσίας κτλ) από στρατιωτικά καθεστώτα

✓ Χρησιμοποιείται για την κοινωνική επιβολή της αυταρχικής εξουσίας σε ένα κράτος

✓ Αποπροσανατολίζει το λαό από τα πραγματικά αίτια της εγκληματικότητας και την

παρουσιάζει ως ατομική παρέκκλιση ενάντια στο συμφέρον της κοινωνίας. Πίσω από την εκτόνωση της λαϊκής οργής κρύβονται πολιτικές επιλογές

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η θανατική ποινή όχι μόνο δε δίνει λύση στην εγκληματικότητα, αλλά συχνά χρησιμοποιείται απλά για να επιβάλλονται αυταρχικές κυβερνήσεις στο λαό ή να αποπροσανατολίζονται οι πολίτες από τα πραγματικά κοινωνικά προβλήματα. Η λύση στο πρόβλημα της εγκληματικότητας δεν επέρχεται μέσα από εξοντωτικές ποινές, αλλά με την επιλογή πολιτικών αποφάσεων που καταπολεμούν τα ίδια τα αίτια της.

«Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευθεί στον τοπικό τύπο αναζητήστε τα αίτια της εγκληματικότητας και προτείνετε λύσεις για την αντιμετώπισή της (500-600 λέξεις)»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές που παρακολουθούμε σε τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων ή διαβάζουμε στον τύπο για τη σύγχρονη έξαρση της εγκληματικότητας. Φαίνεται/παρουσιάζεται ότι η αύξηση των σοβαρών παραβάσεων έχει πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. (Βέβαια, συχνά παρατηρούμε και μία ενίσχυση της εγκληματοφοβίας, χωρίς να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα ένα τέτοιο φαινόμενο.) Κάνοντας λόγο για τα αίτια αυτής της έξαρσης συνήθως επιμένουμε στην επίρριψη ευθυνών μόνο στο άτομο, παραβλέποντας τις γενικότερες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που διαμορφώνουν της συμπεριφορά του.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Με τον όρο εγκληματικότητα δημοσιογραφικά εννοείται η κλοπή, διάρρηξη, ληστεία με τη χρήση ή χωρίς βίας. Ωστόσο, κοινωνιολογικά η έννοια της εγκληματικότητας περιλαμβάνει τη διακίνηση και χρήση ναρκωτικών ουσιών, τη βία όπου κι αν ασκείται (αθλητισμό, βασανιστήρια, ενδοοικογενειακώς κτλ).

αίτια

- Η γενική ανέχεια και η σύγχρονη οικονομική ύφεση/κρίση. Η φτώχεια είναι το κυριότερο αίτιο που σπρώχνει τα άτομα στην εγκληματικότητα (ληστείες). Το άτομο μη έχοντας η δυνατότητα να καλύψει βιοποριστικές/βιολογικές και κοινωνικές ανάγκες στρέφεται στο έγκλημα (παρανομία)
- Η κρατική αδιαφορία απέναντι στους φτωχούς, τους άστεγους και τους μετανάστες. Η απουσία -επαρκούς/κατάλληλης- κοινωνικής πρόνοιας. Οι μετανάστες για διάφορους λόγους (κοινωνική απομόνωση και στιγματισμός, δυσκολίες στην εξεύρεση αξιοπρεπούς εργασίας, συχνά έρχονται χωρίς οικογένεια) δημιουργούν συνθήκες αδιαφορίας για την υπόλοιπη κοινωνία. Αυτό σε συνδυασμό με τη φτώχεια τους οδηγεί συχνά στο έγκλημα. Κοινωνιολογικά είναι από τις επιρρεπείς ομάδες, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι σίγουρο/απόλυτο πως θα καταλήξουν στο έγκλημα.
- Ο σύγχρονος καταναλωτισμός. Η κατανάλωση αγαθών και η συνακόλουθη κοινωνική επίδειξη κάνουν το άτομο να νομίζει ότι είναι φτωχό και το στρέφουν στο έγκλημα προκειμένου να εξοικονομήσει χρήματα για την αγορά αγαθών.
- Ο κοινωνικός κανιβαλισμός. Η ευρεία κοινωνική αντίληψη με την οποία διαπαιδewγούνται από το σχολείο οι νέοι ότι κοινωνική άνοδος είναι η οικονομική άνοδος και ο βαθύς κοινωνικός ανταγωνισμός. Η αδυναμία υιοθέτησης του καταναλωτικού προτύπου.
- Η στείρα και κομφορμιστική παιδεία και το εξετασιοκεντρικό σχολείο με την εμμονή στην αξιολόγηση της γνώσης που
 - απωθεί τους αδύναμους μαθητές, τους αποκλείει από μια ολοκληρωμένη παιδεία και τους στιγματίζει
 - δε διδάσκει στους νέους τις αρχές του ανθρωπισμού, το σεβασμό στο συνάνθρωπο και τη συνεργασία, αλλά μόνο τον ανταγωνισμό
 - δε διδάσκει το διάλογο ως μέσο επίλυσης διαφορών
 - Οι κοινωνικές προβολές και η τηλεοπτική εμμονή στη βία. Οι σκληρές βίας -ειδικά των ειδησεογραφικών εκπομπών που αποτελούν μέρος της αλήθειας- επηρεάζουν ενήλικες

κι ανηλίκους. Τα ΜΜΕ "διαφημίζουν" τη βία με ποικίλους τρόπους:

Ανάλογα με την περίπτωση ευθύνονται

- ≈ ο ρατσισμός και η κοινωνική διαφοροποίηση/επιλογή (φυλής, σεξουαλικών επιλογών, κοινωνικής ομάδας κτλ)
- ≈ η πεποίθηση ότι η βία αποτελεί λύση σε συνδυασμό με την αδυναμία διαλόγου
- ≈ το άγχος (συχνά βίαιες αντιδράσεις σχετίζονται με το άγχος που μπορεί να οφείλεται στην κακή οικονομική κατάσταση, στις δυσκολίες της εργασίας ή εύρεσης εργασίας κτλ)

Λύσεις-Προτάσεις

✓ Πρόνοια από μέρους της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ανέργους, μετανάστες, άστεγους, φτωχούς κτλ)

✓ Αύξηση των ειδικών επιδομάτων –όχι στην κατεύθυνση μισθού επειδή λειτουργεί ανασταλτικά και το άτομο δεν προσπαθεί να ξεφύγει από την κατάσταση, αλλά σε ενισχυτική κατεύθυνση της προσπάθειάς του να αλλάξει τη ζωή του- και στήριξη των αδύναμων στρωμάτων

✓ Αντιεγκληματική πολιτική μέσα από τη σύσταση και τη λειτουργία τοπικών συμβουλίων πρόληψης της παραβατικότητας, με δράσεις συμμετοχικές (να συμμετέχει όλος ο κόσμος/ πολίτες), πολιτιστικές, ημερίδες, μελέτες του τοπικού φαινομένου κτλ.

✓ Μία ολοκληρωμένη κριτική και δημιουργική παιδεία που θα μεταδίδει τις αρχές του ανθρωπισμού βιωματικά

✓ διαθεματικές εργασίες μαθητών (συνεργασία, μελέτη, δημιουργικότητα, ημερίδες-συνέδρια)

- πολιτιστικές δράσεις (εκθέσεις, αρθρογραφία, συναυλίες, αθλητικές διοργανώσεις) ανάδειξης του φαινομένου, ευαισθητοποίησης των μαθητών και κοινωνικής ενσωμάτωσης των μεταναστών

✓ μέσα από τις ανθρωπιστικές επιστήμες –χωρίς αποστήθιση, αλλά κριτικά- να μεταλαμπαδεύονται οι αρχές του σεβασμού, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας και της συλλογικότητας στους νέους

Τα ΜΜΕ

✓ να ευαισθητοποιήσουν στην κατεύθυνση της αλληλεγγύης, του σεβασμού, του αντιρατσιστικού μηνύματος κτλ τους ενήλικες με ειδικά αφιερώματα –όχι ευκαιριακά, αλλά σε σταθερή βάση-, εκπομπές και σχετικές ταινίες τεκμηρίωσης.

✓ να σταματήσουν να προβάλλουν τόση βία που επηρεάζει ειδικά τη νέα γενιά

✓ να μην προβάλλουν εικόνες επεισοδίων (σε γήπεδα, κινητοποιήσεις εργαζομένων κτλ)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η εγκληματικότητα δεν είναι ένα φαινόμενο που οφείλεται στην αποκλίνουσα συμπεριφορά ορισμένων πολιτών. Είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο με βαθιές ρίζες στην ανέχεια και τις σύγχρονες αρχές του κοινωνικού κανιβαλισμού και του ατομισμού. Μόνο μέσα από συντονισμένες προσπάθειες της Πολιτείας μπορούν να αντιμετωπιστούν τα αίτια και δοθεί λύση.

«Έχεις κληθεί να συμμετάσχεις σε μια συζήτηση για την εγκληματικότητα στην Ελλάδα και τους φόβους που προκαλεί αυτή στους πολίτες. Ετοίμασε μία τοποθέτηση (500-600 λέξεων) για τα αίτια που οδηγούν στη σύγχρονη εγκληματικότητα των νέων και πώς μπορεί η παιδεία να βοηθήσει».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στη χώρα μας μια ιδιαίτερη αύξηση της εγκληματικότητας και κυρίως αυτής που έχει να κάνει με το ποινικό δίκαιο και τις βιαιοπραγίες και λιγότερο με οικονομικά εγκλήματα. Δυστυχώς, μέσα στην εγκληματική αυτή στροφή της ελληνικής κοινωνίας οι νέοι δεν μένουν αμέτοχοι· αντίθετα, οι ηλικίες ολοένα χαμηλώνουν/όλο και σε μικρότερη ηλικία οι νέοι μπαίνουν στο χώρο του εγκλήματος ή της βίας (κλοπές, ξυλοδαρμοί, βανδαλισμοί) προκαλώντας ανησυχία σε κάθε σκεπτόμενο νου.

Αποτελεί καθημερινό φαινόμενο πια στις ειδήσεις να γίνεται λόγος για ένα έγκλημα ή μία πράξη βίας δηλώνοντας μία νέα τάση που καταλαμβάνει την ελληνική κοινωνία. Ενώ αρχικά οι πολίτες είχαν σχηματίσει την άποψη λόγω της στάσης των μέσων ενημέρωσης ότι για τα εγκλήματα ευθύνονται οι αλλοδαποί μετανάστες, σήμερα γίνεται κατανοητό ότι η βία έχει εισχωρήσει στην κοινωνία μας και τους ημεδαπούς. Με ολοένα και μεγαλύτερη συχνότητα μάλιστα παρατηρούμε ότι όλο και περισσότεροι νέοι λαμβάνουν μέρος σε πράξεις βίας ακόμα και από την πρωτοεφηβική ηλικία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια του φαινομένου

- Το σύγχρονο εξετασιοκεντρικό σχολείο, η στείρα και κορφορμιστική που
 - ✓ απωθεί τους αδύναμους μαθητές, τους αποκλείει από μια ολοκληρωμένη παιδεία και τους στιγματίζει
 - ✓ δε διδάσκει στους νέους τις αρχές του ανθρωπισμού, το σεβασμό στο συνάνθρωπο και τη συνεργασία, αλλά μόνο τον ανταγωνισμό
 - ✓ δε διδάσκει το διάλογο ως μέσο επίλυσης διαφορών
 - ✓ οι κακές ποινές στο σχολείο και οι διαφοροποιήσεις/στιγματισμοί των αδύναμων μαθησιακά και "ζωηρών" μαθητών
- οι προβαλλόμενες εικόνες βίας από τον κινηματογράφο και τα ΜΜΕ (ειδήσεις κλπ) και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια
 - στάση γονέων
 - ✓ μέσα στην καθημερινή πίεση (από πολλά προβλήματα) αδυνατούν να εξηγήσουν στα παιδιά τους με διάλογο τι πρέπει και τι δεν πρέπει να κάνουν και φέρονται αυταρχικά
 - ✓ η βιαιοπραγία και η κακοποίηση μελών της οικογένειας ως καθημερινές σκηνές στα παιδικά μάτια.
 - ✓ η αδιαφορία (λόγω εργασίας ή έλλειψης μόρφωσης και αδυναμίας προσαρμογής στις νέες κοινωνικές απαιτήσεις) των γονέων που αφήνουν τα παιδιά τους ως αρχή δημοκρατίας και ελευθερίας αχαλίνωτα
 - η αδιαφορία της κοινωνίας και ο ατομικισμός (κλεινόμαστε σπίτι μας και αδιαφορούμε για το γείτονα θεωρώντας ότι τέτοια γίνονται μόνο αλλού και σε άλλους).
 - η γενικότερη ανέχεια(=φτώχεια) που σπρώχνει πολύ κόσμο στο έγκλημα προκειμένου να εξασφαλίσει τα προς το ζην παραδειγματίζοντας τη νέα γενιά
 - η καταναλωτική κοινωνία και η ζήλια που προκαλεί σε όποιον δεν έχει συγκεκριμένα καταναλωτικά αγαθά οδηγεί συχνά τους νέους σε μικροκλοπές (σε συνδυασμό με την ατιμωρησία ή την υπερβολικά αυστηρή ποινή), δημιουργώντας έτσι το υπόβαθρο για σημαν-

तिकότερα εγκλήματα στο μέλλον

- ο κοινωνικός κανιβαλισμός της κοινωνίας μας που καλλιεργεί την ιδέα ότι για να μεγαλουργήσει κάποιος και να ανέλθει κοινωνικά και οικονομικά πρέπει να εκμεταλλευτεί τους συμπολίτες του.

λύσεις του προβλήματος

- Μία ολοκληρωμένη κριτική και δημιουργική παιδεία που θα μεταδίδει τις αρχές του ανθρωπισμού βιωματικά

- ✓ διαθεματικές εργασίας μαθητών (συνεργασία, μελέτη, δημιουργικότητα, ημερίδες-συνέδρια)

- ✓ πολιτιστικές δράσεις (εκθέσεις, αρθρογραφία, συναυλίες, αθλητικές διοργανώσεις) ανάδειξης του φαινομένου, ευαισθητοποίησης των μαθητών και κοινωνικής ενσωμάτωσης των μεταναστών

- ✓ μέσα από τις ανθρωπιστικές επιστήμες –χωρίς αποστήθιση, αλλά κριτικά- να μεταλαμπαδεύονται οι αρχές του σεβασμού, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας και της συλλογικότητας στους νέους

- ✓ Φροντίδα της Πολιτείας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της κοινωνίας γενικότερα για τη νεολαία με ποικίλες δράσεις στην κατεύθυνση της διαπαιδαγώγησής τους βιωματικά και της κοινωνικής ενσωμάτωσής τους.

- ✓ Ειδικοί ψυχολόγοι μέσα στα σχολεία για πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας

- ✓ Αντιεγκληματική πολιτική μέσα από τη σύσταση και τη λειτουργία τοπικών συμβουλίων πρόληψης της παραβατικότητας των νέων, με δράσεις συμμετοχικές στις οποίες θα συμμετέχουν οι ίδιοι οι έφηβοι και τα παιδιά (πολιτιστικές, ημερίδες, μελέτες του τοπικού φαινομένου κτλ).

- Τα ΜΜΕ

- ✓ να ευαισθητοποιήσουν στην κατεύθυνση της αλληλεγγύης, του σεβασμού, του αντιρατσιστικού μηνύματος κτλ τους ενήλικες με ειδικά αφιερώματα –όχι ευκαιριακά, αλλά σε σταθερή βάση-, εκπομπές και σχετικές ταινίες τεκμηρίωσης.

- ✓ να σταματήσουν να προβάλλουν τόση βία που επηρεάζει ειδικά τη νέα γενιά

- ✓ να αποκτήσουν μία παιδαγωγική στάση στο πρόβλημα καλλιεργώντας αισθήματα συμπόνιας και ενδιαφέροντος για τους γείτονες

- ✓ να μην προβάλουν εικόνες επεισοδίων (σε γήπεδα, κινητοποιήσεις εργαζομένων κτλ)

- Οι γονείς να ελέγχουν περισσότερο τα παιδιά τους, να μη στέκουν μόνο στις οικονομικές τους υποχρεώσεις και να καλύπτουν τις ψυχосоυναισθηματικές τους ανάγκες. Με το διάλογο και την ένδειξη ενδιαφέροντος, χωρίς αυστηρές τιμωρίες -και φυσικά χωρίς βία- μπορούν να τα φροντίσουν επαρκώς. Ειδικά σε τούτο οι Σχολές Γονέως μπορούν να εκπαιδεύσουν τους γονείς να προλαμβάνουν καταστάσεις

- οι δικαστικές αρχές δεν μπορούν να φέρονται στους νέους εγκληματίες με όρους ενηλίκων (φυλάκιση), αλλά με στόχο την διαπαιδαγώγησή τους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η σημερινή κοινωνία χαρακτηρίζεται από μία ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα στην οποία δεν μπορούν να μένουν αμέτοχοι οι νέοι ως μέλη της ίδιας κοινότητας. Οφείλουμε πια όχι απλά να καταγράφουμε συμβάντα, αλλά να προχωρήσουμε σε μία θεραπεία του φαινομένου κυρίως μέσα από την πρόληψη, τόσο στο σχολικό περιβάλλον με τη δημόσια εκπαίδευση όσο και μέσα από την οικογένεια με την προσοχή των γονέων στα παιδιά τους και τους πολλαπλούς κινδύνους που τα απειλούν. Όλοι μας είμαστε υποχρεωμένοι να στρέψουμε την προσοχή μας στην επικίνδυνη αυτή τάση της ελληνικής κοινωνίας και να προσπαθήσουμε να βρούμε τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος. Ακόμα και αν δεν είναι νέο το φαινόμενο, ωστόσο, στις νέες επικίνδυνες διαστάσεις του η πρόληψη φαντάζει η μόνη λύση.

«Τον τελευταίο καιρό αρκετά δημοσιεύματα αλλά και τηλεοπτικές εκπομπές καταπιάνονται με το παλιό αλλά πάντα επίκαιρο θέμα της πολιτικής βίας και του φανατισμού. Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) στο οποίο θα προσεγγίσετε τα αίτια της σύγχρονης πολιτικής βίας -που ασκούν κυρίως νέοι άνθρωποι- και αναζητήστε λύσεις στο μεγάλο αυτό πρόβλημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελούν μόνιμο σχεδόν πια θέαμα σε τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων και ειδησεογραφικές εκπομπές οι εκδηλώσεις πολιτικής βίας. Στην μνήμη όλων των Ελλήνων θα μείνουν για χαραγμένες οι συγκρούσεις των νέων με τις αστυνομικές δυνάμεις και οι καταστροφές που ορισμένοι -λίγοι ευτυχώς- προκάλεσαν σε επιχειρήσεις, όπως και οι μαζικότερες πολιτικές εκδηλώσεις διαφωνίας με πολιτικές αποφάσεις των κυβερνήσεων της χώρας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ποια είναι τα αίτια της βίας;

- η κρίση των θεσμών και των ηθικών αξιών
- η τάση για εύκολο πλουτισμό
- η κοινωνική αδικία
- η ανεργία και η φτώχεια
- η διάδοση των ναρκωτικών
- η θεοποίηση της βίας από την τηλεόραση και τον κινηματογράφο
- οι οικονομικοί ανταγωνισμοί
- τα πολιτικά πάθη
- ο κλονισμός της σύγχρονης οικογένειας
- η έλλειψη κάθε ηθικού φραγμού
- η έλλειψη ιδανικών

Πώς μπορεί ν' αντιμετωπιστεί η βία;

- να επιβάλλονται ποινές (η αυστηρότητα δεν αποτελεί πάντα λύση. Προτιμότερη είναι η σίγουρη επιβολή ποινής, παρά η πιθανή ατιμωρησία ακόμα κι όταν επισίεται αυστηρότατη ποινή)
- να συνεργάζονται τα κράτη για την πρόληψη και την πάταξη της βίας
- να εντείνουν τις προσπάθειες τους το σχολείο και η πολιτεία στην ανθρωποκεντρική διάπλαση των νέων (σεβασμός, αλληλεγγύη, ενάντια στην περιθωριοποίηση, συνεργασία)
- να δοθούν στους νέους ευκαιρίες για δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους
- να καταπολεμηθεί η ανεργία των νέων
- να δοθούν σ' όλους τους νέους ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης σε όλους τους τομείς δραστηριότητας
- να επιλυθούν τα κοινωνικά προβλήματα από το κράτος
- να καταπολεμηθεί η διάδοση ναρκωτικών
- να εφαρμόσει η πολιτεία μια κοινωνική πολιτική (ίσες ευκαιρίες εργασίας, μόρφωσης, διασκέδασης)

ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ/ΔΟΓΜΑΤΙΣΜΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΙΑ

Δογματισμός: Η αδιάλλακτη υποστήριξη μιας γνώμης, αρχής ή αξιώματος χωρίς καμιά αιτιολόγηση ή απόδειξη και χωρίς διάθεση για διάλογο, αμφισβήτηση και κριτική.

Φανατισμός: Η υπερβολική προσήλωση και υποστήριξη κάποιας πίστης, αρχής, ιδέας και η απόρριψη με πάθος και υστερία κάθε αντίθετης θέσης και άποψης.

Μισαλλοδοξία: το υπερβολικό μίσος για την άποψη του άλλου, η έντονη διαφωνία για τη διαφορετική αντίληψη

μορφές φανατισμού/μισαλλοδοξίας

- ≈ θρησκευτικός – θρησκομανία, θρησκοληψία
- ≈ Εθνικός – σοβινισμός, εθνικισμός
- ≈ Φυλετικός ρατσισμός
- ≈ Ιδεολογικός δογματισμός
- ≈ Αθλητικός -» χουλιγκανισμός.

αίτια φανατισμού & πολιτικής βίας

- ✓ Ημιμάθεια, απαιδευσία, άγνοια
- ✓ Έλλειψη αυτογνωσίας και αυτοπεποίθησης.
- ✓ Απουσία ολοκληρωμένης προσωπικότητας.
- ✓ Προπαγάνδα πολιτικών, θρησκευτικών κ.ά. κέντρων.
- ✓ Διαφορετικές ιδεολογικές αντιλήψεις / διαφωνία με το κοινωνικό και πολιτικό κατεστημένο
- ✓ κάθε νέος έχει μια επαναστατικότητα. Ο ριζοσπαστικός αυτός απλά "έχασε" τον ορθό δρόμο έκφρασής του
- ✓ ιδεοληψία, αυθεντία, ιδεολογική σύγχυση
- ✓ οι νέοι ιδιαίτερα επειδή δε λαμβάνεται υπόψη η γνώμη τους από τους πρεσβύτερους (ειδικά όταν πρόκειται για το δικό τους μέλλον, για τη δική τους ζωή)
- ✓ κοινωνικός κανιβαλισμός ως αξία (ανταγωνισμός) και πρακτική, ατομισμός
- ✓ η κρατική βία, που γεννά βίαιες αντιδράσεις
- ✓ Το σχολείο (το πρώτο κοινωνικό σύνολο με το οποίο έρχεται το παιδί σε επαφή)
 - είναι δασκαλοκεντρικό και ανταγωνιστικό
 - δε διδάσκει τη συνεργασία
 - είναι κομφορμιστικό (καμία πρωτοβουλία δεν επαινείται, δεν επιβραβεύεται) και βαθμοθηρικό
- ✓ Κακή αγωγή, απομάκρυνση ψυχοσυναισθηματική από την οικογένεια
- ✓ Τύπος, δημαγωγοί, μηχανισμοί προτύπων
- ✓ η "διαφήμιση" της πολιτικής βίας (σε ειδήσεις, εκπομπές κλπ)
- ✓ συνέπειες φανατισμού
- ✓ Αδυναμία αναζήτησης της αλήθειας.
- ✓ Αδιαλλαξία, μισαλλοδοξία, πνευματική στασιμότητα
- ✓ Μίσος, εμπάθεια, σκληρότητα (συναισθηματική ακαμψία)
- ✓ Βία, επιθετικότητα, καταστροφή (αντικοινωνική συμπεριφορά)
- ✓ Υπονόμευση κοινωνικής ηρεμίας, δημοκρατίας, ειρήνης
- ✓ Ατομικός εξουτελισμός, ταπείνωση, περιθωριοποίηση
- ✓ Δημιουργική δύναμη επιδίωξης και-πραγματοποίησης ηθικών σκοπών (υπεράσπιση πατρίδας, ελευθερίας, δημοκρατίας, ειρήνης, ιδανικών, αξιών)
- ✓ Χειραγώγηση
- ✓ Ομαδοποίηση, οπαδοποίηση, ελιτισμός
- ✓ προϋποθέσεις εξάλειψης/περιορισμού του φανατισμού
- ✓ Παιδεία, αγωγή, καλλιέργεια, ευρύτητα πνεύματος.
- ✓ Συνεργασία, διάλογος, μετριοπάθεια, συμβιβασμός.
- ✓ Καλλιέργεια αρετών: ευθύνη, σωφροσύνη, αυτοκυριαρχία, αυτοκριτική.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ

Σχολική ονομάζεται η βία που ασκείται μέσα ή έξω από το σχολείο, αλλά σχετίζεται άμεσα με το σχολικό περιβάλλον. Ως βία δεν περιορίζεται μόνο στη σωματική επαφή, αλλά αγγίζει (επειδή μιλάμε για παιδική ψυχολογία) την απομόνωση, τις απειλές κλπ).

Υπολογίζεται ότι περίπου το 1/3 των μαθητών έχουν γίνει θύτες, θύματα ή μάρτυρες σχολικής βίας.

Η σχολική βία (όπως και η ενδοοικογενειακή) καλύπτεται με ένα πέπλο σιωπής. Τα παιδιά φοβούνται να τη μαρτυρήσουν/αποκαλύψουν τόσο σε γονείς όσο και σε εκπαιδευτικούς για να μη χαρακτηριστούν "προδότες".

αίτια σχολικής βίας

- ✓ μειωμένη ψυχοσυναισθηματική επαφή με τους γονείς λόγω
 - α) πολύωρης εργασίας
 - β) αδιαφορίας των γονέων
 - γ) υποτιμητικής συμπεριφοράς των γονέων προς τα παιδιά (συγκρίσεις με άλλα παιδιά ή αδέρφια)
- ✓ (πιθανή) ενδοοικογενειακή βία που επηρεάζει τα παιδιά-θύματα την οποία τη μεταφέρουν σε συμμαθητές τους
- ✓ επιθετική ή βίαιη συμπεριφορά γονέων προς τρίτους (πχ. κατά την οδήγηση ή κατά την παρακολούθηση ενός τηλεοπτικού προγράμματος)
- ✓ βιωματική μεταφορά ηθών-συμπεριφοράς γονέων στα παιδιά τους
- ✓ υποτίμηση άλλων, ελιτισμός
- ✓ ελλιπούς μόρφωση -με την ευρεία έννοια- των γονέων
- ✓ χαμηλή αυτοεκτίμηση που μπορεί να σε
 - στην ελλιπή επικοινωνία με τους γονείς
 - στην κοινωνική περιθωριοποίηση
 - σε χαμηλές επιδόσεις στο βαθμοθηρικό σχολείο (βαθμοί)
- ✓ η χαμηλή αυτοεκτίμηση συχνά οδηγεί σε επιθετικές συμπεριφορές
 - κοινωνική επίδειξη (=μαγκιά) και αυτοεπιβεβαίωση
 - προσπάθεια να ξεφύγουν/ ξεχωρίσουν από τη μαζοποίηση που επιβάλλει το σχολείο
 - συμμετοχές κι επιρροές από ομάδες παραβατικότητας (κακές παρέες)
 - συμμετοχή σε βίαιες πολιτικές ομάδες
- ✓ ΜΜΕ & βιντεοπαιχνίδια
 - η προβολή βίαιων σκηνών και ταινιών
- ✓ η στάση των εκπαιδευτικών
 - είναι αμέτοχοι από το σχολικό βίο, συχνά αδιάφοροι (εμφανίζονται να μην ξέρουν τίποτα)
 - ατιμωρησία υπευθύνων
 - κακή αναλογία επιβολής ποινών (συχνά οι καλύτεροι μαθητές τιμωρούνται λιγότερο και εκείνοι με χαμηλότερες επιδόσεις αυστηρότερα, συχνά και για ασήμαντα ζητήματα).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η σύγχρονη πολιτική βία αποτελεί μία μόνιμη απειλή κατά της κοινωνικής συνοχής και της συνεργασίας. Οφείλουμε με κάθε τρόπο να βρούμε το αντίδοτο του φανατισμού, αλλά ταυτόχρονα να μειώσουμε ή να εξαλείψουμε -καλύτερα- εκείνα τα κοινωνικά χαρακτηριστικά που τα γεννούν.

«Τις τελευταίες δεκαετίες η παγκόσμια πολιτική ζωή μαστίζεται από την τρομοκρατία. Ο θρησκευτικός και ο πολιτικός φανατισμός οπλίζει με ισχυρά όπλα ανθρώπους που δε διστάζουν να θυσιάσουν αθώους πολίτες στο όνομα των πιστεύω τους.

Για τις ανάγκες μιας εκδήλωσης που θα πραγματοποιηθεί στην περιοχή σας, γράψτε μία ομιλία (500-600 λέξεων) που θα εκφωνήσετε, προσεγγίζοντας το πρόβλημα κι αναζητώντας τρόπους αντιμετώπισης».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελούν μόνιμο σχεδόν πια θέαμα σε τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων και ειδησεογραφικές εκπομπές οι εκδηλώσεις πολιτικής βίας. Στην μνήμη όλων των Ελλήνων θα μείνουν για χαραγμένες οι συγκρούσεις των νέων με τις αστυνομικές δυνάμεις και οι καταστροφές που ορισμένοι -λίγοι ευτυχώς- προκάλεσαν σε επιχειρήσεις, όπως και οι μαζικότερες πολιτικές εκδηλώσεις διαφωνίας με πολιτικές αποφάσεις των κυβερνήσεων της χώρας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Τρομοκρατία είναι α) η επικράτηση με τον τρόμο, β) η διακυβέρνηση με σκληρά και βίαια μέσα, γ) η χρησιμοποίηση βίας ή και απειλών βίας ιδιαίτερα για πολιτικούς σκοπούς.

Η διεθνής τρομοκρατία εξαπλώνεται πλέον σε πολλές χώρες σε ολόκληρο σχεδόν τον κόσμο. Οι μεγάλες διεθνείς τρομοκρατικές οργανώσεις συνεργάζονται με τοπικές με στόχο μεγάλα τρομοκρατικά χτυπήματα, με σκοπό η ανασφάλεια και ο τρόμος να εξαπλωθεί σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Εκδηλώσεις του φαινομένου

- Βομβιστικές επιθέσεις σε δημόσια και μη κρατικά κτίρια.
- Επιθέσεις αυτοκτονίας σε πολυσύχναστα σημεία πόλεων, ναούς, στρατόπεδα, με σκοπό να υπάρξουν πολλά θύματα.
- Βομβιστικές επιθέσεις σε Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.
- Δολοφονίες και απαγωγές πολιτικών και οικονομικών παραγόντων.
- Διασπορά προκηρύξεων και ειδήσεων στα Μέσα Μαζικής Πληροφόρησης για επικείμενο χτύπημα.
- Απειλητικά τηλεφωνήματα σε εφημερίδες, περιοδικά, τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς.

Αίτια

- ✓ Η επιβολή δια της βίας πολιτικών θέσεων
- ✓ Ο επηρεασμός πολιτικών εξελίξεων
- ✓ Η φτώχεια και η ανέχεια που πλήττει όλο τον τρίτο κόσμο.
- ✓ Ο θρησκευτικός φανατισμός που ωθεί στην τιμωρία των «απίστων».
- ✓ Τα οικονομικά συμφέροντα.
- ✓ Ο έλεγχος και η εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών των χωρών του τρίτου κόσμου, από τις μεγάλες δυνάμεις του κόσμου (Η.Π.Α, Χώρες της Ε.Ε. κ.ά)
- ✓ Η αδικία σε βάρος των μουσουλμανικών λαών.
- ✓ Η υπεροπτική στάση των μεγάλων δυνάμεων απέναντι στους φτωχούς λαούς.
- ✓ Οι τεράστιες κοινωνικές ανισότητες ανάμεσα σε κοινωνικές ομάδες της ίδιας χώρας.

- ✓ Η μακροχρόνια καταπίεση των πολλών από τους λίγους.
- ✓ Η «επιδρομή» πολυεθνικών εταιρειών στις χώρες του τρίτου κόσμου που απομυζούν το εργατικό δυναμικό τους.
- ✓ Η χρηματοδότηση τρομοκρατικών ομάδων και οργανώσεων για την επίτευξη πολιτικών και οικονομικών στόχων από διεθνείς παράγοντες.
- ✓ Η επικράτηση φονταμενταλιστικών και φανατικών απόψεων και ιδεών σε χώρες μουσουλμανικές κυρίως.
- ✓ Η ελλιπής κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων και του πολιτισμού των αραβικών και ασιατικών χωρών από μέρους των χωρών του Δυτικού Πολιτισμού.
- ✓ Το έλλειμμα της Δημοκρατίας που ακόμη διακρίνει πολλές χώρες του πλανήτη.
- ✓ Οι συνωμοσίες Μυστικών Υπηρεσιών και κρατών μεγάλων δυνάμεων για τη δημιουργία κλίματος τρομοκρατίας με σκοπό τη χειραγώγηση των πολιτών (προβοκάτσια) και την επιβολή μέτρων προστασίας και ασφάλειας.

Μέτρα Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας

- ≈ Ο διεθνής διάλογος για την επίλυση παγκόσμιων προβλημάτων.
- ≈ Η ενδυνάμωση της Δημοκρατίας σε όλες τις χώρες – κράτη του πλανήτη.
- ≈ Η άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων.
- ≈ Η καταπολέμηση της φτώχειας και της ανέχειας στα φτωχά κράτη του πλανήτη.
- ≈ Η ανακατανομή του παγκόσμιου πλούτου, για τον περιορισμό του αισθήματος της αδικίας .
- ≈ Η εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών από τις χώρες που τις διαθέτουν.
- ≈ Η κατανόηση και ο σεβασμός των ιδιαιτεροτήτων και των πολιτισμικών διαφορών.
- ≈ Η διάδοση της παιδείας και των ανθρωπιστικών αξιών.
- ≈ Ο έλεγχος της διάθεσης όπλων και εκρηκτικών.
- ≈ Η επικράτηση της παγκόσμιας ειρήνης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η τρομοκρατία που εξελίσσεται σε μία μάστιγα ενάντια στην ειρηνική συνύπαρξη των λαών, μοιάζει να μπορεί να καταπολεμηθεί μόνο μέσα από κοινές προσπάθειες πολιτών και κυβερνήσεων για την εξάλειψη της φτώχειας. Όταν καταφέρουμε να περιορίσουμε τις μεγάλες διαφορές ανάμεσα στις ανεπτυγμένες και τις υποανάπτυκτες κοινωνίες, τότε ουσιαστικά δε θα υπάρχει τροφή για την πολιτική βία και την τρομοκρατία.

«Παρατηρείται ότι η σύγχρονη νεολαία όλο και περισσότερο ελκύεται από τη μόδα και τους δικούς της τρόπους διασκέδασης. Από την εμπειρία σου να γράψεις μέσα σε 500-600 λέξεις, όλα εκείνα που επηρεάζουν τους νέους σήμερα όσον αφορά τη διασκέδασή τους και συχνά τους οδηγούν στη βία και τα ναρκωτικά».

Λέξεις κλειδιά:

ναρκωτικά, τοξικές ουσίες, τοξικομανία, ουσιοεξάρτηση, εθισμός, ουσιοεξαρτημένοι, ασθενείς, τοξικομανείς

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι οι μελετητές και στοχαστές που πρεσβεύουν ότι η σύγχρονη νεολαία επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από τη μόδα -με όποιο τρόπο κι αν εκφράζεται αυτή- και τη διασκέδαση που η τελευταία επιβάλλει στους μετόχους της. Παράλληλα, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που καταγράφεται η κοινή διαπίστωση ότι η ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα πλέον αρχίζει και προσελκύει όλο και περισσότερους νέους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

✓ Οι νέοι σήμερα επηρεάζονται άμεσα από τη μόδα και φαίνεται σε πολλές περιπτώσεις αυτή να τους οδηγεί στην άσκηση βίας και την εγκληματικότητα γενικότερα. Με τον όρο μόδα ωστόσο δεν πρέπει να μένουμε στη στενή έννοια της μαζικής κουλτούρας μόνο για την ενδυμασία, αλλά και στη γενικότερη συμπεριφορά ενός συνόλου πολιτών.

✓ Κοινωνικές προβολές

- Η συμπεριφορά των νέων είναι δημιουργική αντιγραφή της συμπεριφοράς των ενηλίκων. Οι προβολές βίας που λαμβάνουν οι νέοι από το φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον τους επηρεάζει δραματικά.

✓ Ενδοοικογενειακή βία

- Συγκρούσεις και βίαιες αντιδράσεις γονέων και αθυροστομία προς τρίτους (συχνότατα κατά την οδήγηση)

✓ Ο κοινωνικός κανιβαλισμός και η αδιαφορία για το συνάνθρωπο όπως βιώνεται μέσα στην οικογένεια

✓ Ανεργία - φτώχεια

- Λόγω της οικονομικής δυσχέρειας πολλοί νέοι καταφεύγουν στη βία και την εγκληματικότητα προκειμένου να εξασφαλίσουν τα βασικά μέσα διαβίωσης.

- Γενικότερα η φτώχεια είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εγκληματικότητα.

- Η ευρεία κοινωνική αντίληψη ότι κοινωνική άνοδος είναι η οικονομική άνοδος

- Μπροστά στο όραμα για κοινωνική και οικονομική άνοδο (κοινωνική καταξίωση) οι νέοι μεταχειρίζονται ορισμένες φορές κάθε μέσο (κοινωνικό κανιβαλισμό, βία)

✓ Παιδεία

- Η κακή παιδεία (στεία, κομφορμιστική, εξετασιοκεντρική) που μένει μακριά από τις ανάγκες (ψυχικές και κοινωνικές) των εφήβων και τους στερεί κάθε δημιουργική και κριτική προσέγγιση της ζωής τους.

✓ Η κοινωνική απομόνωση προκειμένου να διαβάσει το παιδί, τελικά το "φυλακίζει" στο σπίτι και το στρέφει σε ηλεκτρονικά παιχνίδια και το διαδίκτυο, εντείνοντας το αίσθημα αδιαφορίας για την κοινωνία.

✓ Κινηματογράφος, τηλεόραση, βιντεοπαιχνίδια

✓ Η βία που διαφημίζεται (έστω και ακούσια) μέσα από τα δελτία ειδήσεων επηρεάζει τους νεολαίους.

- Κυριαρχεί πια η ιδέα σε όλους ότι η προβολή από την τηλεόραση (και τα δελτία ειδήσεων) είναι το παν, με αποτέλεσμα πολλοί να καταφεύγουν στην άσκηση βίας ή την εγκληματικότητα προκειμένου να τους προβάλλει ένα δελτίο ειδήσεων.

- Η βία και η εγκληματικότητα του σινεμά επηρεάζει έμμεσα και άμεσα τους νέους, καθώς οι ήρωες πάντα χρησιμοποιούν βία και νικούν, ενώ συχνά παρουσιάζονται και θετικά από την άσκηση βίας.

- Το ερωτικό στοιχείο στον κινηματογράφο συχνά είναι άμεσα συνδεδεμένο με την άσκηση βίας (βιασμοί, επιτυχία στο αντίθετο φύλο του υπερήρωα ύστερα από φόνους).

✓ Ναρκωτικά

- Τα ναρκωτικά επηρεάζουν ολόένα και μεγαλύτερο τμήμα της ελληνικής νεολαίας, μέσα από τη μίμηση (πιθηκισμό) ξένων προτύπων.

✓ Αθλητισμός και βία

- Η βία στα γήπεδα διαφημίζεται από τα ΜΜΕ και επηρεάζει την άβουλη νεολαία.

- Συχνά η αθλητική βία αποτελεί μέσο εκτόνωσης προβληματικών οικογενειακών ή άλλων κοινωνικών καταστάσεων (φτώχεια, ενδοοικογενειακή βία, αδιαφορία γονέων, κοινωνική απομόνωση και στιγματισμός)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η μόδα, όπως αυτή εκφράζεται στις καθημερινές εκφράσεις της νεοελληνικής κουλτούρας εξαιτίας των κινηματογραφικών ή τηλεοπτικών προτύπων και της μίμησης αρνητικών ξενόφερτων προτύπων επηρεάζει πρώτα και κύρια τη νεολαία, που ακόμα δεν έχει αναπτύξει την απαραίτητη κριτική ικανότητα. Το πρόβλημα αυτό μοιάζει να μπορεί να επιλυθεί μέσα από μία σωστή διαπαιδαγώγηση τόσο οικογενειακή όσο και σχολική με κύριο στόχο την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας ώστε να μπορούν οι νέοι και οι νέες να αντιδρούν απέναντι στην κυριαρχία της μόδας και τα πρότυπα που προβάλλονται εκούσια ή ακούσια.

«Πολύς λόγος γίνεται τις τελευταίες δεκαετίες για τη χρήση ναρκωτικών και τον ολοένα αυξανόμενο αριθμό των νέων που καταφεύγουν στις τοξικές ουσίες φτάνοντας συχνότατα στο θάνατο. Αναζητήστε τα αίτια που οδηγούν όλο και πιο πολλούς νεολαίους στα ναρκωτικά».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε συχνά στα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων ή διαβάζουμε στις στήλες των εφημερίδων στατιστικές που δείχνουν την τρομακτική αύξηση των χρηστών ναρκωτικών ουσιών. Αναμφισβήτητο είναι λοιπόν το γεγονός ότι ολοένα και περισσότεροι νέοι τα τελευταία χρόνια οδηγούνται στα ναρκωτικά. Πολλοί βέβαια, είναι εκείνοι που κατηγορούν την ίδια τη νεολαία παραβλέποντας ορισμένα σημαντικά αίτια.

Αποτελεί αναμφισβήτητο γεγονός, όπως αυτό διαγράφεται μέσα από στατιστικές μελέτες, ότι ολοένα και περισσότεροι νέοι στρέφονται σήμερα στα ναρκωτικά κάθε είδους. Τα αίτια που μπορούν να εντοπιστούν είναι πολλά, αλλά κυρίως επικεντρώνονται στο σύγχρονο τρόπο ζωής και την έλλειψη οραμάτων και τον πιθηκισμό ξένων προτύπων και ιδεών. Το πρόβλημα των ναρκωτικών, ωστόσο, δεν περιορίζεται μόνο στις σωματικές βλάβες που προκαλεί στο χρήστη, αλλά απλώνεται σε όλη την κοινωνία.

Αποτελεί αναμφισβήτητο γεγονός, όπως αυτό διαγράφεται μέσα από στατιστικές μελέτες, ότι ολοένα και περισσότεροι νέοι στρέφονται σήμερα στα ναρκωτικά κάθε είδους. Τα αίτια που μπορούν να εντοπιστούν είναι πολλά, αλλά κυρίως επικεντρώνονται στο σύγχρονο τρόπο ζωής και την έλλειψη οραμάτων και τον πιθηκισμό ξένων προτύπων και ιδεών. Το πρόβλημα των ναρκωτικών, ωστόσο, δεν περιορίζεται μόνο στις σωματικές βλάβες που προκαλεί στο χρήστη, αλλά απλώνεται σε όλη την κοινωνία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι με το όρο τοξικές ουσίες συνήθως εννοούνται τα παράνομα ναρκωτικά. Ωστόσο, σήμερα γίνεται λόγος για ουσιοεξάρτηση (ουσιοεξαρτημένοι) και για τοξικομανία νόμιμη (ψυχοφάρμακα νόμιμα, αλκοόλ, παράγωγα καπνού) και παράνομη (ναρκωτικά). Άρα λοιπόν, κάθε αναφορά πρέπει στον ένα ή άλλο βαθμό να τα συμπεριλαμβάνει όλα. Στην ίδια κατηγορία εντάσσονται και οι παράνομες ενισχυτικές ουσίες (αναβολικά) που χρησιμοποιούνται στον αθλητισμό.

αίτια

✓ Αφθονία της σύγχρονης κοινωνίας. Η παροχή με εύκολο τρόπο των πάντων από το οικογενειακό περιβάλλον.

✓ Διάλυση της οικογένειας είτε λόγω διαζυγίων είτε επειδή τα παιδιά μένουν ανεξέλεγκτα στο όνομα της ελευθερίας.

✓ Έλλειψη επικοινωνίας με το κοινωνικό περιβάλλον

✓ νέες τεχνολογίες (κινητή τηλεφωνία και διαδίκτυο, με τον τρόπο που χρησιμοποιούνται συχνά οδηγούν στη μοναξιά)

✓ εφήμερες ερωτικές σχέσεις (χωρίς να μπορούν να βρουν μία συναισθηματική υποστήριξη στις σχέσεις που συνάπτουν)

✓ κοινωνική επίδειξη

✓ Επιρροές από κινηματογραφικά και τηλεοπτικά πρότυπα (πρότυπα που δεν μπορούν να αγγίξουν οι νέοι και καταφεύγουν σε ψεύτικους κόσμους όπου είναι υπερήρωες κτλ)

✓ Κοσμοπολιτισμός και νέα ήθη που εισέρχονται μέσω τουρισμού

✓ Ανεργία (ως μέσο καταφυγής και εκτόνωσης του άγχους και της απομόνωσης)

✓ Διαφωνίες με το κοινωνικό κατεστημένο. Οι νέοι θεωρούν πολλές φορές ότι έτσι διατρανώνουν την αντίθεσή τους στην κοινωνία των μεγάλων:

- που τους θέλει υποχείρια και βουβά πρόσωπα χωρίς δυνατότητα αντίστασης
- που επιβάλλει την εκμετάλλευση όλων προκειμένου να επιτευχθεί το μέγιστο οικονομικό όφελος.

που καταστρέφει το περιβάλλον χωρίς κάποια αντίσταση από τους πολίτες.

✓ Ελλιπής εκπαίδευση και κακές μέθοδοι προσέγγισης του προβλήματος στο σχολείο.

- οι αδύναμοι βαθμολογικά μαθητές στιγματίζονται και απομονώνονται κοινωνικά
- το πρόβλημα των ναρκωτικών με τον τρόπο που μεταδίδεται στο σχολείο σε ορισμένες περιπτώσεις λειτουργεί διαφημιστικά (λόγω της απαγόρευσης)

• δε γίνονται αναφορές στα νόμιμα ναρκωτικά που εθίζουν ή απλά απαγορεύονται. Οι αναφορές στο πρόβλημα (όπως και σε κάθε κατάχρηση κι εξάρτηση) είναι αποσπασματική και ευκαιριακή.

✓ Το αλκοόλ και ο καπνός

✓ διαφημίζονται σε κάθε σημείο της χώρας, σε κάθε κοινωνική συνένευση και στην τηλεόραση ή σε υπαίθριες διαφημίσεις.

✓ οι σχετικές κοινωνικές προβολές οδηγούν στον "πιθηκισμό" για την ανάγκη κοινωνικής αποδοχής.

✓ η διασκέδαση είναι συνυφασμένη με την κατανάλωση αλκοόλ

✓ η καταστολή του άγχους ταυτίζεται με το κάπνισμα ή τα αγχοανασταλτικά φάρμακα (νόμιμα ναρκωτικά).

Συνέπειες

ατομικές

≈ Ο χρήστης εθίζεται στα ναρκωτικά και δεν μπορεί εύκολα να ξεφύγει από τη σωματική ανάγκη της χρήσης.

≈ Ακόμα και αν η χρήση δεν είναι θανατηφόρα σωματικά είναι άμεσα εξαρτημένος.

≈ Κίνδυνος για τη μετάδοση μολυσματικών νόσων με τη χρήση σύριγγας ή την πορνεία (HIV).

≈ Ο νέος μετατρέπεται σε ένα άβουλο ον, έρμαιο των εμπορών και της απαίτησης για νέα δόση (λόγω εθισμού) χωρίς οράματα για το μέλλον του.

οικογενειακές

≈ Η οικογένεια εξουθενώνεται οικονομικά προκειμένου να βρεθεί το απαιτούμενο χρηματικό ποσό για την εξασφάλιση της δόσης

≈ Ο χρήστης συχνά κλέβει χρήματα της οικογενειακής αποταμίευσης.

≈ Ηθική κατάπτωση της οικογένειας με συνεχείς συγκρούσεις και κοινωνικό ρατσισμό απέναντι στον ασθενή-χρήστη.

Κοινωνικές προεκτάσεις (αυξάνεται η βία και η εγκληματικότητα)

≈ Παράνομη διακίνηση ναρκωτικών με τα λεγόμενα βαποράκια και εμπόριο ουσιών

≈ Αύξηση κλοπών προκειμένου να βρεθεί το απαιτούμενο ποσό για την εξασφάλιση της δόσης του χρήστη.

≈ Αύξηση της παράνομης πορνείας (με συνέπειες τη μετάδοση μολυσματικών σεξουαλικών νόσων) για την εξασφάλιση της δόσης.

≈ Αύξηση της βίας κάτω από την επήρεια των ουσιών, που εκφράζεται με βανδαλισμούς (σε γήπεδα ή το δρόμο)

≈ Μέσα από τη μόδα των ναρκωτικών, προπαγανδίζεται μία η ιδέα μιας κοινωνίας που έχει προβλήματα από τα οποία δεν μπορεί κανείς να διαφύγει· είναι μία κοινωνία χωρίς οράματα και θέληση για αγώνα.

Λύσεις

- Παιδεία

✓ Ολοκληρωμένη, κριτική εκπαίδευση. Διαθεματικές εργασίες με τη χρήση των νέων τεχνολογιών πάνω στο μεγάλο αυτό πρόβλημα. Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι τα ναρκωτικά είναι υπεκφυγή, δειλή αντιμετώπιση των προβλημάτων που τα απασχολούν. Μία ενέργεια που έχει επιπτώσεις στα άτομα που αγαπούν και τους ίδιους.

✓ Πολιτιστικές δράσεις μαθητών για το φλέγον τούτο θέμα (εκθέσεις φωτογραφίες, συναυλίες, ημερίδες κτλ) μέσα στο σχολείο

✓ Διαλέξεις και συζητήσεις με απεξαρτημένους νέους που θα αποτρέπουν από τη χρήση ουσιών

- ΜΜΕ

✓ Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης με ειδικές σταθερές χρονικά αναφορές, εκπομπές, αφιερώματα, ντοκιμαντέρ και ταινίες μυθοπλασίας.

✓ Πολιτεία, Τοπική Αυτοδιοίκηση, κοινωνία

✓ Η πρόληψη είναι ο καλύτερος τρόπος. Καμία θεραπευτική αγωγή αν δε συνοδεύεται από προληπτικές δράσεις δεν είναι αρκετή, καμία ποινικοποίηση.

- Ειδικές εκδηλώσεις για το ζήτημα, ευαισθητοποιώντας την κοινή γνώμη

✓ Μέσα από Σχολές Γονέων και τη Διά Βίου Εκπαίδευση να προετοιμαστούν οι γονείς και να είναι ενήμεροι για τα αίτια, τα συμπτώματα και τους τρόπους αποφυγής τέτοιων προβλημάτων

✓ Οργάνωση τοπικών συμβουλίων πρόληψης της παραβατικότητας που σε συνδυασμό με ψυχολογική υποστήριξη μέσα κι έξω από το σχολείο, θα προστατεύσουν τους νέους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, τα αίτια πρέπει να επικεντρωθούν στον τρόπο που η σύγχρονη κοινωνία προσπαθεί να επιβληθεί στη νεολαία. Επίσης ευθύνεται ο τρόπος ζωής που έχει πια καθιερωθεί μέσα από τη διάλυση των οικογενειακών δεσμών στο όνομα της ελευθερίας σε συνάρτηση με τις νέες τεχνολογίες που επηρεάζουν πρώτα και κύρια τους νέους. Παράλληλα, ο κοσμοπολιτισμός και η μίμηση τηλεοπτικών και κινηματογραφικών προτύπων εντείνει την ήδη βεβαρημένη κατάσταση οδηγώντας όλο και περισσότερους νέους στις παραισθησιογόνες ουσίες.

Επιλογικά, τα ναρκωτικά όσο κι αν περιορίζονται σε μερικούς χρήστες, αποτελούν ένα καίριο πρόβλημα, που επεκτείνεται από τους τοξικομανείς σε όλη την ελληνική κοινωνία. Ο εθνισμός του χρήστη και οι οικογενειακές συνέπειες δεν αφήνουν ανεπηρέαστη την κοινωνία, ενώ παράλληλα, η συνακόλουθη βία και εγκληματικότητα επιδρούν σε όλες τις πτυχές του κοινωνικού βίου.

αρχαία μνημεία μάρμαρα Παρθενώνα

«Η χώρα στο εξωτερικό είναι κυρίως γνωστή για τα αρχαία μνημεία και τον αρχαιοελληνικό πολιτισμό της. Σε ένα άρθρο σας (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευθεί σε τοπική εφημερίδα να προτείνετε τρόπους αξιοποίησης των αρχαίων μνημείων ώστε να συντελέσουν στην αύξηση του τουρισμού και στην παράλληλη φύλαξή τους».

ή

«Σε μία ειδική καμπάνια ενημέρωσης των αλλοδαπών επισκεπτών των ελληνικών αρχαιολογικών χώρων, έχετε αναλάβει να συντάξετε μία επιστολή (500-600 λέξεων) στην οποία θα εξηγείται την αναγκαιότητα επιστροφής των κλεμμένων αρχαίων αντικειμένων που προβάλλονται σε μουσεία του εξωτερικού στο μητρικό τους έδαφος. Υποθέστε ότι η επιστολή σας δεν εκφράζει μόνο την ελληνική κοινωνία, αλλά και εκείνες που αγωνίζονται για το ίδιο θέμα (Αίγυπτος, χώρες της Μέσης Ανατολής, της Αμερικής και της Ασίας κτλ)».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όλοι μας -στον ένα ή τον άλλο βαθμό- συνηθίζουμε να επαιρόμαστε για τον αρχαίο πολιτισμό και τα μνημεία του παρελθόντος που στολίζουν τα ελληνικά εδάφη. Ωστόσο, η συμπεριφορά που επιδεικνύουμε όταν επισκεπτόμαστε έναν αρχαιολογικό χώρο, δε φαίνεται να συνάδει με την αρχική έπαρση. Συχνά παρατηρούμε και τάχα ενοχλούμαστε από σκουπίδια δίπλα στις αρχαιότητες ή την αδιαφορία ορισμένων επισκεπτών και τις καταστροφές που διαπράττουν πολλοί συμπατριώτες μας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

προβλήματα που διαπιστώνονται - η εικόνα σήμερα

- ✓ εγκαταλελειμμένοι χώροι μη φυλασσόμενοι επαρκώς
 - συχνά πολλοί αρχαιολογικοί είναι προστατευμένοι μόνο μία υποτυπώδη περιφραγή και όχι με προσωπικό που να συντηρεί και να προστατεύει το χώρο
 - ορισμένοι χώροι δεν αξιοποιούνται
 - η διαμόρφωση ενός χώρου και η ανάδειξή του είναι εξαιρετικά δαπανηρή και χρονοβόρα
 - είναι μια αλγεινή εικόνα ενός κράτους που έχει τόσα αρχαία μνημεία και αδυνατεί ή αδιαφορεί να τα αξιοποιήσει και να τα αναδείξει
- καταστροφή χώρων από την υπερβολική τουριστική αξιοποίηση
 - με την κατασκευή σύγχρονων τουριστικών μονάδων μέσα ή πλησίον των χώρων
 - με την ταυτόχρονη επίσκεψη χιλιάδων επισκεπτών
- ≈ πχ Δελφοί, Μυκήνες, Ολυμπία δέχονται καθημερινά δεκάδες λεωφορεία και εκεί παρατηρείται φθορά στα μνημεία (από την πεζοπορία, τα φλας των φωτογραφικών μηχανών κτλ)
 - απορρίμματα και μόλυνση του περιβάλλοντος χώρου από τα οχήματα των επισκεπτών (το CO₂ και το CO δημιουργούν φθορές στα μνημεία)
- ✓ ακριβά εισιτήρια εισόδου και έλλειψη υποδομών
 - αποτρέπουν πολλούς να τα επισκεφτούν
 - δεν υπάρχουν δωρεάν μέρες επίσκεψης
- χωρίς προσωπικό ξενάγησης
- ✓ για λόγους οικονομικούς -παρά τα ακριβά εισιτήρια- η Πολιτεία δεν έχει μόνιμους ξε-

ναγούς σε κάθε επισκέψιμο χώρο

✓ έτσι, οι επισκέπτες υποχρεώνονται να συνεργαστούν με κάποιο ιδιώτη (οικονομική επιβάρυνση)

✓ πολλοί που επισκέπτονται ατομικά αρχαιολογικούς χώρους, αδυνατούν να βρουν επισκέπτη (συνήθως για λόγους οικονομικούς) και δεν έχουν σωστή ενημέρωση

- συχνά ορισμένοι αρχαιολογικοί χώροι δεν έχουν τις απαραίτητες βοηθητικές υποδομές (αναψυκτήρια, χώρους ξεκούρασης κτλ) και όταν αυτοί υπάρχουν είναι εξαιρετικά ακριβοί

✓ η ελληνική παιδεία δε φροντίζει για την ανάδειξη τέτοιων χώρων

- οι επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους γίνονται με τρόπο που δε συγκινεί μαθητές αφού οργανώνονται από εκπαιδευτικούς και μόνο

- το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα ταυτίζει τον όρο αρχαιότητα με τα μνημεία της αρχαίας περιόδου αδιαφορώντας για τα νεότερα μνημεία (ρωμαϊκά, βυζαντινά, νεότερα κτλ) που θεωρούνται μικρότερης σημασίας

✓ δεν κατανοούμε τη σημασία των χώρων τούτων για την προβολή της χώρας/του τόπου μας, την οικονομική ανάπτυξη και την εκπαιδευτική αξία τους.

✓ αδυνατούν οι τοπικοί παράγοντες -λόγω έλλειψης παιδείας- να τα προστατεύσουν επαρκώς

✓ τα ΜΜΕ

- δεν προβάλλουν επαρκώς στους Έλληνες πολίτες τα αρχαιολογικά μνημεία της χώρας (παρά μόνο τα ήδη προβεβλημένα) υπό τη μορφή ιστορικών οδοιπορικών

- δεν υπάρχουν ειδικές εκπομπές/αφιέρωματα στην ιδιωτική τηλεόραση και στον τύπο για τα λιγότερα γνωστά μνημεία/τοποθεσίες

✓ αρχαιοκαπηλία (κλοπές αρχαίων αντικειμένων)

- όλο και περισσότερο αυξάνονται τα κρούσματα αρχαιοκαπηλίας

- από αντικείμενα που ανακαλύφθηκαν σε ιδιωτικές εκτάσεις (πχ κατά την ανέγερση πολυκατοικιών κτλ)

- παρά τις νέες τεχνολογίες είναι δύσκολο να εντοπιστούν συχνά αρχαιότητες που καταλήγουν σε μεγάλους οίκους δημοπρασιών (εδώ είναι και οι ευθύνες ορισμένων χωρών που έχουν τέτοιους οίκους και ουσιαστικά υποθάλλουν τη λαθραία διακίνηση αρχαιοτήτων)

✓ αρχαιότητες που αποτελούν αντικείμενο ιδιοκτησίας άλλων κρατών (πχ Αφροδίτη της Μήλου, μάρμαρα του Παρθενών κτλ). Πρόκειται για ένα θέμα που δεν περιορίζεται μόνο σε ελληνικά αντικείμενα, αλλά όλων των χωρών που ανέπτυξαν στο παρελθόν ισχυρό πολιτισμό (Μεσοποταμία, Αίγυπτος, προκολομβιανή Αμερική κτλ)

- πρόκειται για κλοπές του παρελθόντος που ουσιαστικά δεν αναγνωρίζουν οι κυβερνήσεις χωρών της Δυτικής Ευρώπης (Αγγλία, Γαλλία κτλ)

✓ τα αντικείμενα εκτίθενται σε χώρους κλειστούς, μακριά από τη φυσική τους θέση

- χάνεται η ενότητα του αντικειμένου με τον περιβάλλοντα χώρο

- στο μουσείο υπάρχει η κυριαρχία του επισκέπτη (που τοποθετείται χωρικά στο κέντρο)

κι όχι του αντικειμένου που τοποθετείται στους τοίχους

- το αντικείμενο χάνει το ιστορικό "δέσιμο" με το κτίριο/χώρο φύλαξής του.

- όλα τα αρχαία αντικείμενα είχαν ιδιαίτερη θέση μέσα σε κάποιο αρχιτεκτόνημα. Η μεταφορά τους από εκεί –και μάλιστα χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά- περιορίζει τη λειτουργική τους σημασία.

ειδικά για τα Μάρμαρα του Παρθενώνα

≈ έχει πια αποκαλυφθεί ότι τούτα κατά τις προσπάθειες συντήρησης και καθαρισμού τους δέχτηκαν ανεπανόρθωτες φθορές (με την επικάλυψη και απομάκρυνση σιλικόνης, κατά τη βίαιη απόσπασή τους από τον Παρθενώνα κτλ)

προτάσεις αξιοποίησης

✓ ανάδειξη όλων των μνημείων. Ας θυμόμαστε ότι μνημεία δεν είναι μόνο τα αρχαία, αλλά και μία μεσαιωνική εκκλησία, μία οθωμανική κρήνη, μία νεότερη έπαυλη, το σπίτι τοπικών πολιούχων, ο τόπος που γεννήθηκε ή απεβίωσε ένας άνθρωπος των γραμμάτων κτλ)

- με συμβατές προς το χώρο χρήσεις (πχ το σπίτι ενός αθλητή μπορεί να γίνει η έδρα ενός αθλητικού οργανισμού του οικείου δήμου, συχνά τα κάστρα μετατρέπονται σε χώρους συναυλιών, κτιριακά συγκροτήματα γίνονται χώροι πολιτισμού με ήπιες παρεμβάσεις, αρχαίοι τοίχοι και αρχαία τείχη να γίνουν μέρος ενός ολοκληρωμένου χώρου επίσκεψης με ειδικές διαδρομές σύνδεσης των αποσπασμένων τμημάτων τους κτλ) – όχι όμως καφετέριες και εμπορικά καταστήματα

- με ήπιες παρεμβάσεις που δεν αλλοιώνουν το χαρακτήρα και τη μορφή του μνημείου
- αποδοχή των προτάσεων της τοπικής κοινωνίας -που συνήθως διεκδικεί τέτοιους χώρους- να αναδειχθούν και να αξιοποιηθούν

✓ εκπαιδευτική αξιοποίηση των χώρων

- ολόκληρα σχολεία ή τάξεις να αναλάβουν την "υιοθεσία" και φροντίδα αρχαιολογικών χώρων

- να μάθουν οι νέοι βιωματικά να φροντίζουν τέτοιους χώρους ανυπολόγιστης αξίας με δράσεις καθαρισμού

- να τους προστατεύουν
- διοργάνωση μαθητικών επισκέψεων σε ιστορικά μνημεία
- επισκέψεις που θα οργανώνουν οι ίδιοι οι μαθητές σε χώρους όπου την ξενάγηση θα αναλαμβάνουν πάλι μαθητές και άλλες ομάδες θα έχουν την ευθύνη της έκθεσης αξιολόγησης κι εντυπώσεων

- οργάνωση υπαίθριου μαθήματος μέσα ή δίπλα σε ανάλογους χώρους μνήμης (τόποι εκτελέσεων, αρχαία μνημεία, οικίες λογοτεχνών κτλ)

- μαθητικές ομαδικές εργασίες για τα μνημεία της περιοχής τους
- διαθεματικές εργασίες με τη χρήση των νέων τεχνολογιών
- πολιτιστικές δράσεις με θέμα τα μνημεία (εκθέσεις φωτογραφίας, φεστιβαλικές εκδηλώσεις, συναυλίες στο σχολείο ή το μνημείο κτλ)

- αρθρογραφία στη σχολική εφημερίδα ή τον τοπικό τύπο

✓ προβολή των τοπικών μνημείων στο διαδίκτυο

- η Τοπική Αυτοδιοίκηση όχι μόνο να διεκδικεί την ανάδειξη μνημείων
- αλλά να προσπαθεί να ευαισθητοποιήσει την τοπική κοινωνία για τη φροντίδα του χώρου μέσα από ημερίδες, σεμινάρια, Σχολές Γονέων κτλ

- να "υιοθετήσει" ο οικείος δήμος το χώρο
- να τα προβάλλει στον κυβερνοχώρο (τα φυλλάδια και είναι οικονομικά ασύμφορα και τελικά δεν καλύπτουν ανάγκες ευρύτερης ενημέρωσης)

✓ να δημιουργήσει υποδομές για την επισκεψιμότητα του χώρου

- να συνδέσει τα μνημεία με έργα υποδομής στον περιβάλλοντα χώρο (αμφιθέατρα για συναυλίες, πολιτιστικά κέντρα κτλ, αναλόγως το μνημείο)

- η Πολιτεία να αυξήσει τα κονδύλια για τη φροντίδα των μνημείων του παρελθόντος. Ο πολιτισμός και η μνήμη του παρελθόντος δεν αποτιμώνται με σύγχρονες οικονομικές αξίες, καθώς τα μνημεία είναι ανυπολόγιστης αξίας

- να κάνει προσιτά σε όλους τους πολίτες τα μνημεία
- να προβάλλει όλα τα μνημεία (ακόμα και τα "ήσσονος" σημασίας τοπικά)
- να δημιουργήσει εικονικές περιηγήσεις στον κυβερνοχώρο σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία

- αυτές οι εικονικές περιηγήσεις από μόνες τους αποτελούν διαφήμιση για τον τόπο

≈ αναδεικνύονται χώροι που δεν είναι δυνατόν να επισκεφθεί κάποιος (λόγω καταστροφής τους κτλ)

- ≈ δίνουν την ευκαιρία να ασχοληθεί ένας μεγάλος αριθμός επιστημόνων για την ανάδειξη των χώρων
- ≈ δίνεται έτοιμο υλικό στα ΜΜΕ για την προβολή των αρχαιολογικών τοποθεσιών,
- ≈ είναι "ζωντανοί" περίπατοι, ειδικά για τη νέα γενιά
- ✓ τα ΜΜΕ
 - να αφιερώσουν τον πρόποτα τηλεοπτικό χρόνο κι έντυπο χώρο για την ανάδειξη άγνωστων στο ευρύ κοινό μνημείων
 - με ειδικές εκπομπές, δημοσιογραφικά αφιερώματα, οδοιπορικά σε πόλεις κτλ
 - ταινίες τεκμηρίωσης και μυθοπλασίας (προσφέροντας την ευκαιρία σε καλλιτέχνες, γραφίστες κι επιστήμονες να αναδειχθούν μέσα από τα ντοκιμαντέρ και να βρουν εργασία)
 - με ειδικά αφιερώματα στον τύπο, οδοιπορικά σε πόλεις κτλ
 - με την ανάδειξη των προβλημάτων που μαστίζουν τον πολιτισμό με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού και την άσκηση πίεσης προς τις αρμόδιες αρχές

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, τα μνημεία του παρελθόντος, είτε είναι αρχαία είτε μεσαιωνικά και νεότερα δεν μπορούν να αποτιμηθούν με σύγχρονους οικονομικούς όρους. Η αξία τους είναι ανυπολόγιστη, ειδικά για τις τοπικές κοινωνίες. Και ας μην ξεχνάμε ότι η έννοια της αξιοποίησης δεν περικλείεται μόνο στη διαμόρφωση χώρων επίσκεψης τουριστών. Αξιοποίηση ενός τοπικού μνημείου είναι και η μετατροπή του σε χώρο άλλων χρήσεων. Βέβαια, κάθε αξιοποίηση οφείλει να λαμβάνει υπόψη την ταυτότητα και την εικόνα του μνημείου ώστε αυτό να προστατεύεται και να μην αλλοιώνεται.

«Γράψτε μια εισήγηση (500-600 λέξεων) για το συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της τουριστικής έκθεσης, με θέμα «οι επιπτώσεις του σύγχρονου τουρισμού στην Ελλάδα και οι λύσεις τους».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

αξιότιμε υπουργέ Πολιτισμού,
κύριοι σύνεδροι,

μετά το τέλος της δεκαετίας του '40 και ιδιαίτερα μετά την οικονομική ανάκαμψη που παρουσιάστηκε στη δεκαετία του 1950 άρχισε να δημιουργείται μία πρωτότυπη θα λέγαμε μόδα σε όλο τον κόσμο και κυρίως στις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες. Επισκέπτες άρχισαν να ταξιδεύουν με διάφορα μέσα μεταφοράς σε πολλές χώρες, πρωτίστως στη μεσογειακή λεκάνη, λόγω της υψηλής θερινής θερμοκρασίας και των αξιόλογων αρχαιοτήτων της, επιθυμώντας να δουν όλα εκείνα τα αξιοθέατα και τα τοπία που μάθαιναν στο μάθημα της Ιστορίας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παρουσίαση του φαινομένου

Σήμερα, στη χώρα μας καταφθάνουν από όλο τον κόσμο, ακόμα και την μακρινή Ασία, χιλιάδες επισκεπτών. Άνθρωποι όλων των κοινωνικών τάξεων και οικονομικών επιπέδων επισκέπτονται αρχαιολογικά μνημεία και παραλίες συνήθως.

Θετικές επιπτώσεις του τουρισμού

- ✓ Αναπτύσσεται η οικονομία
 - δημιουργούνται νέες μονάδες (ξενοδοχειακά συγκροτήματα)
 - δημιουργούνται νέοι επαγγελματικοί τομείς (τουριστικά πρακτορεία, ξεναγοί, φύλακες αρχαιολογικών χώρων, μουσεία κλπ).
 - καταπολεμείται η ανεργία
 - βελτιώνεται το βιοτικό επίπεδο πολλών περιοχών της χώρας που μέχρι τώρα στηρίζονταν μόνο στην αλιεία και τη γεωργία (π.χ. νησιά)
- ✓ Βελτιώνονται οι υποδομές σε πολλές περιοχές (όπως η αναδιάρθρωση του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου)
- ✓ Αναπτύσσεται η οικονομία της ακτοπλοΐας και της αερομεταφοράς
- ✓ Οργανώνονται καλύτερα οι αρχαιολογικοί χώροι, ώστε ακόμα και οι Έλληνες να μπορούν να τους επισκέπτονται, μετά από τη διαφήμιση των αλλοδαπών τουριστών
- ✓ Η χώρα μας γίνεται γνωστή παγκοσμίως (είτε για τα αρχαία της είτε για το υπέροχο κλίμα της)
- ✓ Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται ο αγροτουρισμός και οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού αναπτύσσοντας και άλλες περιοχές.

Αρνητικές επιπτώσεις του τουρισμού

- ✓ Οικολογική καταστροφή
 - από τα σκουπίδια των επισκεπτών σε τοπία φυσικού κάλλους
 - από τα λύματα των ξενοδοχειακών μονάδων
 - σε παραθαλάσσιες περιοχές από την έλευση χιλιάδων παραθεριστών τουριστών
 - καταστρέφονται σημαντικοί βιότοποι (Ζάκυνθος με καρέττα-καρέττα, Σποράδες με τη φώκια Μονάχους-Μονάχους, και ορισμένα ποτάμια Δέλτα ή ενικοί δρυμοί)
 - ηχορύπανση σε περιοχές με τουριστικό συνωστισμό που ενοχλούν τους μόνιμους κα-

τοίκους (νησιά)

✓ Δεν είναι όλοι οι τουρίστες υψηλού μορφωτικού επιπέδου ή ανώτερων κοινωνικών τάξεων. Συχνά προκαλούν επεισόδια και ταλαιπωρούν τους μόνιμους κατοίκους των επισκεπτόμενων προορισμών (με ευθύνη φυσικά και των τοπικών τουριστικών παραγόντων που είτε το επιδιώκουν είτε το επέτρεψαν παλαιότερα και τώρα ενοχλεί)

✓ παρατηρείται ένας οικιστικός-οικοδομικός συνωστισμός σε μερικά μέρη που τα οδηγεί σε κορεσμό, ενώ άλλες περιοχές μένουν ανεκμετάλλευτες και έρημες.

✓ καλλιεργείται μονοδιάστατα ο τουρισμός και δημιουργείται μία τέτοια τουριστική λογική, ενώ εγκαταλείπονται ελληνικές παραδοσιακές μορφές οικονομίας και ο ίδιος ο δευτερογενής τομές της οικονομίας για χάρη των υπηρεσιών.

Προτεινόμενες λύσεις

- Να υπάρξει σχεδιασμός στην τουριστική πολιτική και να προβληθούν όλες οι μορφές του (αθλητικός, αγροτικός, αρχαιολογικός, εναλλακτικός τουρισμός) και να αναπτυχθούν ομοιόμορφα όλες οι περιοχές.

- Να δοθεί μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος με φύλακες και καθαριστές.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο τουρισμός σήμερα αποτελεί μία σημαντική πηγή εσόδων για την Ελλάδα, μια και σημαντικό ποσοστό συμπατριωτών μας ασχολείται έμμεσα ή άμεσα με τη φιλοξενία και την περιήγηση των τουριστών. Ωστόσο, το κράτος οφείλει να ελέγχει και να βοηθά στην αντιμετώπιση σημαντικών προβλημάτων της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας που εμφανίζονται, όπως η καταστροφή του περιβάλλοντος. Αξίζει να τονιστεί όμως και το γεγονός ότι δεν πρέπει ο τουρισμός να αποτελεί τη μόνη πηγή εσόδων, αλλά οφείλουν να αναπτυχθούν ομότροπα και οι άλλοι οικονομικοί τομείς.

Κοινωνικός Κορφορμισμός (μαζοποίηση)

«Να εξετάσετε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η παιδεία στην αντιμετώπιση του φαινομένου της μαζοποίησης»

ή

«Να γράψετε ένα δοκίμιο (500-600 λέξεων) στο οποίο να προτείνετε τρόπους με τους οποίους μπορεί το άτομο να αντισταθεί στον κοινωνικό κορφορμισμό»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια έγινε φανερό το αξιοπρόσεκτο φαινόμενο τα άτομα να καθορίζονται από τα άλλα μέλη μιας κοινότητας και να μην μπορούν να κρίνουν τον εαυτό τους ή την ίδια την κοινωνία στην οποία δρουν. Οι απόψεις και οι στάσεις τους επηρεάζονται και διαμορφώνονται από τους άλλους. Μπροστά στους κινδύνους της μαζοποίησης σήμερα η κοινωνία οφείλει να διαμορφώνει άτομα που υγιώς να μπορούν να σκέφτονται ανεμπόδιστα και κριτικά. Έτσι, θα διατηρούν την ελευθερία να εκφράζονται και να συμπεριφέρονται όπως εκείνοι επιθυμούν χωρίς τον κίνδυνο απομόνωσης και περιθωριοποίησής τους.

Στο σύγχρονο κόσμο των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας που εισβάλλουν στις οικείες μας ο κοινωνικός κορφορμισμός είναι μία μεγάλη απειλή της ελεύθερης σκέψης. Η ελεγχόμενη πληροφόρηση -που συχνά προέρχεται από τα οικονομικά συμφέροντα των ιδιοκτητών των μέσων ενημέρωσης- και η συνεχής προβολή συγκεκριμένων ιδεών, είναι πολύ εύκολο να οδηγήσουν τα άτομα, που δεν μπορούν να κρίνουν τούτους τους μηχανισμούς, σε ελεγχόμενες μάζες.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ορισμός

Μαζοποίηση είναι η αφομοίωση από μέρους του ατόμου των τρόπων σκέψης, ιδεών και της συμπεριφοράς των άλλων, χωρίς να είναι αποτέλεσμα κριτικής σκέψης και επεξεργασίας, αλλά εξομοίωσή του με το σύνολο μέσω προπαγανδιστικών μηχανισμών, της κοινωνικοποίησης (σχολείο, κοινωνικός περίγυρος κτλ) ή της μόδας

φορείς μαζοποίησης

≈ Εκκλησία, σχολείο, κόμματα, ΜΜΕ, διαφημίσεις, στρατός κτλ

≈ Η μαζοποίηση συνδέεται άρρηκτα με το ρατσισμό και τον κοινωνικό αποκλεισμό επειδή δεν αποδέχεται το διαφορετικό.

αίτια

✓ η μετάδοση μέσω της οικογένειας αξιών, ιδεών και συμπεριφορών

✓ η επιθυμία του ατόμου να γίνει αποδεκτό από μία κοινωνική ομάδα και να διακριθεί σε αυτήν

✓ το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο που δεν επιτρέπει κριτική σκέψη

✓ ο καταγισμός πληροφοριών που δεν προλαβαίνει να επεξεργαστεί το άτομο

✓ η αρνητική λειτουργία των ΜΜΕ που στοχεύουν στο κέρδος των ιδιοκτητών τους και στην αύξηση της ακροαματικότητας προβάλλοντας την υποκουλτούρα και διαμορφώνοντας μόδα

✓ η παγκοσμιοποίηση και η προβολή ξένων προτύπων, που στέκουν μακριά από εκείνα

των άλλων κοινωνιών

συνέπειες

- ✓ αποδυνάμωση πνευματικών λειτουργιών
- ✓ χειραγώγηση κι εκμετάλλευση του ατόμου
- ✓ δημιουργία άκριτης σκέψης και άβουλου νου,
- ✓ το άτομο καθορίζει τη στάση και τις ιδέες του με βάση όχι τη δική του κριτική σκέψη, αλλά στηριζόμενο στις θέσεις του άλλου συνόλου
- ✓ οδηγεί στην αισθητική και καλλιτεχνική ισοπέδωση υποστηρίζοντας μόνο εύκολες και εύπεπτες καλλιτεχνικές τάσεις.
- ✓ εμποδίζει τη λειτουργία και την ανάπτυξη της δημοκρατίας και καταργεί την ατομικότητα και την πραγματική ελευθερία σκέψης και έκφρασης, αφού το άτομο ετεροκαθορίζεται
- ✓ αλλοιώνεται η εθνική ταυτότητα και ο πολιτισμός με βάση τη μόδα και όχι τις ατομικές επιθυμίες
- ✓ εμποδίζει την επικοινωνία των ατόμων καθώς οι σχέσεις γίνονται επιφανειακές.

τρόποι αντιμετώπισης

- ✓ με την πνευματική καλλιέργεια και την παιδεία
- ✓ επιδιώκεται η ανάπτυξη κριτικού καλλιεργημένου πνεύματος που θα μπορεί να αντιδρά στις πιέσεις των μηχανισμών που οδηγούν στη μαζοποίηση και τον κοινωνικό κομφορμισμό
- ✓ αντιμετωπίζουν κριτικά τα κοινωνικά και πολιτικά φαινόμενα και βελτιώνουν το ίδιο το δημοκρατικό σύστημα,
- ✓ δεν επηρεάζονται εύκολα και δεν αποδέχονται άκριτα τις αξίες που προβάλλονται από προπαγανδιστικούς μηχανισμούς ή τα ΜΜΕ,
- ✓ αποφεύγουν την ομοιομορφία των επιλογών και αποδέχονται τις διαφορετικές θέσεις και ιδέες
- ✓ απαλλάσσονται από την έλλειψη κρίσης και το δογματισμό (=φανατισμό, μισαλλοδοξία)
- ✓ αναπτύσσεται η κριτική ως μοχλός ενίσχυσης της δημοκρατίας και ως αντίσταση στις πολιτικές και κοινωνικές πιέσεις
- ✓ διαμορφώνει δημοκρατική συνείδηση ώστε τα άτομα να μην επηρεάζονται από δημαγωγίες και την προπαγάνδα
- ✓ η παιδεία και η κριτική σκέψη ωθούν στη διαμόρφωση ηθικών αξιών και αντιλήψεων και τις ιεραρχούν με βάση τις ανάγκες της κοινωνίας
- ✓ συνειδητοποίηση της ιδιαιτερότητας της πολιτιστικής παράδοσης της χώρας
- ✓ με την ανάπτυξη υγιούς πολιτικής συνείδησης
- ✓ δεν ομαδοποιούνται ούτε γίνονται παθητικοί δέκτες
- ✓ αποφεύγουν τη χειραγώγηση και την προπαγάνδα
- ✓ αντιστέκονται στη μαζοποίηση
- ✓ με τη συμμετοχή στα κοινά, ώστε μέσα τη συλλογική δράση και να καλλιεργούνται δημοκρατικές ιδέες και να αναπτύσσει το άτομο συνεργατική συνείδηση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, στην κοινωνία μας η οποία βασίζεται στη μαζική βιομηχανική παραγωγή και η οποία απαιτεί μαζική κατανάλωση, βλέπουμε ότι υπάρχουν σοβαρές συνέπειες στη ζωή των ατόμων. Η διαδικασία κοινωνικοποίησης οφείλει να εντάσσει το άτομο ομαλά στον κοινωνικό βίο, με σεβασμό στην προσωπικότητα και στη διαφορετικότητα του ατόμου. Ωστόσο, ο κοινωνικός κομφορμισμός είναι ένας ισοπεδωτικός μηχανισμός που μετατρέπει το άτομο σε άβουλο ον που χειραγωγείται. Η παιδεία και η κριτική σκέψη που αυτή παράγει φαίνονται ως οι μόνες λύσεις απέναντι στη μαζοποίηση. Ο κοινωνικός κομφορμισμός φαίνεται ότι μπορεί να μετατραπεί σε ένα κόσμο ελεύθερης κι ανεπηρέαστης κριτικής σκέψης, μόνο μέσα από την καλλιέργεια ενός πνευματικά υγιούς νου.

«Όσοι αναφέρονται στις αρνητικές συνέπειες της εξειδίκευσης, επισημαίνουν κυρίως τον κίνδυνο να οδηγηθεί ο άνθρωπος στην πνευματική μονομέρεια. Σε άρθρο σας (500-600 λέξεων) να αναπτύξετε το πώς μπορεί να αποτραπεί ένας τέτοιος κίνδυνος»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύ συχνά τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε να ιδρύονται νέα πανεπιστημιακά τμήματα σε όλη τη χώρα προάγοντας μια ολοένα και πιο εξειδικευμένη γνώση. Ακόμα και στη μη πανεπιστημιακή μεταλυκειακή εκπαίδευση, η εξειδίκευση έχει τη σημαντικότερη θέση. Πολλοί βέβαια είναι εκείνοι που θεωρούν ότι η τόση εξειδίκευση αντί να προωθεί την οικονομική και επιστημονική ανάπτυξη, αντίθετα οδηγεί σε μία μονομέρεια.

Αποτελεί συνηθισμένο γεγονός τα τελευταία χρόνια τόσο στον επιστημονικό χώρο, όσο και στην αγορά να κερδίζει ολοένα και περισσότερο χώρο η εξειδίκευση. Το φαινόμενο παρουσιάζεται ως αναγκαιότητα της εποχής μας που προχωρά τόσο γρήγορα στον τεχνολογικό τομέα και μετά από μία έκρηξη γνώσεων και ένα καταιγισμό πληροφοριών. Οι βασικές γνώσεις πια δίνονται μόνο στη βασική εκπαίδευση.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Λόγοι που την επιβάλλουν

- Η τεχνολογική ανάπτυξη την κάνει απαραίτητη για το χειρισμό και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών μέσων που είναι αναγκαία πια σε όλους τους επιστημονικούς τομείς
- Ο άνθρωπος δε μπορεί να κάνει όλες τις εργασίες. Αποδίδει περισσότερο σε μια εργασία που είναι σύμφωνη με τις προτιμήσεις, κλίσεις και δεξιότητες του.
- Ο εξειδικευμένος άνθρωπος παράγει περισσότερα σε λιγότερο χρόνο · δίνει υπεύθυνες απαντήσεις στα θέματα που απασχολούν τον κλάδο του · μελετά ολόπλευρα, βαθιά, λεπτομερειακά, όχι ερασιτεχνικά το αντικείμενο της έρευνας ή της εργασίας του.
- Η διεύρυνση των επιστημονικών κλάδων, καθώς είναι τεράστια η ποσότητα των γνώσεων που καλείται να χρησιμοποιεί ο επιστήμονας και περιορισμένες οι δυνατότητες της ανθρώπινης ευφυΐας
- Ο καταναλωτικός χαρακτήρας των σύγχρονων κοινωνιών που απαιτεί μεγιστοποίηση των πωλήσεων και βελτίωση των προϊόντων ή εφεύρεση νέων καταναλωτικών αγαθών
- Σήμερα τα επαγγέλματα είναι περισσότερα, συγκριτικά με το παρελθόν.
- Οι επιστημονικοί και οι οικονομικοί ανταγωνισμοί είναι διεθνείς.
- Ο μεγάλος καταμερισμός της εργασίας οδηγεί στην ολοένα και μεγαλύτερη εξειδίκευση.
- Απαιτείται για την επίλυση των σύγχρονων πολύπλοκων και δυσεπίλυτων προβλημάτων της εποχής μας (οικολογική καταστροφή, λιμοκτονία πληθυσμών κλπ)
- Η σύγχρονη κοινωνία απαιτεί εξειδίκευση σε μια ορισμένη εργασία για μια μεγαλύτερη ποσοτική και καλύτερη ποιοτική απόδοση.
- Η ακρίβεια και η ταχύτητα, ο γρήγορος ρυθμός της σύγχρονης ζωής και οι πολλές ανάγκες είναι τα κύρια γνωρίσματα της εποχής μας.
- Οι καθημερινές ανάγκες αυξάνονται κατά γεωμετρική πρόοδο, ενώ τα αγαθά παράγονται κατά αριθμητική πρόοδο.

Θετικά της εξειδίκευσης

- ✓ Ενισχύεται η επιστημονική κατάρτιση και η εφευρετικότητα του ατόμου επειδή αποκτά

ουσιαστική γνώση και αναδεικνύει τις ικανότητές του και τις κλίσεις του

- ✓ βρίσκουμε ευκολότερα και γρηγορότερα λύσεις στα προβλήματα του κλάδου μας
- ✓ αντιμετωπίζουμε με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση το αντικείμενο της έρευνάς μας
- ✓ εξετάζουμε σε βάθος και σε πλάτος το αντικείμενο που μας απασχολεί
- ✓ διαθέτουμε πλούσια πείρα, που βοηθάει στην πιο οικονομική, πιο μαζική, πιο ανώτερη

ποιοτικά βιομηχανική παραγωγή ·

✓ μπορούμε να αντιμετωπίσουμε και να επιλύσουμε καλύτερα τα επιμέρους προβλήματα συγκριτικά με κείνους που έχουν μόνο γενικές εγκυκλοπαιδικές γνώσεις

- ✓ οργανώνουμε πιο καλά, πιο συστηματικά, πιο μεθοδικά την επιστημονική μας έρευνα
- ✓ τελειοποιούμε την εργασία μας, αφού συγκεντρώνουμε το ενδιαφέρον μας μόνο σ' ένα αντικείμενο

✓ οργανώνοντας την εργασία μας πάνω σε ορθολογιστικό πρόγραμμα, αυξάνουμε την παραγωγή και γενικά ανεβάζουμε ποιοτικά τη στάθμη της ζωής μας και το βιοτικό επίπεδο του συνόλου

✓ Αυξάνεται η ποσότητα της παραγόμενης εργασίας και των προϊόντων της, βελτιώνεται η ποιότητα και κατασκευάζονται νέα αγαθά και μειώνεται ο παραγωγικός χρόνος

✓ Υποχρεώνει τους επιστήμονες να συνεργάζονται για πολύπλοκα προβλήματα και αυτό προάγει τη συνεργασία και την ευγενική άμιλλα με σημαντικότερα θετικά για την ανθρώπινη επιστήμη.

- ✓ Δημιουργούνται νέα επαγγέλματα μέσα από την επιστημονική κι εργασιακή ανάπτυξη

✓ Με τα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα, τα αγαθά και τις γνώσεις βελτιώνεται η ποιότητα ζωής

αρνητικά της εξειδίκευσης

✓ Επειδή απαιτεί συγκεκριμένες γνώσεις οδηγεί στη μονομέρεια, καθώς δεν επιτρέπει την ολοκληρωμένη και σφαιρική ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου

- τυποποιούμε, μηχανοποιούμε την εργασία μας
- εντοπίζουμε το ενδιαφέρον μας σε μεμονωμένα αντικείμενα
- θυσιάζουμε την έκταση για να επιδοθούμε στη λεπτομέρεια
- στενεύουμε τον ορίζοντα της γνώσης μας
- κουράζουμε το νευρικό μας σύστημα με τη μονομερή, ανιαρή και τυποποιημένη εργασία μας

✓ Προσανατολίζει μονόπλευρα τον επιστήμονα λόγω περιορισμένων γνώσεων και όχι σφαιρικής κατάρτισης

- ζημιώνουμε τη δημιουργική μας φαντασία
- εμποδίζουμε την ελεύθερη εξωτερίκευση του εσωτερικού μας κόσμου
- δε βάζουμε στο έργο μας κάτι από το «μεράκι» και το «γούστο» μας
- γινόμαστε ατομιστές, υπερόπτες, φίλαυτοι, εγωιστές, αδιάφοροι για την κοινωνική πρόοδο

• χάνουμε τη χαρά της δημιουργίας, αφού πάντοτε συμμετέχουμε μόνο σε μια φάση της δημιουργίας του έργου

✓ Επιδρά αρνητικά στην κοινωνικότητα, καθώς καθηλώνει τον εργαζόμενο σε ένα συγκεκριμένο χώρο

✓ Αποξενώνει συχνά τον εργαζόμενο από το ίδιο το προϊόν, επειδή προσανατολίζεται μόνο σε ένα εξάρτημα και όχι στο συνολικό έργο

✓ Οδηγεί στη χρησιμοθηρική αναζήτηση γνώσεων, απλά και μόνο για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων σκοπών χωρίς να καλλιεργείται συνολικά ο άνθρωπος.

• θυσιάζουμε την ευαισθησία και τη φαντασία στο βωμό του κέρδους, π.χ. γινόμαστε έμποροι και όχι δημιουργοί έργων τέχνης ή επιστήμης

- τροφοδοτούμε την αλαζονική αυταπάτη για φιλόδοξες επιδιώξεις τίτλων και αμοιβών,

που εξευτελίζουν την ανεκτίμητη αξία κάθε επιστημονικής έρευνας.

✓ Ενισχύει την αναζήτηση ποσοτικών και όχι ποιοτικών στόχων και συχνά τροφοδοτεί μία αλαζονεία για την ψευδή παντογνωσία του επιστήμονα και συχνά η άμιλλα γίνεται σκληρός ανταγωνισμός

Τα υπέρ της επιστημονικής εξειδίκευσης:

≈ Η επιστημονική έρευνα συσσωρεύσε πλήθος γνώσεων, κυρίως στο 19 ο και Κ' αιώνα. Έτσι δημιουργήθηκε η ανάγκη διαίρεσης και κατανομής των γνώσεων σε επιμέρους ειδικότητες. Σήμερα οι επιστήμονες αποσχίζονται σε κλάδους.

≈ Η σημερινή δομή της κοινωνίας και οι σημερινές ανάγκες επιτάχυναν την επιστημονική εξειδίκευση, σαν αναγκαία διέξοδο, για την προώθηση των επιδιώξεων του σύγχρονου ανθρώπου.

≈ Ο σημερινός επιστήμονας εξειδικεύεται, δηλαδή εντοπίζει τα ενδιαφέροντα του σ' ένα μόνο τομέα της επιστήμης.

≈ Ο εξειδικευμένος επιστήμονας προάγει την έρευνα, διανοίγει νέους ορίζοντες στη γνώση, θεωρείται ο «ειδικός», προσφέρει στην κοινωνία τα προϊόντα της επιστημονικής του έρευνας.

≈ Όσο καλύτερα γνωρίζει ο επιστήμονας το αντικείμενο της ερευνάς του, όσο αμφιβάλλει για τα αποτελέσματα της ερευνάς του, τόσο περισσότερες εφευρέσεις προσθέτει στις παλιές, τόσο περισσότερο ωφελεί το σύνολο.

Τα κατά της επιστημονικής εξειδίκευσης:

≈ Ο εξειδικευμένος επιστήμονας αυτοπεριορίζεται στην ειδικότητα του και έτσι απομονώνεται από τα κοινωνικά προβλήματα.

≈ Η επιστημονική εξειδίκευση συντελεί στη διάσπαση της οργανικής ενότητας της επιστήμης.

≈ Η επιστημονική εξειδίκευση εκμηδενίζει τις πνευματικές και •ψυχικές δυνάμεις του επιστήμονα, απονεκρώνει τις δημιουργικές του ικανότητες, γενικά παρεμποδίζει την ολοκλήρωση του.

≈ Η επιστημονική εξειδίκευση μπορεί να οδηγήσει τον επιστήμονα στην τυποποίηση, στη μονοδιάστατη αντίληψη της ζωής, στην πνευματική μονομέρεια.

≈ Η επιστημονική εξειδίκευση δεν οδηγεί αναγκαστικά στην πνευματική μονομέρεια:

≈ Αν ο επιστήμονας έχει πολύπλευρα ενδιαφέροντα και δεν απομονώνεται από τα πνευματικά – κοινωνικά προβλήματα της εποχής του, δεν οδηγείται, σαν εξειδικευμένος, στη πνευματική μονομέρεια.

≈ Αν ο εξειδικευμένος επιστήμονας συνδυάσει την επιστημονική του εξειδίκευση με τη γενική μόρφωση, θα αντιταχθεί στην πνευματική μονομέρεια, στην οποία κινδυνεύει να οδηγηθεί.

≈ Αν ο εξειδικευμένος επιστήμονας ενημερώνεται στις νεότερες εξελίξεις της επιστήμης του και παράλληλα ενδιαφέρεται για τα επιτεύγματα των άλλων επιστημονικών κλάδων, δεν κινδυνεύει να γίνει μονόπλευρος, μονομερής πνευματικά.

≈ Αν ο επιστήμονας πιστεύει ότι δεν είναι αρκετή η κατάρτιση του στην οικεία επιστήμη του, όσο μεγάλη κι αν είναι, τότε θα προσπαθεί να πλησιάσει, τουλάχιστο, τους συγγενείς κλάδους των επιστημών ώστε να απελευθερώσει το πνεύμα του από την πνευματική μονομέρεια.

≈ Αν ο επιστήμονας καλλιεργηθεί εσωτερικά με την ανθρωπιστική παιδεία, αν ικανοποιήσει τα ενδιαφέροντα του, αν ενημερώνεται γύρω από τα επιτεύγματα άλλων επιστημονικών κλάδων, αν εκμεταλλεύεται δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του, τότε θ' αποφύγει την πνευματική μονομέρεια, στην οποία τον οδηγεί η υπέρμετρη επιστημονική του εξειδίκευση.

τρόποι αντιμετώπισης

- ✓ να αντιληφθεί ο επιστημονικός κόσμος ότι είναι αναγκαία η πολύπλευρη μόρφωση
- ✓ ο ανθρωπισμός μπορεί να συντελέσει θετικά και να μας βγάλει από το αδιέξοδο
- ✓ στροφή της παιδείας προς τις αξίες του ανθρωπισμού για ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού
- ✓ περιορισμός της ύλης κι εμπλουτισμός του σχολικού προγράμματος με πολιτιστικές δραστηριότητες, εργασίες, αρθρογραφία κτλ με βάση τις επιλογές/προτιμήσεις/κλίσεις των μαθητών.
- ✓ διαθεματικές προσεγγίσεις του φαινομένου και σύνδεσή του με τις ανθρωπιστικές αξίες και αρχές
- ✓ ουσιαστική κριτική και δημιουργική μελέτη της αρχαίας και σύγχρονης γραμματείας

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η εξειδίκευση σήμερα είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη του ανθρώπινου πολιτισμού και της βελτίωσης των συνθηκών ζωής και του βιοτικού μας επιπέδου. Παράλληλα, είναι πολύ σημαντική για την επίλυση των τόσο σοβαρών προβλημάτων που δημιουργεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο περιβάλλον και το ίδιο το άτομο. Ωστόσο, παρά τα θετικά που αυτή εξυπηρετεί, οδηγεί σε μονοδιάστατη γνώση που εμποδίζει συχνά τη σφαιρική ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου και τον αποτρέπει από τη συνολική θέαση των προβλημάτων και των πραγμάτων.

Επιλογικά, σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από ένα καταιγισμό γνώσεων και μια απaráμιλλη έκρηξη γνώσεων, η εξειδίκευση φαντάζει απαραίτητη για την επίλυση των καθημερινών προβλημάτων του ανθρώπου με στροφή σε μια ποιότητα ζωής. Εντούτοις, τα σοβαρά μειονεκτήματα της εξειδίκευσης και η παρεμπόδιση της ανάπτυξης μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, υποχρεώνουν το σημερινό επιστήμονα να μη μένει απομονωμένος στο στενά εξειδικευμένο χώρο του, αλλά να αναζητά και γενικές γνώσεις.

«Για τις αρνητικές συνέπειες των εφαρμογών της τεχνολογίας δεν ευθύνεται μόνο η ίδια η τεχνολογία, αλλά ο τρόπος αξιοποίησής της από τον άνθρωπο. Συχνά βέβαια ορισμένα τεχνολογικά επιτεύγματα επινοούνται με στόχο να βλάψουν τον άνθρωπο. Ως άτομο που φιλοδοξείς να εισέλθεις στην ακαδημαϊκή κοινότητα, να γράψεις ένα άρθρο (500-600 λέξεων) όπου θα παρουσιάζεις τις ευθύνες και το ρόλο του επιστήμονα στη σύγχρονη κοινωνία».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο εικοστός αιώνας έχει χαρακτηριστεί ως ο αιώνας της τεχνολογικής επανάστασης. Ανθρώπινες επινοήσεις βασισμένες σε επιστημονικές μελέτες κι έρευνες ήρθαν να αλλάξουν τη ζωή μας ριζικά. Οι δυτικές λεγόμενες κοινωνίες/κοινωνίες δυτικού τύπου σήμερα στηρίζονται σχεδόν αποκλειστικά σε αυτές τις εφευρέσεις. Ωστόσο, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που αποκαλύπτεται ότι ορισμένα αγαθά είναι βλαβερά για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Άλλα πάλι κατασκευάζονται αποκλειστικά για να σπείρουν τον όλεθρο. Είναι αυτές οι στιγμές που ο επιστήμονας οφείλει να αντιδράσει.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Τι γίνεται σήμερα

- αδιαφορούν για τις βλαβερές συνέπειες που μπορούν να έχουν ορισμένα επιτεύγματα (φάρμακα, πυρηνική ενέργεια, ραδιοκύματα κτλ)
- είναι γνωστό ότι πολλές εφευρέσεις βλάπτουν τον άνθρωπο ή το περιβάλλον, τόσο με τη χρήση όσο και με τον τρόπο παρασκευής τους (πρώτες ύλες κτλ). Ωστόσο, συνεχίζουν να συμμετέχουν σε ομάδες/εταιρείες
- όλα τα οπικά συστήματα στηρίζονται στην εργασία επιστημόνων (ατομική βόμβα και άλλα όπλα μαζικής καταστροφής)
- "ξεπουλιούνται" σε οικονομικά συμφέροντα
- προβαίνουν σε μελέτες που οδηγούν σε αποτελέσματα που συμφέρουν το χρηματοδότη
- υποστηρίζουν εταιρείες και κρατικά συμφέροντα που βλάπτουν την υγεία, την ασφάλεια κτλ των πολιτών
- πολλοί επιστήμονες ζουν μακριά/αδιαφορούν για τις ανάγκες της κοινωνίας
- ενδιαφέρονται μόνο για την επιστήμη και τις έρευνες/εργασία τους
- ενδιαφέρονται μόνο για το κέρδος

Υποχρεώσεις του επιστήμονα

- ✓ να ερευνά προς όφελος του ανθρώπου
- ✓ οι μελέτες του οφείλουν να έχουν γνώμονα το καλό του Ανθρώπου και της κοινωνίας
- ✓ να κινούνται με γνώμονα τις ανθρωπιστικές αρχές κι αξίες, να συνδέονται με τον Ανθρωπισμό
- ✓ να αντιδρά σε κάθε πείραμα ή κατασκευή που έχει στόχο να βλάψει ανθρώπους (πχ σύγχρονα οπικά συστήματα)
- ✓ να ελέγχει πολλάκις τα αγαθά που παρασκευάζονται ώστε να είναι βέβαιο ότι δε θα βλάψουν άθελά τους τον άνθρωπο (πχ κινητή τηλεφωνία)
- ✓ να προάγει τη συνεργασία και τη συλλογικότητα

- ✓ να ενημερώνει το κοινό/κοινή γνώμη για όσα το απειλούν.
- ✓ ένας σημαντικός ρόλος του επιστήμονα είναι να ενημερώνει και να "διδάσκει", εκλαϊκεύει τα πορίσματα της επιστήμης
- ✓ μέσω των ΜΜΕ (ταινίες τεκμηρίωσης, συμμετοχή σε συναντήσεις, διαλέξεις και ημερίδες στις οποίες συμμετέχει γενικά κόσμος, να είναι δίπλα στον πολίτη
- ✓ να "ανοιχτεί" στην κοινωνία και να μη "χάνεται" στις μελέτες και τις έρευνές του
- ✓ να αντιδρά στις οικονομικές πιέσεις και τις "πουλημένες" έρευνες
- ✓ να "ορθώνει το ανάστημά του"/αντιδρά σε συγκεκριμένες προτάσεις, να μην υποκύπτει σε πιέσεις για αλλοιωμένες έρευνες
- ✓ μη γνωρίζει ότι κέντρο των ερευνών/εφαρμογών δεν είναι το οικονομικό κέρδος, αλλά το καλό της κοινωνίας
- ✓ να μη θεωρεί ως αυτοσκοπό την προβολή και την οικονομική ευμάρεια

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, ο επιστημονικός κόσμος οφείλει να μένει στο επίκεντρο της κοινωνίας προσπαθώντας να καλύψει τις ανάγκες της και προστατεύοντάς την. Βέβαια, και η ίδια η κοινωνία έχει την υποχρέωση να απομονώσει όλα εκείνα τα στοιχεία που τη βλάπτουν ή απλά αδιαφορούν για τα μέλη της. Τα περισσότερα αγαθά στηρίζονται σε επιστημονικές μελέτες, ανακαλύψεις κι εφευρέσεις. Είναι όμως ανάγκη εμείς οι νέοι επιστήμονες να προσπαθήσουμε να ξεφύγουμε από τη λογική των υψηλών απολαβών με κάθε τρόπο που συχνά στρέφεται κατά των ανθρώπων και της φύσης.

«Για τις αρνητικές συνέπειες των εφαρμογών της τεχνολογίας δεν ευθύνεται μόνο η ίδια η τεχνολογία, αλλά ο τρόπος αξιοποίησής της από τον άνθρωπο. Ποιες οι προτάσεις σου για τη θετική αξιοποίηση των επιτευγμάτων του τεχνικού πολιτισμού (400-600 λέξεις)»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύ συχνά τα τελευταία χρόνια ακούγονται όλο και περισσότερες φωνές διαμαρτυρίας σχετικά με την άμετρη ανάπτυξη του τεχνικού πολιτισμού. Φαίνεται ότι ο σύγχρονος πολιτισμός αποκτά μία μονομέρεια, χωρίς ουσιαστικά να ενδιαφέρεται για τον ίδιο τον Άνθρωπο, αφού ο πνευματικός και ηθικός του χαρακτήρας ολοένα και παραμελείται προς όφελος των υλικών αγαθών.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Θετικές πλευρές της τεχνικής προόδου

✓ Μειώνεται η εξάρτηση του ανθρώπου από τη φύση και αξιοποιεί τους φυσικούς νόμους και τις φυσικές δυνάμεις προς όφελός του (στην αγροτική ζωή και τα διάφορα υπαίθρια επαγγέλματα κτλ)

✓ Βελτιώθηκαν οι συνθήκες διαβίωσης

- αυξήθηκε το προσδόκιμο (ο ηλικιακός μέσος όρος θανάτου)
- μειώθηκαν οι ασθένειες που προκαλούν θάνατο ή είναι πιο εύκολο να αντιμετωπιστούν

✓ Μαζική παραγωγή αγαθών και βελτίωση της ποιότητάς τους (φαγητά, είδη διασκέδασης κτλ)

• είδη καθαριότητας, φάρμακα κτλ (στα οποία οφείλεται κυρίως η αύξηση του προσδόκιμου)

- περισσότερα είδη διατροφής, εμπλουτισμένα σε ιχνοστοιχεία κτλ
- είδη ψυχαγωγίας (παιχνίδια, τηλεόραση, κινηματογράφος, διαδίκτυο κτλ)

✓ Στην καθημερινότητα παρατηρείται μία ιδιαίτερη αφθονία αγαθών που ενισχύουν την ποιότητα ζωής του σύγχρονου ανθρώπου

- μεγαλύτερη άνεση (στο σπίτι, στο αυτοκίνητο, στην εργασία κτλ)
- εύκολες μετακινήσεις (αυτοκίνητα, μέσα μαζικής μεταφοράς κτλ)
- ευκολίες δημιουργικής αναψυχής (ταξίδια, βιβλία κτλ)
- δίκτυα επικοινωνίας και ανάπτυξη οικουμενικής συνείδησης χάρη στη λειτουργία των σύγχρονων μέσων επικοινωνίας

✓ Θετική επίδραση στο χαρακτήρα και τα αποτελέσματα της εργασίας, αφού ελαχιστοποιείται -θεωρητικά- ο σωματικός μόχθος και μειώνεται ο χρόνος εργασίας

- το άτομο έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του
- μπορεί να αφιερώσει περισσότερο χρόνο στην οικογένειά του
- να βελτιώσει τις διαπροσωπικές σχέσεις/ κοινωνικές επαφές

✓ Η επιστημονική ανάπτυξη έδωσε νέα ώθηση στις επιστήμες και μέσα από την ίδια την ανάπτυξη των μέσων επικοινωνίας (διαδίκτυο, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες και εγκυκλοπαίδειες, μείωση του όγκου των έντυπων έργων και καλύτερη επεξεργασία).

✓ Αμβλύνονται οι κοινωνικές αντιθέσεις και μειώνεται θεωρητικά το χάσμα πλουσίων και φτωχών με την αγορά φθηνότερων προϊόντων

αρνητικές πλευρές

✓ Καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος και διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας εξαιτίας της μονόπλευρης ανθρώπινης ανάπτυξης (σε βάρος της φύσης).

- μολύνεται η ατμόσφαιρα και ο υδροφόρος ορίζοντας,
- ζώα εξαφανίζονται ή απειλούνται με εξαφάνιση εξαιτίας της εκμετάλλευσής τους
- οι θάλασσες χάνουν τη δύναμη ανανέωσής τους απειλώντας την υγεία του ανθρώπου

κι όλου του πλανήτη

• το τσιμέντο -ως χαρακτηριστικό της ανθρώπινης ανάπτυξης- κυριαρχεί παντού, σε βάρος του φυσικού πλούτου. Οι πόλεις είναι πια απάνθρωπες απειλώντας την ποιότητα ζωής και την υγεία των κατοίκων τους

✓ Μέσα από την τεχνολογική αυτή πρόοδο λογικό ήταν να εμφανιστούν και νέα οπικά συστήματα που καταστρέφουν όχι μόνο τον άνθρωπο και τον πολιτισμό αλλά και τη φύση και απειλούν κάθε ζωή στον πλανήτη (πυρηνική ενέργεια για πολεμικούς σκοπούς).

✓ Η εργασία

μηχανοποιείται

ο εργαζόμενος αποξενώνεται από το παραγόμενο προϊόν. Οδηγείται στην τυποποίηση και χάνει τη χαρά της δημιουργίας

αντί να περιορίζεται ο χρόνος εργασίας (λόγω των βελτιωμένων μηχανών) μπροστά στην επιθυμία για περισσότερα κέρδη συνεχίζεται αμείωτος σε βάρος του ελεύθερου χρόνου

✓ Εμφανίζεται μία νέα τάση υλικού ευδαιμονισμού

• που αλλοιώνει τον ανθρώπινο χαρακτήρα και τον στρέφει προς την καταναλωτική μανία (με όλες τις συνέπειές της) και τον ατομισμό της απόλαυσης.

• η κοινωνική προβολή μέσα από την απόκτηση υλικών αγαθών επιβάλλει έναν ιδιόρρυθμο ατομισμό και έναν ανταγωνισμό που αλλοτριώνει το άτομο από το κοινωνικό σύνολο

• η απόλαυση των υλικών αγαθών οδηγεί σε μία μονομέρεια το άτομο, αφού αδιαφορεί για την πνευματική του καλλιέργεια και απομακρύνεται από υψηλές αξίες επιδιώκοντας την παροδική απόλαυση και τη διασκέδαση της μόδας

✓ Η αλλοτρίωση και ο υλικός ευδαιμονισμός λειτουργούν επικίνδυνα και για την ανάπτυξη της δημοκρατίας. Μάλιστα τα ίδια τα ΜΜΕ -ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής πρόοδου- καθώς είναι καθοδηγούμενα από ιδιωτικά οικονομικά συμφέροντα εκφράζουν δικές τους απόψεις και επηρεάζουν αρνητικά (λαϊκισμός, προπαγάνδα κτλ) τα διάφορα πολιτεύματα

✓ Μεγάλωσε το χάσμα πλούσιων και φτωχών

αντί να περιοριστεί, τούτο μεγάλωσε (όπως προβάλλεται με την υπερκατανάλωση)

• συγκρίνοντας το δυτικό κόσμο/ τις δυτικές λεγόμενες κοινωνίες και τις χώρες του λεγόμενου Τρίτου Κόσμου, οι αντιθέσεις ολοένα κι οξύνονται/εντείνονται αφού στη δύση/στα αναπτυγμένα κράτη οι πολίτες απολαμβάνουν τα νέα υλικά αγαθά που δηλώνουν πλούτο και στις υποανάπτυκτες χώρες λιμοκτονούν

λύσεις

✓ ο άνθρωπος να συνειδητοποιήσει

• ότι τα τεχνολογικά επιτεύγματα στόχο έχουν τη βελτίωση της ζωής μας και ότι δεν πρέπει να γίνεται αυτοσκοπός η απόκτησή τους (υπερκατανάλωση)

• την ιεράρχηση των αξιών, ώστε να αντιληφθεί ότι τα αγαθά βοηθούν, αλλά δεν μπορούν να κατευθύνουν τη ζωή και τη δράση του

• ότι οφείλει αυτός να κυριαρχήσει επί της μηχανής και όχι το αντίθετο όπως παρατηρούμε

✓ παιδεία

• ανάπτυξη της κριτικής σκέψης μέσα από μία ελεύθερη και δημιουργική ανθρωπιστική

παιδεία που θα αφήσει κατά μέρος τη μετάδοση στείρας γνώσης και θα στοχεύει στον ολοκληρωμένο άνθρωπο με διαθεματική γνώση

- ουσιαστική μετάδοση ανθρωπιστικών αξιών κι όχι ανούσιες και κουραστικές γραμματολογικές και συντακτικές ασκήσεις/ γνώσεις
- εξοικείωση των νέων από μικρή ηλικία με τις νέες τεχνολογίες ώστε να μάθουν να τις αντιμετωπίζουν κριτικά και να τις χρησιμοποιούν με σύνεση

✓ Οι πνευματικοί άνθρωποι και οι επιστήμονες

- να επιδιώξουν να «βγουν στην κοινωνία» και να αντιμετωπίσουν τα δικά της προβλήματα συμβάλλοντας στην ίδια την ανάπτυξή της
- να δείξουν έμπρακτα την ανάγκη μιας νέας στροφής της κοινωνίας προς τον Άνθρωπο
- μέσα από ημερίδες, σεμινάρια (διά βίου μάθηση, Σχολές Γονέων, Λαϊκά Πανεπιστήμια κτλ) σε συνεργασία με την Πολιτεία (κρατικό μηχανισμό, Τοπική Αυτοδιοίκηση, σωματεία και τοπικοί σύλλογοι κτλ) να συμβάλλουν στην προώθηση των ανθρωπιστικών αξιών ώστε να περιοριστούν οι συνέπειες της μονομέρειας
- συλλογική δράση που καλλιεργώντας τη συμμετοχή σε δημοκρατικούς θεσμούς θα οδηγήσει στον τερματισμό του ανταγωνισμού και της επίδειξης μέσα από την απόκτηση αγαθών

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η μονομέρεια του σύγχρονου τεχνικού πολιτισμού μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσα από την κατανόηση του ρόλου της επιστήμης και των επιτευγμάτων της. Όταν ο άνθρωπος αντιληφθεί ότι η τεχνική πρόοδος δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μέσο για τη βελτίωση της ζωής του, τότε θα είναι και σε θέση να ιεραρχήσει σε νέα βάση τις αξίες του.

«Ξε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευτεί στον τοπικό τύπο, να αναπτύξετε το ζήτημα της ποιότητας ζωής και των αιτίων που την χειροτερεύουν. Πώς μπορεί όμως να βελτιωθεί;».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όλο και συχνότερα τα τελευταία χρόνια ακούμε πολίτες να διαμαρτύρονται για τη χειροτέρευση της ποιότητας ζωής, ειδικά στα αστικά μεγάλα κέντρα. Και ενώ φαντάζει παράδοξο, εφόσον η τεχνολογία έχει προχωρήσει τόσο πολύ και θα έπρεπε να έχει επιλύσει αυτά τα προβλήματα, τελικά φαίνεται πως αυτή διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στην κατάσταση που βιώνουμε.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παράγοντες που επηρεάζουν την Ποιότητα Ζωής

Οικονομικός

- ≈ η οικονομική ανάπτυξη κυρίως των μεταπολεμικών χρόνων
- ≈ έκανε την κατοικία πιο άνετη
- ≈ επέκτεινε τα μέσα συγκοινωνίας και επικοινωνίας
- ≈ ανέπτυξε τον τουρισμό
- ≈ ίδρυσε σχολεία και ευαγή ιδρύματα
- ≈ ανέβασε το μορφωτικό επίπεδο των λαών
- ≈ εξάλειψε εστίες μόλυνσης και ασθενειών
- ≈ διπλασίασε το όριο ζωής (πριν το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ο μέσος όρος ζωής ήταν 35 χρόνια, ενώ σήμερα είναι 78 χρόνια).

Τέχνη

- ≈ με την τέχνη ο σύγχρονος άνθρωπος λυτρώνεται από τα πάθη του
- ≈ ικανοποιεί πνευματικές και -ψυχικές του ανάγκες
- ≈ ομορφαίνει τη ζωή του και την κάνει καλύτερη από ό,τι είναι

Ελεύθερος χρόνος

- ≈ με την ψυχαγωγία απαλύνει την αγωνία και το καθημερινό του άγχος κι έτσι γεύεται λίγη πρόσκαιρη χαρά
- ≈ ασχολείται με αθλοπαιδιές και με πολιτιστικές εκδηλώσεις
- ≈ θέτει τις βάσεις της ολοκλήρωσης του-
- ≈ ξεκουράζεται με την εναλλαγή εντυπώσεων και δραστηριοτήτων.

Κατοικία

- ≈ εξυπηρετεί κυρίως τις υλικές του ανάγκες
- ≈ ικανοποιεί τις επιθυμίες και τις απαιτήσεις του
- ≈ εναρμονίζει τις επιθυμίες του με τις σύγχρονες απαιτήσεις για ποιότητα ζωής.

Εργασία

- ≈ σήμερα η εργασία δεν είναι επίμοχθη όπως στο παρελθόν.
- ≈ η τεχνολογία άλλαξε τη μορφή της εργασίας, επέβαλε την εξειδίκευση.
- ≈ με αύξηση της παραγωγής και η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων ανέβασε το βιοτικό επίπεδο.

Μόρφωση

- ≈ με τη μόρφωση ο σημερινός άνθρωπος έχει πρόσβαση στα πολιτιστικά και καλλιτεχνικά αγαθά της εποχής μας

- ≈ ολοκληρώνει την προσωπικότητά του
- ≈ ολοκληρώνεται πνευματικά και ηθικά
- ≈ εξανθρωπίζεται και γίνεται τέλειος πολίτης.

Τεχνολογία

- ≈ η σύγχρονη τεχνολογία ανέβασε το βιοτικό επίπεδο,
- ≈ εκμηδένισε τις αποστάσεις,
- ≈ μείωσε τις ώρες εργασίας και αύξησε τον ελεύθερο χρόνο του σύγχρονου ανθρώπου.

Ποιοι παράγοντες επιδρούν αρνητικά στην ποιότητα της ζωής του σύγχρονου ανθρώπου;

✓ η υπεραφθονία υλικών αγαθών οδήγησε σε πνευματική νωθρότητα, στην κοινωνική αδιαφορία και στον ψυχικό μαρασμό.

- στόχοι του σύγχρονου ανθρώπου είναι: η υλική πρόοδος, ο ωφελιμισμός, το συμφέρον, η απόκτηση «χρήσιμων» γνώσεων, η πρόσκαιρη απόλαυση.

- η καταναλωτική μανία που κατακλύζει σήμερα τις αναπτυγμένες χώρες επηρεάζει τις ανθρώπινες σχέσεις.

- τα κόμματα πολλών βιομηχανικά αναπτυγμένων κρατών βάζουν στα κεντρικά τους συνθήματα την ποιότητα ζωής, γιατί ο υπερκαταναλωτισμός εμποδίζει τους ανθρώπους να βρουν μια ποιότητα ζωής που θα καθορίσει τις ανθρώπινες σχέσεις.

- στην εποχή μας οι ποιοτικές αξίες της ζωής εκτοπίζονται από τις ποσοτικές.

- σήμερα κυριαρχεί το σύνθημα: «Ο άνθρωπος για την πρόοδο και όχι η πρόοδος για τον άνθρωπο».

- οι συνθήκες ζωής στα μεγάλα αστικά κέντρα των βιομηχανικά αναπτυγμένων χωρών είναι απάνθρωπες,, γιατί παρατηρείται σ' αυτά: ρύπανση του περιβάλλοντος, κυκλοφοριακή συμφόρηση, οικιστική αναρχία, ανθυγιεινή διαβίωση των κατοίκων, αύξηση εγκληματικότητας και ναρκωτικών.

- το κυνήγι της ποσότητας εκμηδένισε τον ελεύθερο χρόνο, κατέστρεψε το φυσικό περιβάλλον.

- η καταναλωτική κοινωνία επηρεάζει το σύγχρονο άνθρωπο τόσο ώστε τον κατευθύνει μέσω των διαφημίσεων.

- η εμπορευματοποίηση κάθε δημιουργίας στέρησε από τον άνθρωπο τη χαρά της δημιουργίας.

✓ η σύγχρονη πολυκατοικία δημιουργεί προβλήματα απομόνωσης, ανωνυμίας, επικοινωνίας, άγχους. Μεταβάλλει τους ενοίκους της σε δεσμώτες. Φυλακίζει τα παιδιά. Τυποποιεί τη ζωή και καλλιεργεί την τάση της φυγής.

✓ ο ανταγωνισμός των εξοπλισμών δηλητηριάζει τις σχέσεις των λαών, οδηγεί τα σύγχρονα κράτη σε οικονομικό μαρασμό και γενικά δημιουργεί το φόβο για έναν πυρηνικό αφανισμό.

✓ η υποκουλτούρα έγινε υποκατάστατο της πνευματικής δημιουργίας και έκφρασης.

✓ το οικονομικό κύκλωμα επηρεάζει, διαμορφώνει και παραμορφώνει τις οικογενειακές σχέσεις.

✓ ο ατομικισμός και ο άκρατος ευδαιμονισμός κυριαρχούν στην εποχή μας και υποσχονται τη «γη της επαγγελίας», ενώ η πείνα σκιάζει τις χώρες του Τρίτου Κόσμου.

✓ η μεγάλη οικονομική ανάπτυξη βελτίωσε τελικά τη ποιότητας της ζωής;

ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΨΗ (ΘΕΤΙΚΗ)

- ≈ άλλαξε τη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου
- ≈ ανέβασε το βιοτικό επίπεδο των λαών
- ≈ γέμισε τις αγορές των βιομηχανικά αναπτυγμένων λαών με καταναλωτικά αγαθά
- ≈ αντιμετώπισε πιο αποτελεσματικά το πρόβλημα της υγείας

- ≈ εξάλειψε τον αναλφαβητισμό και ανέβασε το πνευματικό επίπεδο των λαών
- ≈ περιορίσε στις πόλεις τη μόλυνση του περιβάλλοντος
- ≈ δημιούργησε ανεκτές συνθήκες εργασίας
- ≈ απελευθέρωσε τον άνθρωπο από τους εξαναγκασμούς του φυσικού περιβάλλοντος
- ≈ μείωσε το χρόνο εργασίας
- ≈ μείωσε τις αποστάσεις που χώριζαν τους ανθρώπους.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΠΟΨΗ (ΑΡΝΗΤΙΚΗ)

- ≈ στα μεγάλα αστικά κέντρα γεννήθηκε η τρομοκρατία, γιγαντώθηκε η βία, εξαπλώθηκαν τα ναρκωτικά, κυριάρχησε ο φόβος και η ανασφάλεια, έπληξε τους κατοίκους η πλήξη, η μοναξιά, η ανία
- ≈ ο υπερκαταναλωτισμός στέρησε την ελευθερία των κατοίκων των μεγαλουπόλεων και τους έκανε δούλους των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών τους
- ≈ αμφισβητήθηκαν και σχεδόν εξαφανίστηκαν οι παραδοσιακές θρησκευτικές, ιδεολογικές, πολιτικές, εθνικές και ηθικές αξίες
- ≈ οι καλλιτεχνικές αναζητήσεις κορέστηκαν με τυποποιημένα πολιτιστικά υποπροϊόντα
- ≈ καλλιεργήθηκε η τάση φυγής από τα μεγάλα αστικά κέντρα
- ≈ αποκόπηκαν οι μεγαλουπόλεις από τη φύση, η οποία αλόγιστα λεηλατήθηκε και παραμορφώθηκε
- ≈ με την αστικοποίηση του πληθυσμού δημιουργήθηκαν άθλιες εργατικές συνοικίες και παρασιτικά επαγγέλματα
- ≈ διευρύνθηκε το χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες και στις φτωχές τάξεις
- ≈ κυριάρχησαν στις μεγαλουπόλεις οι κερδοσκόποι, οι πλαστογράφοι, οι εκμεταλλευτές, οι τρομοκράτες, οι βιαστές, οι ληστές, οι έμποροι ναρκωτικών

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΠΟΨΕΩΝ

- ✓ Στις μεγαλουπόλεις ανέβηκε το βιοτικό επίπεδο, λόγω της μεγάλης οικονομικής ανάπτυξης, χωρίς όμως να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής
 - η τεχνολογική πρόοδος έλυσε πολλά προβλήματα, αλλά και δημιούργησε περισσότερα (μετέβαλε τον άνθρωπο σε καταναλωτικό ον, αφαίρεσε την ποιότητα της ζωής από το σύγχρονο αστό)
 - ο σημερινός άνθρωπος τρέχει για να κερδίσει περισσότερα χρήματα, τα οποία γρήγορα εξανεμίζονται από τον πολλαπλασιασμό των αναγκών του
 - μέσα στη σύγχυση του ο σημερινός άνθρωπος γκρεμίζει ιδέες και ιδανικά, γίνεται φανατικός, δογματικός και αναρχικός, βρίσκει διέξοδο στους τεχνητούς παραδείσους, δηλαδή στα ναρκωτικά, τη μάστιγα της εποχής μας
 - εξαιτίας της απληστίας του εξαφάνισε τα δάση, ανέτρεψε την οικολογική ισορροπία, αύξησε το άγχος του με το γρήγορο ρυθμό ζωής, ανέτρεψε την ψυχική του ισορροπία με την ηχορύπανση
 - ικανοποιώντας σχεδόν όλες τις βιοτικές και βιολογικές του ανάγκες, νιώθει ανία, μονοτονία, εσωτερικό κενό
 - ανέβηκε σε υλικές κατακτήσεις, αλλά έχασε τον ηθικό του προσανατολισμό
 - διαψεύστηκε στις ελπίδες του για ποιότητα ζωής, γιατί στηρίχτηκε μόνο στην οικονομική ανάπτυξη
 - επομένως δε βελτίωσε την ποιότητα της ζωής του με τη μεγάλη οικονομική του ανάπτυξη
 - απάντησε ποσοτικά στο πρόβλημα της ζωής του
 - μέσα από την ποσότητα αναζητεί την ποιότητα της ζωής του.
 - προοπτικές για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τον σύγχρονου ανθρώπου

Πρέπει

- ✓ να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ του πνευματικού και του τεχνικού πολιτισμού
- ✓ να εξασφαλίσει το κράτος στους πολίτες ανέσεις, ελεύθερο χρόνο, ψυχαγωγία, μόρφωση, ανεκτές συνθήκες εργασίας, ικανοποιητικούς μισθούς
- ✓ να συνεργαστεί ο πολίτης με την πολιτεία
- ✓ να συμφιλιωθεί το κράτος με τον πολίτη
- ✓ να συμβαδίζει η άνοδος του βιοτικού επιπέδου με τη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής
- ✓ να πάρουν οι ηθικές αξίες την πραγματική τους θέση στην καθημερινή ζωή
- ✓ να επικρατήσει το αίτημα του σύγχρονου ανθρώπου: «Ναι στην ποιότητα της ζωής, όχι στην ποσότητα της παραγωγής»
- ✓ να πάψει να υπολογίζει ο σημερινός άνθρωπος την επιτυχία του μόνο από τους εντυπωσιακούς αριθμούς της παραγωγής
- ✓ να συμβαδίζει ο δείκτης της οικονομικής προόδου με το δείκτη της πνευματικής και ηθικής ωρίμανσης των λαών
- ✓ να ανέβει η πνευματική και πολιτιστική στάθμη των λαών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η μονοδιάστατη στροφή στην τεχνολογία, το κέρδος και τον ατομισμό, έχουν κάνει την ποιότητα ζωής να φαντάζει όνειρο απατηλό. Μία στροφή προς τον Άνθρωπο και τον πνευματικό κόσμο θα μπορούσε να φέρει την τεχνολογία δίπλα στις πραγματικές ανάγκες μας και να βελτιώσει τη ζωή μας.

«Η κοινωνία μας έχει χαρακτηριστεί από πολλές πλευρές ως κοινωνία καταναλωτών. Συνεχώς παρατηρούμε να διαφημίζονται και να χρησιμοποιούνται νέα αγαθά. Σε μία ημερίδα έχετε κληθεί να προσεγγίσετε το φαινόμενο της υπερκατανάλωσης με μία 10λεπτη ομιλία (500-600 λέξεις)»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κυρίες και κύριοι,
αγαπητοί φίλοι/συμμαθητές

Όλο και περισσότερο πληθαίνουν το τελευταίο χρονικό διάστημα οι φωνές που στρέφονται κατά της μαζικής κατανάλωσης αγαθών. Διαβάζουμε στην έντυπη ειδησεογραφία ή ακούμε στα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων ανθρώπους του πνεύματος να λοιδορούν την υπερκατανάλωση σημειώνοντας τα βλαβερά αποτελέσματα που έχει για τον άνθρωπο και την κοινωνία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ορισμός - Σημειώσεις

Με τον όρο υπερκατανάλωση (ενέργεια/πράξη) εννοείται η υπερβολική αγορά υλικών αγαθών προϊόντων. Άμεση είναι η σχέση της με τον τεχνικό πολιτισμό, τη μόδα και τα ΜΜΕ.

Είναι η αγορά αγαθών που μας είναι άχρηστα για την επιβίωση. Βέβαια, τα αγαθά διακρίνονται σε εκείνα που είναι αναγκαία για επιβίωση -με τη στενή έννοια- (τρόφιμα, ενδύματα κλπ) και εκείνα που επιβάλλονται κοινωνικά (ένα όχημα, Η/Υ, εξωσχολική εκπαίδευση ενισχυτική ή άλλη κτλ (σσ το τι μάρκα είναι το αυτοκίνητο, η σχολική τσάντα κλπ είναι θέμα που διαφοροποιεί το αναγκαίο από την υπερκατανάλωση)

Υπερκατανάλωση είναι η ενέργεια/πράξη, υπερκαταναλωτισμός είναι η στάση, η άποψη, η ιδεολογική αντίληψη.

Η υπερκατανάλωση επί της ουσίας αναφέρεται και σε διατροφικά ζητήματα (σπάνια είδη διατροφής -πχ κυνήγι, φάλαινες, δελφίνια κτλ-), σε αντιλήψεις κτλ.

Η κατανάλωση διαφέρει από την υπερκατανάλωση και συνδέεται με τον τεχνικό πολιτισμό και έχει προσφέρει πολλά **θετικά** στην κοινωνία

≈ βιομηχανική, επιστημονική, οικονομική και εμπορική ανάπτυξη για την απόκτηση νέων/βελτιωμένων αγαθών

≈ μείωση της ανεργίας μέσω των θέσεων εργασίας

≈ βελτίωση της ποιότητας ζωής (υγεία, καλύτερη και πιο πλούσια διατροφή, ενημέρωση κτλ).

αίτια

✓ ΜΜΕ. Προβάλλουν

- ένα συγκεκριμένο τρόπο/πρότυπο ζωής μέσω της ολοένα και μεγαλύτερης κατανάλωσης αγαθών, ωραίων/νέων ενδυμάτων κτλ

- προβάλλουν ως πρόσωπα προς μίμηση τηλεοπτικούς αστέρες (πλούσιες κατοικίες, ακριβά ενδύματα κτλ)

- διαφήμιση. Παντού παρατηρούμε κελεύσματα/προτροπές για να αγοράσουμε νέα προϊόντα

✓ κακή παιδεία που δεν παράγει κριτική σκέψη

- το άτομο δεν μπορεί να κρίνει ποιες είναι οι ανάγκες του και πέφτει θύμα του υπερκαταναλωτισμού των ΜΜΕ και του κοινωνικού του περιβάλλοντος
- η στείρωση της σύγχρονης εκπαίδευσης κάνει το νέο να μιμείται/"πιθηκίζει" όσα του παραδίδονται από το κοινωνικό σύνολο και τα τηλεοπτικά πρότυπα/ινδάλματα
- ✓ το ίδιο το κοινωνικό σύνολο συχνά μας οδηγεί εκεί
- ως μέσο αυτοσυντήρησης και κοινωνικής επιβίωσης ώστε να μη στιγματιστεί το άτομο (πχ ειρωνείες σε όποιον δεν ακολουθεί τη μόδα, ή δεν έχει μοντέρνο όχημα/κινητό κτλ)
- κοινωνική επίδειξη/προβολή
- η επιθυμία μας να προβληθούμε στο κοινωνικό σύνολο -ως αυτοσκοπός- μέσα από την απόκτηση νέων αγαθών
- πιστεύουμε ότι μόνο με την απόκτηση και χρήση νέων προηγμένων και ωραίων αγαθών θα διακριθούμε κοινωνικά
- η "μαγκιά"

συνέπειες

- ✓ αποπροσανατολισμός και ατομισμός
- το άτομο αποπροσανατολίζεται από βασικά ζητήματα της κοινωνίας και της οικογενειακής του ζωής/σχέσεων και επιδιώκει μόνο την αγορά νέων προϊόντων
- ο καταναλωτής ουσιαστικά λειτουργεί ατομικίστικα (αφού νοιάζεται για την εικόνα και την προβολή του).
- το άτομο εξαρτά τη ζωή και την κοινωνική του αποδοχή από τι πιστεύει το κοινωνικό σύνολο
- ✓ χειραγωγείται από οικονομικά συμφέροντα
- χάνει την αξιοπρέπειά του όταν δεν έχει νέα αγαθά, αγχώνεται
- οικονομική ασφυξία του ατόμου/νοικοκυριού
- έχοντας στόχο την κοινωνική προβολή το άτομο ξοδεύει όλο και περισσότερα χρήματα
- δανείζεται από τράπεζες χωρίς να μπορεί να αποπληρώσει το δάνειό του
- ✓ παραβατικότητα, εγκληματικότητα
- η παραβατικότητα συνδέεται με τη φτώχεια. Φτώχεια όμως σήμερα δεν είναι απλά η αδυναμία να επιβιώσει κάποιος κοινωνικά (να αποκτήσει τα βασικά κοινωνικά επιβεβλημένα αγαθά), αλλά και ταυτόχρονα πώς βλέπει την εικόνα του να προβάλλεται. Έτσι, η φτώχεια ρυθμίζεται -ψυχολογικά και συναισθηματικά- με βάση το τι αγαθά έχουν οι άλλοι.
- λόγω φθόνου κι αντίδρασης
- ✓ οικολογική καταστροφή
- από την κατασπατάληση των φυσικών πόρων για την παροχή νέων αγαθών στην αγορά (πετρέλαιο για πλαστικό ή ενέργεια, υπεραλίευση θαλασσών, καταστροφή δασών - πχ για παραγωγή χαρτιού- κτλ)
- από τα καυσαέρια που εξαπολύονται για την παραγωγή αγαθών
- από τα απορρίμματα (από τα παλαιά και άχρηστα πλέον αγαθά) που πετιούνται και δεν ανακυκλώνονται (είτε επειδή δε γίνεται είτε επειδή δεν το κάνουμε)
- χωματερές, ΧΥΤΑ, κόστος μεταφοράς και εναπόθεσης σκουπιδιών κτλ

αντιμετώπιση του φαινομένου - λύσεις

- ✓ μέσω της παιδείας.
- Μέσα από μία κριτική, ολοκληρωμένη και δημοκρατική παιδεία το παιδί/αυριανός πολίτης
- θα αντιληφθεί την απάτη/αυταπάτη της υπερκατανάλωσης και των συνεπειών που έχει για το άτομο, την κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον
- θα μάθει να κρίνει τις κοινωνικές τάσεις και τα ΜΜΕ

- διαθεματικές προσεγγίσεις του φαινομένου, των διαφημίσεων/MME, της παραγωγής αγαθών και των επιπτώσεων στο περιβάλλον της ανθρώπινης ματαιοδοξίας/φιλαυτίας/ατομοκεντρικότητας
 - εκθέσεις (φωτογραφίας, εικαστικών), πολιτιστικές εκδηλώσεις (συναυλίες, φεστιβαλικές δράσεις κτλ), αρθρογραφία με διάφορες αφορμές και θέματα που έμμεσα ή άμεσα αγγίζουν την υπερκατανάλωση
 - μέσω της διά βίου μάθησης και παιδαγωγικών δράσεων της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - καμπάνιες σε τακτά χρονικά διαστήματα ενημέρωσης του καταναλωτικού κοινού
 - μέσω της ίδρυσης καταναλωτικών συλλόγων ή οργανωμένης δράσης των υπαρχόντων συλλόγων στην κατεύθυνση ενημέρωσης του κοινού
 - διαλέξεις, ημερίδες κι ενημερωτικές συναντήσεις με πολίτες
 - να αντιληφθούμε όλοι τη διαφορά μεταξύ κατανάλωσης και υπερκατανάλωσης και τις συνέπειές τους στο άτομο και την κοινωνία
- ✓ τα MME μπορούν να έχουν σχετικές εκπομπές με θέματα που απασχολούν τους καταναλωτές και την υπερκατανάλωση (είναι ουτοπικό να περιμένουμε να μειωθούν οι διαφημίσεις ή να μπει μέτρο σε εκείνο το μέσο που φέρνει έσοδα στα τηλεοπτικά κανάλια)
- θα αντιληφθεί την απάτη/αυταπάτη της υπερκατανάλωσης και των συνεπειών που έχει για το άτομο, την κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, σήμερα είναι αναγκαίο όσο ποτέ να αντιληφθούμε όλοι μας τη σημασία της υπερκατανάλωσης ως τρόπου ζωής και των συνεπειών της. Η κοινωνική επίδειξη μέσω της απόκτησης νέων αγαθών και η προβολή του ατόμου δεν είναι μία πράξη που επηρεάζει μόνο αυτόν. Απλώνεται σε όλη την κοινωνία και έχει επιδρά αρνητικά και στο ίδιο το φυσικό περιβάλλον και τη ζωή μας. Οφείλουμε να αλλάξουμε τρόπο ζωής όχι για κάποια ιδεολογία, αλλά για την προστασία της υγείας μας.

οικολογική καταστροφή

«Ως μέλος του δεκαπενταμελούς μαθητικού συμβουλίου θα εκπροσωπήσεις τους συναδέλφους σου σε μια εκδήλωση που γίνεται στην περιοχή σου με θέμα την οικολογική καταστροφή. Να διαμορφώσεις μία εισήγηση (500-600 λέξεων) με την οποία θα παρουσιάσεις τις επιπτώσεις των ανθρώπινων ενεργειών και τρόπου ζωής στο οικοσύστημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κυρίες και κύριοι,
αγαπητοί φίλοι,

Δεν είναι λίγες οι φορές που ακούμε σε τηλεοπτικές εκπομπές ή διαβάζουμε σε επιστημονικά κι ενημερωτικά άρθρα για την κλιματική αλλαγή που απειλεί τη ζωή στον πλανήτη μας. Τα δάση καταστρέφονται, οι θάλασσες θερμαίνονται και όλο και συχνότερα εμφανίζονται καιρικά φαινόμενα που απειλούν όχι μόνο τον άνθρωπο, αλλά και το ίδιο το οικοσύστημα.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παρουσίαση του φαινομένου

≈ καταστροφή των δασών και των βιοτόπων από την ανθρώπινη παρέμβαση για την εξεύρεση πρώτων υλών για παραγωγή νέων αγαθών (σύνδεση με υπερκατανάλωση)

≈ κατασπατάληση ενέργειας (σύνδεση με υπερκατανάλωση) για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και έκλυση επικίνδυνων αερίων στην ατμόσφαιρα (από εργοστάσια, αυτοκίνητα κτλ)

≈ φαινόμενο του θερμοκηπίου

≈ τρύπα του όζοντος

≈ αύξηση απορριμμάτων (σύνδεση με υπερκατανάλωση)

≈ καταστροφή των θαλασσών και των θαλάσσιων βιοτόπων

≈ απειλή εξαφάνισης ζώων γιατί ορισμένα όργανά τους χρησιμοποιούνται ή χρησιμεύουν στην παραγωγή αγαθών (γούνες, εργαλεία, διατροφική συνήθεια κτλ)

≈ μολύνονται άμεσα και έμμεσα με χημικά και τοξικά στερεά, αέρια, υγρά κτλ υδάτινοι πόροι. Επηρεάζονται οι οργανισμοί ιδιαίτερα οι βιότοποι κοντά σε εργοστάσια και μεγάλα αστικά κέντρα

≈ κλιματική αλλαγή => (ανθρωποκεντρικά εξεταζόμενη) κλιματικοί πρόσφυγες

- απότομες μεταβολές του καιρού
- έντονες βροχοπτώσεις
- ξαφνικές/ απρόσμενες περιόδους ξηρασιές
- αύξηση των ισχυρών τυφώνων

αίτια

✓ η ανθρωποκεντρική αντίληψη για τη φύση και τον πλανήτη

• θεωρούμε ότι η φύση πάντα θα καλύπτει τις ανθρώπινες παρεμβάσεις

• πιστεύουμε ότι μπορούμε να χρησιμοποιούμε τη φύση όπως επιθυμούμε επειδή είμαστε

το ανώτερο είδος

✓ δε βλέπουμε τη διασύνδεση της αλυσίδας των ειδών και της ζωής στον πλανήτη

✓ η σύγχρονη υπερκατανάλωση και η επιδίωξη του κέρδους με κάθε κόστος

- λειτουργία περισσότερων εργοστασίων παραγωγής αγαθών
- αγαθά που πολλές φορές έχουν αρνητικές επιπτώσεις τόσο στη φύση όσο και στην υγεία μας (πχ ισχυρά απορρυπαντικά, πλαστικά είδη, κινητή τηλεφωνία κτλ)
- δεν υιοθετούμε την ανακύκλωση ως μέσο προστασίας
- αδιαφορία για το φυσικό περιβάλλον

✓ αστυφιλία

- περισσότερα απορρίμματα
- μεγαλύτερες ανάγκες σε νερό, τρόφιμα κτλ
- υπερεκμετάλλευση του εδάφους για γεωργικά προϊόντα

✓ εκβιομηχάνιση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας

• χρήση περισσότερων και ισχυρότερων λιπασμάτων που απειλούν την ίδια την υγεία μας (μέσω της τροφικής αλυσίδας)

✓ μετακινήσεις

- αυξητική τάση χρήσης των αυτοκινήτων

✓ παιδεία

- διδάσκει τον ατομισμό και τον ανθρωποκεντρισμό
- δε διδάσκει την αναγκαιότητα της ανακύκλωσης (μόνο θεωρητικά το κάνει)
- δεν καλλιεργείται περιβαλλοντική συνείδηση, παρά τις όποιες σχετικές προσπάθειες.

Η περιβαλλοντική ευαισθησία οφείλει να είναι βιωματική κι όχι ως ένα θεωρητικό μάθημα, όχι με

✓ εκδρομές στη φύση

- δράσεις που αφορούν το οικοσύστημα και τους υδάτινους πόρους
- πολιτιστικές δράσεις (εκθέσεις φωτογραφίες και εικαστικών, φεστιβάλ, συναυλίες)
- ενημερωτικές συζητήσεις με μαθητές (ημερίδες), αρθρογραφία κτλ

✓ ΜΜΕ

- με τον καταναλωτικό τρόπο ζωής που προβάλλουν
- επειδή δεν προβάλλουν το σεβασμό προς τη φύση και την ανάγκη προστασίας της
- επειδή δεν ευαισθητοποιούν το κοινό

✓ η Πολιτεία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση

• αδιαφορούν -ουσιαστικά- για το περιβάλλον (παρά τις όποιες μεγαλοστομίες και επικοινωνιακές πρακτικές)

- διατηρούν χωματερές και ΧΥΤΑ
- δεν κινητοποιούνται υπέρ της ανακύκλωσης
- υιοθετούν/υλοποιούν αποσπασματικές και όχι συντονισμένες πολιτικές ευαισθητοποίησης των πολιτών

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, γίνεται πια φανερό ότι ο πλανήτης δεν αντέχει άλλο πια τις ανθρώπινες παρεμβάσεις ούτε τις συνέπειες του σύγχρονου τρόπου ζωής. Όποια κι αν είναι τα αίτια της οικολογικής καταστροφής, πρέπει όλοι μας να αντιληφθούμε την ανάγκη άμεσων δράσεων. Γιατί τελικά κάθε καταστροφή στο φυσικό περιβάλλον έχει άμεσες συνέπειες σε εμάς τους ίδιους, την υγεία μας και τον τρόπο ζωής μας.

«Ὅς μέλος του δεκαπενταμελούς μαθητικού συμβουλίου θα εκπροσωπήσεις τους συναδέλφους σου σε μια εκδήλωση που γίνεται στην περιοχή σου με θέμα την οικολογική καταστροφή. Να διαμορφώσεις μία εισήγηση (500-600 λέξεων) με την οποία θα παρουσιάσεις τις επιπτώσεις των πολέμων στο οικοσύστημα προσθέτοντας έναν ακόμα λόγο στο αντιπολεμικό κίνημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κύριε δήμαρχε,
αγαπητοί φίλοι,
κυρίες και κύριοι,

Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια παρατηρούμε να ανάβουν όλο και συχνότερα εστίες πολέμου σε διάφορα μέρη του κόσμου. Η τεχνολογική πρόοδος έχει φτάσει ίσως στο ανώτατο σημείο -χωρίς να σημαίνει ότι δεν μπορεί να ανέλθει ψηλότερα- και μπορεί πια να καταστρέψει την υφήλιο τόσο εύκολα. Τα σύγχρονα όπλα είτε χαρακτηρίζονται πυρηνικά είτε συμβατικά δεν παύουν να αποτελούν μία απειλή όχι μόνο για τις ανθρώπινες ζωές, αλλά για όλους τους κατοίκους της Γης.

Είναι μία απειλή άμεση, αλλά συχνά -και αυτό είναι το χειρότερο- έμμεση που επηρεάζει για δεκαετίες αλλοιώνοντας τον πλανήτη διαχρονικά. Κοντά στην οικολογική καταστροφή που καθημερινά τραυματίζει τη Γη, έρχονται να προστεθούν όλο και επικίνδυνα όπλα, τα οποία δυστυχώς χρησιμοποιούνται αφειδώς.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παρουσίαση του φαινομένου

- ≈ καταστροφή των δασών και των βιοτόπων από τις βόμβες
- ≈ ραδιενέργεια που εκπέμπεται από τις σύγχρονες βόμβες και τα βλήματα με απεμπλουτισμένο ουράνιο που χρησιμοποιείται για μεγαλύτερη διατρητικότητα και στις γομώσεις τους
- ≈ επηρεάζονται οι άνθρωποι που έρχονται σε άμεση επαφή μαζί τους, ακόμα και όταν έχει σκάσει
- ≈ παραμένει στο έδαφος (ειδικά στην περιοχή του Ιράκ που είναι έρημος) για δεκαετίες επηρεάζοντας κάθε ζωντανό οργανισμό που γεννιέται (όπως ακριβώς στη Χιροσίμα)
- ≈ απελευθερώνονται τοξικά αέρια στην ατμόσφαιρα από τις καταστροφές που προκαλούν οι βομβαρδισμοί σε εργοστάσια (χημικών, διυλιστήρια και πυρηνικής ενέργειας).
- ≈ τα αέρια αυτά μεταφέρονται μέσα των νεφών σε ολόκληρο τον κόσμο
- ≈ μετατρέπονται σε τοξική βροχή κατακαίγοντας τα πάντα (αγροτικές καλλιέργειες) ή κατακάθονται σε υγρή και στερεή αργότερα μορφή στο έδαφος μολύνοντας το υπέδαφος και τους υδροφόρους ορίζοντες σε κάθε πιθανή γωνιά του πλανήτη
- ≈ μολύνονται άμεσα και έμμεσα με χημικά στερεά και άλλα που προέρχονται από εργοστάσια το νερό (επιφανειακά και υπόγεια ύδατα) με αποτέλεσμα να επηρεαστούν μακροχρόνια όλοι οι οργανισμοί μέσω της τροφικής αλυσίδας.
- ≈ επηρεάζονται οι θαλάσσιοι οργανισμοί ιδιαίτερα εκείνοι οι βιότοποι κοντά στις εκβολές μεγάλων ποταμών που έχουν πληγεί από τοξικά και χημικά ή ραδιενεργά υλικά και λύματα λόγω των βομβαρδισμών, όπως ο Αξιός ή ο Δούναβης ή ακόμα και ο Περσικός από τα εκεί κατεστραμμένα διυλιστήρια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, γίνεται πια φανερό ότι ο πόλεμος δεν είναι απλά μία πράξη αποτροπία για λόγους συνείδησης ή μία ενέργεια αλληλοσπαραγμού του ανθρώπινου γένους που απλά περιορίζεται μόνο σε αυτό, αλλά πλέον με την τεχνολογική πρόοδο και την ανάπτυξη της βιομηχανίας όπλων οι άνθρωποι είναι μία παγκόσμια απειλή για όλα τα είδη που κατοικούν και στολίζουν αυτόν τον πλανήτη. Από την αδελφοκτονία των προηγούμενων αιώνων φτάσαμε στην μητροκτονία της φύσης και των άλλων γήινων όντων.

«Τον τελευταίο καιρό όλο και περισσότεροι κάτοικοι των μεγάλων πόλεων συνειδητοποιούν ότι η ζωή σε αυτές είναι μια πολύ σκληρή υπόθεση. Μια σειρά προβλήματα, κυκλοφοριακό, υποβάθμιση του περιβάλλοντος, κατάρρευση του κοινωνικού ιστού έχουν πλέον φθάσει σε οριακά σημεία και οδηγούν όλο και περισσότερους αστούς να αναζητούν απεγνωσμένα τρόπους φυγής από την πόλη. Να γράψετε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) στο οποίο θα παρουσιάζονται τα προβλήματα που χαρακτηρίζουν τη ζωή στις σύγχρονες πόλεις και να αναζητήσετε τρόπους αντιμετώπισης αυτών».

ή

«Οι κάτοικοι των αστικών κέντρων της χώρας παρακολουθούν τα προβλήματα της αστικής ζωής να διογκώνονται καθημερινά και αισθάνονται ανίκανοι να κάνουν κάτι για να αναστρέψουν τη διαδικασία αυτή. Η υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, η μόλυνση της ατμόσφαιρας και η απουσία ελεύθερων χώρων είναι μερικά από τα προβλήματα που παρατηρούνται. Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευθεί σε τοπική εφημερίδα, να εκθέσετε τον προβληματισμό σας για την υποβάθμιση του περιβάλλοντος στις πόλεις και να υποστηρίξετε την αναγκαιότητα εκμετάλλευσης των ελεύθερων χώρων προς όφελος των πολιτών».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελούν καθημερινό φαινόμενο πια οι δημοσιογραφικές και οι επιστημονικές αναφορές στα προβλήματα των πόλεων. Όλο και συχνότερα διαβάζουμε για τη μόλυνση της ατμόσφαιρας, τη ρύπανση του εδάφους, την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των αστών. Βέβαια, η επιδείνωση της ζωής στις μητροπόλεις δεν είναι ελληνικό φαινόμενο. Παρατηρείται σε παγκόσμια κλίμακα, κυρίως στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Ωστόσο, σήμερα οι ειδικοί μιλούν για μία κρίση που μαστίζει τα αστικά κέντρα η οποία απειλεί την υγεία και τη ζωή μας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Η ζωή στην πόλη

- ✓ οικοδομικές κατασκευές απλώνονται σε όλη την έκταση
 - οι πόλεις κατάντησαν απάνθρωπες και καταπιεστικές
 - δε σέβονται τον άνθρωπο και τις ανάγκες του
 - είναι απρόσωπες μέσα από τον υπερπληθυσμό που σωρεύεται εκεί
- ✓ κυριαρχεί η αποξένωση. Οι κάτοικοι απομονώνονται από τους άλλους.
 - Διαρρηγνύεται ο κοινωνικός ιστός. Εγκληματικότητα.
 - δεν υπάρχει σεβασμός στη φύση
 - όλα οικοδομούνται
 - παντού κυριαρχεί το τσιμέντο
 - οι ελεύθεροι χώροι μειώνονται/ απειλούνται
- ✓ βιομηχανική και αστική μόλυνση
 - δυσκολίες αέρινης ανανέωσης καθώς τα ψηλά κτίρια εμποδίζουν την κίνηση του αέρα
 - μόλυνση από αυτοκίνητα. Παντού χρησιμοποιούνται τα αυτοκίνητα που ωστόσο μόλυνουν την ατμόσφαιρα. Κυκλοφοριακό πρόβλημα

- αύξησης τοπικά της θερμοκρασίας λόγω του τσιμέντου και της ασφάλτου
- ενεργειακή σπατάλη

✓ **ελεύθεροι χώροι** (εννοούνται τα μεγάλα πάρκα, οι πλατείες με κυριαρχία πρασίνου κλπ)

- απουσιάζουν από τις πόλεις οι χώροι με φυσικό πράσινο (συστάδες δέντρων και θάμνων σε έκταση δεκάδων στρεμμάτων με χόμα, όχι τσιμεντένιες πλατείες ή πάρκα με γκαζόν)

≈ θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις

- ανανέωση της ατμόσφαιρας καθώς δημιουργούνται δίοδοι αέρινων ρευμάτων που απομακρύνουν τη μόλυνση από τα καυσαέρια και βελτιώνουν τοπικά το κλίμα

- μεγαλύτερη παροχή οξυγόνου κι απορρόφηση (από τα δέντρα κυρίως) του διοξειδίου του άνθρακα.

✓ δημιουργία χώρων συνάθροισης κατοίκων. Δίνεται η ευκαιρία στα απρόσωπα αστικά κέντρα να αναδυθούν χώροι όπου θα συγκεντρώνονται ελεύθερα οι πολίτες (χώροι περιπάτου, παιχνιδιού, αθλητισμού κλπ). Δημιουργούνται συνθήκες κοινωνικής επαφής.

- ενίσχυση κοινωνικής συνοχής
- ενίσχυση συλλογικών δράσεων (κόντρα στον ατομισμό και την απομόνωση)
- εξανθρωπισμός του αστικού βίου

✓ κοινωνικοποίηση

- βελτίωση της ψυχολογίας των αστών κατοίκων μέσα
- από το παιχνίδι για τα παιδιά

✓ από την επαφή με τη φύση και το πράσινο (περίπατοι, δράσεις μέσα στη φύση). Το πράσινο ως εικόνα και βιωματική σχέση λειτουργεί θετικά στην ψυχολογία του κατοίκου μιας πόλης

- μείωση του στρες/άγχους
- μείωση εντάσεων (εντός ή εκτός οικογένειας)
- βελτίωση της υγείας

✓ δίνεται η ευκαιρία για δημιουργικές δράσεις πολιτών, πολιτιστικού ή πολιτικού χαρακτήρα

- χώροι δημιουργικής ψυχαγωγίας και πολιτισμού
- πάρκα παιδική κι εφηβικής διάδρασης και ψυχαγωγίας

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, γίνεται πια φανερό ότι η ζωή στις πόλεις ολοένα κι επιδεινώνεται. Είναι ανάγκη όσο ποτέ στο παρελθόν με μεθοδικότητα και ζήλο να προσπαθήσουμε να βελτιώσουμε το χώρο στον οποίο ζούμε. Οι λιγοστοί εναπομείναντες ελεύθεροι χώροι ίσως είναι η μόνη ελπίδα μας, ώστε να κάνουμε τη ζωή μας πιο εύκολη και ανθρώπινη.

ενεργειακή σπατάλη μορφές ενέργειας

«Τα τελευταία χρόνια όλο και συχνότερα γίνεται λόγο για ενεργειακή σπατάλη και τον κίνδυνο εξάλειψης των συμβατικών ορυκτών πηγών ενέργειας. Ταυτόχρονα όμως οι ορυκτές αυτές πηγές απειλούν με τη μόλυνση που δημιουργούν και τη υγεία των ανθρώπων και των άλλων πλάσμάτων στον πλανήτη. Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεις) παρουσιάστε το πρόβλημα και αναζητήστε τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος

ή

Σε μία επιστολή προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος να εκφράσετε τις απόψεις σας για το ενδεχόμενο λειτουργίας ενός πυρηνικού εργοστασίου στη χώρα μας».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όλο και συχνότερα τις τελευταίες δεκαετίες ακούμε σε τηλεοπτικές ειδησεογραφικές εκπομπές ή διαβάζουμε σε άρθρα για την ενεργειακή σπατάλη του σύγχρονου τρόπου ζωής. Η ίδια καθημερινότητά μας ουσιαστικά σπαταλά τεράστιες ποσότητες ενέργειας αυξάνοντας τις εκπομπές βλαβερών ρύπων στην ατμόσφαιρα. Την ίδια όμως στιγμή μειώνονται οι ορυκτές πηγές παραγωγής ενέργειας, όπως τα πετρέλαιο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

- ✓ ο σύγχρονος τρόπος ζωής είναι ενεργοβόρος (σπάταλος ενεργειακά)
 - ≈ η υπερκατανάλωση (και φυσικά η υπερπαραγωγή αγαθών) ευθύνονται για τη μόλυνση και τη σύγχρονη οικολογική καταστροφή
 - ≈ αδιαφορούμε για το περιβάλλον προκειμένου να εντυπωσιάσουμε ή να αισθανόμαστε εμείς καλά μέσα από τη χρήση και την κατοχή αγαθών.
- ✓ συμβατικές πηγές ενέργειας ή ορυκτές πηγές παραγωγής ενέργειας
 - πετρέλαιο / φυσικό αέριο, βενζίνη, γαιάνθρακας/λιγνίτης
 - ≈ προσφέρουν μεγάλες ποσότητες ενέργειας, ικανές να καλύψουν τις ανάγκες.
 - ≈ εξαντλούνται γρήγορα (δεν ανανεώνονται φυσικά)
 - ≈ προκαλούνται συχνά ατυχήματα που επηρεάζουν το φυσικό οικοσύστημα
 - πυρηνική ενέργεια
 - ≈ κάποιοι τη χαρακτηρίζουν «πράσινη», επειδή δε μολώνει την ατμόσφαιρα (πλην ατυχημάτων)
 - ≈ είναι σχεδόν ανεξάντλητη ως πηγή και τεράστιας δύναμης
 - ≈ δεν είναι ουσιαστικά φυσική πηγή, αλλά τεχνητή
 - ≈ είναι εξαιρετικά ακριβή η κατασκευή ενός πυρηνικού εργοστασίου, τεράστια επένδυση δις δολαρίων
- ✓ **πρόβλημα** αποτελεί η διαχείριση των υπολειμμάτων των αντιδραστήρων (έντονα ραδιενεργά υλικά), τα οποία είναι σχεδόν αδύνατο να αποθηκευτούν και η μερική διαχείρισή τους απαιτεί τεράστια χρηματικά ποσά
- ✓ το **μεγαλύτερο πρόβλημα** είναι η περίπτωση ατυχημάτων. ΑΝ συμβεί ένα ατύχημα οι συνέπειες είναι ολέθριες (βλ. Τσερνομπίλ, Φουκουσίμα κλπ). Ο άνθρωπος δεν μπορεί να προβλέψει την ένταση των φυσικών δυνάμεων και της καταστροφικής τους μανίας. Όσα μέτρα κι αν λάβουν οι άνθρωποι, το ατύχημα δεν αποφεύγεται. Όσο αυξάνονται τα πυρηνικά εργοστάσια στον κόσμο, αυξάνονται δυσανάλογα και οι πιθανότητες ενός ακόμα ατυχήματος.

✓ Και η ραδιενέργεια σκοτώνει, καταστρέφει το DNA (γενετικό υλικό) και η μόλυνση μένει για αιώνες στην επιφάνεια της γης. Η ραδιενέργεια δε γνωρίζει σύνορα.

✓ Η Ελλάδα είναι η πιο σεισμογενής περιοχή της Ευρώπης και ήδη περικυκλωμένη από πυρηνικούς γείτονες.

✓ Ουσιαστικά διακυβεύεται το μέλλον όλων των επόμενων γενεών.

ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή ήπιες πηγές ενέργειας

≈ ηλιακή, αιολική, υδραυλική (με τη δύναμη του νερού)

≈ είναι οικολογικά συμβατές, δεν μολύνουν την ατμόσφαιρα και δε βλάπτουν

≈ είναι ανεξάντλητες/ανανεώσιμες

≈ μόνο πρόβλημα σήμερα, είναι ότι δεν είναι τόσο προχωρημένη η τεχνολογία μας ώστε να καλύπτουν τις ενεργειακές μας ανάγκες

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, ο σύγχρονος πολιτισμός προκειμένου να μείνει ως έχει, έχει ανάγκη από μεγάλες ενεργειακές ποσότητες. Ωστόσο, τόσο οι ορυκτές πηγές παραγωγής όσο και η πυρηνική ενέργεια, απειλούν τον ίδιο τον πλανήτη. Έτσι, επιβάλλεται όσο ποτέ να επενδυθούν χρήματα στην έρευνα για την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Είναι μία υποχρέωση στο μέλλον των νεώτερων γενεών, στα παιδιά μας.

ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

«Θα παρευρεθείτε σε μία εκδήλωση που οργανώνεται από την Πολιτική Προστασία στο δήμο μας. Ως εκπρόσωπος των μαθητών του σχολείου σας σε μία ομιλία (500-600 λέξεων) να εκφράσετε τις ανησυχίες σας για την αύξηση των φυσικών καταστροφών που παρατηρούνται τις τελευταίες δεκαετίες και να προτείνετε τρόπους αντιμετώπισης».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αξιότιμε Δήμαρχε,
κυρίες και κύριοι,
αγαπητοί συμμαθητές,

Έχουν επί του θέματος ήδη τοποθετηθεί αξιόλογοι εκπρόσωποι της πολιτικής και πνευματικής ζωής του. Επιτρέψτε όμως σ' εμένα να εκφράσω μερικές απόψεις από τη σκοπιά των νέων.

Όλο και συχνότερα τα τελευταία χρόνια βλέπουμε στα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων και διαβάζουμε στον τύπο για φυσικά φαινόμενα που πλήττουν τις τοπικές οικονομίες και ακόμα χειρότερα συχνότατα αφήνουν πίσω τους ανθρώπινα θύματα. Μοιάζει σαν να σημειώνεται μία ιδιαίτερη ένταση των φυσικών αυτών καταστροφών.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ουσιαστικά δεν αυξάνονται τα φυσικά φαινόμενα, ούτε και οι καιρικές συνθήκες δεν έχουν αλλάξει δραματικά, αλλά οι καταστροφές που τα συνοδεύουν. Αυτό οφείλεται στις νέες τεχνολογίες επικοινωνίας κι ενημέρωσης που δρουν γρηγορότερα (ταχύτερη και καλύτερη πληροφόρηση). Συχνά μάλιστα συγχέεται η εικόνα τοπικών φαινομένων με τις ειδήσεις από καταστροφές σε άλλα κράτη.

αίτια αύξησης των φυσικών καταστροφών

- ✓ ανθρώπινη απληστία
- ✓ κατασκευαστική δραστηριότητα (οικοδομές, επεκτάσεις πόλεων, αυθαίρετες και παραθεριστικές κατοικίες) σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος
- ✓ καταπάτηση φυσικών εκτάσεων (κτήματα και κατοικίες στην ακτογραμμή, πάνω σε ρέματα ή σεισμικά ρήγματα, στη ροή χειμάρρων κλπ).
- ✓ επέκταση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων σε ροές χειμάρρων, πλαγιές βουνών κλπ
- ✓ υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων
- ✓ αδυναμία ακριβούς επιστημονικής πρόβλεψης
- ✓ αδιαφορία τοπικών αρχών και πολιτών σε μακροπρόθεσμες επιστημονικές προσεγγίσεις
- ✓ διαφθορά (χρηματισμός και συνεργασία τοπικών και δημόσιων αρχών) απέναντι σε παράνομες κατασκευές.
- ✓ αδιαφορία για το νόμο και το φυσικό περιβάλλον προκειμένου να εκμεταλλευτούμε και το παραμικρό τετραγωνικό γης για κατοικίες κλπ

συνέπειες

οικονομικές:

- καταστρέφονται καλλιέργειες και ολόκληρες περιουσίες με τεράστιες συνέπειες σε ασφάλειες, αποταμιεύσεις κλπ
- χάνονται ανθρώπινες ζωές, παραγωγικές γενιές με τεράστιες οικονομικές συνέπειες

σε επίπεδο έθνους (αφού δεν εργάζονται και δεν παράγουν προς όφελος του συνόλου)

- χιλιάδες μόνιμα ή παροδικά τραυματίες με συνέπειες οικονομικού επιπέδου (χαμένες εργατοώρες απασχόλησης, κόστος νοσηλίων, επιδόματα κτλ)

κοινωνικές:

- πολλοί άνθρωποι χάνουν τις περιουσίες και τις κατοικίες τους
 - ≈ κοινωνικό πρόβλημα
 - ≈ αδυναμία εύρεσης νέας κατοικίας
 - ≈ υποχρεώνεται το κράτος να καταβάλει αποζημιώσεις (μειώνοντας τα αποθεματικά του)

ατομικές:

- Ψυχολογικά προβλήματα (από τραυματισμούς ή μόνιμες αναπηρίες)
- Οικονομικά προβλήματα (για την επιδιόρθωση βλαβών ή τη σωματική αποκατάσταση των τραυματιών κτλ)

Λύσεις

- ✓ να σταματήσει ο άνθρωπος να επεκτείνεται τόσο επιθετικά σε βάρος της φύσης
- ✓ οι επιστήμονες να ενημερώνουν τις αρχές και τους πολίτες για ενδεχόμενους κινδύνους
- ✓ οι αρχές και οι πολίτες να μη σκέφτονται κοντόφθαλμα/βραχυπρόθεσμα
- ✓ τακτικοί δημόσιοι έλεγχοι (αντισεισμικής θωράκισης και αντιπλημμυρικής προστασίας)
- ✓ να δοθεί έμφαση στην πρόληψη
 - τακτικές ασκήσεις ετοιμότητας υπηρεσιών και κατοίκων
 - πλήρη ενημέρωση πολιτών και αρχών (ώστε να γνωρίζουν τι πράττουν σε καταστάσεις κινδύνου)
 - ενίσχυση της αντισεισμικής και της αντιπλημμυρικής προστασίας
 - προστασία κι εξασφάλιση ελεύθερων χώρων (είναι αναγκαίοι για καταφυγή του πληθυσμού σε περιπτώσεις σεισμών)
- ✓ ΜΜΕ
 - να ευαισθητοποιήσουν και να ενημερώσουν το κοινό για ενδεχόμενες καταστροφές
 - να προβάλλουν την αναγκαιότητα προστασίας της φύσης
- ✓ η παιδεία πρέπει να είναι ο πρώτος φορέας ενημέρωσης
 - συζητήσεις, διάλογος για την προστασία και την ενημέρωση των μαθητών και των γονέων για πιθανούς κινδύνους
 - ασκήσεις ετοιμότητας τουλάχιστον 3 φορές κάθε χρόνο
 - διαθεματικές εργασίες και παρουσιάσεις, πολιτιστικές δράσεις (εκθέσεις φωτογραφίας, βίντεο μαθητών, συναυλίες κλπ)
- ✓ ανθρωπιστική στήριξη των πληγέντων (μετά τις καταστροφές)
 - ευαισθητοποίηση του κοινού
 - συνεργασία, αλληλεγγύη (≠ ατομισμό, αδιαφορία/ωχαδερφισμό)
 - οικονομική στήριξη των πληγέντων από την Πολιτεία και τους απλούς πολίτες
 - τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί μαραθώνιοι ευαισθητοποίησης και συγκέντρωσης χρημάτων
 - συναυλίες φιλανθρωπικού χαρακτήρα
 - παροχή βασικών αγαθών (τρόφιμα, ενδύματα κλπ) από πολίτες κι εταιρείες/επιχειρήσεις

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, οι φυσικές καταστροφές αυξάνονται και γίνονται τόσο επικίνδυνες για ανθρώπους και περιουσίες επειδή ο άνθρωπος άπληστα κι επιθετικά επεμβαίνει στη φύση. Επεκτείνεται σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος, επειδή αναζητά μόνο το κέρδος, αδιαφορώντας για τις συνέπειες. Μόνη λύση είναι η πρόληψη για τις βέβαιες καταστροφές του μέλλοντος. Είναι αναγκαίο όμως να σταματήσουμε επιτέλους να επεμβαίνουμε τόσο βίαια στη φύση και να περιορίσουμε ορισμένες δράσεις.

«Να παρουσιάσετε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) για το περιοδικό της Ένωσης Καταναλωτών της πόλης σας, τους τρόπους αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της διαφήμισης».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελούν καθημερινό φαινόμενο πια οι διαφημίσεις τόσο στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης όσο και στον τύπο. Συνηθισμένες είναι βέβαια και οι επικρίσεις που δέχονται οι διαφημιστικές εταιρείες για το ποιόν των προβολών τους. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι οι υπέρμαχοι των διαφημίσεων που τονίζουν τις θετικές επιπτώσεις τους στην οικονομία.

Τα τελευταία χρόνια η διαφήμιση έχει γίνει συνώνυμο του εμπορίου. Φαντάζει αδιανόητο στο σύγχρονο άνθρωπο να πουληθεί ένα προϊόν μαζικά χωρίς να έχει προηγηθεί ή έντυπη ή ραδιοτηλεοπτική διαφήμιση του αγαθού. Ωστόσο, ενώ η προώθηση των προϊόντων έχει αναγορευθεί σε επιστήμη και χαρακτηρίζεται συχνά και ως τέχνη, είναι πολλοί εκείνοι που κατηγορούν το σύγχρονο φαινόμενο του καταιγισμού των διαφημίσεων.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Διαφημίσεις συναντάμε με μορφή αφίσας σε ειδικούς πίνακες ή σε τοίχους, στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο, με τη μορφή καταχωρήσεων σε εφημερίδες, πάνω στα ίδια τα προϊόντα.

Θετικά των διαφημίσεων

✓ Πληροφόρηση (για τα νέα προϊόντα που υπάρχουν στην αγορά).

- Ενημέρωση του κοινού για το τι νέο προσφέρουν τα διάφορα προϊόντα και τις νέες υπηρεσίες που προσφέρονται

- Ενημέρωση για τις τιμές όπως αυτές διαμορφώνονται στην αγορά και για τρόπους πληρωμής των προϊόντων ή των υπηρεσιών (π.χ. δόσεις των Χ χιλιάδων για Ψ μήνες).

✓ Βελτιώνει την αξιοποίηση των παραγωγικών συντελεστών κάθε επιχείρησης μέσα από τον ανταγωνισμό και εξαιτίας αυτού μειώνονται οι τιμές, αφού διαφημίζονται οι βελτιωμένες κάθε φορά τιμές (θεωρητικά).

✓ Ενισχύει τη βιομηχανία, την αγορά και το εμπόριο. Αποτελεί ένα βασικό θεμέλιο της σύγχρονης βιομηχανίας και του εμπορίου.

- Επιχορηγεί τον Τύπο και τα ηλεκτρονικά Μέσα Ενημέρωσης (οι τηλεοπτικές διαφημίσεις είναι εξαιρετικά ακριβές και πολλά κανάλια έχουν έσοδα μόνο αυτές).

- Παρέχει εργασία σε πολλούς ανθρώπους (ηθοποιούς, γραφίστες, διαφημιστές, εικονολήπτες, μοντέλα κλπ)

Αρνητικά των διαφημίσεων

✓ Αυξάνει την τιμή των προϊόντων, επειδή η διαφημιστική καμπάνια είναι ιδιαίτερα ακριβή.

✓ Συμβάλλει στη δημιουργία μονοπωλίων, αφού οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις δύσκολα διαφημίζονται και άρα απειλούνται από τις μεγάλες εταιρίες που προβάλλουν τα προϊόντα τους και τις τιμές τους σε κάθε σπίτι. Ο καταναλωτής προτιμά τα αγαθά που γνωρίζει και διαφημίζονται.

✓ Συχνά παρατηρείται στο όνομα του ανταγωνισμού αθέμιτος ανταγωνισμός

✓ Προβάλλονται μονομερώς τα μερικά θετικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών (π.χ. δεν φαίνονται οι αρνητικές συνέπειες κάποιων τιμών με δόσεις, ή άσχημες επιδράσεις στο σώμα

και την ψυχολογία κάποιων προϊόντων).

✓ Οι καταναλωτές βρίσκονται σε σύγχυση και δεν γνωρίζουν τελικά ποιο είναι το βελτιωμένο προϊόν και σε τι διαφέρει από το προηγούμενο.

✓ Ρυπαίνουν το περιβάλλον (οι αφίσες και τα φυλλάδια).

✓ Επιβάλλει στον καταναλωτή πλασματική ανάγκη για την αγορά των προϊόντων. Μετατρέπει το σύγχρονο άνθρωπο σε καταναλωτικό ον. Επιβάλλει την ψευδαίσθηση ότι με τα νέα αυτά αγαθά το άτομο θα διακριθεί κοινωνικά ή ότι θα ζήσει καλύτερα και έτσι οδηγεί στον υπερκαταναλωτισμό.

✓ Διαμορφώνει πρότυπα και επηρεάζει την κοινωνική συνείδηση. Σεξιστική αντιμετώπιση μέσα από τις διαφημίσεις (η γυναίκα ωραία, ξανθιά, ψηλή, αδύνατη, πετυχημένη νοικοκυρά, πετυχημένη μητέρα και πετυχημένη στη δουλειά της ταυτόχρονα, ενώ ο άντρας ωραίος, ψηλός, γυμνασμένος πετυχημένος πατέρας και πετυχημένος στη δουλειά του), ώστε να δημιουργούνται πρότυπα στους ανθρώπους για τη σωστή εμφάνιση και συμπεριφορά, με αποτέλεσμα άλλες ψυχολογικές παρενέργειες (ανασφάλειες, άγχος, φοβίες απόρριψης κλπ).

✓ Επηρεάζονται παιδιά και γυναίκες (αφού η πλειοψηφία των διαφημίσεων σε αυτούς απευθύνονται). Ειδικά σε γιορτινές περιόδους τα παιχνίδια μονοπωλούν τον τηλεοπτικό χρόνο, αλλά και οι διάφορες υπηρεσίες προς τους ενήλικες (κινητική τηλεφωνία, τράπεζες κλπ).

Ο ρόλος της παιδείας

- Η κακή παιδεία ενισχύει τα αρνητικά των διαφημίσεων και του ανταγωνισμού των προϊόντων. Η απουσία κριτικής σκέψης δυσχεραίνει την κατάσταση. Το σχολείο, λοιπόν, θα έπρεπε να

- καλλιεργεί την κριτική σκέψη και να διδάξει στα παιδιά βιωματικά να αντιμετωπίζουν κριτικά τις διαφημίσεις και τις τάσεις υπερκατανάλωσης χωρίς να παρασύρονται

- θα μπορούσαν να υπάρχουν κατ' επιλογή (ανάλογα με τις κλίσεις των παιδιών και τις επιθυμίες τους) ειδικά διδακτικά αντικείμενα για τα ΜΜΕ και ιδιαίτερα για τις διαφημίσεις (δημιουργία διαφημιστικής καμπάνιας, προβολή διαφημίσεων και σχολιασμό τους κτλ) ώστε να μάθουν να τις κρίνουν ως δημιουργοί. Έτσι, θα ικανοποιείται και η δημιουργική ανάγκη των νέων και θα συνεργάζονται.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, αν και τα αρνητικά των διαφημίσεων είναι πολλά και σημαντικά, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε τη θετική τους επίπτωση στην οικονομία γενικότερα. Το φαινόμενο, ωστόσο, μπορεί να βελτιωθεί αν το καταναλωτικό κοινό αποκτήσει σωστή κρίση και ο κάθε καταναλωτής ελέγχει τον εαυτό του και εξετάζει τι πραγματικά χρειάζεται ώστε να μην μετατρέπεται σε καταναλωτικό ον. Παράλληλα, οι εταιρείες οφείλουν να οφείλουν να αλλάξουν τον τρόπο προώθησης των προϊόντων τους αναφέροντας και τις αρνητικές όψεις, ενώ επίσης πρέπει να μειωθούν οι τιμές των διαφημίσεων προκειμένου να μειωθούν με τη σειρά τους και οι τιμές των καταναλωτικών αγαθών στην αγορά.

«Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεις) σε μία εφημερίδα στο οποία θα αναπτύσσετε το ρόλο που διαδραματίζει ο Τύπος (έντυπος και ηλεκτρονικός) στη χώρα μας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι που τα τελευταία χρόνια και κυρίως μέσω των εφημερίδων κατηγορούν την τηλεόραση και τους δημοσιογράφους που εργάζονται σε τηλεοπτικά μέσα επικοινωνίας για μη δεοντολογική άσκηση του επαγγέλματός τους. Πολλοί είναι εκείνοι που προχωρούν σε μία σύγκριση ανάμεσα στα δύο μέσα ενημέρωσης, συχνά μεροληπτώντας υπέρ του ενός ή υπέρ του άλλου.

Αποτελεί συνηθισμένο πια φαινόμενο πνευματικοί άνθρωποι και πολιτικοί να κατηγορούν την τηλεόραση για αντιδεοντολογική δημοσιογραφία και να την παρουσιάζουν ως αιτία όλων των κοινωνικών κακών. Συχνά μιλούν για ένταση της σκανδαλογίας προχωρώντας σε μία σύγκριση με τον τύπο. Βέβαια, οφείλουμε να διευκρινίσουμε ότι τις περισσότερες φορές στον όρο τηλεόραση περιλαμβάνονται συλλήβδην πολλά διαφορετικά και ετερόκλητα είδη εκπομπών και πρακτικών.

Τον τελευταίο καιρό πολλές είναι οι φωνές εκείνες που στρέφονται κατά της τηλεόρασης μονόπλευρα και αφοριστικά με αφορμή σωρεία σκανδαλοθηρικών εκπομπών· πολὺς λόγος γίνεται για τηλεδίκες και αυτόκλητους εισαγγελεῖς των τηλεοπτικών καναλιών. Το αίτιο φαντάζει πολύ απλό μια και κάθε οικογένεια σήμερα πια διαθέτει ένα τηλεοπτικό δέκτη στο σπίτι της κάνοντάς την ένα εύκολο μέσο πληροφόρησης. Ωστόσο, αξίζει να διερευνηθούν περισσότερα τα αίτια που κάνουν τους πολίτες να χρησιμοποιούν την τηλεόραση ως ενημερωτικό μέσο αντί της εφημερίδας και όχι σαν ένα απλό επικοινωνιακό μέσο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

τηλεόραση

- η δύναμη της εικόνας που κάνει πιο άμεση και πιο ζωντανή την πληροφορία και άρα αφομοιώσιμη ευκολότερα, ενώ δημιουργεί την ψευδαίσθηση της άμεσης επικοινωνίας με το δημοσιογράφο
- η τηλεόραση είναι φθηνότερο μέσο ενημέρωσης, μια και υπάρχει σε κάθε σπίτι. Αποτελεί εκτός από μέσο ενημέρωσης και μέσο επικοινωνίας και διασκέδασης ή ψυχαγωγίας.
- δεν απαιτεί υψηλό μορφωτικό επίπεδο· αποτελεί λαϊκό μέσο ενημέρωσης
- μπορεί να πληροφορήσει άμεσα και πολύ γρήγορα (σχεδόν στιγμιαία με ζωντανές συνδέσεις και μέσω δορυφορικών συστημάτων)
- μπορεί πολύ εύκολα να γίνει μέσο χειραγώγησης της κοινής γνώμης (φαίνεται ολόκληρα με την προτίμηση των "σκανδαλόλογων" να εμφανίζονται στην τηλεόραση)
- δεν προλαβαίνει κάποιος -λόγω του ιδιαίτερα ακριβού τηλεοπτικού χρόνου- να αναπτύξει ολοκληρωμένα την άποψή του απερίσπαστος από διακοπές
- ενώ περιλαμβάνονται πολλές ειδήσεις για ποικίλα θέματα, αλλά χωρίς λεπτομέρειες και ολοκληρωμένες αναλύσεις
- οι ερωτήσεις των δημοσιογράφων συχνά καθορίζουν τις απαντήσεις και καλύπτουν περισσότερο χρόνο από την ίδια την απάντηση

Τύπος

- απαιτεί υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, καθώς είναι δυσκολότερη και πιο κουραστική

η ανάγνωση επί ώρες

- αποτελεί ακριβότερο μέσο ενημέρωσης
- μία γνώμη παρουσιάζεται ολοκληρωμένη χωρίς διακοπές ώστε να σχηματίζεται ολοκληρωμένη άποψη. Ακόμα και οι αντιπαραθέσεις είναι ξεκαθαρισμένων απόψεων και χωρίς αντιδημοκρατικές πρακτικές (στη διακοπή του λόγου ή με προσβολές κτλ)
- λόγω μεγαλύτερου χώρου και χαμηλότερου κόστους τα άρθρα γνώμης και τα ειδησεογραφικά ακόμη μπορούν να αναπτυχθούν καλύτερα και καθώς είναι αναλυτικότερα μπορούν να οδηγήσουν στην καλύτερη ανάπτυξη κριτικής σκέψης. Ειδικά σε μία παγκοσμιοποιημένη κοινότητα τα διεθνή νέα και οι τοπικές κοινωνικές και πολιτικές αναλύσεις είναι απαραίτητη για την κατανόηση των γεγονότων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η τηλεόραση σήμερα ενώ διαδραματίζει τον πρώτο λόγο στην ενημέρωση, ειδικά στα λαϊκά στρώματα, δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες διεξοδικής ανάλυσης που αισθάνονται πολλοί αναγνώστες εφημερίδων. Μετά από μία μεγάλη περίοδο εμφάνισης της τηλεοπτικής δημοσιογραφίας σε ιδιωτικούς σταθμούς, ολοένα και περισσότερο αυξάνονται οι αναγνώστες του ημερήσιου και εβδομαδιαίου τύπου -ακόμα και αν αυτό γίνεται με αφορμή την παροχή κάποιων δώρων εκ μέρους των εκδοτικών συγκροτημάτων.

Επιλογικά, φαίνεται ότι μετά από δύο δεκαετίες ιδιωτικής τηλεόρασης στη χώρα μας η τηλεοπτική δημοσιογραφία προσανατολίζεται περισσότερο στη "σκανδαλογία" και τον καταιγισμό ειδήσεων χωρίς αναλύσεις, ενώ ο τύπος στρέφεται από ανταγωνιστική σκοπιά σε μια αναλυτικότερη ματιά των γεγονότων. Είναι ωστόσο αναντίρρητο το γεγονός ότι η τηλεόραση χάρη στην άμεση -γρήγορη και παραστατική- πληροφόρησή της αποτελεί ένα αξιόλογο μέσο πληροφόρησης, που οι πρακτικές δημοσιογράφων έχουν οδηγήσει στην απαξίωσή της.

«Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεις) σε μία εφημερίδα στο οποία θα αναπτύσσετε το ρόλο που διαδραματίζει ο Τύπος (έντυπος και ηλεκτρονικός) στη χώρα μας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελεί πλέον καθημερινό φαινόμενο των ημερών μας η κυκλοφορία εκατοντάδων εντύπων ενημέρωσης. πρόκειται για τον ημερήσιο και εβδομαδιαίο ή τακτικό Τύπο το ρόλο του οποίου έρχονται να συμπληρώσουν και να υπερκεράσουν πολλές φορές τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας. Η παρουσία του Τύπου στον ανθρώπινο πολιτισμό είναι πολύ προστάτη, και ακόμα νεότερη αυτή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης. Το φαινόμενο μάλιστα της ολικής σχεδόν επικράτησης της ενημέρωσης από την τηλεόραση ειδικά στη χώρα μας καλύπτει μόλις δύο δεκαετίες.

Τα τελευταία χρόνια ακούμε να γίνεται πολύς λόγος για το ρόλο που διαδραματίζουν τα μέσα ενημέρωσης, έντυπα και ηλεκτρονικά, στον πολιτικό και κοινωνικό βίο του ανθρώπινου πολιτισμού. Σημαντικές φαίνεται είναι οι επιπτώσεις τους στην στο ίδιο το δημοκρατικό πολίτευμα, αλλά και στην προσωπικότητα των τηλεθεατών και των αναγνωστών. Η εξάρτηση εξάλλου της πληροφόρησης από τα μέσα αυτά αποτελεί ένα αξιολογικό γεγονός, άξιο παρατήρησης και κριτικής.

Συνηθισμένο γεγονός αποτελεί τον τελευταίο καιρό η κριτική που ασκείται στα μέσα ενημέρωσης τόσο από πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς όσο και από τους απλούς αμέτοχους πολίτες. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που παρατηρούν ότι έχει εγκατασταθεί μία ιδιότυπη τηλεοπτική χούντα-δικτατορία δημοσιογράφων ή ιδιοκτητών μέσων ενημέρωσης. Βέβαια, πολλοί είναι και αυτοί που τονίζουν τις ιδιαίτερα θετικές επιπτώσεις των μέσων τούτων στην καλλιέργεια της δημοκρατίας και τη μετάδοση της πληροφορίας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

θετικά του Τύπου

✓ Ενημέρωση-πληροφόρηση

- βελτίωση του πολιτεύματος μέσα από την κριτική και τον έλεγχο που ασκείται στις κυβερνήσεις και αποκάλυψη σκανδάλων και προβληματικών κοινωνικών φαινομένων (που σε άλλη περίπτωση θα έμεναν αφανή στο λαό· έτσι μπορούν να αντιμετωπίσουν και οι πολίτες τα ανάλογα προβλήματα που τυχόν τους εμφανίζονται)

- μείωση του πολιτικού φανατισμού εφόσον κινείται στη σωστή κατεύθυνση.

- καλλιέργεια και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης (μέσα από μία σωρεία εκπομπών, αλλά με προϋποθέσεις επέρχεται η κριτική ικανότητα· ωστόσο είναι αδιαμφισβήτητη η ανάπτυξη που επέφεραν και η σημαντικές αλλαγές στον τρόπο που βλέπουμε τον κόσμο και τα διάφορα γεγονότα)

- προσφέρουν γνώσεις, επιστημονικές-εκλαϊκευμένες, εθνολογικές (μέσα από διάφορες εκπομπές δημοσιογραφικές, ντοκιμαντέρ και τις ίδιες τις ειδήσεις για το πώς ζουν οι άνθρωποι σε άλλα μέρη του πλανήτη και τι προβλήματα αντιμετωπίζουν)

✓ Επικοινωνία με τον πολίτη

- μπορεί πια ο πολίτης να έχει άμεση επαφή με τα μέσα (τις εφημερίδες με επιστολές και προσωπική αρθογραφία, την τηλεόραση με ζωντανές συνδέσεις και συνεντεύξεις, το ραδιόφωνο με τηλεφωνικές συνδέσεις) και να δημοσιοποιούνται όλα τα προβλήματα της κοινωνίας μας.

αρνητικά του Τύπου

✓ καλλιέργεια προτύπων

- μέσα από κουτσομπολίστικες εκπομπές και την υπερπροβολή κάποιων επωνύμων ή τυχάρπαστων (η συχνή προβολή τους οδηγεί σε τάσεις μιμητισμού και καλλιεργεί την αντίληψη της προβολής του ατόμου, ειδικά στα παιδιά και άτομα νεαρής ηλικίας)

- προβολή του ατομικισμού εις βάρος της συλλογικής προσπάθειας
- μέσα από την ενημέρωση καλλιεργούνται στερεότυπα και στάσεις ζωής (κοινωνικός κανιβαλισμός, απέναντι σε άλλους πολιτισμούς, σε ξένους, τους πολιτικούς, τον πολιτισμό)

- προβάλλονται ήθη ξένα από τον εγχώριο πολιτισμό και παράδοση (που συχνά μιμούνται οι πολίτες)

- ✓ δημιουργούνται συναισθήματα άγχους, εγκληματοφοβίας κτλ

- ✓ απαξίωση θεσμών

- καλλιέργεια της εντύπωσης ότι αν δημοσιοποιηθεί το πρόβλημα κάποιου πολίτη (σε τηλεοπτικό σταθμό ή εφημερίδα) εκείνο θα επιλυθεί, γιατί οι θεσμοί είναι σαθροί και οι πολιτικοί αδιάφοροι και κακοί

- αναπτύσσεται η αντίληψη ότι όλοι οι θεσμοί (δικαστές, πολιτικοί, παιδεία, υγεία) λειτουργούν με κακό τρόπο και χρειάζεται χρηματισμός ή οδηγούν τους πολίτες στην ιδιωτική πρωτοβουλία

- ✓ καλλιέργεια φανατισμού και ρατσισμού

- με την επίμονη αρνητική κριτική σε συγκεκριμένα κόμματα και ορισμένες κοινωνικές ομάδες (ευκαιριακά το τελευταίο ανάλογα με το συμβάν που εξετάζεται/παρουσιάζεται)

- με τη διασπορά υπερβολικών ειδήσεων

- με τη μονοδιάστατη πολιτική και κοινωνική ενημέρωση (εγκλημάτων, ανεργίας, π.χ. για εγκλήματα Αλβανών και εργασίες που έχουν οι μετανάστες και παλιννοστούντες)

- ✓ προβολή βίας

- μέσα από κινηματογραφικές ταινίες, παιδικές εκπομπές και ειδήσεις

- καλλιεργείται η ξενοφοβία και η εγκληματοφοβία

- ✓ καταναλωτισμός

- με τις πολλαπλές διαφημίσεις δημιουργούν την ψευδαίσθηση της ανάγκης απόκτησης κάποιων προϊόντων από την παιδική ακόμα ηλικία

- οικονομικά προβλήματα σε οικογένειες, πιστωτικές εκκρεμότητες, πολλαπλά δάνεια

- ✓ ενισχύουν την αποξένωση (ειδικά η τηλεόραση)

- εγκλωβίζοντας το άτομο στην οικιακή του απομόνωση και δίνοντάς του την ψευδαίσθηση της επικοινωνίας με το δημοσιογράφο ή τον ομιλητή

- ενισχύει τον ατομικισμό και τον ατομισμό

ο ρόλος της παιδείας

- ✓ Η κακή παιδεία (κομφορμιστικό κι εξετασιοκεντρικό σχολείο, στείρα αποστήθιση και μηδενική παραγωγή κριτικής σκέψης) συντηρεί όλα τα αρνητικά φαινόμενα του Τύπου και τα ενισχύει μέσα από την επικράτηση της ημιμάθειας/άγνοιας και την αδυναμία των πολιτών να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις.

- το σχολείο πρέπει να "μάθει στο νέο πώς να μαθαίνει", να τον στρέψει στη μελέτη και την έρευνα, ώστε να μπορεί στο μέλλον να αναζητά τη γνώση μόνος του και αντιμετωπίζει το σύγχρονο καταγίγισμο πληροφοριών

- καλλιέργεια κριτικής σκέψης μέσα από διαθεματικές προσεγγίσεις του ρόλου των ΜΜΕ (ομαδικές διαθεματικές εργασίες, πολιτιστικές δράσεις με θέμα τα ΜΜΕ κτλ).

- ✓ Μέσα από ένα ευρύ πλαίσιο διά βίου εκπαίδευσης οι ενήλικες μπορούν να προσεγγίσουν από διαφορετική οπτική τα ΜΜΕ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, ο Τύπος σήμερα πια διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην ανθρώπινη κοινωνία. Η ίδια η πληροφόρηση, που αποτελεί και την κύρια λειτουργία

του, είναι το σημαντικότερο θετικό στοιχείο με πολλαπλές ευεργετικές επιπτώσεις. Ωστόσο, είναι ολοφάνερο ότι υπάρχουν σημαντικά αρνητικά, τα οποία οφείλουν να προσέξουν τόσο οι πολίτες, ώστε να προστατεύονται οι ίδιοι μόνοι τους, όσο και οι θεσμοί για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Επιλογικά, σε μία εποχή που η πληροφορία παίζει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της ίδιας της κοινωνίας, τα μέσα ενημέρωσης οφείλουν να εξετάσουν τα μελανά σημεία της δράσης τους και να στραφούν στην ανάπτυξη της δημοκρατίας και της κριτικής ικανότητας των πολιτών, αποφεύγοντας τις υπερβολές στην ενημέρωση και την ιδιότυπη δικτατορία που επιβάλλεται συχνά στην προσωπικότητα των πολιτών. Είναι αναγκαία η εγρήγορση τόσο των θεσμικών οργάνων όσο και των ανθρώπων για τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

Κλείνοντας, γίνεται ολοφάνερο ότι την εποχή της πληροφορίας τα μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας αποκτούν έναν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο. Η καλύτερη ενημέρωση οδηγεί σε ένα καλύτερο πολίτευμα και βέβαια σε μία ανάπτυξη του ανθρώπινου πολιτισμού. Μόνο με μία πραγματικά δημοκρατική λειτουργία και υπακοή σε θεσμικούς κανόνες και την παράλληλη αποδοχή της κριτικής που γίνεται, μπορεί να βελτιωθεί ο ρόλος τους σήμερα.

για τα ριάλιτι σόου

Είναι νέου τύπου εκπομπές με καταγωγή από τις ΗΠΑ που προσομοιάζουν τάχα πραγματικές καταστάσεις της ζωής. Ωστόσο, αυτό δεν είναι αληθές, αφού η τόσο τηλεοπτική προβολή του ατόμου αλλοιώνει τη στάση, τη συμπεριφορά του και άρα δεν είναι πραγματικές οι καταστάσεις, αλλά ελεγχόμενες από το σκηνοθέτη και το κανάλι ή τον παίκτη. Στην ίδια κατηγορία μπορούμε να εντάξουμε και μια σειρά εκπομπών τύπου τηλεπαιχνίδια οι οποίες απαιτούν διάφορες φάρσες ή εικονικές καταστάσεις της ζωής.

✓ Εξευτελίζουν και διασύρουν την προσωπικότητα του ατόμου (τόσο του παίκτη όσο και του οικείου του περιβάλλοντος) μέσα από ανύπαρκτα ταλέντα ή προβάλλοντας προσωπικές στιγμές και προσωπικά προβλήματα.

✓ Δημιουργούν την ψευδαίσθηση της αναγνωρισιμότητας και ότι τάχα κάνει διάσημο κάποιον (ή πλούσιο)

✓ Καλλιεργούν την αντίληψη ότι για να κερδίσουμε χρήματα, αξίζει κάθε εξευτελισμός

- Μετατρέπει τα προβλήματα των άλλων σε θεάματα = αποπροσανατολισμός
- καθησυχάζει το θεατή για τη δική του ζωή (που τάχα είναι καλύτερη κι ευκολότερη)
- προκαλεί έντονα μα εύπεπτα συναισθήματα

✓ Μειώνεται το κριτήριο αισθητικής, η συμμετοχή του θεατή και η κριτική του ικανότητα

«Σε ένα άρθρο κριτικής απέναντι στη στάση των δημοσιογράφων παρουσιάστε τις συχνότερες κατά τη γνώμη σας παραβιάσεις της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και τον τρόπο που πρέπει να φέρονται και να ενημερώνουν οι δημοσιογράφοι (500-600 λέξεις);»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύ συχνά το τελευταίο χρονικό διάστημα ακούγονται επικριτικές φωνές κατά δημοσιογράφων για τις εκπομπές και την έρευνά τους και ότι αυτές δε σέβονται τη δημοσιογραφική δεοντολογία. Κατηγορούνται για εισβολή στον ιδιωτικό βίο και ακόμα και για τηλεδίκες που διαμορφώνουν την κοινή γνώμη και την αποπροσανατολίζουν από άλλα σοβαρά ζητήματα. Δυστυχώς δεν είναι λίγοι εκείνοι οι δημοσιογράφοι που μπροστά στην επιθυμία της γρήγορης δόξας και τα οικονομικά οφέλη που αυτή αποδίδει στρέφονται σε μία αντιδεοντολογική λειτουργία του Τύπου.

Χαρακτηριστικό φαινόμενο του τελευταίου χρονικού διαστήματος είναι η στροφή πολλών ΜΜΕ για μία τάχα αποκάλυψη σκανδάλων. Ωστόσο, στην προσέγγιση του θέματός τους συχνά καταφεύγουν σε αντιδεοντολογικές μεθόδους που διαμορφώνουν την κοινή γνώμη και συχνά την παρασύρουν σε επικίνδυνα μονοπάτια. Η δεοντολογία της δημοσιογραφίας μπορεί να συγκριθεί κάλλιστα με εκείνη της ιατρικής, μια και η τελευταία έχει ως αντικείμενο την ανθρώπινη ζωή, ενώ η πρώτη την ίδια την κοινωνική και πολιτική ζωή και την ομαλή συμβίωση.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παραδείγματα έλλειψης δημοσιογραφικής δεοντολογίας

- βάρβαρη εισβολή στην ιδιωτική ζωή επώνυμων και ανώνυμων πολιτών
- δημιουργεί καταστάσεις κοινωνικές και πολιτικές με ανυπολόγιστες συνέπειες στη συλλογική ζωή και τη ψυχολογία του ίδιου του ατόμου
- πιέζει τη δικαιοσύνη και την καθοδηγεί
- προεξοφλούνται οι ευθύνες για διάφορα ζητήματα και συχνά δεν ακούγονται οι απόψεις των αντιπάλων (μονόλογος, προπαγάνδα). Οι κατηγορούμενοι ή οι συλληφθέντες παρουσιάζονται -ανάλογα με τα συμφέροντα ή την κοινωνική στάση- ως ένοχοι.

συχνές παραβιάσεις της δεοντολογίας

- ✓ υπακούν σε κομματικά και πολιτικά συμφέροντα (προπαγάνδα)
- ✓ δεν ελέγχεται η εγκυρότητα πληροφοριών και συχνά γίνονται (συνειδητά ή ασυνειδητά) θύματα πολιτικών σκοπιμοτήτων με τον καταιγισμό ανεξακρίβωτων πληροφοριών
- ✓ υποκινούνται από το γρήγορο κέρδος και τη δόξα
- ✓ διαπλέκονται με οικονομικά και κομματικά συμφέροντα
- ✓ δε λειτουργούν με αντικειμενική γνώμη και καθαρή σκέψη, αλλά παρασύρονται από ιδεολογικά σχήματα και εντυπωσιακά στοιχεία
- ✓ εμπλέκουν την είδηση με το σχόλιο (δηλαδή το γεγονός με τον υποκειμενικό σχολιασμό του)
- ✓ κατασκευάζονται ειδήσεις
- ✓ στέκονται μονόπλευρα σε ορισμένες ειδήσεις και εκτιμήσεις
- ✓ κιτρινισμός του τύπου (ανούσια σκανδαλολογία για την προσωπική ζωή επωνύμων - συνήθως καλλιτεχνών)

τρόποι αντιμετώπισης

≈ μόνος τρόπος αντιμετώπισης φαίνεται να είναι η απομόνωση τέτοιων άρθρων και κυρίως τηλεοπτικών εκπομπών. Όσο πέφτει η τηλεθέαση αυτών των εκπομπών τόσο θα μειώνεται το φαινόμενο. Ωστόσο, για να φτάσουμε σε αυτό το σημείο (είναι δύσκολο επειδή πολλές αντιδεοντολογικά οργανωμένες εκπομπές έχουν υψηλή τηλεθέαση και μεγάλα ποσοστά κέρδους στο κανάλι που τις φιλοξενεί) πρέπει:

≈ οι ίδιοι οι πολίτες να συνειδητοποιήσουν την επικινδυνότητα τέτοιων τακτικών. Ό,τι στρέφεται κατά ενός πολίτη -επωνύμου ή ανωνύμου- μπορεί να στραφεί αργότερα και εναντίον ημών.

≈ η παιδεία να αναδείξει τέτοια φαινόμενα μέσα από μία βιωματική κριτική θεώρηση (διαθεματικότητα, εισαγωγή διδακτικού αντικειμένου με θέμα τα ΜΜΕ κτλ).

≈ η διά βίου μάθηση να στραφεί και προς αυτή την κατεύθυνση (ρόλος και τακτικές των ΜΜΕ κτλ)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, ο δημοσιογραφικός κόσμος οφείλει να απομακρύνει από το χώρο του όλα εκείνα τα στοιχεία που αρνούνται να ακολουθήσουν τη δεοντολογία του κλάδου, η οποία ρυθμίζει σε σημαντικό βαθμό την ίδια τη δημοκρατία και επηρεάζει την ομαλότητα του κοινωνικού βίου. Οι δημοσιογράφοι είναι υποχρεωμένοι να καταρτιστούν άρτια και να μην καθοδηγούνται από μικροπολιτικά συμφέροντα και οικονομικές ή επαγγελματικές φιλοδοξίες στην αντιδεοντολογική επιτέλεση της λειτουργίας τους. Οι ηθικές αρχές και η αίσθηση της κοινωνικής ευθύνης είναι οι κύριες αρετές για ένα δημοσιογράφο.

«Ένα από τα μέσα επικοινωνίας που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια και καταρπτούν τον κόσμο όλο και περισσότερο είναι το διαδίκτυο. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι εκείνοι που εξαπαλύνουν μύδρους εναντίον του».

λέξεις κλειδιά

διαδίκτυο= ίντερνετ, παγκόσμιος ιστός, κυβερνοχώρος
facebook, twitter = κόμβοι κοινωνικής δικτύωσης
blogs = ιστολόγια, ιστοχώρος
ιστοσελίδες, ηλεκτρονικές σελίδες, ηλεκτρονικοί κόμβοι

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια το διαδίκτυο ολοένα και με μεγαλύτερη συχνότητα μπαίνει στα ελληνικά σπίτια αποτελώντας ένα νέο μέσο ενημέρωσης και επικοινωνίας. Βέβαια, στο δυτικό κόσμο ήδη το δίκτυο αποτελεί ένα σημαντικότατο κόμβο ενημέρωσης. Ωστόσο, είναι αρκετοί εκείνοι που το θεωρούν ως αίτιο πολλών κακών και επικίνδυνο εργαλείο.

Εντούτοις, τέτοιες αντιλήψεις σπάνια χαρακτηρίζονται από ενημέρωση και επαρκή γνώση για το μέσο τούτο. Συνήθως οι αρνητικές κριτικές διακρίνονται από την αδυναμία κατανόησης του διαδικτύου και αναλόγως των τρόπων προφύλαξης· ειδικά οι πρεσβύτεροι δυσκολεύονται ιδιαίτερα να αποδεχτούν το νέο μέσο, ειδικά όταν είναι εύκολη και ανεξέλεγκτη η εκεί διακίνηση πληροφοριών και ιδεών

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

θετικά του διαδικτύου

- ✓ άμεση επικοινωνία με όλο τον κόσμο
 - μέσω κόμβων επικοινωνίας (οπτικά και ηχητικά ή απλά γράφοντας)
 - συναντήσεις ατόμων
- ✓ ελεύθερη διακίνηση ιδεών και απόψεων χωρίς λογοκρισία (σε σχέση με τα άλλα ΜΜΕ που συχνά μόνο επώνυμοι ή πολίτες όμοιων απόψεων μπορούν να παρουσιάζονται)
 - είναι υπερβολικά πολλές οι ιστοσελίδες που αναπτύσσουν ελεύθερα απόψεις χρηστών του δικτύου και που άπτονται πολλών θεμάτων (πολιτικής, ιστορίας κλπ)
 - οι απόψεις και οι σελίδες έχουν την απόλυτη ελευθερία παρουσίας και ανάπτυξης κάθε άποψης
- ✓ είναι σημαντικό ότι παρουσιάζονται στις εθνικές κατά βάση γλώσσες (χωρίς την επιβολή μιας παγκόσμιας -αγγλικής- γλώσσας) και δευτερευόντως σε άλλες
- ✓ δυνατότητα μέσω νέων κόμβων για παρακολούθηση ειδήσεων (είτε απλών πολιτών, που απλά γράφουν ό,τι βλέπουν σε κάθε άκρη του πλανήτη, είτε από οργανωμένες ειδησεογραφικές ιστοσελίδες)
- ✓ τα τραπεζικά δίκτυα και οι δημόσιες υπηρεσίες το χρειάζονται για ευκολότερη και άμεση ενημέρωση αρχείων και κατά συνέπεια καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- ✓ Ανάπτυξη εμπορίου. Το ηλεκτρονικό εμπόριο εξασφαλίζει γενικά χαμηλότερες τιμές (αποφεύγεται ο λεγόμενο "φόρος βιτρίνας" και η ακριβή ενοικίαση ενός καταστήματος) και λειτουργεί όλο το 24ωρο.

αρνητικά του διαδικτύου

✓ η ανεξέλεγκτη παροχή πληροφοριών γίνεται επικίνδυνη, ειδικά για την παιδική ηλικία καθώς

- στο διαδίκτυο παρουσιάζονται ακραίες πολιτικές θέσεις
- υπάρχουν πορνογραφικές σελίδες ή παράνομων δράσεων (υπάρχουν και σελίδες τρομοκρατικών θεμάτων και ακόμα και κατασκευής βομβών και άλλων εκρηκτικών μηχανισμών ή παρασκευής ναρκωτικών, θρησκευτικών αιρέσεων, μισαλλόδοξων πολιτικών απόψεων κτλ).

✓ έχει γίνει πλέον εμπορεύσιμο αγαθό και μέσο εκμετάλλευσης των χρηστών με στόχο την αύξηση των κερδών

✓ πολλοί κατηγορούν τους Η/Υ και το διαδίκτυο ότι απομονώνουν και αποξενώνουν τα παιδιά και δεν τα επιτρέπουν να αναπτύξουν κοινωνικές επαφές. Ωστόσο, αυτό το επιχείρημα αποτελεί απλά ένα σόφισμα ανίδεων ανθρώπων· αντίθετα, μέσα στο δίκτυο οι κοινωνικές επαφές αναπτύσσονται και αφήνει δυνατότητες ανάπτυξης φιλικών σχέσεων.

✓ Σοβαροί κίνδυνοι από την έκθεση -ειδικά των νέων- σε ένα τεράστιο αριθμητικά κοινό την οποίας τη σημασία δεν αντιλαμβανόμαστε. Η έκθεση φωτογραφιών και απόψεων στο διαδίκτυο δεν είναι μία απλή υπόθεση, αφού ό,τι "ανεβαίνει" μπορεί να μείνει για πάντα, ακόμα κι αν εμείς το "κατεβάσουμε"/σβήσουμε. Οι συνέπειες μπορούν να είναι εξαιρετικά επικίνδυνες για την ψυχολογία και την κοινωνική αναγνώριση ενός ατόμου.

✓ Κίνδυνοι από άτομα που δε γνωρίζουμε πραγματικά. Ουσιαστικά το διαδίκτυο αποτελεί ένα χώρο όπου ο καθένας παρουσιάζεται με τον τρόπο που εκείνος θέλει να τον βλέπουν οι άλλοι (χωρίς να είναι ο πραγματικός του εαυτός). Έτσι, ελλοχεύουν πολλοί κίνδυνοι παραπλάνησης ανηλίκων (απαγωγές, αποπλάνησεις κτλ) κι εξαπάτησης των αναγνωστών.

τρόποι προφύλαξης και λύσεις

✓ έλεγχος στο σπίτι μέσω ειδικού λογισμικού των ιστοσελίδων, που επισκέπτονται παιδιά

✓ δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας των παιδιών ώστε να αυτοπροστατεύονται.

- μία ολοκληρωμένη, κριτική και δημιουργική παιδεία που θα εκπαιδεύει από νωρίς τους μαθητές στις νέες τεχνολογίες μπορεί να παρέχει μία καλή αυτοπροστασία.

- οι πιθανές διαθεματικές εργασίες θα εξοικειώσουν θετικά (για αναζήτηση γνώσης και πληροφορίας) τους νέους με το διαδίκτυο και θα μάθουν να το κρίνουν

- τα εργαστήρια Η/Υ του σχολείου πρέπει να λειτουργούν όχι μόνο κατά τη διάρκεια του μαθήματος, αλλά να χρησιμοποιούνται και στις ελεύθερες σχολικές ώρες και τα απογεύματα.

✓ Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η Πολιτεία γενικότερα

- να προχωρήσουν άμεσα σε ενημέρωση για τους κινδύνους χωρίς όμως να το δαιμονοποιούν

✓ Να οργανωθούν ειδικά σεμινάρια και ενημερωτικές ημερίδες για τους ενήλικες στις Σχολές Γονέων ή σε Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων

- το κλείσιμο του υπολογιστή και η απαγόρευση χρήσης του διαδικτύου δεν αποτελεί λύση γιατί αντιθέτως πρέπει να μάθουν να το χρησιμοποιούν τα παιδιά για μελλοντικούς επαγγελματικούς λόγους

✓ Να σταματήσουν τα ΜΜΕ να κατηγορούν το διαδίκτυο. Να σταματήσουν να προβάλλουν με τέτοια έμφαση ειδήσεις που αφορούν παρανομίες στο διαδίκτυο. Η έμφαση που δίνεται αντί να πληροφορεί και να δημιουργεί ασπίδα προστασίας των καταναλωτών, τελικά τους τρομάζει και υποβαθμίζει τη χρήση του διαδικτύου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, το διαδίκτυο αποτελεί ένα νέο μέσο επικοινωνίας και ενημέρωσης που ολοένα διαδίδεται και περισσότερο σε όλο τον κόσμο. Ενώ φαίνεται η ανεξέλεγκτη δράση του να

κρύβει πολύ σημαντικούς κινδύνους, ωστόσο δεν επιτρέπεται να επιβληθεί η απαγόρευση· το μέσο τούτο είναι ο τελευταίος θύλακας ελεύθερης διακίνησης ιδεών. Αποτελεί χρέος κάθε δημοκρατικού πολίτη να υπερασπιστεί την απαραβίαστη λειτουργία του παγκόσμιου ιστού, καθώς αυτός εγγυάται την ελευθεροτυπία, έστω και με τα αρνητικά της.

συνδεση διαδικτύου με δημοκρατία και πολιτική

✓ Ελευθερία έκφρασης, ανάλυσης, διαλόγου. Σχολιάζονται πολιτικές καταστάσεις από απλούς πολίτες, κρίνονται πρόσωπα χωρίς διαμεσολαβητές, επικοινωνούν πολιτικές και κοινωνικές στάσεις οι πολίτες.

✓ Ανωνυμία χρηστών

≈ **θετικό** επειδή προστατεύει τους χρήστες και μπορούν ελεύθερα να καταθέτουν τις απόψεις τους

≈ **αρνητικό** επειδή αυτό επιτρέπει το λαϊκισμό, τη διασπορά ψευδών ειδήσεων, τη συκοφαντία

✓ Διαφάνεια στην πολιτική ζωή

✓ Διαβούλευση με την κυβέρνηση για νόμους ή κρίσιμες αποφάσεις. Οι πολίτες ενημερώνονται για τους νόμους και τους σχολιάζουν προτείνοντας επιπλέον θέματα ή διαφωνώντας με τη λογική ή τα άρθρα ενός νόμου.

✓ Όλες οι αποφάσεις των φορέων της Πολιτείας (δήμοι, οργανισμοί κλπ) υποχρεούνται να δημοσιοποιούν όλες τις αποφάσεις, ώστε να είναι ενήμεροι οι πολίτες.

διαδίκτυο & χάσμα γενεών

✓ Οι νέοι έχουν μεγαλύτερη ευχέρεια

- Είναι πιο εύκολο να προσαρμοστούν και να μάθουν κάτι νέο
- Είναι μόδα (παιχνίδια, κόμβοι κοινωνικής δικτύωσης, εύκολη αναζήτηση πληροφοριών)
- Είναι κάτι νέο και προσελκύει περισσότερο τη νεολαία που αναζητά τρόπους να διαφοροποιηθεί από τους μεγαλύτερους.

• Οι νέοι έχουν ισχυρότερο ένστικτο για το μέλλον και ασχολούνται περισσότερο με τα επιτεύγματα της τεχνολογία.

✓ Οι πρεσβύτεροι (αν και μεγαλώνει ο αριθμός που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και τους Η/Υ)

- μη κατανοώντας το διαδίκτυο ενοχλούνται από τη χρήση των νέων (ζήλεια και αδυναμία αντίληψης της σπουδαιότητάς του) το φοβούνται.

• ο ηλεκτρονικός αναλφαβητισμός συχνά τους κάνει να δέχονται κάθε άποψη που δαιμονοποιεί το ίντερνετ.

σχολείο & σχολείο

Στη σχολική τάξη το διαδίκτυο έχει πολλές εφαρμογές

- στη διδακτική προσέγγιση (πολυμέσα) ως εποπτικό μέσο
 - ≈ διαδραστικό ηλεκτρονικό βιβλίο
 - ≈ διαδραστικοί χάρτες
- να δημιουργήσει η Πολιτεία ηλεκτρονικά βιβλία.

≈ το ηλεκτρονικό βιβλίο δεν είναι όμως το κλασσικό εγχειρίδιο σε ηλεκτρονική μορφή, αλλά ένα πολυεργαλείο που ξεπερνά το έντυπο εγχειρίδιο καθώς περιλαμβάνει βίντεο, παιχνίδια με κίνηση, υπερσυνδέσεις σε άρθρα επιστημονικά ή εφημερίδων και ειδικών περιοδικών κλπ.

- ασκήσεις σε μορφή παιχνιδιού ανάλογα με την ηλικία του μαθητή
- πειράματα, προσομοιώσεις πειραμάτων, βιντεοσκοπημένες ταινίες τεκμηρίωσης, ταινίες μικρού μήκους – διαδραστικοί πίνακες
- προγραμματισμός από μαθητές (ώστε να εξοικειωθούν με την κατασκευή λογισμικού)
- εικονικές περιηγήσεις σε ψηφιακά μουσεία, πινακοθήκες κλπ
- επικοινωνία με άλλα σχολεία στον κόσμο, σύνδεση με άλλα ευρωπαϊκά κράτη κλπ
- διαθεματικές εργασίες (έρευνα/αναζήτηση, μελέτη, ηλεκτρονική αρθρογραφία, παρουσιάσεις κλπ)
- ηλεκτρονικό αρχείο δραστηριοτήτων (βίντεο δράσεις, συναυλίες, εκθέσεις μαθητών κλπ)

πιθανά προβλήματα Η/Υ στα σχολεία

- ανισότητες στην εκπαίδευση. Για λόγους οικονομικούς ή έλλειψης κριτηρίου και μόρφωσης πολλοί γονείς δεν αγοράζουν Η/Υ ή δε φροντίζουν για τη σχετική εκπαίδευση από μικρή ηλικία των παιδιών τους.
- "κόλλημα"/εθισμός/μονοδιάστατη προσέγγιση των διδακτικών αντικειμένων. Περιορίζεται η ανθρωπιστική προσέγγιση κι επικρατεί μία τεχνοκρατική αντίληψη στους νέους
- προβλήματα στη γραφή => αδυνατούν οι νέοι να αντιληφθούν την ορθογραφία (λόγω της αυτόματης ορθογραφίας), να γράψουν όμορφα, άσχημα κι ανορθόγραφα γραπτά (λόγω των Greeklish)
- (πιθανώς) να αποσπάται ευκολότερα η προσοχή μέσα στην τάξη
- δημοσιοποίηση καταστάσεων μέσα στις τάξεις (ήδη γίνεται συχνά με μαγνητοσκοπήσεις μέσω των κινητών τηλεφώνων)

«Στην περιοχή σας διοργανώνεται εκδήλωση για τη σημασία της αλληλεγγύης σε συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Ετοιμάστε μία τοποθέτηση-ομιλία (500-600 λέξεων) για τη σημασία του ανθρωπισμού και των ανθρωπιστικών εκδηλώσεων σήμερα, αφού πρώτα προσεγγίσετε τα αίτια της σύγχρονης ανθρωπιστικής κρίσης».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αξιότιμε Δήμαρχε
κύριοι (κ.κ.) Δημοτικοί Σύμβουλοι
κυρίες και κύριοι,

ήδη τοποθετήθηκαν αξιόλογοι άνθρωποι της πολιτικής ζωής και του πνεύματος, ενώ ακούστηκαν εξαιρετικά σημαντικές απόψεις για τα αίτια της σημερινής ανθρωπιστικής κρίσης. Επιτρέψτε όμως και σ' εμένα να εκφράσω μερικές σκέψεις, από τη σκοπιά των νέων ανθρώπων. Γιατί το ζήτημα δεν είναι μόνο το παρόν, αλλά κυρίως το μέλλον. Και τούτη η οικονομική κρίση που βιώνουμε, μετατρέπεται σε κοινωνική. Η αποξένωση, η αδιαφορία, αλλά και το μίσος, μοιάζουν να ρημάζουν τη σύγχρονη κοινωνία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ο **ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ** έχει μία ρομαντική έννοια (την αγάπη για τον πλησίον, τη φιλανθρωπία προς τον αδύναμο) και μία ρεαλιστική έννοια (το σεβασμό, τη συνεργασία, την αλληλεγγύη) διάσταση.

Συνδέεται με τη δημοκρατία, την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική ανάπτυξη, το μέτρο, τον πατριωτισμό

≠ ατομισμός, ρατσισμός, εγκληματικότητα, κοινωνική επίδειξη, ναρκισσισμός/εγωπάθεια/φιλαυτία, κοινωνικός κανιβαλισμός και κοινωνικό κομφორμισμό, φανατισμό/μισαλλοδοξία.

Αίτια σύγχρονης ανθρωπιστικής κρίσης

✓ ο σύγχρονος τρόπος ζωής απέχει από το μέτρο κι αποζητά διαρκώς την υπερβολή.

- ατομισμός, ανταγωνισμός, κοινωνικός κανιβαλισμός (ανθρωποφαγία), εκμετάλλευση των συμπολιτών μας

- ο τεχνικός πολιτισμός που οδηγεί σε μονομέρεια και μονοδιάστατη εμμονή μόνο στην τεχνολογία, απέχοντας από τον Άνθρωπο και τα πνευματικά του δημιουργήματα.

- η αλλοτρίωση (μέσα στον ατομισμό ή το σύγχρονο αστικό βίο) και η απομόνωση στο χώρο της οικείας (νέες τεχνολογίες, τηλεόραση, διαδίκτυο)

✓ η κακή παιδεία

- δεν προβάλλονται οι ανθρωπιστικές αξίες (σεβασμός, αλληλεγγύη, συνεργασία, μέτρο). Υπάρχει μεν μία μονομερής καλλιέργεια των ανθρωπιστικών αντικειμένων (αρχαιολαγνεία) αλλά με τέτοιο τρόπο (στο κομφορμιστικό κι ανταγωνιστικό σχολείο) ώστε οι αρχαιοελληνικές αρχές δε γίνονται κτήμα του μαθητή, αλλά μόνο αντικείμενο στείρας αποστήθισης/απομνημόνευσης.

✓ τα ΜΜΕ

- προβάλλουν πρότυπα ζωής που στηρίζονται στον ατομισμό (καταναλωτισμός, κανιβαλισμός, αδιαφορία και φθόνος για τον Άλλο, τον Ξένο) και λειτουργούν κομφορμιστικά.

προτάσεις - λύσεις

- ✓ ανάπτυξη μιας ουσιαστικής ανθρωπιστικής παιδείας
 - όπου θα κυριαρχεί η ανάπτυξη του κριτικού πνεύματος και η βιωματική σχέση με τις αρχές του ανθρωπισμού (όχι η καλλιέργεια φανατισμού, όχι η μονοδιάστατη αρχαιολατρία)
 - βιωματική εκμάθηση της συνεργασίας, της ομάδας και του διαλόγου αντί της κυριαρχίας του ατόμου.
 - διαθεματικότητα και σύνδεση των ανθρωπιστικών αρχών (πχ η έννοια του μέτρου) με θετικά αντικείμενα και τις νέες τεχνολογίες
 - ανθρωπιστική προσέγγιση των Τεχνών προβάλλοντας κοινωνικά θέματα/προβλήματα. Όχι λαϊκίστικη κι εμπορική προβολή του ατόμου, αλλά της Τέχνης και των προβλημάτων των πολιτών.
- ✓ ΜΜΕ
 - να δώσουν ένα χαρακτήρα πιο ανθρώπινο στις εκπομπές τους. Να απομακρυνθούν από το λαϊκισμό των ριάλιτι και να ασχοληθούν με τα πραγματικά προβλήματα και τις ανάγκες του λαού.
 - να αυξηθούν οι ερευνητικές εκπομπές (μακριά από τη σκανδαλοθηρία) και οι ταινίες ή εκπομπές τεκμηρίωσης.
- ✓ Η Πολιτεία ας ενδιαφερθεί για τον Άνθρωπο κι ας αφήσει τη διαχειριστική λογική των στείρων αριθμών της οικονομίας
 - ενίσχυση της Κοινωνικής Πολιτικής/Πρόνοιας
 - στήριξη αδύναμων/ευπαθών κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού.

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ είναι η οργανωμένη -συλλογική συνήθως- δράση χωρίς αντιμισθία ή οποιαδήποτε αμοιβή κάθε είδους)

θετικά

- είναι αναγκαίος επειδή το κράτος είτε αδιαφορεί είτε αδυνατεί να φροντίσει ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (άστεγοι, υπερήλικες, ΑμεΑ, τοξικομανείς, κακοποιημένες γυναίκες και παιδιά κλπ), το περιβάλλον, τον πολιτισμό και τη μόρφωση.
- ανακουφίζει ψυχικά, σωματικά και υλικά
- στηρίζεται η Πολιτεία (ξοδεύει λιγότερα χρήματα) που συχνά αδυνατεί λόγω βραδυπορίας της γραφειοκρατίας ή λόγω οικονομικής στενότητας)
- ατομικά ο εθελοντής νιώθει μια ψυχική ανάταση, ένα αίσθηση ικανοποίησης και προσφοράς

αρνητικά

- ✓ επαναπαύεται η Πολιτεία στην εθελοντική δράση των πολιτών, περιορίζει τις δαπάνες και την κοινωνική πρόνοια
- ✓ παρέμβαση στις αντιλήψεις και τα ήθη άλλων λαών (πολιτιστικός ιμπεριαλισμός)

ενίσχυση του εθελοντισμού

- ✓ παιδεία
 - βιωματική εκπαίδευση (δράσεις, "υιοθεσία" κλπ)
 - διαθεματικές και πρακτικές προσεγγίσεις, εκδηλώσεις, ημερίδες, συναντήσεις
- ✓ ΜΜΕ, Πολιτεία, Τοπική Αυτοδιοίκηση
 - ευαισθητοποίηση του κοινού (μέσα από ειδικές εκπομπές και τακτικές δράσεις καλλιέργειας εθελοντικού πνεύματος)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, λοιπόν, είναι φανερό ότι έχουμε ανάγκη ως κοινωνία να στραφούμε στο διπλανό μας, στο γείτονα, στο συμπολίτη. Οφείλουμε με κάθε τρόπο να απεμπολήσουμε τον ατομισμό που μας διέκρινε μέχρι σήμερα και να στραφούμε σε ένα συλλογικό τρόπο δράσης, μακριά από τον κοινωνικό κανιβαλισμό.

«Συχνά σήμερα γίνεται λόγος για έλλειμμα σεβασμού και ηθική κατάρπτωση της ελληνικής κοινωνίας. Γράψτε ένα άρθρο ((500-600 λέξεων) στο οποίο θα προσεγγίσετε το πρόβλημα και θα προτείνεται λύσεις αντιμετώπισης του προβλήματος».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές που οι πνευματικοί άνθρωποι της χώρας μας κάνουν λόγο για ηθική κατάρπτωση της ελληνικής κοινωνίας. Καθημερινά γύρω μας παρατηρούμε συνανθρώπους μας να αδιαφορούν για τους γύρω ή να καταπατούν τα δικαιώματα των άλλων. Ο κοινωνικός κανιβαλισμός και ο ατομισμός είναι λίγα μόνο συμπτώματα της κατάρπτωσης τούτης.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ορισμοί

Ηθική: Οι αρχές και οι κανόνες που ρυθμίζουν τη συμπεριφορά και τις πράξεις ενός ατόμου, οι ηθικοί νόμοι, η ηθική συνείδηση.

Ηθικότητα: Η ηθική τάξη που επικρατεί στον κόσμο, αλλά και η ιδιότητα του ηθικού, η συμμόρφωση δηλαδή του ατόμου στους ηθικούς κανόνες.

Σεβασμός: Το συναίσθημα που προκαλείται από την αναγνώριση μιας ηθικής ή πνευματικής αξίας σ' ένα πρόσωπο ή σ' ένα ιδανικό.

Χαρακτηριστικά ηθικής

- Συγκυριακή (ανάλογη με κοινωνία - εποχή).
- Υποκειμενική (την επιλέγει ο καθένας).
- Συνεχής (χωρίς μεταπτώσεις).
- Ομοιόμορφη (χωρίς εξαιρέσεις).
- Αντικειμενική (κοινωνική ηθική).

Σημασία των ηθικών αξιών

- Προσανατολίζουν προς το αγαθό.
- Οριοθετούν τη συμπεριφορά.
- θεμελιώνουν την ομαλή συμβίωση.
- Εξευγενίζουν τον άνθρωπο.
- Χαλιναγωγούν τα πάθη.
- Κατοχυρώνουν τη δικαιοσύνη.
- Προκαλούν τον αλληλοσεβασμό.
- Προάγουν τον πολιτισμό.

Η σημασία του σεβασμού

- ✓ Διασφαλίζει τις ηθικές αξίες.
- ✓ Αναγνωρίζει και προάγει την αρετή.
- ✓ Δημιουργεί ελεύθερες προσωπικότητες.
- ✓ Αναπτύσσει την ηθική συμπεριφορά.
- ✓ Βελτιώνει το πολιτιστικό επίπεδο.
- ✓ Δημιουργεί αρμονικές σχέσεις.
- ✓ Εξανθρωπίζει άνθρωπο και πολιτισμό.

Αίτια της σύγχρονης ηθικής κρίσης

- ✓ Υλιστική αντίληψη του κόσμου.
- ✓ Υποβάθμιση αρχών και αξιών.
- ✓ Άμβλυνση αισθήματος καθήκοντος.
- ✓ Σύγχυση και αβεβαιότητα.
- ✓ Ρευστότητα και μεταλλαγές.
- ✓ Ποικιλία σκέψεων και αντιλήψεων.
- ✓ Ατομισμός και κοινωνικός κανιβαλισμός

Αίτια της ασέβειας

- ✓ Κρίση, μεταβολή των αξιών.
- ✓ Καχυποψία και εύκολη κριτική.
- ✓ Υποβάθμιση των ανθρωπιστικών αξιών.
- ✓ Εμπορευματοποίηση των ανθρώπινων σχέσεων.
- ✓ Χαλάρωση φορέων αγωγής.
- ✓ Τάση ισοπέδωσης και απλοποίησης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η σημερινή κρίση δεν είναι ένα αποσπασματικό φαινόμενο, αλλά μία γενικότερη μεταβολή των παραδοσιακών αξιών. Η κυριαρχία του ατομισμού οδήγησε στην κατάπτωση κάθε ηθικής αρχής και κάθε σεβασμού προς το συνάνθρωπο και συμπολίτη. Μόνη λύση φαίνεται να είναι ένας νέος προσανατολισμός των αξιών μας προς τον ανθρωπισμό και τη συνεργασία με την αλληλεγγύη.

«Συχνά σήμερα γίνεται λόγος για έλλειμμα δημοκρατίας και αυταρξία. Τι είναι όμως τελικά η δημοκρατία και ποιες οι υποχρεώσεις του πολίτη;

Αναπτύσσει αυτό το θεωρητικό και καθημερινό πρόβλημα σε ένα άρθρο 500-600 λέξεων».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές που πολιτικοί κι κοινωνικοί παράγοντες ομιλούν για έλλειμμα δημοκρατίας στη χώρα μας· συνήθως χρησιμοποιούν ως επιχειρήματα τον αυξανόμενο ρατσισμό και τον τρόπο που συμπεριφέρονται οι πολίτες μεταξύ τους και οι ίδιες αρχές ακόμα. Εντούτοις, πολλοί είναι και εκείνοι που θεωρούν ότι έχουμε την καλύτερη δημοκρατία από ποτέ.

Βέβαια, οι τελευταίοι περιορίζουν την έννοια της δημοκρατίας στην κυριολεκτική έννοια τη σχετιζόμενη με το πολίτευμα. Δεν εξετάζουν, ωστόσο, τον όρο από κοινωνική σκοπιά και τον τρόπο που συμπεριφερόμαστε μεταξύ μας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

τι είναι δημοκρατία

≈ είναι το ανώτατο στάδιο του πολιτισμού, τότε που οι πολίτες θα σέβονται ο ένας τον άλλο και δεν θα τον ενοχλούν κάνοντας πράγματα που δεν τους αρέσουν να τους κάνουν

≈ είναι ο τρόπος συμπεριφοράς και πρακτικής με αυτοπεριοριζόμενη ελευθερία να κάνουμε ό,τι θέλουμε χωρίς να επεμβαίνουμε/περιορίζουμε την ελευθερία των άλλων

ως πολίτευμα

≈ η δημοκρατία δεν είναι ένα μόνο πολίτευμα. Έτσι χαρακτηρίζονται πολλές διαφορετικές μορφές (λαϊκές δημοκρατίες, προεδρικές και προεδρευόμενες κλπ). Οφείλουμε να τονίσουμε ότι σχετικά με την αναφερόμενη έννοια, οι περισσότεροι συνήθως την ταυτίζουν με πολιτειακές αρχές και πρακτικές. Έτσι, η δημοκρατία ταυτίζεται με το εκάστοτε καθεστώς της κάθε χώρας και τονίζεται σε αντιδιαστολή με τη δικτατορία και τις λαϊκές δημοκρατίες του πάλαι ποτέ ανατολικού μπλοκ. Φυσικά ο όρος είναι τόσο διαδεδομένος που ακόμα και ολοκληρωτικά καθεστώτα την υιοθετούν.

Έλλειμμα δημοκρατίας σήμερα όπως εκδηλώνεται μέσα από

- ✓ τις καθημερινές προστριβές για ασήμαντες αφορμές
- ✓ τον τρόπο συμπεριφοράς, όπου ενοχλούμαστε όταν παραβιάζουν τη δική μας ελευθερία, αλλά μας αρέσει να καταπατούμε τα δικαιώματα των άλλων (πχ τρόπος οδήγησης, αθυροστομία κτλ)
- ✓ τον κοινωνικό κανιβαλισμό, τον ατομισμό και την κοινωνική επίδειξη/προβολή
- ✓ τις βίαιες συμπλοκές κοινωνικών ομάδων (στον αθλητισμό, το συνδικαλισμό κτλ)
- ✓ τις ρατσιστικές αντιδράσεις (σε μετανάστες, ομοφυλόφιλους κτλ)
- ✓ το συντεχνιασμό, όπου επαγγελματικές ομάδες αγωνίζονται για τα δικά τους κοινωνικά/οικονομικά συμφέροντα στρεφόμενα εναντίον άλλων ομάδων πολιτών (χωρίς ουσιαστικά να αναζητούν τη συνεργασία και την αλληλεγγύη των τελευταίων).

Προβλήματα δημοκρατίας

- ✓ Λαϊκισμός

- ✓ Πολιτική βία (κρατική ή πολιτών) που συνδέεται με
 - ρατσισμό και μαζοποίηση
 - προπαγάνδα
 - φανατισμό. Φανατίζονται οι πολίτες (λόγω άγνοιας) από όσα διαβάζουν κι αδυνατούν να κρίνουν
- οι πολίτες ουσιαστικά δε συμμετέχουν καθώς το πολίτευμα τυπικά είναι δημοκρατικό όταν ο πολίτης απέχει ή δε λαμβάνεται υπόψη η άποψή του.
- οι κυβερνήσεις λειτουργούν ανεμπόδιστα χωρίς πραγματικό λαϊκό έλεγχο
- ✓ Διαφθορά μέσα από την επιλογή εξωθεσμικών πολιτικών επιλογών
 - ρουσφέτι (εξωθεσμική παρέμβαση πολιτικού για προσωπική εξυπηρέτηση και χειραγώγηση του ψηφοφόρου/ φίλου) και δωροδοκία/ χρηματισμός δημόσιων λειτουργών

Υποχρεώσεις του πολίτη

- ✓ στήριξη του σημερινού πολιτεύματος με
- ✓ συμμετοχή στα κοινά
- ✓ προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος και της ατομικής ιδιοκτησίας και ελευθερίας
- ✓ κριτική στάση στις αρχές και την εξουσία μέσω των ΜΜΕ
- ✓ διδασκαλία της δημοκρατίας στο σχολείο και την οικογένεια, ως το πρώτο κοινωνικό κύτταρο
- ✓ κεντρικό σημείο της δημοκρατίας είναι η αμφισβήτηση, η κριτική και ο σεβασμός της διαφορετικότητας.
- ✓ προστασία του πολιτεύματος από πιθανές προσπάθειες ανατροπής του ακόμα και με τη θυσία μας
- ✓ να συμπεριφερόμαστε στους συμπολίτες μας όμως θέλουμε να μας συμπεριφέρονται (σεβασμός στην ουρά, σεβασμός στην ακεραιότητα και την ελευθερία των άλλων κλπ).
- ✓ συμπληρωματικά, γίνεται φανερό ότι η δημοκρατία στηρίζεται ουσιαστικά στην εγρήγορση των πολιτών. Ήδη από τον τρόπο εκπαίδευσης διαμορφώνονται οι δημοκρατικοί πολίτες των αυριανών κρατών· τόσο από τη διδακτική μέθοδο που επιλέγεται από την εξουσία και το ρόλο του διαλόγου σ' αυτήν, όσο και από τα θέματα που αγγίζει και μεταδίδει η παιδεία.

Πώς μπορούμε να φτάσουμε σε αυτό το σημείο

- ✓ Μέσα από μία δημοκρατική παιδεία που
 - θα στηρίζεται στον αληθινό διάλογο (μεταξύ μαθητών) ως μέθοδο βιωματικής διδασκαλίας ώστε να μάθουν οι μαθητές να σέβονται την άποψη των άλλων και να την κρίνουν χωρίς να τη χλευάζουν, ώστε να εξοικειωθούν με το διάλογο ως μέσο επίλυσης διαφορών
 - με την ανάπτυξη κριτικής παιδείας (διαθεματικότητα χωρίς "κυνήγι της ύλης", πολιτιστικές δράσεις στο σχολείο σχετικά με τη δημοκρατία και τη σημασία της)
 - με την ανάπτυξη της συνεργασίας με ομαδικές εργασίες και κοινές προσπάθειες επίλυσης προβλημάτων
- ✓ Με τη δια βίου μάθηση και ειδικά σεμινάρια, εκδηλώσεις και αφιερώματα της τοπικής κοινωνίας στη δημοκρατία και κρατικούς κι ευρωπαϊκούς θεσμούς
- ✓ Με τα ΜΜΕ που
 - θα αλλάξουν τον τρόπο διαλόγου των παρουσιαζόμενων ομιλητών
 - θα στραφούν όχι στο θέαμα ως αυτοσκοπό, αλλά σε συνδυασμό με την υψηλής ποιότητας ψυχαγωγία
 - με ειδικά αφιερώματα και σταθερές/ τακτικές προβολές του θέματος
 - με την αλλαγή της συμπεριφοράς των ενηλίκων και την αποδοχή της αρχής ότι ο σεβασμός είναι η ύψιστη δημοκρατική αρετή.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η στάση των πολιτών είναι αυτό που καθορίζει τη δημοκρατία είτε αυτή βλέπεται από τη σκοπιά της κοινωνικής δράσης είτε εξετάζεται ως πολιτειακή μορφή και πολιτική στάση. Η καθημερινότητα είναι αυτή που ορίζει και το βαθμό της δημοκρατίας που διέπει μια κοινωνία, από το οικογενειακό κοινωνικό κύτταρο ως το εκπαιδευτικό λειτούργημα.

«Ξε ένα κείμενο (500-600 λέξεων) να γράψετε τις απόψεις σας σχετικά με την αντίσταση του ατόμου στην προπαγάνδα και τους μηχανισμούς της»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φωνές που στη σύγχρονη πλουραλιστική φαινομενικά κοινωνία μας κατηγορούν πολιτικούς φορείς και μέσα επικοινωνίας για προπαγάνδα. Πολλοί είναι και εκείνοι που θεωρούν ότι οι προπαγανδιστικοί μηχανισμοί χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο με στόχο τη χειραγώγηση των λαϊκών μαζών για οικονομικούς ή πολιτικούς λόγους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ορισμός

προπαγάνδα η προβολή αντιλήψεων, ιδεών ή ιδεολογιών (πολιτικών, κοινωνικών και θρησκευτικών) με τρόπο ελκυστικό με στόχο την εξάρτηση του ατόμου και του κοινωνικού συνόλου και τον έλεγχο τους από τους μηχανισμούς που καθοδηγούν την προπαγάνδα. Η προπαγάνδα χρησιμοποιεί τα γνωστά μέσα πειθούς, αλλά συχνά καταφεύγει σε σοφιστείες και παραποίηση της αλήθειας.

Σήμερα **μηχανισμοί προπαγάνδας** είναι όλοι οι φορείς μαζοποίησης (κόμματα, σχολείο, ΜΜΕ, Εκκλησία/αιρέσεις κτλ).

μέσα που χρησιμοποιούνται

- ✓ παραπληροφόρηση και διάδοση ψευδών ειδήσεων ή απόκρυψη μέρους της αλήθειας
- ✓ λαϊκίστικη κριτική και σοφιστείες
- ✓ εξωραϊσμός της πραγματικότητας ή σφοδρή επίθεση (μονοδιάστατη επίθεση κατά του αντιπάλου) τονίζοντας μόνο τα αρνητικά της. Επιλεκτική προβολή ορισμένων και μόνο πτυχών.
- ✓ κινδυνολογία και υποσχесιολογία, εκμετάλλευση των δυσμενών συνθηκών διαβίωσης
- ✓ εκμετάλλευση του φανατισμού και του θρησκευτικού ή πολιτικού αισθήματος
- ✓ χρήση γλώσσας συνθηματικής και συναισθηματικής, περίπλοκη σύνταξη με συμπυκνωμένα μηνύματα

συνέπειες

- η προπαγάνδα δεν επιτρέπει στο άτομο να σκέφτεται αυτόνομα καθώς φανατίζεται/αφιονίζεται.
- το άτομο γίνεται υποχείριο και κατευθυνόμενο, μονολιθικό
- η πολιτική ζωή του τόπου/η δημοκρατία δέχεται πιέσεις καθώς οι πολίτες αδυνατούν να εξετάσουν την αλήθεια
- το άτομο γίνεται έρμαιο εμπορικών και άλλων οικονομικών συμφερόντων καθώς στρέφεται προς μία συγκεκριμένη -συγκεκριμένων συμφερόντων- άποψη.

τρόποι αντιμετώπισης

- ✓ μέσα από μία εκπαίδευση που θα στοχεύει στην ανάπτυξη κριτικού νου και υγιούς πολιτικής συνείδησης. Η άγνοια και η ημιμάθεια είναι ο καλύτερος σύμμαχος του φανατισμού και της προπαγάνδας.

- ✓ με πνευματική συγκρότηση και όχι αποσπασματική στείρα εξειδικευμένη γνώση
- ✓ με τον πλουραλισμό (=πολυφωνία) που δημοκρατικά επιτρέπει την έκφραση κάθε άποψης
- ✓ με απαλλαγή από φανατισμό, δογματισμό και ιδεοληψίες
- ✓ με αυτοέλεγχο και αυτοκριτική
- ✓ με τη γνώση όλων των μεθόδων που χρησιμοποιούν οι προπαγανδιστικοί μηχανισμοί

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, η προπαγάνδα ως ένας μηχανισμός ελέγχου των μαζών και ανάπτυξης του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας, δεν μπορεί να είναι κατακριτέα. Ωστόσο, μόνο μία πραγματική ολοκληρωμένη εκπαίδευση μπορεί να δημιουργήσει εκείνους τους πολίτες που θα αντισταθούν και θα κρίνουν την προπαγάνδα. Μία δημοκρατική κοινωνία δεν μπορεί να δέχεται σκοταδιστικούς προπαγανδιστικούς μηχανισμούς και οφείλει μέσα τον πλουραλισμό να τους καυτηριάζει και να τους πολεμά.

«Σε ένα άρθρο σας (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα προσπαθείτε να προσεγγίσετε το θέμα του λαϊκισμού και των συνεπειών στην πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελεί συνηθισμένο πια φαινόμενο πολιτικοί εκπρόσωποι να δέχονται κατηγορίες για μεταχείριση λαϊκίστικων μεθόδων προκειμένου να πείσουν τους πολίτες. Φαίνεται πια ότι ο λαϊκισμός αποτελεί ένα φαινόμενο που λαμβάνει τρομακτικές συνέπειες για τον πολιτικό και κοινωνικό βίο του τόπου.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ορισμός

Με τον όρο λαϊκισμό εννοούμε τη μεταχείριση μεθόδων που μοιάζουν λαϊκές, αλλά επί της ουσίας δεν είναι. Άλλο ο λαϊκός (γνήσιο αποτέλεσμα λαϊκών διεργασιών) κι άλλο ο λαϊκίστικος (φενάκη λαϊκότητα)

Είναι λάθος να πιστεύουμε ότι το λαϊκισμό μεταχειρίζονται μόνο τα κόμματα. Κάθε φορέας μαζοποίησης/ελέγχου του λαού -με συμφέροντα (ΜΜΕ, κόμματα, εκκλησία, οικονομικά συμφέροντα, σχολείο κτλ) μεταχειρίζονται ανάλογα την περίπτωση λαϊκίστικες μεθόδους.

Διαφορές λαϊκότητας-λαϊκισμού

Η λαϊκότητα αναφέρεται σε κάτι γνήσια λαϊκό (αυθόρμητο αποτέλεσμα λαϊκής δράσης/έμπνευσης), ενώ ο λαϊκισμός είναι ψευδής

Η λαϊκότητα είναι αυθόρμητη έκφραση, ενώ ο λαϊκισμός υποκρύπτει επιθυμία ελέγχου

Ο λαϊκισμός στηρίζεται στην προπαγάνδα και τον πατερναλισμό (=πατρική φροντίδα του λαού, χωρίς όμως να έχει οριστεί ο λαϊκιστής εκφραστής ή εκπρόσωπος του λαού).

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις

Ο σύγχρονος πολιτικός λόγος -ειδικά των ακραίων μη συναινετικών κομμάτων.

Πολιτικού περιεχομένου τηλεοπτικές εκπομπές με έντονο λαϊκίστικο περιεχόμενο και αναφορές (πολιτικού ή κοινωνικού τύπου)

Δημοσιογραφικές εκπομπές -ειδικά της πρωινής και της μεσημβρινής τηλεοπτικής ζώνης- που προωθούν ένα μοντέλο πολιτισμού τάχα λαϊκό, αλλά μακράν της λαϊκής κουλτούρας, που προωθούν τον κιτρινισμό κλπ

Συνέπειες του λαϊκισμού-κίνδυνοι

✓ καθώς μεταχειρίζεται γλώσσα που μοιάζει με τη λαϊκή είναι δύσκολος συχνά ο εντοπισμός του. Διαφαίνεται κυρίως μέσα από τα πατερναλιστικά χαρακτηριστικά του. Ο λαϊκισμός μέσω του πατερναλισμού στοχεύει

- στο στραγγαλισμό της λαϊκής επιθυμίας και την επιβολή του προσώπου ως μοναδικού αληθινού προστάτη του πολίτη, του μόνου που γνωρίζει τα συμφέροντα του λαού
- υποβαθμίζει ουσιαστικά το ρόλο του λαού και τον θέτει στο περιθώριο
- φανατίζει και στρέφει τους πολίτες προς την οπτική που επιθυμεί ο ομιλών, προς το συμφέρον του

- ισοπεδώνονται οι έννοιες ανάλογα με τα συμφέροντα του λαϊκιστή
- επηρεάζεται ο ίδιος ο πολιτικός λόγος, αφού δε γίνεται χρήση ορθών επιχειρημάτων

τρόποι αντιμετώπισης

✓ Μόνος τρόπος αντιμετώπισης φαίνεται η συνειδητοποίηση του λαού για το σύγχρονο πολιτικό και κοινωνικό λόγο.

✓ Αυτό μπορεί να συντελεστεί μέσω παιδείας

- με μία κριτική παιδεία που να στηρίζεται στο διάλογο, στην αυτενέργεια των μαθητών και τη δημιουργική σκέψη (διαθεματικότητα, πολιτικός -όχι κομματικός- διάλογος στο σχολείο, κριτική προσέγγιση των μηχανισμών προπαγάνδας και του λαϊκισμού)

- με τη διά βίου εκπαίδευση και τη μελέτη/εξέταση σύγχρονων κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων (μεταναστευτικές ροές, ακραίες πολιτικές στάσεις, ρατσισμός, οικονομική ανέχεια κτλ)

✓ τα ΜΜΕ

- να προσπαθήσουν να περιορίσουν το λαϊκισμό τόσο των δημοσιογράφων όσο και των πολιτικών

- να παρέχουν αναλυτικότερες πληροφορίες για κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα ασκώντας κριτική στην Πολιτεία για τις ευθύνες της

- να μη ταυτίζονται με πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα

- οι πολίτες να κατανοήσουν το ρόλο των μηχανισμών μαζοποίησης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, ο λαϊκισμός χωρίς να αποτελεί ένα σύγχρονο φαινόμενο του πολιτικού και κοινωνικού διαλόγου, σήμερα πια παίρνει επικίνδυνες διαστάσεις. Ουσιαστικά απειλεί το ίδιο το δημοκρατικό πολίτευμα, φανατίζει και αποθαρρύνει τη συμμετοχή του πολίτη στα κοινά. Ωστόσο, η κριτική σκέψη και η μόρφωση -με την ευρεία έννοια- μπορεί να αποτελέσει έναν ισχυρό σύμμαχο στο λαϊκίστικο λόγο, προβάλλοντας τα πραγματικά συμφέροντα των πολιτών.

«Ο ρόλος της αστυνομίας είναι να διατηρεί την έννομη τάξη». Αναπτύξε την άποψη που αναφέρεται και αιτιολογήστε γιατί συμφωνείτε ή όχι».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Παρουσιάζουμε το ζήτημα-θέμα της φράσης, δηλαδή αναλύουμε τι είναι αστυνομία και ποιος ο ρόλος της ως κατασταλτικός μηχανισμός ασφάλειας του πολίτη και του κράτους

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Πότε πρωτοπαρουσιάστηκαν οι αστυνομικές αρχές

Ήδη από την αρχαιότητα ακόμα είχαμε όργανα που ασκούσαν αστυνομικά καθήκοντα (π.χ. οι ροπαλοφόροι στην Αθήνα, που όμως δεν ήταν ένοπλοι ένοπλες μονάδες είχαμε μόνο σε τυραννικά πολιτεύματα, π.χ. οι Τριάντα Τύραννοι).

Η Αστυνομία οργανώθηκε σε ξεχωριστό σώμα πολύ αργότερα. Στην αρχή χρέη αστυνομίας εκτελούσε ο στρατός. Μετά τον 18ο αιώνα έχουμε τα πρώτα αστυνομικά σώματα.

Παρουσιάζουμε τη θέση που εκφράζεται στο θέμα

«Ο ρόλος της αστυνομίας είναι να διατηρεί την έννομη τάξη»

- η αστυνομία πρέπει να ελέγχει τους πολίτες και να λειτουργεί βάσει των νόμων που ένα δημοκρατικό καθεστώς ορίζει.

Παρουσιάζουμε τη θέση μας

Τι συμβαίνει, όμως, όταν το καθεστώς είναι απολυταρχικό (φασιστικό, δικτατορικό); Πρέπει ή όχι οι αστυνομικοί να ακολουθούν τους νόμους, ειδικά όταν αυτοί στρέφονται κατά της δημοκρατίας και της ελεύθερης έκφρασης των απόψεων των πολιτών;

Ποια κατάσταση επικρατεί σήμερα;

- ✓ Αστυνομικοί συλλαμβάνονται για δωροδοκίες ή είναι ανακατεμένοι σε σκάνδαλα και κυκλώματα.
- ✓ Αστυνομικοί κατηγορούνται για ρατσισμό και υπέρμετρη βία.
- ✓ Χτυπούν ανυπεράσπιστους πολίτες (γήπεδα, διαδηλώσεις) σαν τρομοκρατικές ομάδες.
- ✓ Αφήνονται ελεύθερες να δρουν ομάδες που προκαλούν καταστροφές.
- ✓ Θυσιάζονται πολλοί σε ένοπλες συγκρούσεις με εγκληματίες.
- ✓ Παρανομούν οι ίδιοι (π.χ. Κ.Ο.Κ. με μοτοσικλέτες ή αυτοκίνητα χωρίς το φόβο κλίσης ή κατάσχεσης οχήματος).

Πώς πρέπει να είναι ο ιδανικός αστυνομικός;

- ≈ Να ενεργεί υπέρ της νομιμότητας και των πολιτών.
- ≈ Να χρησιμοποιεί τη βία, μόνο σαν μέσο άμυνας απέναντι σε εγκληματίες και όχι με τρομοκρατικές μεθόδους.
- ≈ Πιο ανθρώπινες μέθοδοι απέναντι σε φυλακισμένους ή συλληφθέντες.
- ≈ Μορφωμένος (ειδικά σεμινάρια πανεπιστημιακού επιπέδου). Να γνωρίζει στοιχεία Δικαίου και Ψυχολογίας.
- ≈ Εκπαίδευση τέτοια που να μπορεί να προστατεύει τον εαυτό του και τους πολίτες.
- ≈ Να δίνονται μισθοί ικανοποιητικοί προκειμένου να μην καταφεύγει σε παράνομες

καταχρήσεις ή συνεργασία με τον υπόκοσμο.

≈ Να μη λειτουργούν ρατσιστικά όλα τα μέλη της κοινωνίας είναι ίσα και όμοια μεταξύ τους, πλούσιοι και φτωχοί, Έλληνες και ξένοι.

≈ Να σέβεται ο ίδιος το νόμο, που προσπαθεί να επιβάλλει ή να υπερασπίσει στους υπόλοιπους πολίτες.

Καταλήγουμε στην ορθότητα ή όχι της άποψης

Η Αστυνομία έχει στόχο να υπερασπίζει το σύνολο των πολιτών από εγκληματίες ή άλλους απατεώνες, ακολουθώντας τους νόμους του κράτους, όταν αυτοί είναι δημοκρατικοί και στοχεύουν στο καλό των πολιτών.

Η συχνότητα χρήση της αστυνομικής βίας φανερώνει

✓ την αδυναμία μιας κοινωνίας να λύσει τις διαφορές και τις διαφωνίες της με διάλογο ή άλλα έννομα μέσα

✓ μια κοινωνία/κοινωνική ζωή ή ένα πολίτευμα/πολιτική ζωή σε κρίση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπεράσματα για ρόλο της Αστυνομίας από όσα ήδη γράψαμε στο Κυρίως Θέμα και όροι με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί κάτι τέτοιο.

«Ως μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου των Εφήβων να γράψετε μία τοποθέτηση που θέτεζε τους στόχους και τα όνειρά σας για την ΕΕ (περίπου 500 λέξεις)»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Ελλάδα και χρόνια αποτελεί μέλος ενός οργανισμού μοναδικής πολιτιστικής και οικονομικής εμβέλειας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΕΕ που ξεκίνησε ως μία απλή Κοινή Αγορά σύντομα μετασχηματίστηκε σε μία Ένωση κρατών στα πρότυπα των ομοσπονδιακών προσπαθώντας να αναπτύξει ακόμα περισσότερο τους κοινούς δεσμούς των εθνών της και τον ενιαίο ευρωπαϊκό πολιτισμό.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ποιο ρόλο πρέπει να επιτελεί η ΕΕ

- ✓ να στηρίζεται στις αρχές
 - της αλληλεγγύης, της συνοχής και της κοινωνικής δικαιοσύνης
 - της δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διαφορετικότητας
 - της αποκέντρωσης στη λήψη αποφάσεων
- ✓ να μένει μακριά από το σοβινισμό και τον εθνικισμό
 - να επιδιώκει μία παράλληλη ανάπτυξη όλων των κρατών-μελών και όχι μόνο εκείνων με το μεγαλύτερο πληθυσμό ή των πιο ισχυρών οικονομικά
 - να δεχτεί όλους τους προοδευτικούς και δημοκρατικούς θεσμούς σε όποια χώρα και αν ισχύουν και να καθιερωθούν σε όλη την Ένωση
 - να μεσολαβεί για τον τερματισμό πολέμων και εμφύλιων συρράξεων
 - να μεσολαβεί για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
 - να κυριαρχεί η ιδέα των ειρηνικών σχέσεων και να τις αναπτύσσει
 - μια Ευρώπη που θα δέχεται και νέες χώρες χωρίς να θέλει να ελέγξει την κουλτούρα των λαών
- ✓ το μεγάλο πρόβλημα της ΕΕ είναι ότι λειτουργεί συχνά περισσότερο ως ένωση πολυεθνικών/υπερεθνικών εταιρειών. Λειτουργεί περισσότερο υπέρ των εταιρειών => να έρθει πιο κοντά στον πολίτη.

Πώς μπορεί να επιτευχθεί η ευρωπαϊκή συνείδηση

- ✓ μέσα από την παιδεία
 - με διαθεματικές εργασίες για το ευρωπαϊκό όραμα και τις ευρωπαϊκές αξίες
 - αρθρογραφία και διοργάνωση ειδικών ενημερωτικών συναντήσεων και ημερίδων (οργανωμένων από μαθητές)
 - με κοινές πολιτιστικές εκδηλώσεις με μαθητές άλλων ευρωπαϊκών χωρών – αδελφοποιήσεις
 - η ίδια η παιδεία πρέπει να έχει εγχειρίδια που αφορούν την ΕΕ (ιστορία, διαμόρφωση κλπ)
 - ✓ μέσα από τον τύπο
 - με ειδικά αφιερώματα και ολοκληρωμένες αναφορές στην ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή.
- Ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζεται σήμερα είναι η αδιαφορία του πολίτη για τις σημαντικότερες πολιτικές εξελίξεις στο εσωτερικό της ΕΕ.

Οφέλη του πολίτη από την ΕΕ

- ✓ σταθερότητα στο πολίτευμα (αποφεύγονται δικτατορικές εκτροπές), κοινή άμυνα σε ξένους εχθρούς, κοινή οικονομία (θεωρητικά)
- ✓ μεταφορές δημοκρατικών θεσμών (ό,τι κρίνεται θετικό σε μία χώρα, μεταφέρεται και στις άλλες)
- ✓ οικονομική πολιτική με αναπτυξιακό χαρακτήρα (επιδοτήσεις/κοινοτικά κονδύλια, ευρωπαϊκά κεφάλαια που επενδύονται στις χώρες-μέλη, ενιαίο νόμισμα που ευνοεί το εμπόριο και την οικονομική σταθερότητα)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, οφείλουμε να τονίσουμε ότι μία Ένωση που στόχο θα έχει μόνο την ανάπτυξη των ισχυρών οικονομικών συμφερόντων, θα είναι πάντοτε απέναντι από το κοινό ευρωπαϊκό αίσθημα ισότητας και αξιοκρατίας. Η Ευρώπη οφείλει να δείξει τη διαφορετικότητά της μέσα από την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μία Ευρώπη που στηρίζεται στη δημοκρατική σύνθεση μπορεί να αναπτύξει και τις επιστήμες, αλλά και να προστατεύει τον ίδιο τον πληθυσμό της από κάθε κίνδυνο αποτελώντας ταυτόχρονα και παράδειγμα προς μίμηση για τους άλλους λαούς.

κοινωνικός αποκλεισμός ρατσισμός

«Το 2010 είχε χαρακτηριστεί ως έτος κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ωστόσο, σήμερα παρατηρούμε ότι οι όποιες προσπάθειες για κοινωνική ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων δεν έχουν ουσιαστικά αποτελέσματα και αλλοένα και περισσότερα άτομα οδηγούνται στο κοινωνικό περιθώριο.

Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) αναζητήστε τα αίτια του κοινωνικού αποκλεισμού και προτείνετε τρόπους που η παιδεία μπορεί να αντιμετωπίσει αυτό το μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι σύγχρονες κοινωνίες στα μάτια μας συχνά φαντάζουν δημοκρατικές και ανοιχτές σε όλους. Συχνά μια επιπόλαιη ματιά δημιουργεί την εντύπωση ότι η κοινωνία μας αποδέχεται όλους τους πολίτες χωρίς να προχωρά σε διακρίσεις σε βάρος τους. Πίσω όμως από τα τηλεοπτικά πλάνα και τις βιαστικές ματιές, μπορούμε να παρατηρήσουμε ομάδες ολόκληρες του πληθυσμού που στέκουν αποκλεισμένες από τον κοινωνικό βίο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ορισμός

ο κοινωνικός αποκλεισμός συνδέεται με τον κοινωνικό ρατσισμό και αναφέρεται σε ομάδες πληθυσμού που διαφέρουν από την πλειοψηφία. Είναι η περιθωριοποίηση, ο στιγματισμός. Ωστόσο, ενώ ο ρατσισμός αποτελεί μία συνειδητή επιλογή, ο κοινωνικός αποκλεισμός μπορεί να είναι και ασυνείδητος και συνειδητή επιλογή (κυρίως αποτέλεσμα συνειδητής επιλογής ή αδιαφορίας).

αίτια

✓ η διαφορετικότητα του ατόμου από την εικόνα που εμείς έχουμε, από αυτό που εμείς περιμένουμε

- μετανάστες, ομοφυλόφιλοι, γυναίκες κτλ

✓ η φτώχεια και η αδυναμία απόκτησης αγαθών

- οι φτωχοί και οι άνεργοι είναι από τις κύριες κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες εξαιτίας
- της αδυναμίας τους να "βγουν" στο κοινωνικό σύνολο που λειτουργεί με το πρότυπο της υπερκατανάλωσης αγαθών

- της αδυναμίας τους να μορφωθούν, αφού η μόρφωση συνδέεται άμεσα με την οικονομική επιφάνεια της οικογένειας προέλευσης του μαθητή

ΣΗΜΕΙΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ οι γυναίκες και τα παιδιά των προσφύγων είναι από τις πρώτες ομάδες που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό

✓ ΑμεΑ και Τρίτη Ηλικία

- τα άτομα με αναπηρίες (ΑμεΑ) είναι σταθερά στις ομάδες που περιθωριοποιούνται.

Ο αποκλεισμός τους γίνεται με

- τον οίκτο/λύπηση με τον οποία τα βλέπουμε σχεδόν πάντα
- την απομόνωσή τους επειδή το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο φέρεται σα να μην υπάρχουν ή ως αντίδραση στη συμπεριφορά του
- την αδυναμία πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, σε χώρους κοινωνικής συνεύρεσης (καφενεία, πλατείες, εκδηλώσεις κτλ)
- την αδυναμία εξεύρεσης εργασίας (λόγω των σωματικών ή πνευματικών τους) αδυ-

ναμιών

- οι γέροντες που απομονώνονται σε ΚΑΠΗ και κατοικίες λόγω
- ασθενειών και ακριβών θεραπειών
- οικονομικής αδυναμίας (χαμηλές συντάξεις) που δεν τους επιτρέπει κοινωνική δρα-

στηριότητα

- αντίληψης ότι οι πρεσβύτεροι δεν έχουν να προσφέρουν τίποτε στην κοινωνία

✓ μετανάστες και άστεγοι

- εγκληματοφοβία
- διαφορετικότητα

✓ η παιδεία

- δε διδάσκει τη συνεργασία
- το ίδιο το σχολείο απομονώνει και στιγματίζει τη διαφορετική συμπεριφορά, το άτομο που έχει άλλες προτιμήσεις από εκείνες που ορίζει ο εκπαιδευτικός ή το σύστημα (μέσω της αξιολόγησης των επιδόσεων και των τιμωριών)

• δεν είναι κριτική με αποτέλεσμα το παιδί να θεωρεί ορθό ότι συμβαίνει γύρω του και να μην αντιδρά

✓ τα ΜΜΕ που προβάλλουν ως αποδεκτό τρόπο ζωής

- την κοινωνική προβολή μέσω της υπερκατανάλωσης
- τον κοινωνικό κανιβαλισμό, τον ατομισμό και τον ανταγωνισμό
- που στιγματίζουν μέσα από εκδηλώσεις και συνεντεύξεις φόβου ομάδες πληθυσμού (μετανάστες, αστέγους, τοξικομανείς κτλ)

συνέπειες

✓ η φτώχεια και η κοινωνική απομόνωση συνδέεται με την αύξηση της εγκληματικότητας καθώς σχετίζονται

- με την ανάγκη επιβίωσης
- με την γκετοποίηση
- με τη σύσταση ομάδων παραβατικής δράσης (συμμορίες)

✓ διαρρηγνύεται (=καταστρέφεται, "σπάει") η κοινωνική συνοχή

• η κοινωνία δεν είναι πια δεμένη, αλλά χωρισμένη σε ομάδες που η μία βλέπει αρνητικά την άλλη

- αύξηση της εγκληματικότητας και απουσία συνεργασίας μεταξύ κοινωνικών ομάδων
- κοινωνικές εντάσεις και συγκρούσεις

αντιμετώπιση - λύση

≈ να αποδεχτούμε ότι η διαφορετικότητα δεν είναι κάτι που πρέπει να μας φοβίζει/τρομάζει. Η διαφορετικότητα εμπλουτίζει την κοινωνία, την ομορφαίνει, τη χρωματίζει

✓ μέσω της κριτικής παιδείας

- διαθεματικές προσεγγίσεις του φαινομένου, των ΜΜΕ, του κοινωνικού ανταγωνισμού
- με την κριτική προσέγγιση των ανθρωπιστικών επιστημών/αξιών και αρχών για αλληλεγγύη, σεβασμό και ανοχή στη διαφορετικότητα

• μέσα από τη βιωματική συνεργασία με παιδιά μεταναστών και αποκλεισμένες κοινωνικές ομάδες (δράσεις με ΚΑΠΗ, συλλόγους ΑμεΑ, αποθεραπευμένων ουσιοεξαρτημένων κτλ)

• εκθέσεις (φωτογραφίας, εικαστικών), πολιτιστικές εκδηλώσεις (συναυλίες, φεστιβαλικές δράσεις κτλ), αρθρογραφία με διάφορες αφορμές και θέματα που έμμεσα ή άμεσα αγγίζουν την περιθωριοποίηση

• μέσω της διά βίου μάθησης και παιδαγωγικών δράσεων της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

✓ τα ΜΜΕ

- με καμπάνιες και ειδικά έντυπα ή τηλεοπτικά αφιερώματα ανά τακτά χρονικά διαστήματα για την ευαισθητοποίηση του κοινού προς τις αποκλεισμένες κοινωνικά ομάδες
- ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις συνέπειες του κοινωνικού αποκλεισμού
- ✓ Πολιτεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση
 - να κινηθούν προληπτικά. Η πρόληψη είναι σημαντικότερη από τη θεραπεία (φτηνότερη και πιο ουσιαστική)
 - με δράσεις κοινωνικής πολιτικής που στοχεύουν στην έξοδο από το περιθώριο και κοινωνικής ενσωμάτωσης των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων
 - πολιτικές που στοχεύουν στη μείωση της ανεργίας
 - προστασία των αποκλεισμένων ομάδων μέσα από ειδικά προγράμματα
 - ειδικά επιδόματα
 - με εκδηλώσεις ενημέρωσης των πολιτών (επιστημονικές ημερίδες, μέσα στις Σχολές Γονέων, με εκδηλώσεις συμπαραστάσης κτλ).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, η κοινωνική απομόνωση είναι μία μελανή σελίδα των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που οδηγεί σε αλληλοσυγκρουόμενες κοινωνικές ομάδες και εντείνει τις κοινωνικές εντάσεις. Σήμερα, πιο πολύ από ποτέ είναι αναγκαίο να προχωρήσει η Πολιτεία σε μέτρα πρόληψης της περιθωριοποίησης πριν να είναι αργά.

«Έχετε επιλεγεί από την τάξη σας να την εκπροσωπήσετε σε ένα συμπόσιο κατά του ρατσισμού. Γράψτε μια ομιλία (500-600 λέξεων) την οποία θα εκφωνήσετε στη σύσκεψη παρουσιάζοντας τα αίτια που τελικά γεννούν τις ρατσιστικές αντιλήψεις και πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε το ρατσισμό που συναντάται στη χώρα μας».

ή

«Να αναπτύξετε τις απόψεις σας για τις συνέπειες του ρατσισμού σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευθεί σε εφημερίδα της πόλης σας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια συνηθισμένη στη χώρα μας είναι η έκφραση ρατσιστικών αντιλήψεων. Οι κοινωνικοί αποκλεισμοί, βέβαια, των διαφορετικών πληθυσμών από τον κοινωνικό βίο πάντοτε υπήρχαν και εκφράζονταν κατά μουσουλμανικών πληθυσμών ή αθιγγάνων, αλλά προσφάτως το φαινόμενο έγινε εντονότερο για πρώτη εναντίον οικονομικών μεταναστών από την Ανατολική Ευρώπη. Συχνές είναι και οι κατηγορίες που τους απευθύνονται για την αύξηση της εγκληματικότητας και ακόμα και της ανεργίας.

Παρατηρώντας την κοινωνική και πολιτική ζωή στη χώρας δεν είναι λίγες οι φορές που ατομικά ή συλλογικά στρεφόμαστε κατά των οικονομικών μεταναστών, εκφράζοντας έναν πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα ρατσισμό. Οι ξένοι κατηγορούνται για έλλειψη σεβασμού στα ελληνικά ήθη και για την ίδια την εγκληματικότητα ή ακόμα και για την ανεργία. Στη σύγχρονη του έκφραση ο ρατσισμός λειτουργεί σαν ιδεολογία και αιτιολόγηση μπροστά στα σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, ενώ παλαιότερα απλά ήταν κοινωνικός αποκλεισμός των διαφορετικών πληθυσμών της χώρας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

μορφές ρατσισμού

✓ φυλετικός ρατσισμός

- κατά μεταναστών και μειονοτήτων για διάφορα αίτια κι αφορμές
 - ≈ θεωρείται ιδεολογικά ότι η ράτσα τους είναι κατώτερη
 - ≈ τους αποδίδονται κατηγορίες ότι εγκληματούν, ότι αυξάνουν την ανεργία κτλ
 - ≈ άνιση αντιμετώπιση έγχρωμων, κίτρινων ή αραβικών πληθυσμών σε πολλές χώρες,

γκετοποιώντας ολόκληρες περιοχές

- ο αντισημιτισμός

✓ κοινωνικός ρατσισμός

- κακή αντιμετώπιση, κοινωνικός αποκλεισμός και στιγματισμός περιθωριακών ή άλλων κοινωνικών ομάδων (τοξικομανείς, αποφυλακισμένοι κλπ)
 - ≈ για λόγους θρησκευτικούς η απομόνωση και ο αποκλεισμός ομάδων ή ατόμων
 - ≈ διακρίσεις με βάση μουσικά ακούσματα, επαγγέλματα κλπ
- ο σεξισμός (αποκλεισμός και διακρίσεις λόγω του φύλου)
 - ≈ κατά ομοφυλοφίλων (κυρίως με προσβολές και ειρωνείες)
 - ≈ σε άτομα με ειδικές ανάγκες (μέσω του οίκτου/λύπησης και της αδιαφορίας)
- ταξικοί διαχωρισμοί

παρουσίαση του φαινομένου

Το φαινόμενο του φυλετικού ρατσισμού παρουσιάζεται τις τελευταίες δεκαετίες με την έλευση των οικονομικών μεταναστών από τις όμορες βαλκανικές χώρες, λόγω των πολιτικών και οικονομικών αλλαγών που συνέβησαν στις πρώην σοσιαλιστικές κοινωνίες.

Το φαινόμενο δεν εμφανίζεται μόνο στην Ελλάδα, αλλά αποτελεί κοινό τόπο αναφοράς σε πολλές χώρες όπου παρατηρείται μεγάλη προσέλευση μεταναστών.

Ο κοινωνικός ρατσισμός αναφέρεται σε όποιον διαφέρει από εμάς (που θεωρούμε ότι ταυτιζόμαστε με την πλειοψηφία).

αίτια του προβλήματος

✓ Η ανεργία που μοιάζει να αυξάνεται ολοένα και περισσότερο και συχνά αποδίδεται σε μετανάστες

- οι μετανάστες απλά καλύπτουν τις κενές θέσεις εργασίας που δεν επιθυμούν οι ντόπιοι.
- οι μετανάστες αποτελούν ία ευέλικτη ομάδα εργασίας, κάνουν κάθε δουλειά και σε κάθε τόπο χωρίς τις αγκυλώσεις μόρφωσης, τις οικογενειακές και συναισθηματικές απαιτήσεις των Ελλήνων

- οι Έλληνες προτιμούν εργασία στο δημόσιο τομέα και πνευματικές εργασίες βάσει και του τίτλου σπουδών που έχουν λάβει

- η οικονομική ανέχεια που μαστίζει πολλούς Έλληνες και ο σχετικός παλαιότερος πλουτισμός των μεταναστών προκαλούν το φθόνο (φαίνεται από αγορές αυτοκινήτων, ακινήτων, χρήση κινητής τηλεφωνίας και τη διασκέδαση).

- η πρόδοός τους σε διάφορους τομείς της κοινωνικής και πνευματικής ζωής και ο επακόλουθος φθόνος.

✓ Η αυξανόμενη εγκληματικότητα που αποδίδεται και από δημοσιογραφικούς κύκλους και από μεγάλα τμήματα του ελληνικού λαού στους μετανάστες.

- είναι αλήθεια ότι οι μετανάστες λόγω ανέχειας αποτελούν μία ιδιαίτερα επιρρεπή προς το έγκλημα ομάδα, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι όλοι οι μετανάστες πρέπει να στιγματίζονται.

- οι μετανάστες συλλαμβάνονται ευκολότερα από τους ντόπιους.
- ορισμένοι αλλοδαποί προβαίνουν σε σκληρότερα εγκλήματα κι έτσι ευκολότερα αποτυπώνεται στη μνήμη του τηλεθεατή το ειδεχθές έγκλημα και ταυτίζεται με κάθε μετανάστη

✓ κακή παιδεία

- το χαμηλό επίπεδο παιδείας
- έλλειψη κριτικού πνεύματος και η έντονη προπαγάνδα και ο καθημερινός καταϊγισμός ειδήσεων και σχολίων για τη στάση των μεταναστών σε διάφορα ζητήματα και προβλήματα κοινωνικά

- η απομόνωση πληθυσμών από την ίδια την εκπαίδευση ή γκετοποίηση σχολείων και απομόνωση των διαφορετικών πληθυσμών από την ομαλή κοινωνική ζωή και ενσωμάτωσή τους σε αυτήν

✓ το σύστημα κοινωνικοποίησης που

- αναπαράγει κοινωνικά στερεότυπα και προκαταλήψεις εμποδίζοντας την ειρηνική συμβίωση

- οι νέοι μεγαλώνουν σε ένα ρατσιστικό περιβάλλον και σπάνια κατορθώνουν να το ξεπεράσουν

- δε δεχόμαστε το διαφορετικό επειδή το θεωρούμε ξένο, ανοίκειο, αφύσικο κτλ
- πολλοί δεν έχουν αντιληφθεί (λόγω του ότι η Ελλάδα ήταν κατά 98% ομοιογενής πολιτισμικά και εθνικά) ότι η σύγχρονη κοινωνία είναι πολυπολιτισμική

✓ πολιτικοί και ψηφοθηρικοί λόγοι που στρέφονται κατά μεταναστών

- η διαφορετικότητά τους σε θρησκευτικά ζητήματα.
- ο ρατσισμός που συχνά επιδεικνύεται στις χώρες από τους εκεί κατοικούντες ελληνόφωνους πληθυσμούς.

✓ ο συχνός *βομβαρδισμός* ότι Έλληνες διαπρέπουν στο εξωτερικό

- καλλιεργεί την αντίληψη της ανωτερότητας της ελληνικής φυλής
- καλλιεργεί την εντύπωση ότι μόνο στο εξωτερικό μπορούν κάποιοι να αναγνωριστούν γιατί στην Ελλάδα παντού υπάρχουν μετανάστες

✓ ο φόβος ότι οι ξένοι κάποτε θα διεκδικούν αυτονομία, όπως έκαναν και άλλες μειονοτικές ομάδες στα Βαλκάνια.

- ο φόβος ότι θα αλλάξουν τη μορφή της εθνικής ομοιογένειας, που ήταν στόχος πολλών κυβερνήσεων στο παρελθόν.

Συνέπειες

- ✓ κοινωνικές εντάσεις
 - βία (οι ντόπιοι συγκρούονται με μετανάστες κι εκείνοι αναζητούν εκδίκηση κτλ)
 - κοινωνικός κανιβαλισμός
 - αποπροσανατολισμός του λαού από τα πραγματικά αίτια της ανεργίας, της ανέχειας και της εγκληματικότητας (όλα σχετίζονται σε συγκεκριμένες πολιτικές και οικονομικές επιλογές)
 - φανατισμός και αμάθεια
 - πολιτική χειραγώγηση (συνήθως της μεσαίας τάξης που φοβάται ότι θα χάσει τα προνόμιά της)
- ✓ οικονομικός μαρασμός αφού οι μετανάστες
 - στηρίζουν ασφαλιστικά ταμεία, εφορία κτλ
 - καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας που θα έμεναν κενές σε κάθε περίπτωση,
 - στηρίζουν τις τοπικές αγορές για την κάλυψη βιολογικών και κοινωνικών καταναλωτικών αναγκών τους

Προτεινόμενες λύσεις

- ✓ Η εκπαίδευση
 - να παίξει σημαντικό ρόλο ενάντια στο ρατσισμό (διαθεματικότητα, πολιτιστικές δράσεις, συνεργασία με τα παιδιά μεταναστών, κοινές αθλητικές εκδηλώσεις κτλ)
 - να ενημερωθούν οι μαθητές όσα βίωσαν οι Έλληνες μετανάστες και οι πρόσφυγες
 - ανάπτυξη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο σχολείο
 - να γνωρίσουν στοιχεία ξένων πολιτισμών τα ελληνόπουλα (εκδηλώσεις αλλοδαπών μέσα στο σχολείο και γνωριμία με τους χορούς και τα έθιμα της πατρίδας τους)
- ✓ Τα Μ.Μ.Ε. και η διά βίου μάθηση με την Πολιτεία
 - να αποκτήσουν παιδαγωγικό ρόλο στο ζήτημα αυτό και να μην προβάλλουν ανεξέλεγκτα κάθε είδηση, που αποδίδει ένα έγκλημα σε μετανάστες.
 - να καλλιεργήσουν μία συνείδηση αντιρατσιστική (ήδη ξεκίνησε και συνεχίζεται μετά τη ρατσιστική αρχική τους αντιμετώπιση)
 - να κάνουν κατανοητό ότι ζούμε σε μία πολυπολιτισμική κοινωνία και έναν παγκοσμιοποιημένο πολιτισμό.
 - να γίνει αντιληπτό στον ελληνικό λαό και ιδιαίτερα στις νεότερες γενιές ότι η Ελλάδα ήταν τροφοδότης μεταναστών σε Η.Π.Α., Γερμανία, Γαλλία και Αυστραλία ή άλλες χώρες.
 - να γίνει κατανοητό ότι οι Έλληνες μετανάστες δέχονταν τακτικότατα επιθέσεις ρατσιστικές τις οποίες καταδικάζουμε · γιατί να γίνεται το ίδιο σε άλλους.
 - να μη συγχέεται ο πατριωτισμός με τον εθνικισμό και το ρατσισμό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, ο ρατσισμός εμφανίζεται όχι σαν ένα νέο φαινόμενο στη χώρα μας, αλλά οπωσδήποτε σαν ένα ιδιαίτερα οξύ πρόβλημα με νέες διαστάσεις. Αίτιοι πλέον για τα σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά αδιέξοδα εμφανίζονται οι αλλοδαποί εργαζόμενοι. Το κυριότερο αίτιο φαίνεται να είναι η μοναδική περίπτωση -λόγω παλαιότερων πολιτικών συνθηκών- της απόλυτης ομοιογένειας της χώρας μας εθνικά και πολιτιστικά και ανικανότητα αντίληψης ότι η εποχή έχει αλλάξει μετατρέποντας την κοινωνία μας σε πολυπολιτισμική.

«Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευθεί σε τοπική εφημερίδα αναφερθείτε στο σύγχρονο φαινόμενο της πολυπολιτισμικότητας. Ποια χαρακτηριστικά αποκτά ποια η σύγχρονη ελληνική κοινωνία και ποιος ο ρόλος της παιδείας μπροστά στο φαινόμενο;».

λέξεις κλειδιά

Μετανάστας, ο Άλλος, ο ξένος, αλλοδαπός, αλλόγλωσσος, διαφορετικός

Πολιτισμός, κουλτούρα, ήθη (=συμπεριφορές, στάσεις), έθιμα, πολιτισμικές αντιλήψεις.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές που ακούμε να γίνεται για την πολυπολιτισμική διάσταση της ελληνικής κοινωνίας. Αναφορές γίνονται τακτικά τόσο σε καθημερινές συζητήσεις όσο και στα ηλεκτρονικά δελτία ειδήσεων και στην έντυπη αρθρογραφία. Οι σύγχρονες μεταναστευτικές ροές έχουν επηρεάσει σημαντικά την ελληνική κοινωνία και ορισμένοι θεωρούν ότι έτσι απειλείται ο ελληνικός πολιτισμός, ενώ άλλοι διατείνονται ότι απλά εμπλουτίζεται.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Προσέγγιση της έννοιας

Ως πολυπολιτισμικότητα (πολλοί πολιτισμοί, πολύ+πολιτισμικότητα -αδόκιμο το β' συνθετικό ως όρος- στα αγγλικά =>multicivilization) νοείται το κοινωνικό φαινόμενο όπου άνθρωποι διαφορετικών πολιτισμών (μετανάστες διαφορετικών μεταξύ τους κρατών και ντόπιοι) συμβιώνουν στις ίδιες κοινότητες.

Χαρακτηριστικά της πολυπολιτισμικότητας

Η πολυπολιτισμικότητα αφορά άμεσα την ειρηνική συμβίωση ξένων και ντόπιων χωρίς προστριβές κι επιθετικές συμπεριφορές.

Η πολυπολιτισμικότητα έχει άμεση σχέση:

✓ με το ρατσισμό. Οι ρατσιστές

- ενοχλούνται από το γεγονός ότι διαφορετικοί πολιτισμοί συμβιώνουν παράλληλα στην ίδια κοινότητα. Σαφώς και τούτη η συμβίωση επιβάλλει επαφές και συναλλαγές, επηρεάζοντας τον τρόπο σκέψης και τις στάσεις των ατόμων.

- φοβούνται το ότι ακούγονται διαφορετικές γλώσσες, οι άνθρωποι διασκεδάζουν διαφορετικά, έχουν άλλες αντιλήψεις για διάφορα ζητήματα και αντιμετωπίζουν διαφορετικά ίδιες καταστάσεις.

- φοβούνται "επιδρομές" μεταναστών που θα "καταλάβουν" την χώρα

- θεωρούν τον ξένο πολιτισμό απειλή για την ελληνική κουλτούρα και παράδοση

- φοβούνται αύξηση των αλλοδαπών (υπεργεννητικότητα τους) σε συνάρτηση με την ελληνικό υπογεννητικότητα

- κάνουν λόγο για "αμερικανοποίηση" της ελληνικής κοινωνίας

- χρησιμοποιούν την "απειλή" των μεταναστών ως πρόσχημα

- με την κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών

- μέσα από την πολυπολιτισμικότητα οι μετανάστες σταδιακά και ειρηνικά ενσωματώνονται στην ελληνική κοινωνία. Κάθε βίαιη πίεση ενσωμάτωσης ουσιαστικά θα τους έφερνε αντιμέτωπους με το τοπικό στοιχείο.

- η πολυπολιτισμικότητα εμπεριέχει/προϋποθέτει το σεβασμό της διαφορετικής κουλ-

τούρας και την αποδοχή της ως κάτι διαφορετικό -με όρο να μην αντιμετωπίζει εχθρικά τους άλλους πολιτισμούς της τοπικής κοινωνίας.

✓ ως έννοια φυσικά είναι αντιρατσιστική (και γι' αυτό οι κύριοι αντίπαλοί της είναι ακροδεξιές και φασιστικές αντιλήψεις)

- η ειρηνική αυτή διαβίωση/συμβίωση επιτρέπει την ανάπτυξη οικονομικών και διαπροσωπικών σχέσεων

✓ Η πολυπολιτισμικότητα μπορεί

- να επηρεάσει θετικά την εθνική κουλτούρα εφόσον με κριτική διάθεση αφομοιώνονται πολιτισμικά στοιχεία αλλοδαπών που κρίνονται θετικά (όχι για κοινωνική επίδειξη ή επιβολή κοινωνικοποίησης)

- να εμπλουτίσει τον ελληνικό πολιτισμό και να τον ισχυροποιήσει

πώς επιτυγχάνεται η πολυπολιτισμικότητα

✓ μέσα από την εκπαίδευση

- με την ταυτόχρονη παρουσία Ελλήνων κι αλλοδαπών μαθητών στην ίδια τάξη

- τα παιδιά μαθαίνουν να συμβιώνουν από μικρή ηλικία, και να κοινωνικοποιούνται σε ένα πολυγλωσσικό περιβάλλον

- με τη συνεργασία των μαθητών σε

- διαθεματικές εργασίες (για οποιοδήποτε θέμα). Έτσι, έρχονται σε στενή επαφή μεταξύ τους, χωρίς τη διαμεσολάβηση των ενηλίκων -που πιθανόν θα αντιδράσουν αρνητικά- προκειμένου να βγάλουν ένα θετικό για την ομάδα αποτέλεσμα. Μαθαίνουν να συνεργάζονται (εφόσον ακολουθούνται οι σωστές παιδαγωγικές και διδακτικές προσεγγίσεις κι όχι η απομόνωση και η αδιαφορία για τους μετανάστες) με ό,τι θετικό σημαίνει τούτο για τη μελλοντική κοινωνία.

- κοινές πολιτιστικές δράσεις (καλλιτεχνικές εκθέσεις, συναυλίες κτλ). Είναι δυνατόν να λαμβάνουν χώρα σε κοινό πρόγραμμα/μία ενιαία εκδήλωση παραδοσιακοί χοροί, προβολή λαογραφικών στοιχείων, ηθών κι εθίμων φέρνοντας έτσι σε βαθύτερη επαφή τον ένα λαό με τον άλλο κι εξασφαλίζοντας σεβασμό για την άλλη κουλτούρα και μια ειρηνική/αρμονική συμβίωση

✓ μέσα από τον αθλητισμό

- η συμμετοχή στην ίδια ομάδα γόνων (όχι σε αντίπαλες) μεταναστών και ελληνόπουλων αποτελεί την ισχυρότερη ασπίδα για αρμονική κοινωνική ενσωμάτωση των αλλοδαπών, μια και το αθλητικό πνεύμα και πάθος είναι κοινό σε όλο τον κόσμο

✓ μέσα από τη συμμετοχή στα κοινά. Έτσι, οι ενήλικες κοινωνικοποιούνται, συνεργάζονται και αγωνίζονται για ένα κοινό σκοπό σε ένα πολυφυλετικό περιβάλλον και περιορίζουν τις ρατσιστικές στάσεις ή αντιλήψεις τους, παραδειγματίζοντας τα παιδιά τους

- συμμετοχή σε κομματικές οργανώσεις, σε δημοτικές κινήσεις ή σε πρωτοβουλίες πολιτών (με στόχο τη βελτίωση της κοινωνίας, του δήμου κτλ)

- συμμετοχή σε αθλητικές ομάδες

- συμμετοχή σε κοινούς επαγγελματικούς και πολιτιστικούς συλλόγους, σε συλλόγους γονέων και κηδεμόνων

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, η ελληνική κοινωνία όλο και περισσότερο αποκτά πολυπολιτισμικά χαρακτηριστικά. Βέβαια, η άφιξη μεταναστών και η ύπαρξη πολλών διαφορετικών πολιτισμών ξενίζει ρατσιστές και ξενόφοβους. Ωστόσο, είναι αναγκαία για την ειρηνική συμβίωση τόσο διαφορετικών κουλτούρων. Μόνο μέσα σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, όπου θα συνυπάρχουν αρμονικά Έλληνες και μετανάστες, όπου θα σέβονται τη διαφορετικότητα του άλλου, είναι δυνατόν να αναπτυχθεί η ελληνική κοινωνία και προετοιμαστεί επαρκώς για το αύριο.

«Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας να παρουσιάσετε τους κινδύνους της παγκοσμιοποίησης που απειλούν τους νέους και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί η νέα γενιά να θωρακιστεί».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελεί καθημερινό φαινόμενο πια η αναφορά στην παγκοσμιοποίηση. Ο πλανήτης μας μοιάζει πια με ένα μικρό χωριό. Τα νέα από κάθε πλευρά της οικουμένης ταξιδεύουν τόσο γρήγορα ώστε το πιο απομακρυσμένο σημείο να μας μοιάζει γειτονικό. Εικόνες και πληροφορίες καταφτάνουν κάθε μέρα με κατατρεγμένο ρυθμό χάρη στις νέες τεχνολογίες. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι εκείνοι που τονίζουν τους κινδύνους για τις εθνικές κουλτούρες.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Προσέγγιση της έννοιας

Ως παγκοσμιοποίηση (globalization) εννοείται η μεταφορά πολιτισμικών στοιχείων, τα στοιχεία αλλοεθνών πολιτισμών που καταφτάνουν είτε με τις νέες τεχνολογίες - η ηλεκτρονική πολυπολιτισμικότητα- είτε με τις μεταναστευτικές ροές στη χώρα μας.

Παράλληλα, ο όρος παγκοσμιοποίηση -στην οικονομική του διάσταση- αναφέρεται στη διακίνηση μεγάλων κεφαλαίων, στις επενδύσεις σε άλλες χώρες από πολυεθνικές εταιρίες, οι οποίες και πιέζουν ή ελέγχουν τις τοπικές αδύναμες κυβερνήσεις για την εξασφάλιση των συμφερόντων τους.

Θετικά της παγκοσμιοποίησης

✓ ενημέρωση για όσα γίνονται στον κόσμο. Υπό μία σκοπιά τούτο μορφώνει και επιτρέπει την κρίση και τη σύγκριση. Ο σύγχρονος κόσμος είναι ο πιο ενήμερος και ο πιο μορφωμένος από ποτέ

✓ δίνει την ευκαιρία για αφομοίωση θετικών στοιχείων άλλων πολιτισμών -αρκεί να γίνεται κριτικά και δημιουργικά. Έτσι, εμπλουτίζονται οι εθνικοί πολιτισμοί και ισχυροποιούνται

✓ επιτρέπει αγορές κι επενδύσεις/ενημέρωση για επενδύσεις σε άλλες περιοχές ή δείχνει τις τάσεις των καταναλωτών για επενδύσεις στην τοπική κοινωνία

κίνδυνοι από την παγκοσμιοποίηση

✓ ουσιαστικά θεωρείται ότι απειλούνται οι εθνικές παραδόσεις και όλα τα χαρακτηριστικά τους μέσα από μία άκριτη σύνδεση πολιτισμικών στοιχείων και την ταχύτατη συγχώνευσή τους. Κυρίως, βέβαια, επιβάλλεται η αγγλοσαξονική κουλτούρα (μέσα από τον κινηματογράφο, την τηλεόραση και το διαδίκτυο).

✓ μαζί με τον κατατρεγισμό πληροφοριών μεταφέρονται και ήθη κι έθιμα από κάθε γωνιά με αποτέλεσμα

- να επηρεάζεται ο τρόπος σκέψης μας,
- η κουλτούρα ενός λαού, τα ήθη και τα έθιμά του (ενδυμασία, παραδόσεις, αντιλήψεις κτλ -πχ ο κόκκινος Άγιος Βασίλης κ.ό.κ). Και παλαιότερα συνέβαιναν τέτοιες αλλαγές, αλλά τότε ήταν με αργές διαδικασίες (μέσω του εμπορίου) και προλάβαιναν να αφομοιωθούν δημιουργικά. Σήμερα όμως οι ταχύτητες είναι μεγάλες και δε γίνεται αφομοίωση, αλλά ευκαιριακή/πρόσκαιρη μίμηση.

- να επηρεάζεται η γλώσσα (μέσα από γλωσσικά συμπλέγματα που μεταφέρει η τηλεόραση κι ο κινηματογράφος)

✓ οι νέες τεχνολογίες επιτρέπουν την επικοινωνία με το πιο απομακρυσμένο σημείο του

πλανήτη.

- γνώσεις και θεσμοί -ξένοι προς ένα τόπο- γίνονται γνωστοί και τους μιμούνται (αιρέσεις, στάσεις κοινωνικές και πολιτικές κτλ)
- σύνδεση/συγκρητισμός πολιτισμικών στοιχείων μέσα από τη συμβίωση με μετανάστες
- οι αυξημένες μεταναστευτικές ροές έφεραν στην Ευρώπη και τη χώρα μας, πολίτες με άλλη κουλτούρα, με άλλες αντιλήψεις.

Προτάσεις για την προστασία της παράδοσης και της εθνικής κουλτούρας

≈ Συνήθως η παγκοσμιοποίηση έχει οπαδούς ή εχθρούς (Εκκλησία, εθνικιστές, αρχαιολάγνοι, συντηρητικοί). Μία στάση κριτική στο φαινόμενο είναι η προβολή του νεοελληνικού πολιτισμού. Μέχρι τώρα είχαμε ή άκριτη αποδοχή ή πλήρη άρνηση κάθε ξένου στοιχείου.

≈ Η προβολή της φυλετικής ιδιαιτερότητας όταν δε συνδέεται με εθνική εγωπάθεια, φανατισμό και επιθυμία κυριαρχίας του έθνους έναντι των άλλων ή αντιλήψεις περί κατωτερότητας των άλλων εθνών, είναι στάση θετική (εθνισμός). Σε κάθε άλλη περίπτωση είναι αρνητική (εθνικισμός).

✓ παιδεία

• είναι αναγκαίο να διαμορφωθεί μία παιδεία που να αναπτύσσει το κριτικό πνεύμα και να μεταδίδει όχι μόνο γνώσεις, αλλά και δεξιότητες.

• να μάθουν τα παιδιά να μεταχειρίζονται το διαδίκτυο θετικά και να μη το βλέπουν απλά ως μέσο διασκέδασης, αλλά και ως πηγή πληροφοριών που πρέπει να κρίνουν και να εξακριβώνουν

• διαθεματικές προσεγγίσεις (με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών) της παγκοσμιοποίησης, της παράδοσης και της λαογραφίας

• ουσιαστική μελέτη των ανθρωπιστικών διδακτικών αντικειμένων κι όχι μιμητική και στείρα αντιγραφή των κειμένων και των αξιών που τα διαπνέουν. Σημασία έχει η προσέγγιση των ανθρωπιστικών αξιών όπως μεταφέρονται μέσα από την αρχαία και τη νεοελληνική γραμματεία -κι όχι η στείρα γραμματική και το αρχαίο συντακτικό.

✓ μέσα από τη διά βίου εκπαίδευση

• μπορούν να ενημερωθούν σχετικά οι ενήλικες και έτσι να προστατευθούν οι ίδιοι και τα παιδιά τους.

• οι Σχολές Γονέων και τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων με τα Λαϊκά Πανεπιστήμια μπορούν να αποτελέσουν μονάδες εκμάθησης ηλεκτρονικών υπολογιστών και διαδικτύου και παράλληλα να ενημερώσουν σεμιναριακά για τους κινδύνους της παγκοσμιοποίησης

• η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η Πολιτεία γενικότερα μπορούν να συμβάλουν σε αυτή την προσπάθεια για τις τοπικές κοινωνίες

✓ ΜΜΕ

• να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν το κοινό για τους κινδύνους χωρίς όμως να δαιμονοποιούν ούτε το διαδίκτυο ούτε την ίδια την παγκοσμιοποίηση

• να κρίνουν πιο αυστηρά τις ειδήσεις και τις πληροφορίες που μεταδίδουν

✓ οι φορείς παράδοσης

• να αντιληφθούν ότι η παγκοσμιοποίηση αποτελεί απειλή μόνο εφόσον υπάρχει άκριτη αποδοχή

• να προστατεύσουν χωρίς φανατισμό την παράδοση. Ο φανατισμός/η μισαλλοδοξία αποτρέπει τους νέους να την πλησιάσουν ως κάτι συντηρητικό και έτσι τους ωθούν πιο μακριά.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, σήμερα πια γίνεται φανερό ότι η ταχύτητα της μετάδοσης των πληροφοριών και οι εικόνες που καταφθάνουν στις οθόνες μας απειλούν την εθνική κουλτούρα. Ο πολιτισμός βέβαια απειλείται από την άκριτη στάση μας απέναντι στις μεταδιδόμενες πληροφορίες κι εκεί πρέπει να εστιαστεί η αντιμετώπιση του φαινομένου. Μόνο με την κριτική αντιμετώπιση του φαινομένου μπορούμε να αφομοιώσουμε τα θετικά των άλλων πολιτισμών και να απορρίψουμε ότι επηρεάζει αρνητικά την κοινωνία μας.

«Υποθέτοντας ότι αποτελεί ομιλία που θα εκφωνηθεί σε μια εκδήλωση την οποία διοργάνωσε πολιτιστικός σύλλογος της περιοχής σας (500-600 λέξεις), καταθέστε τις προτάσεις σας για τη διαφύλαξη της παράδοσης»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ζούμε σε μία εποχή η οποία αν μη τι άλλο διακρίνεται από την αμεσότητα της επικοινωνίας και της πληροφορίας. Το διαδίκτυο και ο τηλεοπτικός κόσμος έχουν εισβάλλει στη ζωή μας μεταφέροντας εικόνες και ιδεολογίες από τα πέρατα της υφελίου. Μπροστά στη λαίλαπα τούτη της παγκοσμιοποίησης η παράδοση φαίνεται να απειλείται. Ο πολιτισμός αλλοτριώνεται από τις ρίζες του και ακόμα και η μητρική μας γλώσσα, ως προϊόν και φορέας της ίδιας παράδοσης, δέχεται αξιοσημείωτες αλλοιώσεις.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

θετικές πτυχές της παράδοσης

Μεταβιβάζει βιωματικά κάθε είδους γνώσεις μέσα από την πείρα των μεγαλύτερων
Συμβάλλει στην αποφυγή σφαλμάτων

Αποτελεί πηγή έμπνευσης και πολιτιστικής ή τεχνικής δημιουργίας διευρύνοντας τα ενδιαφέροντα των ατόμων

Αποτελεί συνδετικό κρίκο των γενεών διασφαλίζοντας την εθνική ταυτότητα και αποτρέποντας την εθνική αλλοτρίωση και την πολιτιστική υποδούλωση

Κοινωνικοποιεί ομαλά το άτομο προσφέροντας πρότυπα προς μίμηση και τα κοινά οράματα με την κοινωνία

Δίνει τροφή στη θεματολογία και στη μεθοδολογία της Τέχνης

αίτια της κρίσης

✓ Άκριτη αποδοχή κάθε ξένου προτύπου και δουλική μίμηση των ξενόφερτων ιδεών

- εξαιτίας της κακής χρήσης των νέων τεχνολογιών
- μέσα από τηλεοπτικές εκπομπές (πρότυπα διαφημίσεων και εκπομπών) και κινηματογραφικές ταινίες

✓ η παιδεία

• που είτε δεν κάνει αναφορές στην παράδοση είτε προσπαθεί να την επιβάλει με τρόπο που δε συνάδει με τη νεανική ψυχολογία και κουράζει

• που διδάσκει στείρα και δεν εφοδιάζει τους μαθητές με ικανότητες και δεξιότητες ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν κριτικά τις ολοένα αυξανόμενες πληροφορίες από τα ΜΜΕ και τις νέες τεχνολογίες.

- τα συχνότερα ταξίδια και οι σπουδές στο εξωτερικό

✓ Χάσμα των γενεών

- οι νέοι αντιδρούν απέναντι στην παράδοση ως κάτι οπισθοδρομικό, συντηρητικό

• οι πολιτικές και κοινωνικές απόψεις τους δύσκολα συγχωνεύονται με την παράδοση, ειδικά όταν η νεολαία έχει μία έμμονη αντίδραση και αρνητική στάση σε κάθε τι παραδομένο από τις προηγούμενες γενεές

✓ ο σύγχρονος τρόπος διασκέδασης που απομονώνει το νέο ή λειτουργεί κομφορμιστικά/τον μαζοποιεί εξαιτίας της μόδας

✓ Οι ίδιες οι αρνητικές πτυχές της στείρας αποδοχής της παράδοσης

- αρνητικές πτυχές και συνέπειες της μονοδιάστατης εμμονής στην παράδοση
 - ✓ Δεν επιτρέπει την ανάπτυξη της τεχνολογικής προόδου οδηγώντας σε στασιμότητα και λειτουργώντας ως τροχοπέδη
 - ✓ Επιβάλλει κοινωνική στασιμότητα και δεν επιτρέπει στο άτομο να αλλάξει την κοινωνική του θέση
 - Οδηγεί το άτομο στη συντήρηση και στέκεται (λόγω και του προηγούμενου) εμπόδιο στην ανάπτυξη των δημοκρατικών ιδεών και της πολιτικής του έκφρασης. Συχνό είναι το φαινόμενο εκείνοι που υπερασπίζονται την παράδοση να εντάσσονται σε σοβινιστικά/ρατσιστικά, ακροδεξιά και θρησκόληπτα μισαλλόδοξα πολιτικά σχήματα.
 - Ενισχύει το σοβινιστικό φανατισμό και το ρατσισμό μέσα από την απομόνωση και την ξеноφοβία
 - Προκαλεί προγονοπληξία, με δογματική προσκόλληση στο παρελθόν και στείρα υιοθέτηση περασμένων ιστορικά ιδανικών (που σήμερα αποτελούν εμπόδιο στην ανάπτυξη).

προτάσεις για τη διαφύλαξη της παράδοσης

- ✓ Συνειδητοποίηση και αφομοίωση των αξιών της παράδοσης για την αποφυγή της αλλοτρίωσης σε συνδυασμό με την αποδοχή και υιοθέτηση των θετικών πλευρών του σύγχρονου τρόπου ζωής
 - Καλλιέργεια εμπιστοσύνης και πίστης στις πολιτιστικές αξίες
 - Καλλιέργεια του διαλόγου και ανάπτυξη ελεύθερης σκέψης ώστε να μπορούν τα άτομα να κρίνουν ορθά κι ελεύθερα
- Προβολή της παράδοσης από τα ΜΜΕ
 - ✓ Παιδεία με ανθρωπιστικό περιεχόμενο
 - Έμφαση στην δημιουργική κριτική των ανθρωπιστικών διδακτικών αντικειμένων (όχι στεριότητα στη μελέτη της αρχαίας γλώσσας ή των νεοελληνικών κειμένων, συγγραφή δοκιμίων και λογοτεχνικών έργων από μαθητές κτλ)
 - Διαθεματικές εργασίες που να αφορούν λαογραφικά στοιχεία, την ίδια την παράδοση, αρθρογραφία στον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο
 - Πολιτιστικές δράσεις μέσα στο σχολείο με αναφορές στην παράδοση (εκθέσεις ζωγραφικής, συναυλίες, φεστιβαλικές εκδηλώσεις κτλ)
 - Επισκέψεις σχολείων σε λαογραφικά και ιστορικά μουσεία
 - ✓ Η οικογένεια να αποτελέσει κινητήριο μοχλό στην κληροδότηση των παραδοσιακών αξιών και αντιλήψεων χωρίς να απορρίπτει τις θετικές πλευρές της σύγχρονης ζωής
 - ✓ Οι νέοι να αντιληφθούν ότι η στείρα άρνηση δεν προάγει την κοινωνία, αλλά οδηγεί στην ίδια συντηρητική οπτική με την παράδοση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, μπροστά στους κινδύνους αλλοτρίωσης των νέων από τη μίμηση κυρίως ξένων προτύπων, είναι αναγκαίο η παράδοση και η προβολή της να αποτελέσουν τον κύριο στόχο της κοινωνίας μας. Η παράδοση φαίνεται να απειλείται άμεσα από την παγκοσμιοποιημένη πια κοινωνία μας. Η ανάπτυξη μιας ανθρωπιστικής παιδείας, αλλά και η επικοινωνία μεταξύ των διαφόρων γενεών -και ιδιαιτέρως της οικογένειας- αποτελούν τα κύρια εκείνα μέσα στα οποία μπορεί να στηριχθεί η επιβίωση της παράδοσης.

«Στις μέρες μας αν και οι μορφές και τα μέσα ψυχαγωγίας έχουν αναπτυχθεί σε υπερβολικό βαθμό, πολλοί είναι εκείνοι που προτιμούν αποκλειστικά την ευκαιριακή και άστοχη διασκέδαση. Προτείνετε τρόπους με τους οποίους να συντελεστεί μία στροφή των νέων προς την ποιοτική ψυχαγωγία (500-600 λέξεις)».

Λέξεις κλειδιά

Ψυχαγωγία ονομάζουμε την ουσιαστική διασκέδαση που παράλληλα επιτρέπει την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την απόκτηση γνώσεων και γενικότερα τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.

Διασκέδαση (νόθα/ανούσια ψυχαγωγία) είναι απλά μία αδιάφορη εκμετάλλευση του ελεύθερου χρόνου χωρίς το άτομο να αποκομίζει τίποτα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια και κυρίως μετά την επικράτηση της ιδιωτικής τηλεόρασης, δεν είναι λίγοι εκείνοι που την καταγγέλλουν για παραγωγή υποकुλτούρας και της επιρρίπτουν ευθύνες για τη ροπή προς την ευκαιριακή διασκέδαση. Ιδιαίτερα οι νέοι φαίνεται να είναι εκείνοι που επηρεάζονται ευκολότερα ακολουθώντας άκριτα τη μόδα οι οποίοι σπαταλούν το λιγοστό ελεύθερο χρόνο τους στην ανούσια διασκέδαση χωρίς να επενδύουν στη δημιουργική ψυχαγωγία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

μορφές ουσιαστικής ψυχαγωγίας

- Αθλητισμός
- Ποιοτικό καλλιτεχνικό θέαμα (χορός, κινηματογράφος, θέατρο κτλ)
- Επιμορφωτικές ενασχολήσεις (διά βίου μάθηση, μελέτες, εργασίες, τηλεοπτικά ντοκιμαντέρ)
- Φυσιολατρικές εκδηλώσεις και ασχολίες (περίπατοι, εκδρομές)
- Ταξίδια
- Συμμετοχή σε πολιτιστικούς συλλόγους και κέντρα πολιτισμού, ερασιτεχνικές καλλιτεχνικές ενασχολήσεις και γενικότερα στα κοινά
- Παιχνίδι (επιμορφωτικά επιτραπέζια, ψυχοκινητικά για τα παιδιά κτλ)

Θετικές επιδράσεις της ψυχαγωγίας

- ✓ Επηρεάζει θετικά τον ψυχικό και το συναισθηματικό κόσμο του ανθρώπου
- απομακρύνει όλες τις αγχωτικές σκέψεις της καθημερινότητας και τις βιοτικές μέριμνες
- αποσυμπίεση από άγχη και εσωτερική ένταση
- εξασφάλιση συναισθηματικής ισορροπίας (μέσω επικοινωνίας κλπ).
- ✓ Συντελεί στην πνευματική καλλιέργεια
- αναπτύσσει τις καλλιτεχνικές τάσεις συντελώντας στην πνευματική καλλιέργεια (πχ Τέχνες)
- ανανεώνει τις πνευματικές δυνάμεις του ανθρώπου
- παρέχει ερεθίσματα για δημιουργία. Αναπτύσσει την αισθητική μέσω των καλλιτεχνικών ερεθίσματος
- οξύνει την κρίση, τη δημιουργική φαντασία, την αυτενέργεια.

- ✓ Καλλιεργεί τη συνεργασία, κοινωνικοποιεί το άτομο,
 - τη διάθεση συμμετοχής σε κοινές δραστηριότητες – εκδηλώσεις
 - καλλιεργεί πνεύμα συνεργασίας, ομαδικότητας
 - περιστέλλει τον ατομισμό
- ✓ Επιδρά ευεργετικά στη βιολογική και ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξή του (πχ αθλητισμός)
- ✓ Διαμορφώνει οικουμενική συνείδηση
 - μέσω του αθλητισμού (διεθνών συναντήσεων)
 - με τις πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ των λαών
 - μέσω κοινών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων
- ✓ Συμβάλλει στην ηθικοποίηση του ατόμου
 - με την προβολή θετικών προτύπων (τέχνη, κινηματογράφος)
 - με την αποβολή του εγωισμού, του αθέμιτου ανταγωνισμού (στις συλλογικές δραστηριότητες).

Σύγχρονα προβλήματα

- ✓ ΜΜΕ
 - Η επίδραση του εμπορικού χαρακτήρα των ιδιωτικών τηλεοπτικών καναλιών
 - Προβάλλεται η ιδέα της αναγνωρισιμότητας (ότι πρέπει να γίνει κάποιος διάσημος) · μόνο οι καλλιτέχνες της υποκουλτούρας έχουν αυτή τη δυνατότητα (όλα τα ελληνόπουλα θέλουν να γίνουν τηλεοπτικοί αστέρες, τραγουδιστές κτλ)
 - Η βιομηχανία του θεάματος/ εμπορευματοποίηση της Τέχνης και του αθλητισμού
 - ≈ εναλλάσσει τακτικά τα καλλιτεχνικά πρόσωπα στοχεύοντας πρωτίστως στη νεολαία (που είναι πιο επιρρεπής) προκειμένου να αποκτά όλο και περισσότερα κέρδη
 - ≈ σύνδεση της ανούσιας διασκέδασης/ νόθης ψυχαγωγίας με διαφημιστικά μηνύματα
 - ≈ σύνδεση της βιομηχανίας του θεάματος με παιχνίδια, αφίσες, ενδυμασία εμπορικού και διαφημιστικού χαρακτήρα (φωτογραφίες καλλιτεχνών κτλ)
 - Αδιαφορία των ΜΜΕ για την ουσιαστική ψυχαγωγία
 - ≈ οι έντυπες βιβλιοπαρουσιάσεις έχουν καθαρά εμπορικό χαρακτήρα και προβάλλουν μόνο αναγνωρισμένους επιστήμονες και καλλιτέχνες
 - ≈ από την τηλεόραση απουσιάζουν οι βιβλιοπαρουσιάσεις · είναι εξαιρετικά σπάνια η προβολή λογοτεχνών κτλ
 - ≈ προβάλλουν ως μόνη μορφή διασκέδασης συγκεκριμένες μορφές, τακτικότερες αναφορές σε νυχτερινά κέντρα διασκέδασης και παράλληλη αποσιώπηση άλλων καλλιτεχνών
- ✓ η ηλεκτρονική "πειρατεία".
- ✓ παιδεία
 - Έλλειψη καλλιτεχνικής παιδείας και αδυναμία άσκησης κριτικής από τους νέους
 - Εξαιτίας της στείρας παιδείας και της προβαλλόμενης υποκουλτούρας, οι νέοι αδυνατούν να αντιτάξουν μία δική τους δημιουργική ψυχαγωγική πρόταση
 - ≈ δεν παράγεται πολιτισμός στο σχολείο
 - ≈ το μάθημα των καλλιτεχνικών δεν αναπτύσσει την κρίση αφού είναι θεωρητικό κι όχι βιωματικό
 - Απομάκρυνση -αν όχι μίσος- για το βιβλίο που ταυτίζεται με τη στείρα αποστήθιση
 - Αδυναμία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των πολιτιστικών συλλόγων να παρακολουθήσουν τις τάσεις και τις επιθυμίες των νέων
 - ≈ απομάκρυνση από την παράδοση θεωρώντας την παρωχημένη
- ✓ Οι νέες τεχνολογίες που απομονώνουν συχνά το άτομο και δεν προσφέρουν τίποτα (ηλεκτρονικά/βίντεοπαιχνίδια κτλ)

τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου

✓ Να δοθούν ερεθίσματα στους νέους για γνήσια ψυχαγωγία και άλλες διέξοδοι (από την τοπική αυτοδιοίκηση και τους πολιτιστικούς φορείς της κάθε περιοχής)

✓ Παιδεία

- να οργανώνουν τα σχολεία τακτικότερες επισκέψεις σε μουσεία ή θέατρα ή κινηματογραφικές ταινίες

- να οργανώνονται εκθέσεις (εικαστικών, φωτογραφίας κτλ) μέσα στο σχολικό περιβάλλον

- να διοργανώνονται φεστιβαλικές δράσεις από μαθητές

- να ασκούνται οι μαθητές στη συγγραφή διηγημάτων, λογοτεχνικών κειμένων, ποιημάτων, στη βιβλιοκριτική κτλ ως μορφές εργασίας

- με διαθεματική προσέγγιση των ρευμάτων και των μορφών της Τέχνης

- να αναπτυχθεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα που να αναπτύσσει την παιδική εφευρετικότητα και να καλλιεργεί τις δεξιότητες των μαθητών και των άλλων νέων

✓ Να καταλάβουν οι νέοι ότι η ενασχόληση με τα κοινά και η συμμετοχή σε συλλόγους είναι η καλύτερη ψυχαγωγία και εκείνο το μέσο που βελτιώνει τους δημοκρατικούς θεσμούς

✓ Εκπαίδευση γονέων για το τι είναι καλό να βλέπουν τα παιδιά τους και ποιες ενασχολήσεις προτείνονται ως εναλλακτική της τηλεόρασης και της άσκοπης διασκέδασης

✓ Έλεγχος της ποιότητας των προγραμμάτων των ΜΜΕ -και ειδικά των παιδικών εκπομπών- από ανεξάρτητη αρχή

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, όταν το καθημερινό άγχος των εργαζομένων και των μαθητών και η παντελής απουσία μιας ουσιαστικής καλλιτεχνικής πρότασης καταντά βρόγχος, τότε είναι λογικό επακόλουθο οι νέοι, αλλά και ολόκληρη η κοινωνία, να επιδιώκουν την ευκαιριακή διασκέδαση. Παράλληλα, η έλλειψη κριτικής σκέψης και η αδυναμία εξέτασης του προσφερόμενου σήμερα πολιτισμού απομακρύνουν τους νέους κυρίως από την ουσιαστική ψυχαγωγία. Λύση στο πρόβλημα τούτο φαίνεται να προσφέρει η ανθρωπιστική παιδεία και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των παιδιών. Μέσα από την προσφορά άλλων οδών ψυχαγωγίας οι νέοι θα μπορέσουν να αντιτάξουν μία δική τους πολιτιστική πρόταση.

«Τη στιγμή που η ανάπτυξη της τεχνολογίας μας επιτρέπει να εργαζόμαστε λιγότερες ώρες, αφήνοντάς μας περισσότερο ελεύθερο χρόνο, τελικά τίθεται έντονα το ζήτημα της αξιοποίησης αυτού του χρόνου. Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) παρουσιάστε την αναγκαιότητα δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου -ειδικά των νέων- και τη σπουδαιότητά του».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές τα τελευταία που ακούμε μαθητές και εργαζόμενους να διαμαρτύρονται για το λιγοστό ελεύθερο χρόνο που τους απομένει. Στις σημερινές συνθήκες ζωής, με τόσο άγχος και ταλαιπωρία, η δημιουργική αξιοποίηση αυτού του λίγου χρόνου, καθίσταται πια μια αναγκαιότητα ζωής. Και τούτο, επειδή μόνο αυτός μας επιτρέπει να έχουμε μία υγιή ψυχική ζωή, αλλά και συνεχίσουμε να διαβιούμε.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

- ✓ ο ελεύθερος χρόνος είναι απαραίτητος γιατί
 - ο γρήγορος ρυθμός της σχολικής ζωής δημιουργεί άγχος στους μαθητές.
 - η πολύωρη μελέτη υποσκάπτει την ψυχική υγεία των μαθητών.
 - η μονότονη ζωή των μαθητών (σπίτι – σχολείο) δημιουργεί ανία και κούραση ψυχική στους μαθητές.
- ✓ η ψυχαγωγία, η μελέτη εξωσχολικών βιβλίων και η επικοινωνία με τους φίλους είναι ανάγκες των σημερινών μαθητών.
- ✓ ο αθλητισμός και η αυτομόρφωση είναι στόχοι των μαθητών για τον ελεύθερο χρόνο τους.
- ✓ η ψυχαγωγία θεωρείται βασική ανάγκη του σημερινού ανθρώπου καθώς
 - γεμίζει τις ελεύθερες ώρες του.
 - τονώνει και ανανεώνει τον οργανισμό του.
 - απομακρύνει τον άνθρωπο από τη μονότονη και ανιαρή εργασία του.
 - ξεκουράζει τον άνθρωπο με την αλλαγή παραστάσεων.
 - φέρνει το γέλιο μέσα σε χαρούμενο περιβάλλον.
 - δίνει διέξοδο στη σωματική ή στην πνευματική του κούραση.
 - χαλαρώνει τα νεύρα του, διώχνει τις σκοτούρες και τις στενοχώριες του.
 - πλουτίζει τον άνθρωπο ψυχικά και συναισθηματικά.
 - εξυψώνει τον άνθρωπο πνευματικά και ηθικά.
 - ανανεώνει σωματικά και ψυχικά τον άνθρωπο.
 - χαρίζει ευχάριστες στιγμές στον άνθρωπο.
 - βελτιώνει την αποδοτικότητα του ανθρώπου στην καθημερινή του εργασία.
 - δίνει νόημα στον καθημερινό μόχθο του ανθρώπου.
 - καταπολεμά την απαισιοδοξία, τη στενοχώρια και τη μελαγχολία του σημερινού ανθρώπου.
 - δημιουργεί κοινωνικές σχέσεις.

η σημασία της ψυχαγωγίας στη ζωή του νέου

- ✓ αναπτύσσεται σωματικά και πνευματικά.
- ✓ αξιοποιεί δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του.

- ✓ πλουτίζει τα ενδιαφέροντα του.
- ✓ αυτομορφώνεται με εξωσχολικά βιβλία.
- ✓ ξεκουράζεται με την αλλαγή εντυπώσεων (π.χ. στις εκδρομές αλλάζει παραστάσεις).
- ✓ πετυχαίνει τη σωματική και την ψυχική του ευεξία με τον αθλητισμό.
- ✓ αντιμετωπίζει αισιόδοξα το μέλλον του.
- ✓ εξευγενίζεται και εξανθρωπίζεται (με την ενεργητική και καλή ψυχαγωγία).
- ✓ ισχυροποιεί και ηθικοποιεί το χαρακτήρα του.
- ✓ δημιουργεί καλές κοινωνικές σχέσεις.
- ✓ νιώθει τη χαρά και την ομορφιά της ζωής στα έργα τέχνης (στη μουσική, στο χορό, στο θέατρο, στον κινηματογράφο), στο παιχνίδι και στις γιορτές.

προτάσεις αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου

- ✓ ψυχαγωγία
 - Στην τεχνοκρατούμενη εποχή μας η ψυχαγωγία που ακολουθεί το μέτρο αποτελεί οργανική και ψυχολογική ανάγκη του μηχανοποιούμενου σύγχρονου ανθρώπου.
 - Στον ελεύθερο χρόνο του ο άνθρωπος μπορεί να συμμετέχει σε ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, να παρακολουθεί επιμορφωτικά, καλλιτεχνικά και ψυχαγωγικά προγράμματα στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση.
 - Η ενεργητική ψυχαγωγία καταπολεμά το άγχος, την ανία, την πλήξη.
 - Είναι ανάγκη να φροντίζει η Πολιτεία για την ποιότητα της ψυχαγωγίας.
 - Με τη σωστή ψυχαγωγία θα κάνει η Πολιτεία όλους τους πολίτες της δέκτες της πολιτιστικής τους κληρονομιάς, και θα ανεβάσει τη μορφωτική στάθμη του λαού.
- ✓ ταξίδια
 - Ο άνθρωπος, που καταφεύγει στις περιηγήσεις, τις εκδρομές και τα ταξίδια, απομακρύνεται από τις σκοτούρες της καθημερινής ζωής.
 - Ξεκουράζεται με την αλλαγή παραστάσεων και εντυπώσεων.
 - Αποκτά γνώσεις και πείρα. Γνωρίζει νέους τόπους, αρχαιολογικούς θησαυρούς, ήθη και έθιμα άλλων λαών.
- ✓ αυτομόρφωση
 - Στον ελεύθερο χρόνο του ο άνθρωπος και ιδιαίτερα ο νέος μπορεί να αυτομορφώνεται.
 - Ο μαθητής μελετά εξωσχολικά βιβλία. Ο νέος εξοικειώνεται με τις καλές τέχνες, μελετά κλασικά λογοτεχνικά έργα, συγκινείται με την αρμονία της καλής μουσικής.
 - Ο σύγχρονος άνθρωπος παρακολουθεί κινηματογραφικά ή θεατρικά έργα, που ψυχαγωγούν και μορφώνουν. Νιώθει την ομορφιά της ζωής με τα έργα της τέχνης. Με τις ωραίες εικόνες της τέχνης σχηματίζει μέσα του ένα σύστημα ιδεών. Παραδειγματίζεται από τα καλά πρότυπα που προβάλλουν οι καλές τέχνες.
- ✓ κοινωνικές σχέσεις
 - Ο άνθρωπος μπορεί στον ελεύθερο χρόνο του να συμμετέχει σε ομάδες κοινωνικής δράσης (σε εκπολιτιστικούς και εξωραϊστικούς συλλόγους, σε συλλόγους κοινωνικής πρόνοιας, προστασίας του περιβάλλοντος).
 - Οι μαθητές οργανώνοντας πολιτιστικές δραστηριότητες προάγονται πνευματικά και ψυχικά.
 - Ο σύγχρονος άνθρωπος συμμετέχοντας στις ονομαστικές γιορτές των συγγενών ή φίλων του ψυχαγωγείται, εκπληρώνει τις κοινωνικές του υποχρεώσεις και δημιουργεί καλές κοινωνικές σχέσεις.
- ✓ γιορτές
 - Όλες οι γιορτές (ονομαστικές, θρησκευτικές, εθνικές και τοπικές) έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη ζωή του σημερινού ανθρώπου.
 - Οι γιορτές γεμίζουν τον ελεύθερο χρόνο, προσφέρουν ποικίλες ωφέλειες (σωματικές, πνευματικές, ηθικές). Οι γιορτές διασκεδάζουν και ψυχαγωγούν, προβληματίζουν και προ-

βάλλουν καλά πρότυπα, εξευγενίζουν την ψυχή και ομορφαίνουν τη ζωή του ανθρώπου.

- Οι θρησκευτικές γιορτές αφυπνίζουν τη θρησκευτική συνείδηση του ανθρώπου.
 - Οι εθνικές γιορτές διδάσκουν ότι η εθνική ελευθερία στηρίζεται στο αίμα των ηρώων, στην πέννα των λογίων και στο χρήμα των εθνικών ευεργετών.
 - Οι τοπικές γιορτές διαιωνίζουν τις τοπικές παραδόσεις, προβάλλουν τοπικούς ήρωες ή ευεργέτες για μίμηση, διαφημίζουν τον τόπο με τον τουρισμό.
 - Οι ονομαστικές γιορτές συσφίγγουν τους οικογενειακούς και τους φιλικούς δεσμούς.
- ✓ αθλητισμός
- Ο αθλητής με τις επιδόσεις του στα διάφορα αγωνίσματα καλλιεργεί το σώμα και την ψυχή του αρμονικά.
 - Αποκτά αισιοδοξία, θάρρος, αυτοπεποίθηση, αυτοκυριαρχία.
 - Γεμίζει τον ελεύθερο χρόνο του.
 - Ο φίλαθλος αποκομίζει σωματικά και ψυχικά οφέλη παρακολουθώντας το αγαπημένο του σπορ.
 - Ψυχαγωγείται αφιερώνοντας τον ελεύθερο χρόνο του στον αθλητισμό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, λοιπόν, είναι αναγκαίο για την ψυχική και σωματική μας υγεία να αξιοποιούμε δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο μας. Η ορθή χρήση κι εκμετάλλευσή του μας επιτρέπει όχι μόνο εμείς να βελτιωνόμαστε, αλλά και να πλησιάζουμε ακόμα περισσότερο το φιλικό μας περιβάλλον.

«Να παρουσιάσετε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) και να σχολιάσετε τον σύγχρονο τρόπο διασκέδασης των νέων ανθρώπων. Ποιοι κίνδυνοι πιστεύετε ότι κρύβονται στη διασκέδαση αυτή;»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύ συχνά τα τελευταία χρόνια ακούμε σε δελτία ειδήσεων ή διαβάζουμε σε εφημερίδες ότι οι νέοι στη χώρα μας κάνουν κατάχρηση αλκοόλ και ότι η χρήση του ολοένα αρχίζει από μικρότερες ηλικίες. Πολύ συχνά ακόμη ακούγονται κριτικές για το σύγχρονο νεολαιίστικο τρόπο διασκέδασης σε νυχτερινά κέντρα διασκέδασης και τους πολλούς κινδύνους που απειλούν τη νεολαία.

Δεν είναι λίγες οι φορές οι πρεσβύτεροι ηλικιακά κατηγορούν τη σημερινή νεολαία για τον τρόπο διασκέδασής της. Η ίδια η κατάχρηση του αλκοόλ στα κέντρα διασκέδασης και το μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες ξενύχτι συχνά δέχονται κριτικές και αρνητικές αντιδράσεις, τονίζοντας πολλές φορές τα αρνητικά και τους κινδύνους που κρύβονται από πίσω.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια και μορφές της σύγχρονης νεανικής διασκέδασης

- σε καφετέριες και μπαράκια μέχρι πρωίας με αρκετή οινοποσία
- σε νυχτερινά κέντρα διασκέδασης με ζωντανή μουσική παρακολουθώντας γνωστούς καλλιτέχνες
- οι νέοι κλεισμένοι μέχρι πριν από λίγο (στα σχολικά τους χρόνια) στο σπίτι για λόγους μελέτης, αισθάνονται πια την ανάγκη να διασκεδάσουν μια και βλέπουν το σχολείο ως καταναγκασμό
- η προωθούμενη από τα ΜΜΕ κουλτούρα των κέντρων διασκέδασης με γνωστούς καλλιτέχνες και θεάματα σε συνδυασμό με τις κουλτομπολιστικές ειδήσεις για τη ζωή τους
- οι διαφημίσεις των αλκοολούχων ποτών που συνδυάζονται με τη νυχτερινή ζωή
- το ίδιο βέβαια γινόταν και παλαιότερα, αλλά όχι σε τόση ένταση. Η ένταση προέκυψε από τις βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης και συχνά την ανεργία
- η κοινή συμβίωση ανύπαντρων τέκνων και γονέων (που επιτρέπει οικονομική άνεση στη νεολαία)
- η φήμη της έξαλλης φοιτητικής ζωής (που πολλοί μη φοιτητές της ζηλεύουν)
- η απουσία πολιτιστικής εκπαίδευσης που δε διαμόρφωσε κατάλληλα κριτήρια και καλλιτεχνική κουλτούρα

κίνδυνοι που απειλούν

- ✓ κατάχρηση ποτού και εθισμός. Ο αριθμός των αλκοολικών ολοένα αυξάνεται και πρόκειται για μία νόμιμη τοξική ουσία που διαφημίζεται με συνέπειες στην εργασία και την οδήγηση
- ✓ κούραση και ανικανότητα εργασίας την επόμενη
- ✓ καλλιεργείται η συνείδηση της εφήμερης και ανούσιας ψυχαγωγικά διασκέδασης
- ✓ πολιτιστική αλλοτρίωση από την υποκουλτούρα ορισμένων κέντρων διασκέδασης
- ✓ οικονομική εξάρτηση από γονείς και περιορισμός των γάμων σε μικρή ηλικία και κατά συνέπεια τεκνοποίησης (=> δημογραφικό πρόβλημα)
- ✓ οικονομική εξαθλίωση από την ακριβή διασκέδαση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, ο σύγχρονος τρόπος διασκέδασης των νέων είναι απόρροια των νέων κοινωνικών συνθηκών και μιας πολυδιαφημισμένης κουλτούρας από τα ΜΜΕ. Βέβαια και στο εξωτερικό το ίδιο γίνεται κατά κύριο λόγο, σε διαφορετικού είδους κέντρα διασκέδασης. Εξάλλου, ας τονιστεί ότι το ίδιο συνέβαινε και στην προηγούμενη γενιά και πώς και οι μεγαλύτεροι δέχονταν ανάλογες κριτικές. Ωστόσο, από οποιονδήποτε και αν ακολουθείται αυτός ο τρόπος ζωής, είναι αναμφίβολο ότι κρύβει πολλούς οικονομικούς και κοινωνικούς κινδύνους.

«Ζώντας σε μία εποχή που επικρατεί ο τεχνικός πολιτισμός, ο άνθρωπος απομακρύνεται ολοένα και περισσότερο από την Τέχνη. Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) καταθέτοντας τους λόγους οι οποίοι κατά τη γνώμη σας τον απομακρύνουν από αυτήν και πώς μπορεί να λυθεί το πρόβλημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η σύγχρονη εποχή χαρακτηρίζεται από μία ολοφάνερη επικράτηση του τεχνικού πολιτισμού. Ο άνθρωπος έχει πια γίνει έρμαιο των κάθε λογής ηλεκτρονικών μηχανημάτων και φαίνεται να χάνει την δημιουργική του σχέση με την Τέχνη. Η Τέχνη ταυτίζεται πια αποκλειστικά με τη μουσική υποκουλτούρα ωθώντας στο περιθώριο άλλες μορφές της, ενώ κυρίως προβάλλεται η υποκουλτούρα ως κυρίαρχη ιδέα.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

θετικές επιδράσεις της Τέχνης

- ≈ Συμβάλλει στην πνευματική καλλιέργεια των ανθρώπων και των πνευματικών τους δυνάμεων
- ≈ Καλλιεργεί τη φαντασία και ωθεί στην εξεύρεση αισθητικών και πρακτικών λύσεων
- ≈ Αναπτύσσει την αισθητική του ατόμου, ώστε να βλέπει τα πράγματα από άλλες οπτικές και να αντιλαμβάνεται το ωραίο
- ≈ Καλλιεργεί το συναισθηματικό μας κόσμο και επιδρά θετικά στον ψυχισμό μας εξευγενίζοντας τα συναισθήματά μας και προκαλώντας την κάθαρση από τα καθημερινά συναισθήματα που νιώθουμε να μας πιέζουν
- ≈ Μεταφέρει κοινωνικά και πολιτικά μηνύματα αντιγράφοντας τη ζωή ή δημιουργώντας νέους φανταστικούς κόσμους
- ≈ Επηρεάζει τους ιδεολογικούς προσανατολισμούς του ανθρώπου
- ≈ Συμβάλλει στην ηθική αρτιότητα του ανθρώπου

αίτια του σύγχρονου φαινομένου (προβλήματα)

- ✓ η έντονη εμμονή για τα τεχνολογικά επιτεύγματα και τις θετικές επιστήμες (ένα φαινόμενο που εμφανίζεται από τη βιομηχανική επανάσταση, αλλά μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο απέκτησε άλλη ορμή).
- ✓ Η "πειρατεία" στο διαδίκτυο επηρεάζει τη μουσική βιομηχανία (πρωτίστως) αφού της αφαιρεί πολλά κέρδη και τους καλλιτέχνες (δευτερευόντως) αφού χάνουν μέρος των εσόδων τους και υποχρεώνονται να κάνουν εργασίες σε βάρος του δημιουργικού χρόνου τους (ουσιαστικά δε ζουν από την Τέχνη ώστε να αφιερωθούν σε αυτήν).
- ✓ η απουσία καλλιτεχνικής παιδείας και αισθητικής αγωγής στο σχολείο
 - δε διδάσκονται όλες οι μορφές τέχνης,
 - παρουσιάζεται έλλειψη κατάλληλων χώρων καλλιτεχνικής εκπαίδευσης
 - η στείρα παιδεία των γνώσεων χωρίς ουσιαστική καλλιέργεια του πνεύματος δημιουργεί πολίτες χωρίς κριτική ικανότητα, με αποτέλεσμα να γίνονται έρμαιο της προβαλλόμενης από τα ΜΜΕ εμπορικής τέχνης
- ✓ Δίνουμε έμφαση στην πρόσκαιρη ευχαρίστηση, την κοινωνική επίδειξη μέσα από την αγορά καταναλωτικών αγαθών (υλικός πολιτισμός) και δεν προσέχουμε την ανάπτυξη του πνεύματος.

✓ Η τηλεόραση έχει εισχωρήσει τόσο πολύ στη ζωή μας, ώστε θεωρείται πια επιβεβλημένο κοινωνικό αγαθό.

- λόγω του εμπορικού χαρακτήρα της προβάλλει την υποκουλτούρα και την ευκαιριακή διασκέδαση

- λανσάρει ένα νέο εμπορικό τέχνασμα της βιομηχανίας του θεάματος προκειμένου να ελέγξουν θησαυρίζοντας τις προτιμήσεις του κοινού

- καλλιεργεί μία χρησιμοθηρική αντίληψη για τη ζωή και τα προσωπικά επιτεύγματά μας

- οδηγεί στην εμπορευματοποίηση της Τέχνης (με ευθύνη και καλλιτεχνών) ως αποτέλεσμα της καταναλωτικής εποχής μας, αδυναμία των ασθενέστερων τάξεων να την παρακολουθήσουν και υποβάθμιση της ποιότητάς της

- αποσιωπά μορφές της Τέχνης που δεν είναι εμπορικές και δεν απευθύνονται στο πλατύ καταναλωτικό κοινό (ζωγραφική, γλυπτική, βιβλίο κτλ)

συνέπειες

≈ οι άνθρωποι γίνονται έρμαια της βιομηχανίας του θεάματος

≈ δε διεκδικούνται οι ορίζοντές τους

≈ χάνεται το νόημα της διαφοράς διασκέδασης και ψυχαγωγίας

λύσεις

✓ Να δοθούν ερεθίσματα στους νέους για γνήσια ψυχαγωγία και άλλες διέξοδοι (από την τοπική αυτοδιοίκηση και τους πολιτιστικούς φορείς της κάθε περιοχής)

✓ Παιδεία

- οι ανθρωπιστικές αρχές να συνδεθούν με τις σύγχρονες μορφές της Τέχνης

- να διδάσκεται η σύγχρονη θεατρική και κινηματογραφική παραγωγή (μέσα από εργασίες και μελέτες) και η λογοτεχνική παραγωγή

- να προβάλλονται οι αρχές και οι αξίες της αρχαίας γραμματολογίας (θέατρο, έπη κτλ) και όχι η στείρα αρχαιολαγνεία

- να ασκούνται οι ανήλικοι στη συγγραφή λογοτεχνικών κειμένων (διηγήματα, ποιήματα), στη βιβλιοκριτική, στην αρθρογραφία κτλ ως μορφές εργασίας

- να οργανώνονται από μαθητές επισκέψεις σε καλλιτεχνικούς χώρους (μουσεία, θέατρα, κινηματογραφικές ταινίες) που θα οδηγούν σε διαθεματικές εργασίες

- να γίνονται εργασίες διαθεματικής προσέγγισης των παλαιότερων και σύγχρονων καλλιτεχνικών ρευμάτων και μορφών

- να οργανώνονται εκθέσεις μαθητών (εικαστικών, φωτογραφίας κτλ)

- να διοργανώνονται φεστιβαλικές δράσεις από μαθητές

- να εκπαιδευτούν οι νέοι να συνδέουν τις νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο, γραφικές τέχνες κτλ) με την Τέχνη

- μέσα σε διαθεματικές εργασίες

- ως μορφή μελέτης

- με παρουσιάσεις έργων τέχνης (slides, ταινίες μυθοπλασίας και τεκμηρίωσης κλπ)

✓ Εκπαίδευση γονέων (Σχολές Γονέων, διά βίου μάθηση κτλ) για το τι είναι καλό να βλέπουν τα παιδιά τους και ποιες ενασχολήσεις προτείνονται ως εναλλακτική της τηλεόρασης και της ανούσιας διασκέδασης

✓ Τα ΜΜΕ

- να ελέγχονται αυστηρότερα

- να προβάλλουν και τις άλλες μορφές τέχνης

- να διαμορφώσουν ειδικές ζώνες που να αναφέρονται στην τέχνη (αντί πχ για τις πρωινές και μεσημβρινές ζώνες).

✓ Σύνδεση της Τέχνης με τις νέες τεχνολογίες. Το διαδίκτυο δίνει την ευκαιρία να προ-

βληθεί ο καθένας και άρα και οι καλλιτέχνες. Είναι ένα πολυεργαλείο και μπορεί να γίνει μοχλός προώθησης της Τέχνης, αρκεί να επενδύσουν οι ενδιαφερόμενοι και η Πολιτεία σε αυτό.

- να δημιουργηθούν ιστοσελίδες Τέχνης (και να περιηγούνται σε αυτές οι πολίτες και οι μαθητές) με παρουσιάσεις και κριτικές έργων.
- να δημιουργηθούν εικονικά μουσεία κι εκθέσεις έργων τέχνης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, συμπεραίνουμε ότι η ίδια η τεχνολογική πρόοδος και η μονοδιάστατη ενασχόληση με αυτήν, καθώς και η καταναλωτική διάσταση της κοινωνίας μας οδήγησαν σε μία άνευ προηγουμένου υποβάθμιση της Τέχνης. Μία ανθρωπιστική και καλλιτεχνική παιδεία μπορεί να οδηγήσει σε αναζωογόνηση την καλλιτεχνική κρίση που παρατηρούμε και να οδηγήσει σε μία νέα πνοή ενάντια στην εμπορευματοποίηση των καλλιτεχνικών δημιουργιών και την υποκουλτούρα

«Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) για το σύγχρονο αθλητικό πνεύμα και τα προβλήματα που διέπουν τον αθλητισμό».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύ συχνά τις τελευταίες δεκαετίες ακούμε να γίνεται λόγος για την ανοδική πορεία του ελληνικού αθλητισμού. Συνεχείς διακρίσεις στις μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις ομαδικών και ατομικών αθλημάτων έρχονται να γεμίσουν τις τροπαιοθήκες συλλόγων και αθλητών. Ωστόσο, παράλληλα με τις κατακτήσεις πρωταθλημάτων ιδιαίτερα απειλητικά γίνονται τα όλο και συχνότερα βίαια επεισόδια σε αθλητικούς χώρους, κυρίως ποδοσφαιρικούς και καλαθοσφαιρικούς.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

θετικά του αθλητισμού

- ✓ συμβάλει θετικά στη βιολογική κατάσταση του ατόμου ενισχύοντας τη μυϊκή του δύναμη και ενισχύοντας την ευεξία, την υγεία του
- ✓ αναπτύσσει τις πνευματικές δυνάμεις του αθλητή, την κρίση, την αντίληψη τα αντανακλαστικά του
- ✓ οδηγεί το άτομο στη διόρθωση μειονεκτημάτων του μέσα από τον -καλώς εννοούμενο- ανταγωνισμό και παρατηρώντας τη βελτίωση των άλλων
- ✓ διδάσκει
 - την υπακοή σε κανόνες και το ομαδικό πνεύμα παράλληλα με την υγιή ανταγωνισμό/ευγενή άμιλλα
 - την αποχή από τον κοινωνικό κανιβαλισμό
 - τη συνεργασία με άλλους (κόντρα στον ατομισμό που διακρίνει την εποχή μας)
- ✓ Ευνοεί την ανάδειξη ηθικών αρχών μέσα από την εμφανή ανάδειξη του καλύτερου και με την άμιλλα για προσωπική βελτίωση τονώνει το αγωνιστικό φρόνιμα
- ✓ Κοινωνικοποιεί μικρά παιδιά και καλλιεργεί την κοινωνικότητα στους μεγαλύτερους
- ✓ Ευνοεί τη φιλική προσέγγιση των λαών καταπολεμώντας ρατσιστικά ένστικτα και αντιλήψεις περί ανωτερότητας ορισμένων λαών

η σύγχρονη αρνητική εικόνα του αθλητισμού

- ✓ Εμπορευματοποίηση. Διακινούνται τεράστια χρηματικά ποσά (=> σ' αυτό και τα περισσότερα αρνητικά) γύρω από τον αθλητισμό ενώ έντονη είναι η επιχειρηματική δράση στο χώρο.
 - "σκοτώνει" τον ερασιτεχνικό αθλητισμό
 - οδηγεί στην επαγγελματικοποίησή του για την ανάδειξη του ίδιου του ατόμου ως αυτοσκοπό
 - καλλιεργεί την αντίληψη ότι κάποιος αξίζει μόνο αν είναι επαγγελματίας και πρωταθλητής
 - πολιτική εκμετάλλευσή του για να αναδειχθούν πολιτικοί ηγέτες μέσα από τις επιτυχίες αθλητών και ως μέσο αποπροσανατολισμού των μαζών
 - βία σε γήπεδα και φανατισμός κόντρα σε όλα τα ευγενή συναισθήματα που έπρεπε να καλλιεργούνται, ομαδοποίηση και οπαδοποίηση

αίτια της κρίσης

✓ τα ΜΜΕ

- προβάλλουν μόνο επαγγελματικές ομάδες και μάλιστα μόνο συγκεκριμένων αθλημάτων και καθόλου άλλες αθλητικές διοργανώσεις, σπορ κτλ
- προβάλλουν όλα τα φαινόμενα βίας, λειτουργώντας συχνά διαφημιστικά
- χωρίς συχνά να πιέζουν για απονομή δικαιοσύνης
- συχνά οι βιαιοπραγούντες επιδιώκουν με κάθε τρόπο η πράξη τους να καταγραφεί από τις τηλεοπτικές κάμερες
- δεν προβάλλουν τιμωρίες
- επειδή εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα και έχουν διασυνδέσεις με επαγγελματικούς αθλητικούς συλλόγους

✓ Η βία

- συνδέεται με προβληματικές κοινωνικές καταστάσεις (ουσιοεξάρτηση –αλκοόλ, ναρκωτικά κτλ-, φτώχεια, απουσία κοινωνικής συνοχής, κοινωνικές εντάσεις κτλ)
- ως μέσο αποπροσανατολισμού δεν αποθαρρύνεται με ουσιαστικά μέτρα. Ορισμένοι σύλλογοι μάλιστα φαίνεται να την ευνοούν και σε μικρότερο βαθμό ο τοπικισμός και ο φανατισμός (ελλείψει παιδείας) οδηγεί στα επικίνδυνα αυτά φαινόμενα.

✓ η εμπορευματοποίηση που οφείλεται

- στην επικράτηση των οικονομικών ιδεολογιών και δεδομένων της εποχής μας και της καταναλωτικής μανίας
 - στο ρόλο που διαδραματίζουν τα ΜΜΕ (τύπος, τηλεόραση και ραδιόφωνο)
 - στην εμφάνιση ισχυρών πολυεθνικών ως χορηγών
 - που συνδέεται με
 - τα αναβολικά τα οποία ολοένα και περισσότερο εισχωρούν στους αθλητικούς χώρους
 - με την εμμονή των αθλητών για νίκη με κάθε τρόπο και απόκτηση χρημάτων και δόξας (κι όχι για τη συμμετοχή και τον υγιή ανταγωνισμό προς ανάδειξη του καλύτερου, χορηγών κτλ)
 - με τις βίαιες αντιδράσεις των αθλητών μέσα στον αγωνιστικό χώρο
- ### ✓ η παιδεία
- δεν καλλιεργεί τη συμμετοχή στην ομάδα, δεν αναπτύσσει την ομαδικότητα και τη συλλογικότητα, αλλά τον ανταγωνισμό
 - δεν προβάλλει το αθλητικό ιδεώδες. Το μάθημα της φυσικής αγωγής είναι ένα ευχάριστο διάλειμμα από το κουραστικό (κι ανούσιο συχνά) μάθημα και χάνει τη βιωματική διδακτική του αξία
 - διδάσκει μόνο θεωρητικά τις ανθρωπιστικές αξίες (μέσα από τις γραμματολογικές προσεγγίσεις)

προτάσεις για την ενίσχυση του αθλητικού πνεύματος

✓ Μέσω της παιδείας

- να επιτευχθεί καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος. Όταν το ίδιο το σχολείο είναι ανταγωνιστικό τότε οι μαθητές μαθαίνουν αυτό το πνεύμα
- προβολή θετικών προτύπων και ουσιαστικών ενδιαφερόντων κόντρα σε κάθε εμπορευματοποίηση
- εκπαίδευση σε όλα τα αθλήματα και ανάπτυξη αθλητικών δράσεων εκτός των δύο δημοφιλών αθλημάτων
- διαθεματικές προσεγγίσεις των φαινομένων του αθλητισμού

✓ Μέσω των ΜΜΕ

- καλλιέργεια απέχθειας για τη βία και όχι έμμεση διαφήμισή της
- τακτικές καμπάνιες

- άσκησης πίεσης για αλλαγή του θεσμικού πλαισίου που δεν τιμωρεί τις ομάδες
- άσκησης πίεσης για τιμωρία των ενόχων
- προβολή των ενόχων μέσα από το διαδίκτυο και όχι ενθάρρυνση του φανατισμού μέσω αθλητικών εκπομπών και σχολιασμών αυτόκλητων δημοσιογράφων και κριτών
- ✓ Διαφοροποίηση του χαρακτήρα του αθλητισμού
 - να συνειδητοποιήσουμε ότι ο αθλητισμός δεν έχει στόχο τη βία ή την με κάθε τρόπο επιτυχία και νίκη, αλλά τη βελτίωση του ατόμου σωματικά, κοινωνικά και πνευματικά
 - να ενισχυθεί ο ερασιτεχνικός αθλητισμός ώστε να στραφούν όλο και περισσότεροι νέοι σε αυτόν
 - ενίσχυση του μαζικού αθλητισμού
 - επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων που ταλαιπωρούν τους πολίτες και τους ωθούν στη γηπεδική βία ως μέσο εκτόνωσης
- ✓ η Πολιτεία να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο. Να τιμωρούνται αυστηρότερα οι ομάδες ως ιδιωτικές εταιρείες για κάθε επεισόδιο που δημιουργείται.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο χώρος του αθλητισμού αν και δυσεπίλυτα, φαίνεται πως εντοπίζοντας τις πραγματικές τους αιτίες μπορούν να επιλυθούν. Χρειάζεται όμως η συνειδητοποίηση των ίδιων των πολιτών ότι τέτοια φαινόμενα μόνο βλάβες προκαλούν στον κοινωνικό ιστό. Ο αθλητισμός είναι μία πολύ ευκαιρία για δημιουργική αξιοποίηση του λιγοστού πια ελεύθερου χρόνου. Κάθε αρνητική πτυχή του λειτουργεί αρνητικά στον ίδιο τον ψυχισμό μας.

«Συχνά οι νέοι και οι νέες σήμερα κατηγορούνται για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν. Με βάση την προσωπική σας εμπειρία γράψτε ένα μικρό δοκίμιο (500-600 λέξεων) με θέμα τον τρόπο ομιλίας κι επικοινωνίας που μεταχειρίζονται σήμερα οι νέοι στις μεταξύ τους συζητήσεις».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια πολύ συχνά ακούγονται από διάφορες πλευρές κατηγορίες κατά των νέων της εποχής μας για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν. Συνήθως πρόκειται για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και μίας διαφορετικής παιδείας που θεωρούν ότι η γλώσσα των νέων δεν αρμόζει με τα ελληνικά ήθη και με αφορμή αυτήν προχωρούν και σε μία γενικότερη κριτική της συμπεριφοράς και των ιδεών τους.

Δεν είναι λίγες οι φορές που τις τελευταίες δεκαετίες ακούγονται δριμύτατες κριτικές κατά της σύγχρονης νεολαίας και του τρόπου που εκφράζεται γλωσσικά. Βέβαια, αυτή η κριτική δεν είναι πρωτόγνωρη. Από την αρχαιότητα ακόμη μεγάλοι φιλόσοφοι προσπαθούσαν να αποκρυπτογραφήσουν τη συμπεριφορά και τη γλώσσα των νέων. Ωστόσο, πρόσφατα η κριτική τούτη στρέφεται κυρίως κατά της γλώσσας τους κάνοντας λόγο για αφελήνισμό της.

Πολύ συχνά ακούγονται διάφορες κατηγορίες για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν οι νέοι στη χώρα μας. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που ψέγουν τη νεολαία για γλωσσικό αφελληνισμό και συντακτική αλλοίωση της νεοελληνικής. Παράλληλα, οι νεολαίοι δέχονται επιθέσεις για τις ξενόγλωσσες λέξεις που χρησιμοποιούν και για το υβρεολόγιο και τη χυδαιολογία που έχουν προσαρμόσει στον προφορικό τους λόγο

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

κατηγορίες που τους αποδίδονται

- θάνατος της γλώσσας μας με τους νεολογισμούς τους και τις αισχρολογίες που εκλαμβάνονται ως αγένεια
- χρησιμοποιούν περιορισμένο λεξιλόγιο στην καθημερινή επικοινωνία και συχνά αθυρόστομο ενώ χυδαιολογούν
- παραμορφώνουν τη γλωσσική δομή με ασυνταξίες
- αναστατώνουν τον "παραγωγικό" μηχανισμό και δημιουργούν νέες λέξεις ενώ συχνά αλλάζουν τις σημασίες των λέξεων
- δανείζονται αλόγιστα από ξένες γλώσσες, ιδιαίτερα από τα αγγλικά
- περιφρονούν κοινωνικά κατοχυρωμένες κανονικότητες

αίτια της γλώσσας των νέων

στόχος της γλώσσας είναι η επικοινωνία των μελών μιας συγκεκριμένης κοινωνίας-κοινότητας σε ένα συγκεκριμένο τόπο

- ✓ ο συνθηματικός χαρακτήρας της γλώσσας τους
 - μιλούν έτσι για να μη γίνονται κατανοητοί από τους γύρω
 - μια γλώσσα διαμορφώνεται μέσα σε ένα συγκεκριμένο και δομημένο κοινωνικό σύνολο με ομοιογένεια
- ✓ η γλωσσομάθεια
 - χρησιμοποιούνται σήμερα περισσότερες ξενόγλωσσες φράσεις και λέξεις επειδή τις

γνωρίζουν οι νέοι (στο πλαίσιο ενός συνθηματικού χαρακτήρα)

- επειδή η ξενόγλωσση εκπαίδευση -ιδιωτική κι εξετασιοκεντρική- είναι πιο οργανωμένη από την εκμάθηση της νεοελληνικής γλώσσας

- ✓ κακή σχολική γλωσσική εκπαίδευση

- άγνοια των λεξιλογικών, γραμματικών και λοιπών κανόνων

- δε μαθαίνουν να εκφράζονται με πλούσιο λεξιλόγιο

- δεν ασκούνται στη συγγραφή πολλών κειμένων διαφορετικών απαιτήσεων (άρθρα, εκθέσεις, μελέτες, παρουσιάσεις κτλ)

- η στεριότητα της αποστήθισης και ο εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας του ελληνικού σχολείου

- ✓ ΜΜΕ

- δημοσιογραφικοί νεολογισμοί και μαργαριτάρια (που επηρεάζουν όλη την κοινωνία)

- προβολή του νεανικού κώδικα επικοινωνίας με αποτέλεσμα να διαφημίζεται ως σωστός ή να διαμορφώνεται σε μόδα

- οι διάλογοι μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον και το οικογενειακό μορφωτικό επίπεδο

Λύσεις-τρόποι αντιμετώπισης

- ✓ παιδεία

- καλύτερη γλωσσική εκπαίδευση μέσα από τη συγγραφή κειμένων διαφορετικών απαιτήσεων

- αρθρογραφία σε σχολικές έντυπες κι ηλεκτρονικές εφημερίδες

- συγγραφή μελετών και παρουσιάσεις

- δημιουργική και κριτική επαφή με το διαδίκτυο και την πληθώρα των κειμένων του

- ✓ η Πολιτεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση

- να διαμορφώσουν ειδικά τμήματα νεοελληνικής γλώσσας για ενήλικες με συγγραφή κειμένων κτλ

- σε Σχολές Γονέων να εκπαιδεύονται οι ενήλικες στη χρήση της γλώσσας ώστε να βοηθήσουν πιο αποτελεσματικά τους μαθητές

- ✓ ΜΜΕ

- να προσέχουν περισσότερο το λόγο που χρησιμοποιούν

- να προσλάβουν φιλόλογους για τον έλεγχο των κειμένων και του λόγου

- να εντάξουν στο πρόγραμμά τους ειδικές εκπομπές με θέμα την ελληνική γλώσσα και τη σωστή χρήση της, ειδικά αφιερώματα κτλ

- να παρουσιάζουν λογοτεχνικά έργα και λογοτέχνες (ποίηση, θέατρο, διηγήματα κτλ)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η σημερινή νεολαία έχει τη δική της γλώσσα με τους δικούς της κανόνες και στόχο τη μεταξύ τους επικοινωνία μόνο. Τούτος ο συνθηματικός χαρακτήρας εντοπίζεται σε όλο τον κόσμο και κάθε εποχή. Με τον καιρό και την ενηλικίωση και την παράλληλα ενσωμάτωση στην κοινωνία η γλωσσική τους επιλογή εγκαταλείπεται και ακολουθούν τους κανονικούς γλωσσικούς κανόνες.

στάση και συμπεριφορά νέων

«Έχεις κληθεί να συμμετάσχεις ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου του σχολείου σου σε ένα συνέδριο με θέμα τη συμπεριφορά των νέων σήμερα. Ετοίμασε μία εισήγηση (500-600 λέξεων) σχετικά με τη στάση των συνομηλίκων σου».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι που αναφέρονται με ψόγους για τους σημερινούς νέους και ακόμα περισσότεροι είναι όσοι καθημερινά καταγράφουν την επικριτική τους θέση για τη σημερινή νεολαία στον Τύπο και τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης επικοινωνίας. Εντούτοις, λίγοι είναι αυτοί που θέλουν να υπερασπιστούν τους νέους θεωρώντας ότι οφείλεται στην ιδιομορφία της περιόδου που ζούμε. Από την εποχή, ακόμα, του Αριστοτέλη οι νέοι κατακρίνονταν · ο φιλόσοφος τους κατηγορούσε για αδιαφορία στα πολιτικά ζητήματα και νωχελικότητα (=οκνηρία, τεμπελιά, νωθρότητα). Οι μεγαλύτεροι συχνά κάνουν κριτική χωρίς να θυμούνται ότι και αυτοί δέχονταν την κριτική των πρεσβυτέρων τους για τη δική τους -αιρετική με τα τότε δεδομένα- συμπεριφορά και στάση.

(ως ομιλία)

Κυρίες και κύριοι,

ακούστηκαν πολλές απόψεις που κρίνουν αρνητικά τη στάση των σημερινών νέων. Πολλοί ήταν εκείνοι που νωρίτερα αναφέρθηκαν με ψόγους για τη σύγχρονη νεολαία, και ακόμα περισσότεροι είναι όσοι καθημερινά καταγράφουν την επικριτική τους θέση για τη σημερινή νεολαία στον Τύπο και τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης επικοινωνίας. Ωστόσο, λίγοι είναι εκείνοι που θέλουν να υπερασπιστούν τους νέους, θεωρώντας ότι απλά είναι η διαφορετική έκφραση της ιδιόρρυθμης περιόδου που ζούμε.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια της στάσης των νέων

- ✓ η σύγχρονη νεολαία δεν είναι παρά ο καθρέφτης της κοινωνίας
- ✓ βασιζονται στα κοινωνικά πρότυπα που διαμόρφωσαν οι μεγαλύτεροι
- ✓ οι προβολές του κοινωνικού κανιβαλισμού και του ανταγωνισμού που εισπράττουν οι νέοι τους επηρεάζουν
- ✓ αποδέχονται τις αξίες τις κοινωνίες όπως τις δέχονται μέσα στην οικογένεια, το ανταγωνιστικό κι ατομικίστικο σχολείο και το λοιπό κοινωνικό περιβάλλον
- ✓ οι νεολαίοι επηρεάζονται από τη διαμόρφωση των οικογενειακών δεσμών (μονογονεϊκές οικογένειες, ενδοοικογενειακές ρήξεις, εργαζόμενοι γονείς με αποτέλεσμα τα παιδιά να κοινωνικοποιούνται και να μεγαλώνουν μόνα χωρίς έλεγχο και προτροπές ή απαγορεύσεις)
- ✓ η ανεργία η οποία διαμορφώνει σε σημαντικό βαθμό τη νωθρότητα
- ✓ μένοντας άνεργοι οι νέοι που κόπιασαν τόσο για ένα πανεπιστημιακό πτυχίο/δίπλωμα καλλιεργούν μία ανάλογη στάση
- ✓ η ευρύτερη κοινωνική αντίληψη ότι πρέπει κάποιος να εργάζεται στον τομέα τον οποίο σπούδασε, οδηγεί τη σημερινή νεολαία να μένει μακριά από την εργασία, περιμένοντας να βρεθεί μία αρμόζουσα στις σπουδές της δουλειά
- ✓ η απαίτηση να εργαστούν στο δημόσιο κι όχι στον ιδιωτικό τομέα τους οδηγεί στην ανεργία και τη νωθρότητα
- ✓ η στάση της Πολιτείας και των πολιτικών απομακρύνει τους νέους από την πολιτική

και την ενασχόληση με τα κοινά. Το φανατισμένο πολιτικό κλίμα μέσα στο οποίο μεγάλωσαν τους απομάκρυνε περισσότερο.

✓ η κακή παιδεία

- που διδάσκει βιωματικά τον ανταγωνισμό κι όχι τη συνεργασία
- που διδάσκει την υποταγή στην αυθεντία (εκπαιδευτικό, βιβλίο, διευθυντή), και όχι την κρίση, το διάλογο, την έρευνα

- που δεν καλλιεργεί/διδάσκει τις ανθρωπιστικές αρχές. Οι αξίες του ανθρωπισμού διδάσκονται ως μίας θεωρία ανάμεσα στα άλλα γραμματικά φαινόμενα.

- σχετικά με τις γνώσεις (για εθνικές γιορτές ή άλλες σημαντικές επετείους) είναι φανερό ότι κάτι τέτοιο αποτελεί την απόλυτη ένδειξη ότι οι νέοι δεν τα εισπράττουν από το εκπαιδευτικό σύστημα· βέβαια και αυτοί είναι απλά μόνο ένα μέρος αδιάφορων ή κακών μαθητών. Το ίδιο εξάλλου το εκπαιδευτικό σύστημα έπαψε να είναι εθνοκεντρικό, μέσα σε ένα καταγισμό πληροφοριών και μία έκρηξη γνώσεων.

✓ η γλώσσα των νέων έχει συνθηματικό χαρακτήρα και ο σεβασμός (που κατηγορούνται ότι δεν επιδεικνύουν) κερδίζεται από τις πράξεις.

✓ οι νέοι αδυνατούν να κρίνουν τα ΜΜΕ και τις πληροφορίες του διαδικτύου με αποτέλεσμα τη μίμηση όσων προβάλλονται εκεί

✓ η αγανάκτηση/οργή της νέας γενιάς

- οι ανήλικοι και οι φοιτητές αισθάνονται σε σημαντικό βαθμό μία καταπίεση, μία οργή επειδή δεν ακούγεται η δική τους άποψη

- αναζητούν κάθε τρόπο να ακουστούν ακόμα και φτάνοντας στη βία (φθορές ιδιωτικών περιουσιών, βία σε αθλητικούς χώρους και κινητοποιήσεις ή σε σχολικά αντικείμενα κτλ)

✓ η νεότερη γενιά είναι η πιο κουρασμένη από το εκπαιδευτικό σύστημα και η πιο δημοκρατικά μεγαλωμένη

- αδυνατεί να ισορροπήσει ανάμεσα στο δημοκρατικό οικογενειακό περιβάλλον (χωρίς "ξύλο") και ένα αυταρχικό σχολείο που επιβάλλεται μέσω της ύλης και των λογής εξετάσεων

θετικά της σύγχρονης νεολαίας

όσοι κατηγορούν τη σημερινή νεολαία δεν μπορούν να δουν τα θετικά που ως γενιά έχει αναπτύξει. Δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν τις πολύπλευρες πτυχές των χαρακτηριστικών της

✓ είναι η πιο μορφωμένη νεότερη γενιά από ποτέ (ξένες γλώσσες, μεγαλύτερη επαφή ποσοτικά και ποιοτικά με το βιβλίο -σχολικό και μη- κτλ)

✓ λόγων των νέων τεχνολογιών και των μέσων επικοινωνίας είναι η πιο ενημερωμένη (και εκπληκτικά γρήγορα)

✓ η νεολαία της υπαίθρου έχει πλησιάσει πολύ αυτή των αστικών κέντρων και των μητροπόλεων

✓ καθώς δεν έζησε αυταρχικές πολιτικές ανωμαλίες, αντιλαμβάνεται με διαφορετικό τρόπο τη δημοκρατία (την ανοχή στη διαφορετικότητα, την ανάγκη να εκφραστεί πολιτικά, κοινωνικά και καλλιτεχνικά με διαφορετικό τρόπο)

✓ η κριτική αυτή ικανότητα τους κρατά μακριά από φανατισμούς, ενώ έχουν την απαιτούμενη ωριμότητα να ασκούν κριτική.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά γίνεται κατανοητό ότι τα αίτια ουσιαστικά για τη συμπεριφορά των νέων σήμερα υπάρχουν στην ίδια την κοινωνία που οι πρεσβύτεροι διαμόρφωσαν με τον ατομισμό και το σύγχρονο κοινωνικό κανιβαλισμό. Ωστόσο, η παρουσιαζόμενη εικόνα των σημερινών νέων δεν αποτελεί παρά αντανάκλαση μιας μόνο μερίδας τους. Οι περισσότεροι αγωνίζονται σκληρά να ξεπεράσουν τα προβλήματα που κληρονόμησαν και να σταθούν με αξιοπρέπεια σε μία κοινωνία που αδηφάγα καταστρέφει με ρουσφέτια και απάνθρωπα μέσα ενημέρωσης.

«Έχεις κληθεί να συμμετάσχεις σε μια συζήτηση για την εγκληματικότητα στην Ελλάδα και τους φόβους που προκαλεί αυτή στους πολίτες. Ετοίμασε μία τοποθέτηση (500-600 λέξεων) για τα αίτια που οδηγούν στη σύγχρονη εγκληματικότητα των νέων».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στη χώρα μας μια ιδιαίτερη αύξηση της εγκληματικότητας και κυρίως αυτής που έχει να κάνει με το ποινικό δίκαιο και τις βιαιοπραγίες. Δυστυχώς, μέσα στην εγκληματική αυτή στροφή της ελληνικής κοινωνίας οι νέοι δε μένουν αμέτοχοι· αντίθετα, οι ηλικίες ολοένα χαμηλώνουν και όλο και σε μικρότερη ηλικία ανήλικοι εισέρχονται στο χώρο του εγκλήματος και της βίας προκαλώντας ανησυχία σε κάθε σκεπτόμενο νου.

Αποτελεί καθημερινό φαινόμενο πια στις ειδήσεις να γίνεται λόγος για ένα έγκλημα ή μία πράξη βίας δηλώνοντας μία νέα τάση που καταλαμβάνει την ελληνική κοινωνία. Ενώ αρχικά οι πολίτες λόγω της στάσης των μέσων ενημέρωσης είχαν σχηματίσει την άποψη ότι για τα εγκλήματα ευθύνονται οι αλλοδαποί μετανάστες, γίνεται ολοένα κατανοητό ότι η βία έχει εισχωρήσει στην κοινωνία μας και τους ημεδαπούς. Με μεγαλύτερη όμως συχνότητα παρατηρούμε ότι όλο και περισσότεροι νέοι λαμβάνουν μέρος σε πράξεις βίας ακόμα και από την προεφηβική ηλικία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια του φαινομένου

✓ Η οικογένεια

- η στάση πολλών γονέων που μέσα στην καθημερινή πίεση αδυνατούν να εξηγήσουν στα παιδιά τους με διάλογο τι πρέπει και τι δεν πρέπει να κάνουν και φέρονται αυταρχικά
- το γεγονός ότι οι γονείς για λόγους εργασίας απουσιάζουν πολλές ώρες από το σπίτι και καλύπτουν μόνο τις οικονομικές ανάγκες των παιδιών, αλλά όχι τις ψυχοσυναισθηματικές
- η βιαιοπραγία και η κακοποίηση μελών της οικογένειας ως καθημερινές σκηνές στα παιδικά μάτια
- η αδιαφορία (λόγω εργασίας ή έλλειψης μόρφωσης και αδυναμίας προσαρμογής στις νέες κοινωνικές απαιτήσεις) των γονέων που αφήνουν τα παιδιά τους ως αρχή δημοκρατίας και ελευθερίας αχαλίνωτα

✓ Η κοινωνία

- η αδιαφορία της κοινωνίας και ο ατομικισμός (κλεινόμαστε σπίτι μας και αδιαφορούμε για το γείτονα θεωρώντας ότι τέτοια γίνονται μόνο αλλού και σε άλλους)
- ο κοινωνικός κανιβαλισμός της κοινωνίας μας που καλλιεργεί την ιδέα ότι για να μεγαλουργήσει κάποιος και να ανέλθει κοινωνικά και οικονομικά πρέπει να εκμεταλλευτεί τους συμπολίτες του
- η γενικότερη ανέχεια(=φτώχεια) που σπρώχνει πολύ κόσμο στο έγκλημα προκειμένου να εξασφαλίσει τα προς το ζην
- η καταναλωτική κοινωνία και η ζήλια που προκαλεί σε όποιον δεν έχει συγκεκριμένα καταναλωτικά αγαθά
- που περιθωριοποιεί όποιον διαφέρει

✓ Η παιδεία

- είναι ανταγωνιστική χωρίς να καλλιεργεί το σεβασμό και την αποδοχή
- είναι κομφορμιστική και όποιος διαφέρει ή τιμωρείται -χωρίς ουσιαστικό διάλογο προηγουμένως- ή στιγματίζεται και περιθωριοποιείται/απομονώνεται
- δεν καλλιεργεί την κριτική σκέψη, αλλά μόνο τη στείρα αποστήθιση με τελικό αποτέλεσμα την υποταγή στην αυθεντία

- δεν καλλιεργεί βιωματικά τις ανθρωπιστικές αξίες, αλλά μόνο θεωρητικά μέσα σε ένα μονότονο και κουραστικό μάθημα

✓ Τα ΜΜΕ

- οι προβαλλόμενες εικόνες βίας (ταινίες, ειδήσεις, ηλεκτρονικά παιχνίδια κλπ). Η βία φαίνεται να γίνεται αποδεκτή στα μάτια του παιδιού με τις τόσες προβολές
- ο ρατσισμός που συχνά προβάλλεται τόσο έντονα
- η αδιαφορία των μέσων επικοινωνίας για τη νεολαία και τις αντιδράσεις της

Λύσεις στο πρόβλημα

✓ μέσα από την εκπαίδευση

- λειτουργώντας προληπτικά με τη βοήθεια ειδικών παιδοψυχολόγων και κοινωνιολόγων (η πρόληψη είναι πιο ουσιαστική από τη θεραπεία και πιο φτηνή)
- τονίζοντας και βιώνοντας τις αξίες της ελευθερίας και της δημοκρατίας, το σεβασμό στη διαφορετικότητα και την προσωπικότητα του άλλου, την αλληλεγγύη
- με διαθεματικές εργασίες για το φαινόμενο της εγκληματικότητας, τη στάση της νεολαίας απέναντι στο πρόβλημα, τα προβλήματα της κτλ
- με πολιτιστικές δράσεις (εκθέσεις εικαστικών, φωτογραφίας, αρθρογραφία, θεατρικό, συγγραφή και ανάγνωση λογοτεχνικών έργων) για το κοινωνικό αυτό πρόβλημα · ο πολιτισμός ενώνει, γαλουχεί με αξίες, διδάσκει τη συνεργασία, ψυχαγωγεί
- να δίνουν μεγαλύτερη προσοχή οι γονείς στα παιδιά τους και να μη στέκουν μόνο στις οικονομικές τους υποχρεώσεις

✓ τα ΜΜΕ

- να αποκτήσουν μία παιδαγωγική στάση μπροστά στο πρόβλημα
- να καλλιεργήσουν αισθήματα συμπόνιας και ενδιαφέροντος για τους γείτονες
- να περιορίσουν τις σκληρές βίας που προβάλλουν σε ώρες που οι νέοι δεν παρακολουθούν τηλεόραση
- να αυξήσουν τις ενημερωτικές εκπομπές με θεματολογία κοινωνική (εγκληματικότητα, προβλήματα νεολαίας κτλ) σε βάρος των ανούσιων εκπομπών που σήμερα εντάσσονται στη θεματολογία τους
- να προχωρήσουν άμεσα -σε συνεργασία με την Πολιτεία- σε καμπάνιες διαρκείας με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού

✓ η Πολιτεία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση

- να λειτουργήσουν προληπτικά με τη σύσταση ειδικών τοπικών επιτροπών πρόληψης της παραβατικότητας
- με την αποδοχή της νεανικής διαφοροποίησης και την ενσωμάτωση της νεολαίας στον κοινωνικό ιστό
- με δράσεις κι εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης των νέων
- με πολιτιστικές εκδηλώσεις
- με ενημερωτικές συναντήσεις για θέματα που απασχολούν τους νέους
- οι δικαστικές αρχές δεν μπορούν να φέρονται στους νέους εγκληματίες με όρους ενηλίκων (φυλάκιση), αλλά με στόχο την διαπαιδαγώγησή τους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η σημερινή κοινωνία χαρακτηρίζεται από μία ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα στην οποία δεν μπορούν να μένουν αμέτοχοι οι νέοι ως μέλη της ίδιας κοινότητας. Η φοβούμενη "αμερικανοποίηση" της Ελλάδας πλέον είναι ορατή και κρούει τις πόρτες κάθε οικίας. Οφείλουμε πια όχι απλά να καταγράφουμε συμβάντα, αλλά να προχωρήσουμε σε μία θεραπεία του φαινομένου κυρίως μέσα από την πρόληψη, τόσο στο σχολικό περιβάλλον με τη δημόσια εκπαίδευση όσο και μέσα από την οικογένεια με την προσοχή των γονέων στα παιδιά τους και τους πολλαπλούς κινδύνους που τα απειλούν.

«Από την εμπειρία σου να γράψεις (500-600 λέξεις) όλα εκείνα που επηρεάζουν τους νέους σήμερα όσον αφορά τη διασκέδασή τους και που τους οδηγούν στη βία και τα ναρκωτικά».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι οι μελετητές και οι στοχαστές που πρεσβεύουν ότι η σύγχρονη νεολαία επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από τη μόδα -με όποιο τρόπο κι αν εκφράζεται αυτή- και τη διασκέδαση που η τελευταία επιβάλλει στους μετόχους της. Παράλληλα, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που καταγράφεται η κοινή διαπίστωση ότι η ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα πλέον αρχίζει και προσελκύει όλο και περισσότερους νέους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Οι νέοι σήμερα επηρεάζονται άμεσα από τη μόδα και φαίνεται σε πολλές περιπτώσεις αυτή να τους οδηγεί στην άσκηση βίας και την εγκληματικότητα γενικότερα. Με τον όρο μόδα ωστόσο δεν πρέπει να μένουμε στη στενή έννοια της μαζικής κουλτούρας μόνο για την ενδυμασία, αλλά και στη γενικότερη συμπεριφορά ενός συνόλου πολιτών.

αίτια

- ✓ Αθλητισμός και βία
 - η βία στα γήπεδα διαφημίζεται από τα ΜΜΕ και επηρεάζει την άβουλη νεολαία
- ✓ κινηματογράφος/τηλεόραση και βία
 - η βία και η εγκληματικότητα του σινεμά επηρεάζει έμμεσα και άμεσα τους νέους, καθώς οι ήρωες πάντα χρησιμοποιούν βία και νικούν, ενώ συχνά παρουσιάζονται και θετικά από την άσκηση βίας.
 - το ερωτικό στοιχείο στον κινηματογράφο συχνά είναι άμεσα συνδεδεμένο με την άσκηση βίας (βιασμοί, επιτυχία στο αντίθετο φύλο του υπερήρωα ύστερα από φόνους).
 - η βία που διαφημίζεται (έστω και ακούσια) μέσα από τα δελτία ειδήσεων επηρεάζει τους νεολαίους.
 - κυριαρχεί πια η ιδέα σε όλους ότι η προβολή από την τηλεόραση (και τα δελτία ειδήσεων) είναι το παν, με αποτέλεσμα πολλοί να καταφεύγουν στην άσκηση βίας ή την εγκληματικότητα προκειμένου να τους προβάλλει ένα δελτίο ειδήσεων.
- ✓ Ναρκωτικά
 - τα ναρκωτικά επηρεάζουν ολοένα και μεγαλύτερο τμήμα της ελληνικής νεολαίας, μέσα από τη μίμηση (πιθηκισμό) ξένων προτύπων.
 - Ανεργία - φτώχεια
- ✓ λόγω της οικονομικής δυσχέρειας πολλοί νέοι καταφεύγουν στη βία και την εγκληματικότητα προκειμένου να εξασφαλίσουν τα βασικά μέσα διαβίωσης.
- ✓ γενικότερα η φτώχεια είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εγκληματικότητα.
- ✓ Η ευρεία κοινωνική αντίληψη ότι κοινωνική άνοδος είναι η οικονομική άνοδος
- ✓ μπροστά στο όραμα για κοινωνική και οικονομική άνοδο (κοινωνική καταξίωση) οι νέοι μεταχειρίζονται ορισμένες φορές κάθε μέσο (κοινωνικό κανιβαλισμό, βία)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η μόδα, όπως αυτή εκφράζεται στις καθημερινές εκφράσεις της νεοελληνικής κουλτούρας εξαιτίας των κινηματογραφικών ή τηλεοπτικών προτύπων και της μίμησης αρνητικών ξενόφερτων προτύπων επηρεάζει πρώτα και κύρια τη νεολαία, που ακόμα δεν έχει αναπτύξει την απαραίτητη κριτική ικανότητα. Το πρόβλημα

αυτό μοιάζει να μπορεί να επιλυθεί μέσα από μία σωστή διαπαιδαγώγηση τόσο οικογενειακή όσο και σχολική με κύριο στόχο την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας ώστε να μπορούν οι νέοι και οι νέες να αντιδρούν απέναντι στην κυριαρχία της μόδας και τα πρότυπα που προβάλλονται εκούσια ή ακούσια.

πρότυπα συμπεριφοράς και είδωλα νέων

«Κάθε γενιά έχει τα δικά της πρότυπα. Συνήθως αυτά τα πρότυπα προέρχονται από το παρελθόν, την προγονολατρία και την ηρωολατρία. Σήμερα όμως οι νέοι διαμορφώνουν τα δικά τους πρότυπα από τα πρόσωπα που προβάλλονται κυρίως από τις τηλεοπτικές οθόνες. Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) αναζητήστε την αξία των θετικών προτύπων και τους λόγους που οδηγούν τους νέους στην υιοθέτηση αρνητικών προτύπων».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια πολύ συχνά ακούγονται από διάφορες πλευρές κατηγορίες κατά των νέων της εποχής μας για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν. Συνήθως πρόκειται για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και μίας διαφορετικής παιδείας που θεωρούν ότι η γλώσσα των νέων δεν αρμόζει με τα ελληνικά ήθη και με αφορμή αυτήν προχωρούν και σε μία γενικότερη κριτική της συμπεριφοράς και των ιδεών τους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

οι νέοι αναζητούν πρότυπα επειδή

- ✓ θέλουν να ικανοποιήσουν την έμφυτη ορμή τους για
- ✓ θέλουν με τη μίμηση προτύπων να απελευθερωθούν από την ανωνυμία που δημιουργεί ο συνωστισμός στις μεγαλουπόλεις
- ✓ εντυπωσιάζονται από τη δόξα των προτύπων
- ✓ θέλουν με τη μίμηση να διαμορφώσουν την προσωπικότητά τους
- ✓ έχουν την έμφυτη τάση για προσωπολατρία
- ✓ θαυμάζουν και εκτιμούν τις αναγνωρισμένες προσωπικότητες
- ✓ επηρεάζονται από τον προβαλλόμενο (από τα ΜΜΕ, το σχολείο κλπ) τρόπο ζωής

τα πρότυπα που ωφελούν τους νέους είναι

- ≈ ηθικά πρόσωπα του παρελθόντος
- ≈ έχουν ευδοκιμήσει μέσα στον κοινωνικό χώρο
- ≈ έχουν την εκτίμηση και την αναγνώριση της κοινωνίας
- ≈ διαπνέονται από ειλικρίνεια
- ≈ έχουν πρωτοστατήσει στις ιστορικές, κοινωνικές και επιστημονικές μεταβολές
- ≈ μπορούν να οδηγήσουν τους νέους στην αυτογνωσία και στον αυτοέλεγχο
- ≈ αφυπνίζουν στους νέους την έμφυτη τάση της μίμησης

τα θετικά πρότυπα

- διαμορφώνουν το χαρακτήρα και αναπτύσσουν την προσωπικότητα του νέου
- προβάλλουν κοινωνικές αρετές για μίμηση
- αποτελούν παραδείγματα αρετής για το σημερινό νέο
- γεννούν την εμπιστοσύνη και την ασφάλεια στο νέο
- καλούν το σύγχρονο νέο να συνεργαστεί με τους μεγαλύτερους για την επίλυση των μεγάλων και δύσλυτων κοινωνικών προβλημάτων
- παίζουν διδακτικό ρόλο
- φέρνουν μηνύματα του παρελθόντος, που είναι πολύ χρήσιμα στο παρόν και το μέλλον
- κάνουν αισιόδοξο και δραστήριο το σύγχρονο νέο

- γεμίζουν με ιδανικά και αξίες το σημερινό νέο
 - συνδέουν το νέο με το παρελθόν
 - αναπτύσσουν την εθνική συνείδηση του νέου
 - μαθαίνουν στο νέο να εργάζεται, να συνεργάζεται και ν' αναπτύσσει πρωτοβουλίες ·
- καλλιεργούν την έμφυτη κοινωνικότητα του νέου.

τα αρνητικά πρότυπα:

- ≈ διαψεύδουν τα όνειρα του σημερινού νέου ·
- ≈ οδηγούν το νέο σε ηθικές παρεκτροπές
- ≈ προκαλούν φανατισμό ή προσωπολατρία ·
- ≈ προβάλλονται σαν ήρωες και πετυχημένα άτομα ·
- ≈ ηρωοποιούνται από το σημερινό νέο ·
- ≈ προβάλλονται πολύ από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ·
- ≈ οδηγούν το νέο στην τυφλή μίμηση τους ·
- ≈ εμποδίζουν το σημερινό νέο να σκέφτεται ήρεμα και αντικειμενικά ·
- ≈ μοιάζουν με τα είδωλα ·
- ≈ προσκολλούν το σύγχρονο νέο με πάθος στις ιδέες και τις αντιλήψεις τους ·
- ≈ κάνουν το νέο που ακολουθεί με φανατική επιμονή την κοσμοθεωρία τους μονόπλευρο, αδιάλλακτο και ασυμβίβαστο.

σήμερα όμως οι αντιήρωες κατακλύζουν την εποχή μας

- ✓ ο σημερινός άνθρωπος δεν ντρέπεται για τους συμβιβασμούς και τις υποχωρήσεις του
- ✓ ο σύγχρονος άνθρωπος ονειρεύεται τον εύκολο πλουτισμό και την άκοπη ανάδειξη
- ✓ ο σημερινός άνθρωπος βασίζεται σε απαξίες
- ✓ ο σύγχρονος άνθρωπος αγωνίζεται με πάθος για υλικές απολαβές
- ✓ ο ευδαιμονισμός και ο ωφελιμισμός είναι πόλοι έλξης του σημερινού ανθρώπου
- ✓ το βόλεμα θεωρείται σαν το μεγαλύτερο ιδανικό της σημερινής ζωής
- ✓ το ατομικιστικό πνεύμα δημιουργεί ψευτοήρωες και όχι πραγματικούς ήρωες
- ✓ η ειδωλολατρία των σταρ στην εποχή μας είναι η νέα θρησκεία
- ✓ η τάση φυγής από κάθε πρόβλημα δημιουργεί ψευτοήρωες
- ✓ σήμερα δεν απονέμεται τιμή στους ήρωες της καθημερινής ζωής (γονείς, δασκάλους, επιστήμονες . . .)

✓ ο πραγματικός ήρωας είναι συνεπής στις ιδέες και στα «πιστεύω», του, ενώ ο ψευτοήρωας αλλάζει ιδέες προκειμένου να πετύχει τη γρήγορη και άκοπη ανάδειξη του.

αίτια για την υιοθέτηση αρνητικών προτύπων

- ✓ τα ΜΜΕ που
 - προβάλλουν ήρωες δράσεις όπου ο πρωταγωνιστής πάντα δολοφονεί ή νικάει
 - προβάλλουν χιλιάδες διαφημίσεις χρησιμοποιώντας στερεότυπα ή τυχάρπαστα πρόσωπα της επικαιρότητας
 - η προβολή τυχάρπαστων ατόμων ως καλλιτέχνες
- ✓ το σχολείο που
 - δεν αναπτύσσει κριτικό πνεύμα στους νέους, αλλά διδάσκει στείρα και προάγει την αποστήθιση, τον ανταγωνισμό και τη βαθμοθηρία
 - λειτουργεί κορφορμιστικά και μακριά από τις ψυχοσυναισθηματικές ανάγκες των νέων
 - δε δείχνει βιωματικά έναν εναλλακτικό δρόμο μακριά από την τηλεόραση και τους Η/Υ (απλά μόνο διδάσκει)
 - που δεν αφήνει ελεύθερο χρόνο στους μαθητές
- ✓ η οικογένεια που
 - διαλύεται μέσα στο άγχος της καθημερινότητας και δεν επιτρέπει στους γονείς να παρακολουθούν και να δέχονται με τα τέκνα τους

- ελλείπει μόρφωσης (και πόρων συχνά) μένει πολλές ώρες μπροστά στην τηλεόραση και επηρεάζονται έτσι τα παιδιά

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, οι νέοι σήμερα γαλουχούνται από πρότυπα που συχνά είναι μακριά από τις γενικότερες κοινωνικές και ηθικές αξίες. Πρότυπα που διαμορφώνονται από τα ΜΜΕ και την αδυναμία των οικογενειών και του σχολείου να συμβουλευθούν και να στηρίξουν ψυχικά επαρκώς τα παιδιά. Είναι, λοιπόν, ανάγκη να διαμορφωθεί μια παιδεία που δε θα στηρίζεται στην αποστήθιση, αλλά στη βιωματική διδασκαλία ώστε να αποκτήσουν οι νέοι μας κριτική σκέψη.

«Η ενδυμασία σήμερα φαίνεται να διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στις καθημερινές καταναλωτικές μας επιλογές. Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) προσεγγίστε το ρόλο που παίζει το ένδυμα στο σύγχρονο κοινωνικό βίο»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στις δυτικές λεγόμενες κοινωνίες η ενδυμασία φαίνεται να διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο. Τόσο οι διαφημίσεις όσο και οι βιτρίνες των πολυκαταστημάτων προβάλλουν κυρίως ενδύματα που ακολουθούν τις επιταγές της μόδας. Ως λογική συνέπεια ακόμα και οι καταναλωτικές μας επιλογές κατά κύριο λόγο αναφέρονται στην ενδυμασία και την εικόνα που παρουσιάζουμε στο κοινωνικό σύνολο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ιστορική αναδρομή

Η ενδυμασία είναι ιστορικά συνδεδεμένη με τον ανθρώπινο είδος ήδη από τα Προϊστορικά Χρόνια. Οι ανθρωπίδες (πρόγονοι του ανθρώπινου είδους) ντύνονταν όχι μόνο με στόχο την προστασία τους από τις καιρικές συνθήκες. Έχει αποδειχθεί ότι στόλιζαν τα ενδύματά τους με σπάνια αντικείμενα (από το κυνήγι, που έβρισκαν στις πεζοπορίες τους κτλ)

Ντυνόμαστε για να:

- ✓ είμαστε αρεστοί σε ένα σύνολο ανθρώπων που θέλουμε να εντυπωσιάσουμε
- ✓ μας προσέχουν
- ✓ "περάσουμε" μία συγκεκριμένη εικόνα για τον εαυτό μας στους άλλους
 - μέσα από το ντύσιμό μας προσπαθούμε συνειδητά ή ασυνείδητα να ενταχθούμε σε κάποιο συγκεκριμένο κοινωνικό σύνολο (επαγγελματικό, κοινωνικό, ιδεολογικό)
 - προβάλλοντας κοινωνικές αντιλήψεις και πολιτικές πεποιθήσεις (μουσικά ακούσματα, πολιτικές απόψεις κτλ)
- ✓ Το ιδιαίτερο ένδυμα ενός λαού δηλώνει:
 - το επίπεδο του πολιτισμού του
 - τις ηθικές του αντιλήψεις (π.χ. ο φερετζές και τα τσαντόρ στις μουσουλμανικές χώρες, οι μίνι φούστες στις δυτικές κοινωνίες),
 - την αισθητική του λαού αυτού
 - το ρόλο των δύο φύλων σαν εργατικό δυναμικό και στην κοινωνία
 - τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις.
- ✓ Τα ρούχα συνήθως αποκαλύπτουν την κοινωνική θέση του ατόμου (με την ευρύτερη έννοια τον επαγγελματικό τομέα και οικονομική θέση του -πχ με ακριβές φίρμες κτλ).
- ✓ Δείχνουν τις αισθητικές τους αντιλήψεις
 - Αποκαλύπτουν την ψυχολογία του, τη συναισθηματική του κατάσταση κτλ
 - με το ένδυμα του κάποιος θέλει να δείξει ότι εντάσσει τον εαυτό του στη μια ή την άλλη κοινωνική ομάδα

Πώς παρουσιάζεται η ενδυμασία σήμερα

- ✓ Βιομηχανία ενδυμασίας
 - η βιομηχανία του ενδύματος υποστηρίζεται από μία άλλη πληθώρα επαγγελματιών (μεγαλέμποροι, προμηθευτές, μικρότερα εμπορικά καταστήματα, μεταφορικές εταιρείες,

ναυτιλία, αεροπλοΐα κλπ)

- διαφημίζεται με πολλούς τρόπους από τα ΜΜΕ ("κουτσομπολιόστικες" εκπομπές, εκπομπές μόδας κτλ)

- διαμορφώνει τη μόδα

≈ μόδα είναι η τάση της κοινωνίας να επιλέγει συγκεκριμένα ενδύματα, χρώματα, είδος κτλ

≈ σήμερα συναντώνται πολλές "μόδες"

- ανάλογα με τα γούστα κάποιου

- ανάλογα με την ηλικία (οι γέροι φορούν σοβαρά ρούχα, ενώ οι νεότεροι θέλουν να προκαλούν)

- ανάλογα με τα μουσικά του ακούσματα (πχ άλλα ενδύματα έχουν οι οπαδοί της ροκ κι άλλα της ποπ). Η μουσική αποκαλύπτει το γενικότερο επίπεδο μόρφωσης/κουλτούρα του ατόμου και άρα το πόσο επηρεάζεται από τις επιταγές της μόδας

- ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του ατόμου και την κοινωνική του θέση (το σοβαρό ένδυμα π.χ. δείχνει μία συγκεκριμένη κοινωνική ή επαγγελματική ομάδα, οι πολιτικές αντιλήψεις των σοσιαλιστών στις δεκαετίες του '70 και του '80 δείχνονταν με το ζιβάγκο πουλόβερ, επειδή τέτοιο φορούσε σαν λαϊκό ένδυμα ο Αν. Παπανδρέου ή το μούσι και το μακρύ σε αριστερούς φοιτητές)

✓ Η ενδυμασία συμπληρώνεται και από τον καλλωπισμό (κόμη, υπόλοιπα στολίδια, μακιγιάζ και αρώματα).

Αίτια κυριαρχίας της μόδας

✓ Τα ΜΜΕ

- με διαφημίσεις κι εκπομπές

- που διαμορφώνουν καταναλωτικά πρότυπα και καλλιεργούν την ιδέα ότι πρέπει να αλλάζουμε τακτικά (για να γινόμαστε τάχα αποδεκτοί)

- επειδή δεν καλλιεργούν την ιδέα ότι μετράει η προσωπικότητα, αλλά προβάλλουν την "εικόνα που περνάμε προς τα έξω"

✓ η παιδεία

- που δεν αναπτύσσει κριτική ικανότητα, αλλά μόνο προάγει τη στείρα παπαγαλία

- που επιβάλλει την άκριτη αυθεντία των κυρίαρχων αντιλήψεων

- που δεν μαθαίνει στη νεολαία να αντιστέκεται στα κελεύσματα της μόδας

- που είναι ανταγωνιστικό με αποτέλεσμα τα παιδιά να μαθαίνουν -δεδομένων και των κοινωνικών και οικογενειακών αντιλήψεων- ότι μπορούν να διακριθούν μόνο μέσα από την ενδυμασία τους

✓ η οικογένεια που επηρεάζεται και τούτη από τα ΜΜΕ και το κοινωνικό σύνολο

- ο υπερκαταναλωτισμός

- τα ένδυμα από τα κυρίαρχα στοιχεία της υπερκατανάλωσης. Καθημερινά σχεδόν ντυνόμαστε διαφορετικά (αυτό απαιτεί αρκετές αγορές)

- που συντηρεί την αντίληψη του ατομοκεντρισμού και της κοινωνικής προβολής ως αυτοσκοπού

συνέπειες

✓ οικονομική αφαίμαξη/αδυναμία (εξαιτίας της υπερκατανάλωσης)

- χάνεται η αξία της προσωπικότητας και κυριαρχεί μόνο η προς τα έξω εικόνα μας

- το άτομο χειραγωγείται από τις απαιτήσεις της μόδας και ουσιαστικά δεν είναι πια αυτόνομο

✓ Χάσμα των γενεών και ενδυμασία

- η ενδυμασία προκαλεί προβλήματα και αντιδράσεις μεταξύ των γενεών

- διαφορετικές αντιλήψεις για το ωραίο

- οι νέοι ντύνονται προκλητικά για τα ενδυματολογικά δεδομένα των μεγαλύτερων παιδιών:
 - ≈ θέλουν να τραβούν την προσοχή
 - ≈ με το ντύσιμό τους αντιδρούν στο κοινωνικό κατεστημένο. Το ντύσιμο απηχεί τις κοινωνικές και πολιτικές απόψεις τους
 - ≈ επηρεάζονται πιο εύκολα από τη μόδα
 - ≈ το ντύσιμό τους εκφράζει τις μουσικές προτιμήσεις τους

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, το φόρεμα σήμερα διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη ζωή μας. Η εικόνα που θέλουμε να παρουσιάσουμε και η κοινωνική μας θέση σε συνδυασμό με τις επιταγές της μόδας και τα κελεύσματα των μέσων επικοινωνίας διαμορφώνουν σε σημαντικό βαθμό τις επιλογές μας. Ωστόσο, οφείλουμε να αντισταθούμε. Αυτό που μετράει δεν είναι η εικόνα, αλλά η ίδια η προσωπικότητά μας.

«Σήμερα παρατηρείται μία ιδιαίτερη τάση οι άνθρωποι να διαχωρίζονται σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες από την ενδυμασία και την εμφάνισή τους γενικότερα. Ποια τα αίτια που μπορούν να ανιχνευτούν στις περιπτώσεις των νέων που ντύνονται εκκεντρικά και πόσο μπορεί η μόδα να τους επηρεάζει; Απαντήστε σε ένα κείμενο περίπου 500 λέξεων».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύς λόγος γίνεται τις τελευταίες δεκαετίες για την ενδυμασία ιδιαίτερα των νέων. Πολλές είναι οι απόψεις εκείνες που κατηγορούν τη σύγχρονη νεολαία για τον εκκεντρικό τρόπο ένδυσης προκαλώντας διχασμό. Αναμφισβήτητα δεν είναι λίγοι και εκείνοι που τους υπερασπίζονται θεωρώντας το αναφαίρετο δικαίωμα του κάθε ενός να ντύνεται όπως αυτός επιθυμεί.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Παρουσίαση του φαινομένου

✓ Πολλοί είναι οι νέοι σήμερα που ντύνονται εκκεντρικά. Πρόκειται για το ντύσιμο, αλλά και τα υπόλοιπα στοιχεία που συνθέτουν την εικόνα του νέου σήμερα.

✓ ενδύματα (μαύρα ή τζιν ρούχα, μακριά ή κοντά και προκλητικά)

✓ σκουλαρίκια και tattoos σε όλο το σώμα.

✓ η ίδια η κόμμωση (μακρύ ανδρικό μαλλί, κοντοκουρεμένο γυναικείο).

✓ Αναζήτηση των αιτίων

✓ Επιθυμία να προκαλέσουν τα βλέμματα επάνω τους.

✓ Έλλειψη αυτοπεποίθησης και συναισθήματα κατωτερότητας που εκφράζονται με εκκεντρικό ντύσιμο

✓ Επιθυμία να διατρανώσουν την ατομικότητα και τη μοναδικότητά τους

✓ Ναρκισσισμός

✓ Αισθητικές αντιλήψεις των νέων

✓ Αντίδραση στις επιβολές της κοινωνίας όσον αφορά την ενδυμασία (κοστούμι για άνδρες, φούστες κλπ για γυναίκες)

✓ Το ντύσιμό τους απηχεί τις κοινωνικές και πολιτικές απόψεις τους

✓ Επειδή το ντύσιμό τους εκφράζει τις μουσικές προτιμήσεις τους. (πχ hard rock, heavy metal, rave).

✓ Επειδή επηρεάζονται από τη μόδα.

✓ Η βιομηχανία της ένδυσης απαιτεί και καθοδηγεί τη νεολαία που είναι πιο επιρρεπής.

Οι νέοι έχουν μικρότερες αντιστάσεις στις επιταγές της μόδας.

✓ Επιρροές από κινηματογραφικές ταινίες.

✓ Προβολή εκκεντρικών ρούχων και γενικότερα εμφάνισης από τα ΜΜΕ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναζητήσουμε το κύριο αίτιο στην ανάγκη που έχουν σήμερα πολλοί νέοι να τονίσουν με όποιο τρόπο τη μοναδικότητά τους προκαλώντας έτσι τα βλέμματα των άλλων επάνω τους. Παράλληλα, με τον τρόπο τούτο συχνά εκφράζουν την αντίθεσή τους σε επιβολές και κατεστημένα της σύγχρονης κοινωνίας. Ταυτόχρονα δεν μπορούμε να παραβλέψουμε και το γεγονός ότι η μόδα παίζει σημαντικό ρόλο στην επιλογή της εμφάνισης.

παγκόσμιο διατροφικό πρόβλημα

«Γράψτε σε ένα άρθρο νεανικής εφημερίδας -ίσως του σχολείου σας- το σύγχρονο παγκόσμιο διατροφικό πρόβλημα αναλύοντας τις δυνατότητες που υπάρχουν για τη σίτιση όλων των ανθρώπων και παρουσιάζοντας τα αίτια που οδηγούν στην σύγχρονη κατάσταση (μέσα σε 500-600 λέξεις)».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια καθημερινά ακούμε και διαβάζουμε ειδήσεις από όλο τον κόσμο για λαούς που λιμοκτονούν · ακόμα και μέσα στις ίδιες τις ανεπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες χώρες, όπως η Ελλάδα, δεν είναι λίγες οι φορές που μαθαίνουμε ότι ορισμένοι δυσκολεύονται στην εξεύρεση τροφίμων για να καλύψουν τις ανάγκες τους. Και όλα αυτά σε μία εποχή που κανονικά το διατροφικό πρόβλημα θα έπρεπε να έχει λυθεί με την ανάπτυξη της βιομηχανίας τροφίμων.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

το σύγχρονο διατροφικό πρόβλημα - περιγραφή

- Λαοί λιμοκτονούν, ενώ υπάρχουν τόσα γεωργικά ή βιομηχανικά προϊόντα να τους θρέψουν τουλάχιστον με τις απαραίτητες για τη ζωή θερμίδες
- Παρά την ανάπτυξη του εμπορίου και την ταχύτητα των μεταφορών σε πολλές περιοχές δεν φτάνουν ποτέ τρόφιμα
- Παρά τις εφευρέσεις σε μερικές περιοχές δεν μπορούν να καλλιεργήσουν
- Κοινωνικές ομάδες σε διάφορες οικονομικά ισχυρές χώρες ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, άστεγοι -δίπλα σε σύγχρονα αρχιτεκτονήματα και ουρανοξύστες- μη μπορώντας να βρουν τρόφιμα

αίτια του προβλήματος

- ✓ Οικονομικά συμφέροντα δεν επιτρέπουν την ελεύθερη εμπορία/διακίνηση προϊόντων
- ✓ Πολιτικά συμφέροντα εμποδίζουν το εμπόριο (εμπάργκο/αποκλεισμός σε χώρες ως μέσο πολιτικής πίεσης)
- ✓ Εμφύλιοι πόλεμοι και άλλες πολεμικές συρράξεις (συνήθως με την έμμεση ή άμεση ανάμειξη προηγμένων κρατών) εμποδίζουν την καλλιέργεια της γης και την καταστρέφουν/μολύνουν
- ✓ Αδιαφορία του πολιτισμένου κόσμου για τις φτωχές χώρες
- ✓ Αδιαφορία των πλουσιότερων κοινωνικών ομάδων για τους άστεγους που λιμοκτονούν στη χώρα τους

λύσεις στο διατροφικό πρόβλημα

- ✓ Ελεύθερο εμπόριο τροφίμων και υποχρέωση των εταιρειών και των κρατών να μεταφέρονται σε κάθε γωνιά του πλανήτη τρόφιμα
- ✓ Να σταματήσει ο ατομικισμός και η αδιαφορία, να γίνει κατανοητό ότι
 - οι κακές συνθήκες διαβίωσης δημιουργούν προσφυγική κίνηση και μεταναστευτικές ροές προς τις ανεπτυγμένες κοινωνίες (ρατσισμός, ξενοφοβία κλπ)
 - η φτώχεια οδηγεί με μαθηματική βεβαιότητα στην εγκληματικότητα
- ✓ Πολιτική βούληση για επίλυση του προβλήματος σε άλλες χώρες (μόνο αν πιέσουν οι λαοί των ανεπτυγμένων κρατών τις κυβερνήσεις τους)

- ✓ Έκφραση αλληλεγγύης των πολιτών των ανεπτυγμένων χωρών προς τους λιμοκτονούντες
- ✓ Να μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες από όλους τους λαούς, ακόμα κι αν δεν φέρουν άμεσα και βραχυπρόθεσμα κέρδος στις βιομηχανίες

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, το σύγχρονο διατροφικό πρόβλημα αποτελεί μία ακόμα αντίφαση της νέας χιλιετίας. Εκατομμύρια ανθρώπων οδηγούνται σε λιμοκτονία την ώρα που σε πολλές χώρες υπάρχει σοβαρό πρόβλημα παχυσαρκίας. Ωστόσο, μπορούν να βρεθούν λύσεις αρκεί να υπάρξει θέληση τόσο από τις κυβερνήσεις των ανεπτυγμένων χωρών όσο και από τους πολίτες τους.

διατροφή

διατροφικές διαταραχές

«Τα τελευταία χρόνια όλο και συχνότερα ακούμε να γίνεται λόγος για τις διατροφικές διαταραχές ενώ ειδικές εκπομπές που αφορούν την υγεία ή τη μαγειρική προβάλλονται τακτικά στην τηλεόραση. Γράψτε σε ένα άρθρο στη σχολική σας εφημερίδα (500-600 λέξεων) για το σύγχρονο αυτό πρόβλημα προσεγγίζοντας τα αίτιά του και προτείνοντας λύσεις αντιμετώπισης».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελεί συνηθισμένο θέμα πια στα μέσα ενημέρωσης και ειδικότερα στην τηλεόραση η υγιεινή διατροφή. Όλο και περισσότερες εκπομπές παράγονται με ανάλογη θεματολογία. Ωστόσο, όλο και συχνότερα ακούμε να γίνεται λόγος για τις διατροφικές διαταραχές, ειδικά των νέων ανθρώπων. Η παχυσαρκία αλλά και η νευρική ανορεξία αποτελούν ένα ζήτημα που απασχολεί πολλές οικογένειες.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ορισμός

με τον όρο διατροφικές διαταραχές εννοούμε τις πέραν του δέοντος διατροφικές επιλογές του ατόμου και οδηγούν είτε στην παχυσαρκία είτε στη νευρική ανορεξία (το αντίθετο ακριβώς)

ως αντίθετες έννοιες οι δύο ασθένειες (και τα δύο θεωρούνται ασθένειες) έχουν διαφορετικά αίτια παρά ίσως τον κοινό τους παρανομαστή

κοινά αίτια

- ✓ τα ΜΜΕ και τα πρότυπα ζωής που προβάλλουν
 - υπερκαταναλωτισμός
 - πρότυπα ζωής (διατροφή, ανούσια ψυχαγωγία, προβολή της "εικόνας" κι όχι της προσωπικότητας κτλ)
- ✓ το σχολείο που
 - δεν ασχολείται με την υγιεινή διατροφή
 - δεν καλλιεργεί την αποδοχή/αγάπη του σώματός μας όπως είναι γιατί τελικά η προσωπικότητα είναι που μετράει κι όχι η "εικόνα"
 - δεν αναπτύσσει την κριτική ικανότητα απέναντι στα κειμήλια/επιταγές της μόδας που καλλιεργούν τα ΜΜΕ

ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ

αίτια

- ✓ κληρονομικότητα και ασθένειες (σακχαρώδης διαβήτης, υποθυρεοειδισμός κτλ)
- ✓ διατροφικές επιλογές
- ✓ επιλέγονται τρόφιμα πλούσια σε δύσπεπτες θερμίδες (κορεσμένα έλαια, ζωικά λίπη κτλ)
- ✓ πλούσια γεύματα
 - ≈ είναι μία νεόπλουτη -ασυνείδητη- αντίδραση απέναντι στη φτώχεια παιδικών χρόνων
 - ≈ είναι μία επιλογή για κοινωνική επίδειξη (όταν παραθέτουμε τραπέζι αυτό πρέπει να έχει απ' όλα και να είναι πλούσιο)
- ✓ καθόλου πρωινό και βαριά μεσημβρινά και βραδινά γεύματα

✓ καταναλωτικές συνήθειες – υπερκαταναλωτισμός

≈ σήμερα παράγονται χιλιάδες είδη διατροφής με τεχνητά μέσα και πολύ κακή ποιότητα (γαριδάκια, πατατάκια, σοκολάτες κτλ) που επηρεάζουν γευστικά ειδικά τη νεολαία
≈ θεωρώντας ότι "μετράει" η εικόνα ετοιμάζουμε πλούσια γεύματα για τη δική μας ικανοποίηση

✓ συχνά η έξοδος και η ψυχαγωγία ταυτίζεται με τα εστιατόρια και το γρήγορο φαγητό
≈ συνηθίζουμε τα παιδιά σε εξόδους που αφορούν το γεύμα από τη μικρή ηλικία

ακόμα

≈ μία ψευδαισθηση ανάλογης εξόδου είναι οι κατ' οίκον παραγγελίες φαγητού

≈ οι γονείς εργάζονται πολλές ώρες

≈ μη προλαβαίνοντας (χρόνος και κούραση) μία μητέρα/ γονιός να ετοιμάσει φαγητό στο σπίτι οδηγείται στην εύκολη της παραγγελίας έτοιμου φαγητού

≈ τα παιδιά παραγγέλνουν μόνα τους –αφού κανείς δεν τα ελέγχει- έτοιμο φαγητό

συνέπειες

✓ κίνδυνοι για την υγεία τους

- καρδιαγγειακά κυρίως προβλήματα

- εμφάνιση διαβήτη -ως συνέπεια του λίπους αν υπάρχει προδιάθεση-

- αύξηση πιθανοτήτων εμφάνισης καρκίνου (από τις τεχνητές ουσίες που εμπεριέχουν πολλά είδη διατροφής)

✓ σωματική αδυναμία των παχύσαρκων

- αδυναμία ελέγχου του σώματός τους

- περιορισμένες αντοχές στη σωματική κόπωση

✓ ρατσισμός και απομόνωση των παχύσαρκων ατόμων

- άγχος/ψυχολογική πίεση που οδηγεί σε αντικοινωνικές πράξεις ή αυτοκαταστροφικές σκέψεις

- μοναξιά και κατάθλιψη

ΝΕΥΡΙΚΗ ΑΝΟΡΕΞΙΑ

αίτια

✓ κληρονομικότητα και ασθένειες (υπερθυρεοειδισμός)

✓ ψυχολογικά προβλήματα

- ορισμένοι άνθρωποι μέσω του φαγητού εκφράζουν την ψυχική πίεση που δέχονται (απομονώνονται χωρίς να τρώνε)

- βουλιμία (έχουν την επιθυμία να τρώνε τα πάντα και μετά υποχρεώνονται σε έμετο για να μη παχύνουν)

✓ τα πρότυπα ομορφιάς που προσπαθώντας να τα μιμηθούν οι νέες κοπέλες οδηγούνται στην αποχή από το φαγητό

- τα ΜΜΕ προβάλλουν ως πρότυπα ομορφιάς τις υπερβολικά αδύνατες γυναίκες (μοντέλα) επηρεάζοντας τις νέες γυναίκες που θέλουν να τις μοιάσουν

- καθώς κάθε σώμα είναι μοναδικό, ενοχλούν ορισμένες ατέλειες (καμπύλες, ψωμάκια)

✓ η παρατηρούμενη/βιωμένη απομόνωση, ειρωνεία και μη ανοχή στους παχύσαρκους σε συνδυασμό με σωματικές ατέλειες του ατόμου

- σύνδρομα κατωτερότητας (κόμπλεξ), όταν το άτομο νομίζει ότι έχει κιλά κτλ

συνέπειες

✓ κίνδυνοι για την υγεία

- αδυναμία κίνησης, αδυνατούν οι μύες να κινήσουν το σώμα (λόγω της ατροφίας)

- σταδιακός θάνατος από λιμοκτονία (απαγορεύεται σε τέτοιες περιπτώσεις το απότομο φαγητό, η επαναφορά είναι μια αργή και υπερβολικά επίπονη ψυχικά και σωματικά κατάσταση)

αντιμετώπιση του προβλήματος (και τα δύο έχουν κοινές αναφορές)

✓ μέσω της παιδείας

- να εισαχθεί/ενταχθεί από τις μικρές τάξεις το μάθημα της Υγιεινής
- με αναφορά στη φροντίδα του σώματος, τη διατροφή κτλ
- να μάθουν οι ανήλικοι να αγαπούν το σώμα τους και να το φροντίζουν
- να αντιληφθούν οι μαθητές ότι είναι λάθος να περιθωριοποιούν (ή να βασανίζονται

-ανάλογα την περίπτωση) για σωματικές ατέλειες

- με διαθεματικές ομαδικές εργασίες σχετικά με τη διατροφή με αναφορές
 - ≈ στη μεσογειακή/παραδοσιακή διατροφή και τη σύγχρονη εγκατάλειψη
 - ≈ στην παχυσαρκία και τη νευρική ανορεξία/διατροφικές διαταραχές και τα αίτιά τους
 - ≈ στα πρότυπα ομορφιάς όπως επιβάλλονται από τα μέσα επικοινωνίας και κυριαρ-

χούν στη σύγχρονη κοινωνία

- ≈ στον κοινωνικό αποκλεισμό όσων διαφέρουν
- ≈ στην ψυχική υγεία

- με πολιτιστικές δράσεις για ανάλογα θέματα
- με την ένταξη στο σχολικό/έμπυχο δυναμικό του σχολείου ψυχολόγων και κοινωνιολόγων για την πρόληψη

✓ μέσω των ΜΜΕ

- να σταματήσουν να ασχολούνται με τη μόδα και την προβολή των μοντέλων ως ιδανικό ομορφιάς

- κάθε σώμα είναι όμορφο με τις ατέλειές του, γιατί η προσωπικότητα είναι που μετράει και μας μένει με την πάροδο της ηλικίας

- να εντάξουν στη θεματολογία τους ειδικά άρθρα και εκπομπές που να αναφέρονται στη διατροφή των νέων

✓ η Πολιτεία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση

- να προχωρήσουν άμεσα σε ειδικές καμπάνιες ενημέρωσης για της αξία και τους κινδύνους των διατροφικών μας επιλογών

- να παρέμβουν στη σχολική ζωή ενημερώνοντας τους μαθητές (όχι ως διάλεξη, αλλά βιωματικά)

- μέσα από τις Σχολές Γονέων και τους Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων να δείξουν πώς η διατροφή και οι επιλογές των ενηλίκων τελικά απειλούν τα παιδιά

- να εντάξουν ανάλογη θεματολογία στα τμήματα Διά Βίου Μάθησης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, οι σύγχρονες κοινωνίες φαίνεται να αντιμετωπίζουν σοβαρά διατροφικά προβλήματα. Οι πολίτες των προηγμένων κοινωνιών λόγω του καταναλωτικού τρόπου ζωής τους κινδυνεύουν άμεσα από την παχυσαρκία. Τα σύγχρονα πρότυπα ζωής επηρεάζουν άμεσα το σώμα μας και την υγεία μας.

«Η ανεργία στη χώρα μας φαίνεται να αποκτά τρομακτικές διαστάσεις. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι -νέοι κυρίως- μένουν χωρίς με οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες. Αναζητήστε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) τα αίτια της ανεργίας και παρουσιάστε λύσεις για το μεγάλο αυτό κοινωνικό πρόβλημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελεί καθημερινή συζήτηση όλων των πολιτών σήμερα η ανεργία. Οι στατιστικές αποκαλύπτουν πως όλο και περισσότεροι άνθρωποι χάνουν την εργασία τους ή αδυνατούν να βρουν μια νέα θέση απασχόλησης. Η ανεργία μάλιστα εμφανίζεται εντονότερα στις τάξεις των Νεοελλήνων που αποφοιτούν από τα Λύκεια ή από τα ΑΕΙ και ΤΕΙ. Και τούτο έχει σημαντικές συνέπειες για όλη την κοινωνία, αφού χιλιάδες άνθρωποι κάθε χρόνο δεν έχουν τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν τα αναγκαία για επιβίωσή τους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

σημασία της εργασίας

- συμβάλλει στην ατομική και κοινωνική πρόοδο
- συμβάλλει στην κοινωνική επαφή (μη περιθωριοποίηση)
- είναι δομικό στοιχείο της κοινωνικής ανάπτυξης και συνοχής (απουσία εγκλημάτων)
- συμβάλλει στην ψυχική ανάταση και καλλιεργεί τη δημιουργικότητα
- απομακρύνει κακές σκέψεις και την κακή ψυχολογία
- κάνει τον εργαζόμενο να αναζητά νέες τρόπους βελτίωσης της θέσης του
- ανοίγει τους πνευματικούς ορίζοντες του ατόμου

αίτια ανεργίας

✓ Η τεχνολογική ανάπτυξη σε πολλούς τομείς της οικονομίας αποστερεί την εργασία από αρκετά άτομα.

✓ Οι μικρότερες επιχειρήσεις εξαιτίας του άνισου ανταγωνισμού τους με τις μεγάλες επιχειρήσεις διαλύονται, με αποτέλεσμα να κορυφώνεται η ανεργία.

✓ Πολλοί επιχειρηματίες δεν αξιοποιούν τα κέρδη τους παραγωγικά με επενδύσεις.

✓ Η οικονομία των υπανάπτυκτων χωρών δε μπορεί να ανταποκριθεί στη γρήγορη αύξηση της προσφοράς εργασίας, λόγω του υπερπληθυσμού των χωρών του Τρίτου Κόσμου.

✓ Η διεθνής ύφεση της οικονομίας, ο πληθωρισμός, η απουσία μεγάλων επενδύσεων.

✓ Η έλλειψη σωστού προγραμματισμού για τη λειτουργία επαγγελμάτων δημιουργεί τον κορεσμό σε ορισμένα επαγγέλματα, ενώ σε άλλα επαγγέλματα υπάρχει περιορισμένος αριθμός ατόμων που τα εξασκούν.

✓ Πολλές ξένες χώρες που απορροφούσαν το πλεόνασμα των εργατικών χεριών των διαφόρων χωρών έχουν κλείσει την αγορά εργασίας τους, γιατί αντιμετωπίζουν κι αυτές πρόβλημα ανεργίας.

✓ Το φαινόμενο της πολυθεσίας και της υπερωριακής απασχόλησης επιτείνει το σοβαρό πρόβλημα της ανεργίας.

✓ Οι ώριμοι εργαζόμενοι χάνουν την εργασία τους εξαιτίας της τεχνολογικής προόδου.

✓ Η έλλειψη προγραμμάτων για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας αυξάνει την ανεργία.

✓ Η έλλειψη κατάλληλου προγραμματισμού, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προοπτικές της εργασίας, και η ανεπάρκεια επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι παράγοντες που

υποδουλίζουν την ανεργία.

✓ Από την ανεργία υποφέρουν περισσότερο οι νέοι, οι ανειδίκευτοι εργάτες και οι γυναίκες.

✓ Η ξενομανία και ο μιμητισμός καταπολεμούν τα εγχώρια προϊόντα και αυξάνουν την ανεργία.

✓ Η αστυφιλία, ο υδροκεφαλισμός της Αθήνας, ο συγκεντρωτισμός της δημόσιας διοίκησης αυξάνουν την ανεργία.

✓ η δομή της κοινωνίας και η ελληνική νοοτροπία

- πολλοί πτυχιούχοι αναζητούν μόνο υψηλόμισθες θέσεις εργασίας.

- δεν αναζητούνται θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, αλλά κυρίως στο δημόσιο (που προσφέρει μονιμότητα και υψηλότερες απολαβές)

✓ η Ελλάδα έχει κυρίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις με μικρό κεφάλαιο και μικρό κύκλο εργασιών

- ≈ δεν μπορούν να απορροφήσουν/προσλάβουν τόσους πτυχιούχους.

- ≈ αδυναμία μεγάλων επενδύσεων

- ≈ κοντόφθαλμη λογική για βραχυπρόθεσμες επενδύσεις (συνήθως καταναλωτικού περιεχομένου)

- ≈ κακή επιχειρηματική νοοτροπία

- ≈ επιδιώκονται τεράστια κέρδη με μικρές επενδύσεις και πολύ υψηλές τιμές

- ≈ δεν καταναλώνονται εύκολα τα ακριβά αγαθά με αποτέλεσμα τη μείωση των θέσεων

εργασίας

- εποχιακή ανεργία

- το χειμώνα αυξάνονται οι άνεργοι από τον κατασκευαστικό κλάδο και τον τουρισμό

- η Πολιτεία δε βοηθά όσο πρέπει

- γραφειοκρατία και ταλαιπωρία για νέες επιχειρήσεις

- δεν καθοδηγούνται σωστά οι άνεργοι και δε στηρίζονται στην αναζήτηση νέων

θέσεων εργασίας

- το ταμείο ανεργίας συχνά οδηγεί σε επανάπαυση, αντί να γίνεται βοήθημα για νέες

επιχειρήσεις

✓ η παιδεία έχει σημαντικές ευθύνες

- ο ΣΕΠ είναι ουσιαστικά ανύπαρκτος. Δε δείχνει τις κλίσεις των μαθητών

συνέπειες της ανεργίας

✓ ψυχολογικά και ατομικά προβλήματα

- χαμηλό βιοτικό επίπεδο

- κατάθλιψη, σύνδρομο κατωτερότητας

- δημιουργείται άγχος, ανασφάλεια, ψυχοπάθειες.

- ενδοοικογενειακή βία

- νιώθουν παραγκωνισμένοι και καταδικασμένοι από την κοινωνία.

- περιθωριοποιούνται (γίνονται ναρκομανείς, εγκληματίες)

- οδηγούνται στην απαισιοδοξία, στο μηδενισμό, στις επαναστατικές κοινωνικές ιδεο-

λογίες.

- νιώθουν ένα πλέγμα ενοχής, γιατί ζουν σε βάρος των οικογενειών τους

- εξαναγκάζονται να ασκούν επαγγέλματα διαφορετικά απ' αυτά που διάλεξαν οι ίδιοι.

✓ κοινωνικά προβλήματα

- μείωση κατανάλωσης => ενίσχυση της υπάρχουσας ανεργίας

επαιτεία

✓ εγκληματικότητα και διάρρηξη κοινωνικής συνοχής, βία

- απεργίες, εξεγέρσεις, πολιτική βία

- χάνεται η δημιουργικότητα και η νεανική φρεσκάδα από την παραγωγική διαδικασία
- οι μεσήλικες κινδυνεύουν να μην συνταξιοδοτηθούν

μέτρα αντιμετώπισης

✓ Οι ιδιωτικές και κρατικές επενδύσεις, η προσέλκυση ξένων κεφαλαίων και η ίδρυση βιομηχανιών, εκεί που υπάρχει μεγάλη αύξηση της ανεργίας, θα περιορίσουν πολύ το οξύ πρόβλημα της ανεργίας.

✓ Το κράτος πρέπει να δημιουργήσει καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης.

✓ Το ελληνικό κράτος πρέπει να χρηματοδοτεί εκείνους που θέλουν να μετεγκατασταθούν στην επαρχία, για να ανοίξουν νέες παραγωγικές εργασίες (δηλαδή να δίνει δάνεια με ευνοϊκότερους όρους).

✓ 'Ο επαγγελματικός προσανατολισμός θα συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας, γιατί την αντιμετωπίζει προληπτικά και χρησιμοποιεί καλύτερα το εργατικό δυναμικό.

✓ Η ανεργία πρέπει να επηρεάσει το νέο στην εκλογή του επαγγέλματός του.

✓ Το ελληνικό κράτος οφείλει να δημιουργήσει ίσες ευκαιρίες εξέλιξης σ' όλους τους νέους και ιδιαίτερα στους μη προνομιούχους.

✓ Η ελληνική πολιτεία πρέπει να βελτιώσει ποιοτικά και ποσοτικά την εκπαίδευση και παράλληλα να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας για τους νέους.

✓ Οι Νεοέλληνες πρέπει ν' αλλάξουν νοοτροπία, δηλαδή να πάψουν να υποτιμούν τα χειρωνακτικά επαγγέλματα και να στρέφονται μόνο στις επιστήμες και στις διοικητικές θέσεις.

✓ Η στροφή προς τα τεχνικά επαγγέλματα είναι μια λύση για την ανεργία στην Ελλάδα.

✓ Το ελληνικό κράτος πρέπει ν' ανοίξει νέους τομείς οικονομικής δράσης. Συγκεκριμένα μπορεί να πετύχει την επιστημονική ιχθυοκαλλιέργεια, την επιστημονικοποίηση της κτηνοτροφίας, τη χρησιμοποίηση των σύγχρονων μηχανών στη γεωργία, την επέκταση της ανθοκομίας, την κατασκευή μεγάλων δημόσιων παραγωγικών έργων.

✓ Η ελληνική πολιτεία οφείλει να αξιοποιήσει τις γυναίκες που κρύβουν σημαντική παραγωγικότητα και παράλληλα να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας για τις γυναίκες.

✓ Η ανεργία των γυναικών μπορεί να αντιμετωπιστεί με την ειδίκευση τους σε επαγγέλματα που παίζουν ουσιαστικό ρόλο στην παραγωγή.

✓ Ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) πρέπει να συνεχίσει και να διευρύνει τα προγράμματα του για επιδότηση νέων θέσεων εργασίας. Να καταβάλλει επιδόματα ανεργίας. Να βρίσκει εργασία σε άνεργους. Να παρέχει επαγγελματική εκπαίδευση απ' τις σχολές ταχύρρυθμης εκπαίδευσης. Να παρέχει επαγγελματικό προσανατολισμό στους νέους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η ανεργία αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της κοινωνίας μας. Και το βασικότερο ζήτημα είναι πως τούτη γεννά δεκάδες άλλα σημαντικότερα κοινωνικά προβλήματα. Έτσι, είναι αναγκαίο όσο ποτέ να βρούμε λύση σε τούτο το μέγιστης σημασίας θέμα.

η φτώχεια ως κοινωνικό πρόβλημα

«Στο πλαίσιο ενός ειδικού αφιερώματος σε τοπικό έντυπο, καλείστε να συντάξετε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) όπου θα εξετάσετε τη φτώχεια ως κοινωνικό πρόβλημα. Ποια είναι τα γενεσιουργά αίτια της και ποιες οι συνέπειές της;».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πλανήτη μας σήμερα το ένα έκτο περίπου των ανθρώπων ζει σε κατάσταση φτώχειας, με την έννοια ότι αγωνίζονται καθημερινά για να εξασφαλίσουν την απλή επιβίωση τους. Και τούτο τη στιγμή που στις ανεπτυγμένες κοινωνίες ο πλούτος που παράγεται μένει στα χέρια λίγων εκατοντάδων ανθρώπων και ενώ η τεχνολογία έχει επιτρέψει τέτοια αύξηση αγαθών και ειδών διατροφής.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ορισμός της φτώχειας

Δεν είναι εύκολο να αποτιμηθούν κοινά στοιχεία για τον ορισμό της φτώχειας, οι κοινωνικοί επιστήμονες επέλεξαν ως κριτήριο ένα κρίνο χαρακτηριστικό, το εισόδημα και με βάση αυτό μετρούν τη φτώχεια σε απόλυτη και σχετική. Συνήθως μιλούν για απόλυτη φτώχεια όταν το επίπεδο του εισοδήματος δεν φτάνει να καλύψει ούτε καν τις βασικές ανάγκες (τροφή, στέγη, ενδυμασία, υγεία). Ας σκεφτούμε εδώ μερικά τέτοια παραδείγματα. Έχουν όλοι οι κάτοικοι στον πλανήτη ή στη χώρα μας εξασφαλισμένη στέγη, ή τροφή ή περίθαλψη κλπ;

Αντίθετα μιλούν για σχετική φτώχεια όταν το επίπεδο εισοδήματος, αν και φτάνει να καλύψει τις βασικές ανάγκες, δεν επαρκεί για την ικανοποίηση συνηθισμένων αναγκών, όπως αυτές προσδιορίζονται από την κάθε κοινωνία σε δεδομένη στιγμή και συμφωνά με το καταναλωτικό της πρότυπο. Για παράδειγμα μια οικογένεια που ενώ καλύπτει τις βασικές της ανάγκες δεν μπορεί να διαθέσει χρήματα για σπουδές των παιδιών της, θεωρείται ότι είναι σχετικά φτωχή σε μια συγκεκριμένη κοινωνία, όπου συνήθως όλες οι οικογένειες μπορούν να διαθέσουν χρήματα για σπουδές.

Συνήθως αυτός ο προσδιορισμός της σχετικής φτώχειας, έχει να κάνει με το πώς ορίζονται κάθε φορά «οι βασικές ανάγκες» και τα «όρια» της φτώχειας. Το τι είναι όμως «βασικές ανάγκες» για τους ανθρώπους είναι κάτι που ποικίλει ιστορικά και κοινωνικά. Αντανακλά το τεχνολογικό και πολιτισμικό επίπεδο μιας κοινωνίας. Πολλοί κάτοικοι ορισμένων περιοχών του τρίτου κόσμου δεν θα μπορούσαν να διανοηθούν ότι η ύπαρξη κεντρικής θέρμανσης και λουτρού μέσα στο σπίτι ή η οδοντιατρική περίθαλψη αποτελούν «βασικές ανάγκες» τους.

Η φτώχεια είναι ένα οικουμενικό φαινόμενο και έχει να κάνει κυρίως με την παγκόσμια διαστρωμάτωση, την παγκόσμια οικονομία και τις κοινωνικές ανισότητες, καθώς σχετική κυρίως φτώχεια συναντάμε σε όλα τα κράτη, ακόμα και στα οικονομικά ισχυρά.

Αίτια φτώχειας

- ✓ κοινωνική διαστρωμάτωση, χαρακτηριστικό της κοινωνίας και δεν υποδηλώνει μόνο διαφορές μεταξύ των ατόμων
- ✓ άνιση κατανομή των πλουτοπαραγωγικών πηγών (γης, υπεδάφους, υδάτων κλπ)
- ✓ ανισότητα στα εισοδήματα και τις περιουσίες μεταξύ ατόμων
- ✓ προκατάληψη, διακρίσεις και ρατσισμός απέναντι σε ορισμένες κοινωνικές ομάδες (π.χ των τσιγγάνων, των οικονομικών προσφύγων, των φορέων του AIDS, των ατόμων με ειδικές ανάγκες κτλ)

- ✓ πόλεμος
- ✓ οι φυσικές καταστροφές
- ✓ αλλαγές στην τεχνολογία, που προκαλούν ευρύ φάσμα ανεργίας, καθώς οι μηχανές αντικαθιστούν όλο και περισσότερα εργατικά χέρια.

- ✓ φοροδιαφυγή (μη καταβολής στο κράτος χρηματικών ποσών που προέρχονται από οικονομικές δραστηριότητες) και παραοικονομία (η μη επίσημη καταγραφή από το κράτος των οικονομικών δραστηριοτήτων).

- ✓ Τα δυο αυτά φαινόμενα από τη μια αυξάνουν το ατομικό εισόδημα αυτών που εμπλέκονται, αλλά από την άλλη, συμβάλλουν στην απώλεια σημαντικών εσόδων του κράτους, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καταπολέμηση της ανεργίας κτλ.

η φτώχεια σχετίζεται με

- ✓ την ηλικία (κυρίως πλήττονται οι νέοι και οι ηλικιωμένοι).
- ✓ τη φυλή και την εθνικότητα που προσδιορίζουν ως μειονότητες τα άτομα ή τις ομάδες όταν βρίσκονται εκτός της χώρας τους

- ✓ το φύλο
 - οι γυναίκες πλήττονται περισσότερο και συνήθως αποκλείονται από υψηλόβαθμες θέσεις εργασίας.

- ✓ τη μορφή της οικογένειας
 - οι μονογονεϊκές οικογένειες οποιασδήποτε μορφής ή οι πολυπληθείς πυρηνικές είναι πιο ευάλωτες

- ✓ το επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης
 - οι αναλφάβητοι για παράδειγμα ή όσοι έχουν ελλιπή κατάρτιση σε κάποιο τομέα δυσκολεύονται περισσότερο να βρουν εργασία, ή αμείβονται πολύ χαμηλά κτλ

✓ για τα φτωχά κυρίως κράτη ευθύνεται

- η απουσία τεχνολογίας και κυρίως βιομηχανικής και γεωργικής τεχνολογίας και εξειδίκευσης.

- η αύξηση του πληθυσμού, τον οποίο η οικονομία δεν μπορεί να συντηρήσει.
- τα πολιτισμικά πρότυπα
 - ≈ θρησκευτικά πιστεύω
 - ≈ ήθη και έθιμα
 - ≈ θεσμοί δικαίου
 - ≈ οργάνωση ζωής
- ανεπάρκεια εκπαιδευτικού συστήματος
- η κοινωνική διαστρωμάτωση
- στις φτωχές χώρες είναι βλέπουμε ανισότητα ως προς τα φύλα (έμφυλες διακρίσεις)
 - ≈ η κοινωνική θέση της γυναίκας είναι πολύ χαμηλή
 - ≈ σε ορισμένες χώρες πολλές γυναίκες αποκλείονται από πολλά δικαιώματα
- οι διεθνείς / παγκόσμιες σχέσεις εξουσίας

τα ισχυρά οικονομικά κράτη εκμεταλλεύονται τους φυσικούς και ανθρώπινους πόρους των φτωχών και σε πολλές περιπτώσεις δημιουργούν ένα καθεστώς αποικιοκρατίας

Συνέπειες της φτώχειας

- ✓ η φτώχεια επιφέρει άμεσες συνέπειες τόσο στα άτομα, όσο και στην κοινωνία

- ✓ γίνεται αιτία δημιουργίας μιας σειράς άλλων προβλημάτων

- πείνας • μεταναστεύσεων • ρατσισμού • πολέμων
- βίας • θανάτων • ξενοφοβίας • ασθενειών

- ✓ ο φτωχός αποκλείεται από κοινωνικά αγαθά

- την εκπαίδευση => αναλφαριθμητισμός

- την περιθάλψη => ασθένειες
- την εργασία => ανεργία, εκμετάλλευση με μικρούς μισθούς των φτωχών
- την ψυχαγωγία

Αντιμετώπιση της φτώχειας

- καταπολέμηση των αιτίων που την προκαλούν
- αναδιανομή του πλούτου και του εισοδήματος, ώστε να μειωθούν οι κοινωνικές ανισότητες.
 - η Πολιτεία να φροντίσει ώστε να υιοθετούνται θεσμοί και τρόποι συμπεριφοράς που θα διευκολύνουν την καταπολέμηση της φτώχειας.
 - κοινωνική πολιτική – Κράτος Πρόνοιας
 - λήψη μέριμνας για τους οικονομικά ασθενέστερους, τους ηλικιωμένους, τους ανάπηρους, τα παιδιά και τις μητέρες
 - η επαρκής γενική μόρφωση καθώς και η εξειδικευμένη επαγγελματική κατάρτιση δίνουν τα εχέγγυα για επαγγελματική καριέρα
 - αντίθετα το άτομο μπορεί να αποκλεισθεί από μια σειρά κοινωνικών διαδικασιών (πολιτισμού, υγείας κλπ).
 - το άτομο τώρα από την πλευρά του θα πρέπει κι εκείνο να έρχεται αρωγός της πολιτείας και παράλληλα με τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του να φροντίζει να ασκεί τα καθήκοντα του και τις υποχρεώσεις του. Η ενέργεια όμως που θα βοηθήσει ιδιαίτερα το άτομο για την αποφυγή της φτώχειας, είναι η ολοκλήρωση των βασικών σπουδών, ώστε να μην είναι αναλφάβητοι.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, γίνεται φανερό πως το πρόβλημα της φτώχειας δεν αφορά ένα κακό που το έστειλε η μοίρα, αλλά συνδέεται με τους τρόπους που διάφορες κοινωνικές ομάδες ερμηνεύουν την πραγματικότητα σύμφωνα με τα συμφέροντά τους. Επομένως η ύπαρξη της φτώχειας συνδέεται με το γεγονός ότι οι άνθρωποι και οι κυβερνήσεις δεν κάνουν αρκετά για να την εξαλείψουν.

σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα

(σ.σ. ακολουθεί κείμενο, που δεν είναι δομημένο ούτε ως σχεδιάγραμμα ούτε ως έτοιμη έκθεση)

Οι σύγχρονες κοινωνίες διαβιούν σε έναν κόσμο, στον οποίο η ανάπτυξη της τεχνικής και των επιστημών οδήγησε και μπορεί να οδηγήσει ακόμα σε σημαντικές βελτιώσεις του επιπέδου ζωής, της υγείας και της ευημερίας των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο. Οι αγώνες για δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη οδήγησαν πολλές κοινωνίες, στις οποίες υπήρχαν καταπιεστικά δικτατορικά καθεστώτα, στην εγκαθίδρυση δημοκρατικής διακυβέρνησης και στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ωστόσο, ο κόσμος που ζούμε απέχει ακόμη πολύ από το να είναι ένας κόσμος της ειρήνης, της ασφάλειας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Πώς γίνεται φανερό αυτό; Από το γεγονός ότι: Ενώ σε μερικές κοινωνίες μεγάλο μέρος του πληθυσμού έχει εξασφαλίσει δικαίωμα στην εργασία, στην εκπαίδευση, στην ελευθερία της έκφρασης, στην υγεία και ασφάλεια, στην κατοικία κτλ., σε άλλες κοινωνίες ή σε κάποιο τμήμα του πληθυσμού των ίδιων των κοινωνιών τα δικαιώματα αυτά δεν θεωρούνται κεκτημένα. Για τα μέλη των κοινωνιών που στερούνται αυτών των βασικών αγαθών και υπηρεσιών, ο κόσμος μας είναι κόσμος της απελπισίας, της στέρησης και της απειλής.

Τις καταστάσεις που αναφέραμε πριν, οι οποίες δεν είναι επιθυμητές για μεγάλα σύνολα κοινωνικών ομάδων και για τις οποίες καταβάλλονται προσπάθειες βελτίωσης τους, ώστε να μην προκαλούν αυτού του είδους τα αισθήματα και τη δυσοφορία στους πολίτες, θα μπορούσαμε να τις χαρακτηρίσουμε ως κοινωνικά προβλήματα.

Το τι όμως χαρακτηρίζεται ως κοινωνικό πρόβλημα σε κάθε κοινωνία εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως πχ το σύστημα αξιών, τις ομάδες πίεσης και συμφερόντων, τη μορφή εξουσίας κτλ. Επομένως ο χαρακτηρισμός μιας κατάστασης ως κοινωνικό πρόβλημα διαφέρει όχι μόνο από κοινωνία σε κοινωνία, αλλά και μέσα στην ίδια κοινωνία (πχ άλλες ομάδες μπορεί να θεωρούν μια κατάσταση ως κοινωνικό πρόβλημα και άλλες όχι). Ακόμα διαφέρουν μέσα στο χρόνο. Άλλες καταστάσεις χαρακτηρίζονταν ως κοινωνικό πρόβλημα πριν από μερικά χρόνια και άλλες σήμερα.

Διαφορές ατομικού και κοινωνικού προβλήματος. Τα κοινωνικά προβλήματα διαφέρουν από τα ατομικά όχι τόσο ως προς τα χαρακτηριστικά, αλλά κυρίως: α) ως προς την έκταση του αριθμού των ατόμων που επηρεάζουν, πχ όταν κάποιος είναι αναλφάβητος, ή άστεγος, ή άνεργος κλπ, αυτό δεν συνιστά κοινωνικό, αλλά ατομικό πρόβλημα. Αντίθετα όταν έχουμε ολόκληρες ομάδες πληθυσμού αναλφάβητες, ή άστεγες, ή άνεργες τότε μπορούμε να μιλάμε για κοινωνικό πρόβλημα. β) ως προς τη μεθοδολογία αντιμετώπισης του, καθώς στο ατομικό πρόβλημα πολύ μεγάλο ρόλο παίζει το ίδιο το άτομο. Ενώ αντίθετα στην περίπτωση του κοινωνικού προβλήματος, σημαντικό ρόλο παίζει ο τρόπος που δρα η ίδια η κοινωνία για την αντιμετώπιση του (πχ με τους νόμους που ψηφίζει ή με την κοινωνική πολιτική που ασκεί).

τρόπος αντιμετώπισης

Οι κοινωνικές ανισότητες και οι ταξικές διαστρωματώσεις δημιουργούν διαφοροποιήσεις μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων. Πολλά από τα προβλήματα που αναφέραμε είναι απόρροια του παγκοσμίου συστήματος διαστρωμάτωσης, της μεγάλης ανισότητας μεταξύ πλουσίων και φτωχών χωρών, μεταξύ των αναπτυγμένων χωρών του βιομηχανικού Βορρά και των χωρών του προς ανάπτυξη και υποβαθμισμένου Νότου. Για παράδειγμα ας

θυμηθούμε εδώ μερικά στοιχεία από το μάθημα της γεωγραφίας για τα βιομηχανικά κυρίως προϊόντα, τον ορυκτό πλούτο, τον πληθυσμό κλπ κάθε χώρας και ας τα συγκρίνουμε.

Αλλά όμως κοινωνικά προβλήματα συνδέονται με το σύστημα διαστρωμάτωσης και κοινωνικών ανισοτήτων που επικρατεί μέσα στην ίδια τη χώρα. Για παράδειγμα δεν είναι μόνο οι διαφορές μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών, αλλά και οι διαφορές μέσα στην ίδια τη χώρας μας. Απολαμβάνουν όλα τα παιδιά της χώρας μας το αγαθό της εκπαίδευσης ή της περίθαλψης ή της κατοικίας;

Τα κοινωνικά προβλήματα του σύγχρονου κόσμου δεν μπορούν να διαχωριστούν αυστηρά κατά γεωγραφικές περιοχές καθώς δεν μπορούν για πολύ καιρό να περιορισθούν σε μια περιοχή.

Οι κοινωνικοί επιστήμονες προσπαθούν να βρουν τις αιτίες και να αντιμετωπίσουν τα κοινωνικά προβλήματα. Ορισμένοι από αυτούς (πχ ψυχολόγοι) προσπαθούν να βρουν τη λύση δίνοντας έμφαση στα χαρακτηριστικά, στη συμπεριφορά, στις εμπειρίες και γενικά στην ψυχολογία των ατόμων (ατομοκεντρική προσέγγιση), ενώ κάποιοι άλλοι (όπως οι κοινωνιολόγοι) την αναζητούν στις κοινωνικές συνθήκες, στη δομή του πολιτικού και κοινωνικού συστήματος και στα χαρακτηριστικά της οικονομίας (κοινωνιοκεντρική προσέγγιση). Ωστόσο αυτό που πρέπει να γνωρίζουμε είναι ότι η αλληλο-υποστήριξη και αλληλο-συμπλήρωση των δυο προσεγγίσεων επιφέρει τα καλύτερα αποτελέσματα.

«Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) για τη σχολική σας εφημερίδα με το οποίο θα προσπαθήσετε να αφυπνίσετε τους συμμαθητές σας σχετικά με τον πόλεμο σε γειτονικές χώρες.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Καθημερινό πια φαινόμενο αποτελούν οι ειδήσεις στα έντυπα και τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης για πολεμικές συγκρούσεις ή εμφύλιες συρράξεις. Σκηνές απεριγράπτης βίας εισβάλλουν με καταγιστικό ρυθμό στα σπίτια μας. Και ενώ ο ανθρώπινος πολιτισμός έχει προοδεύσει τόσο πολύ, η ειρήνη μένει ακόμα ένα πολυπόθητο αγαθό για όλη την υφήλιο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

συνέπειες πολέμου

- ✓ χάνονται ανθρώπινες ζωές
 - συνήθως χάνονται νέοι (και ανήλικοι) και άμαχος πληθυσμός
 - χάνεται εργατικό δημιουργικό/παραγωγικό δυναμικό
 - δημογραφικό πρόβλημα
- ✓ διάλυση του οικονομικού πλέγματος
 - διαλύεται η οικονομική δραστηριότητα
 - παρακωλύεται η βιομηχανική παραγωγή (εκλείπει ο πληθυσμός για να εργαστεί, μειωμένη κατανάλωση)
 - παύει το εμπόριο
 - καταστρέφεται η αγροτική παραγωγή
 - φόβος (λόγω του πολεμικού περιβάλλοντος) για επενδύσεις
 - οικονομικός μαρασμός => ανέχεια
 - διαλύονται οι υποδομές (γέφυρες, δρόμοι, διοικητικά κτίρια κλπ)
- ✓ κοινωνικά προβλήματα
 - ορφάνια, χηρεία => ανέχεια => κόστος στο μεταπολεμικό κράτος (επιδόματα, ορφανοτροφεία κλπ)
 - μείωση κοινωνικής πρόνοιας
 - απουσία εκπαίδευσης
 - προσφυγικές (κατά τη διάρκεια του πολέμου) και μεταναστευτικές (μετά την ειρήνευση) ροές προς τις προηγμένες κοινωνίες => ρατσισμός => προβλήματα επιβίωσης
- ✓ πολιτικά προβλήματα
 - περιορισμός της δημοκρατίας (λογοκρισία, προπαγάνδα, στρατιωτικός νόμος)
 - βασανιστήρια
 - καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- ✓ ψυχικά νοσήματα
 - αποκτήνωση των ανθρώπων που πολεμούν (ή βλέπουν έντονες σκηνές βίας)
 - ανήλικοι στρατιώτες (σε εμφύλιους κυρίως πολέμους).

βασικά αίτια

- πολιτικός έλεγχος περιοχών με γεωπολιτική σημασία
- έλεγχος ορυκτού πλούτου
- ανταγωνισμός μεγάλων δυνάμεων
- αφορμές περί δημοκρατίας & ελευθερίας σε καταπιεσμένους λαούς ή καταπάτηση

ανθρωπίνων δικαιωμάτων από ολοκληρωτικά καθεστώτα.

ειρήνη

✓ ανθεί η οικονομία

- αναπτύσσεται η παραγωγή
- βελτιώνεται η τεχνολογία (προς όφελος του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας

ζωής) και η επιστήμη

✓ αυξάνεται το προσδόκιμο ζωής και βελτιώνονται οι συνθήκες διαβίωσης

- ευτυχία, "αναζητήσεις" κλπ στον κόσμο.

πώς μπορούμε να αγωνιστούμε για την ειρήνη

• μέσα από συλλογικές φιλειρηνικές δράσεις (άρα απομάκρυνση από τον ατομισμό και της αδιαφορία για τους άλλους λαούς)

• με τη στήριξη φορέων που αγωνίζονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ειρήνη (πχ Διεθνής Αμνηστία)

- τα ΜΜΕ να ευαισθητοποιήσουν την κοινή γνώμη

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, ο πόλεμος μόνο αρνητικά μπορεί να έχει. Η μόνη, εξάλλου, βιομηχανία που ανθεί σε καιρό συγκρούσεων είναι η πολεμική. Είναι αναγκαίο όλοι μας να συνειδητοποιήσουμε τη σημασία της ειρήνης και να αγωνιστούμε συλλογικά για την επικράτηση της ειρήνης.

«Ετοιμάστε μία εισήγηση (500-600 λέξεων) στην οποία θα παρουσιάσετε το σύγχρονο φαινόμενο της παιδικής εργασίας και ιδιαίτερα των επιπτώσεων που αυτή έχει στα παιδιά και την κοινωνία. Υποθέστε ότι η εισήγηση θα εκφωνηθεί σε ειδική εκδήλωση που διοργανώνει μία ΜΚΟ στην περιοχή σας».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κυρίες και κύριοι,

Καθημερινό είναι πια το φαινόμενο των λεγόμενων παιδιών των φαναριών. Κι όμως ενώ τόσοι βλέπουμε αυτά τα παιδιά να εργάζονται από τόσο μικρή ηλικία, οι περισσότεροι προσπερνάμε αδιάφοροι απέναντι στο σκληρό αυτό θέαμα. Κανείς δε νοιάζεται και όλοι κάνουμε σα να μη συμβαίνει τίποτε. Κι όμως η παιδική εργασία -και μάλιστα κάτω από απάνθρωπες συνθήκες- ανθεί.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

(βλ. και προηγούμενο θέμα, σελ. 15, "Δικαιώματα του Παιδιού")

αίτια παιδικής εργασίας

- φτώχεια στις οικογένειες των ανήλικων εργαζομένων
- απανθρωποίηση της κοινωνίας, κανιβαλισμός, ο άνθρωπος μετατρέπεται σε εργαλείο χωρίς σεβασμό στον ψυχισμό και το συναισθηματισμό του.
- αναζήτηση υπερκέρδους από μεγάλες/πολυεθνικές επιχειρήσεις (υπερκατανάλωση και ανάγκη για φτηνά προϊόντα)
- αδιαφορία των λεγόμενων ανεπτυγμένων κοινωνιών, υποκριτική η στάση των δυτικών που από τη μια φωνάζουν κι από την άλλη καταναλώνουν τέτοια αγαθά
- χαμηλό μορφωτικό επίπεδο
- αδιαφορία των ΜΜΕ για την ευαισθητοποίηση του κοινού

συνέπειες παιδικής εργασίας

- ✓ άθλιες συνθήκες διαβίωσης κι εργασίας (ισοδυναμεί με δουλεία)
- εργαλειοποίηση του ανθρώπου, κανιβαλισμός
- ✓ καταστρέφεται η εύθραυστη παιδική ψυχολογία
- χάνεται η παιδική αθωότητα
- καταπιέζεται/βασανίζεται η παιδική προσωπικότητα και ψυχοσυναισθηματικός του κόσμος
- ✓ βία, εγκληματικότητα
- συμμετοχή σε παράνομες οργανώσεις και παραβατικές ομάδες δράσης
- αποκτήνωση
- ✓ πρόωρη εγκατάλειψη σχολείου
- αναλφαβητισμός
- ✓ κοινωνική διάλυση

στη χώρα μας το φαινόμενο παρατηρείται

- ≈ σε μειονοτικές ομάδες όπου κυριαρχεί η φτώχεια (πχ Ρομά)
- ≈ λόγω κοινωνικής προέλευσης και ελλιπούς μόρφωσης των γονέων
- ≈ εγκαταλείπουν νωρίτερα το σχολείο / πρόωρη εγκατάλειψη εκπαίδευσης

- ≈ στα "παιδιά των φαναριών"
- ≈ εκμετάλλευση του κόπου του παιδιού από ενήλικες
- ≈ σε αγροτικές οικογένειες (ειδικά το καλοκαίρι και κυρίως σε παλαιότερες εποχές)

Λύσεις

✓ η Πολιτεία

- να κάνει αυστηρούς ελέγχους και να προβαίνει σε συλλήψεις των εκμεταλλευτών
- να νομοθετήσει αυστηρότερα
- να ενισχύσει την κοινωνική πρόνοια για φτωχές ομάδες των πληθυσμού (Έλληνες, μειονότητες, μετανάστες κλπ)

✓ η παιδεία

- ενεργή συμμετοχή / παρατήρηση από εκπαιδευτικούς των παιδιών
- καταγγελίες όπου χρειάζεται στις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου της Πολιτείας
- ενημέρωση του κοινού
- για αγαθά που παράγονται με παιδική εργασία => εμπάργκο

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η παιδική εργασία στη χώρα μας μοιάζει να γνωρίζει μια νέα ακμή. Σε συνθήκες παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης είναι βέβαιο ότι τα κρούσματα θα αυξηθούν ακόμα περισσότερο. Είναι, λοιπόν, αναγκαίο τόσο η Πολιτεία να κινητοποιηθεί και βρει τους υπεύθυνους όσο κι εμείς οι ίδιοι να ευαισθητοποιηθούμε.

ανιάτες μολυσματικές ασθένειες

«Έχετε κληθεί από μία ΜΚΟ ως εκπρόσωπος του σχολείου σας να εκφωνήσετε μία εισήγηση (500-600 λέξεις) σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ασθενείς από σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Ποια είναι τα αίτια και ποιες οι συνέπειες που βιώνουν οι ασθενείς;»

Γενικά

Ως ανιάτες ασθένειες εννοούνται εκείνες που τελικά επιφέρουν το μοιραίο. Ο καρκίνος είναι η συνηθέστερη.

Ωστόσο, τηρουμένων των αναλογιών μπορούμε να συμπεριλάβουμε και παραπληγιές λόγω (εκφυλιστικών) ασθενειών.

Ομοίως και το σύνδρομο ανοσοποιητικής ανεπάρκειας (AIDS), την ηπατίτιδα Γ' και άλλα (μη θανατηφόρα πια) αφροδισιακά νοσήματα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αξιότιμε Δήμαρχε,
κ.κ. Δημοτικοί Σύμβουλοι,
κυρίες και κύριοι,

Ακούστηκαν πολλές αξιόλογες προσεγγίσεις από σημαντικούς ανθρώπους της επιστήμης και του πνεύματος. Επιτρέψτε όμως και σ' εμένα να πλησιάσω το ακανθώδες αυτό ζήτημα από τη σκοπιά των νέων. Μετά τον τρόπο της δεκαετίας του '80 για τον τρόπο μετάδοσης του συνδρόμου ανοσοποιητικής ανεπάρκειας, φαίνεται ότι έχουμε φτάσει σε μία περίοδο χαλάρωσης. Μία χαλάρωση όμως που οδηγεί τελικά σε μία σημαντική αύξηση ασθενών και φορέων από τα μολυσματικά σεξουαλικά νοσήματα.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια

είναι λάθος να προσεγγίζεται ως αίτιο μόνο ο βιολογικός τρόπος μετάδοσης των ιών κλπ. Ουσιαστικά τα αίτια είναι κοινωνικά και οφείλονται στην απουσία ενημέρωσης

✓ κακή παιδεία

- θεωρείται ταμπού (απαγορευμένο) θέμα η συζήτηση για αφροδισια νοσήματα ή άλλα που οδηγούν σε καρκινογενέσεις

- ταμπού και η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση (με ευθύνη κυρίως συντηρητικών κύκλων της ελληνικής κοινωνίας που επεμβαίνουν στο παιδαγωγικό έργο κι εμποδίζουν να εισέλθει αυτό το αντικείμενο στο σχολείο)

- σχεδόν ανύπαρκτη ή απλά ευκαιριακή η ενημέρωση γύρω από το AIDS και τις αφροδισιακές μολυσματικές ασθένειες

✓ κακή ενημέρωση

- πολλοί νέοι μετά το φόβο της δεκαετίας του '90 και την απουσία συζήτησης σήμερα, νομίζουν ότι όλες ασθένειες θεραπεύονται.

- οι νέοι δε φοβούνται το θάνατο, είναι πιο απερίσκεπτοι

- ουσιαστικά οι νέοι ενημερώνονται για το σεξ από συνομηλικούς τους (ανωριμότητα και μικρή εμπειρία, συνήθως μόνο για κοινωνική επίδειξη) και το διαδίκτυο (συνήθως από πορνογραφικές / απαγορευμένες/ σημασμένες ιστοσελίδες)

✓ τα ΜΜΕ σπάνια αγγίζουν το θέμα, δεν ενημερώνουν, δεν πληροφορούν

συνέπειες

- ✓ κοινωνικά προβλήματα
 - χιλιάδες οροθετικοί (ασθενείς του AIDS) φτάνουν στο μοιραίο
 - κοινωνικός στιγματισμός
- ✓ φόβος και άγνοια/μη ενημέρωση για την ασθένεια και τον τρόπο μετάδοσής της
- ✓ ταύτιση με ομοφυλοφιλία
 - σύνδρομο επιθετικότητας και ρατσισμού
 - δεν υπάρχει θεραπεία, ενώ η συντήρηση με φάρμακα είναι πολύ ακριβή (για ασθενή και Πολιτεία)

μόνος τρόπος αντιμετώπισης η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- ✓ μέσω της παιδείας με κριτική προσέγγιση του θέματος χωρίς φόβο
 - εισαγωγή αντικειμένου για τη μετάδοση λοιμωδών και αφροδισίων ασθενειών, σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και προστασίας
 - ενημέρωση μαθητών μέσα από διαθεματικές εργασίες, παρουσιάσεις, ημερίδες και συναντήσεις με ασθενείς
- ✓ τα ΜΜΕ να
 - προχωρήσουν σε τακτικές καμπάνιες ενημέρωσης (όχι ευκαιριακές)
 - ευαισθητοποιήσουν τους πολίτες με ειδικά αφιερώματα κι εκπομπές
 - να προβάλλονται ειδικά σχεδιασμένες διαφημίσεις από την Πολιτεία
- ✓ η Πολιτεία (εκτός σχολείου και διαφημίσεων) και η Τοπική Αυτοδιοίκηση να ενημερώσουν τους πολίτες
 - μέσω ημερίδων και διαλέξεων (σε κάθε περιοχή)
 - μέσω των σχολών γονέων και της διά βίου εκπαίδευσης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, το σύνδρομο ανοσοποιητικής ανεπάρκειας, όπως και οι άλλες σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες, έχουν πάψει να σπέρνουν τον πανικό. Ωστόσο, η παντελής απουσία ενημέρωσης έχει οδηγήσει σε μία υποτονικότητα τις σχετικές συζητήσεις και σε μια επικίνδυνη επανάπαυση. Όσο ακόμα είναι καιρό τόσο η Πολιτεία μέσω του σχολείου όσο και η Τοπική Αυτοδιοίκηση με τα ΜΜΕ οφείλουν να αφυπνίσουν τους πολίτες και να τους ενημερώσουν. Η επανάπαυση τελικά οδηγεί στο βιολογικό θάνατο και την κοινωνική απομόνωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

οχηματισμός παραγράφου

Μία παράγραφος στην Έκθεσή μας πρέπει να κυμαίνεται κάπου στις 70-90 λέξεις. Δηλαδή, να είναι περίπου 7-10 σειρές, 3-5 περιόδους. 1-3 σειρές θα είναι η θεματική μας περίοδος/ενότητα.

περίληψη

Η περίληψη είναι ένα κείμενο προσωπικό που δεν προδίδει, όμως, το πνεύμα του συγγραφέα.

Είναι ανάγκη να λειτουργούμε αφαιρετικά, εντοπίζοντας το καίριο-σημαντικό και απομακρύνοντας τις λεπτομέρειες (αριθμούς, ευθείες ερωτήσεις, παραδείγματα κλπ).

Βασικές οδηγίες

Συγγράφεται, αφού

α) διαβάσουμε προσεκτικά το κείμενο
β) γράψουμε στο πρόχειρό μας τους πλαγιότιτλους (αφήνοντας για κάθε παράγραφο μία κενή σειρά)

γ) ενώνουμε τους πλαγιότιτλους σε ένα κείμενο, σβήνοντας ή προσθέτοντας λέξεις

δ) διαβάζουμε το κείμενο και το ελέγχουμε στον αριθμό των λέξεών του, το αντιγράφουμε.

- Κάθε περίληψη ξεκινά με τη φράση «το δοκίμιο/ άρθρο αναφέρεται στ..... Ο συγγραφέας/ αρθρογράφος/ δοκιμιογράφος σημειώνει...»

- Οι διαρθρωτικές λέξεις καλό είναι να μη χρησιμοποιούνται. Αν όμως κριθούν αναγκαίες, ας χρησιμοποιούνται ανά δύο περιόδους.

- Χρησιμοποιούμε πλάγιο λόγο για τις βασικές ιδέες (πχ απόψεις συγγραφέα),

- ≈ Τηρούμε τη χρονική και νοηματική σειρά του πρωτότυπου κειμένου

- ≈ Δεν αντιγράφουμε φράσεις

- ≈ Αφαιρούμε παραδείγματα, αναλογίες, αριθμούς/στατιστικά

- ≈ Δε σχολιάζουμε ή κρίνουμε το περιεχόμενο του αρχικού κειμένου

Τεχνικές πύκνωσης αρχικού κειμένου

- Απαλοιφή πληροφοριών και επιθετικών ή άλλων προσδιορισμών

- Χρήση παθητικής σύνταξης (με μέτρο)

- Αντικαθιστώ ειδικές με γενικότερες λέξεις ή φράσεις.

- Αντιπροσώπηση μιας σειράς προτάσεων από την ενέργεια που τις περιγράφει.

- Αντικατάσταση απαρίθμησης με περιεκτικό όρο (πχ η πλειοψηφία κλπ)

- Κατάργηση συμπληρωματικών ή δευτερευουσών προτάσεων

- Αντικατάσταση ονοματικής φράσης με προθετική ή με επίθετο ή με μετοχή

Ρήματα παρουσίασης

ΑΦΗΓΗΣΗ: αφηγείται, εκθέτει, αναπαριστά, παρακολουθεί, διηγείται, εξιστορεί κτλ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: περιγράφει, παρουσιάζει, εξετάζει, εντοπίζει, ξεχωρίζει, διακρίνει, κοιτάζει κτλ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: εκθέτει, συμβουλεύει, εξετάζει, σχολιάζει, έχει τη γνώμη, έχει την εντύπωση, έχει την πεποίθηση, έχει την άποψη, παρουσιάζει, καταθέτει, γνωστοποιεί, διατυπώνει, συνιστά, προτείνει, πιστεύει, θεωρεί, επιδοκιμάζει, αποδοκιμάζει, απορρίπτει, αμφισβητεί, αντιτίθεται, μέμφεται, κρίνει, εκτιμά, εξηγεί, υποστηρίζει, κ.τ.λ.

παράμετροι αξιολόγησης περίληψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ 8/25: Πρέπει να είναι σύμφωνο με το αρχικό κείμενο, χωρίς σχόλια των αρχικών απόψεων και να περιέχονται τα ουσιώδη σημεία.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ 5/25: Πρέπει να παρουσιάζονται με τη λογική ακολουθία του αρχικού κειμένου τα βασικά επιχειρήματα του συγγραφέα.

ΓΛΩΣΣΑ 5/25: Πρέπει να χρησιμοποιούμε το κατάλληλο λεξιλόγιο και τις συνδεδεμένες λέξεις, ώστε να αποφεύγουμε την αντιγραφή συγκεκριμένων αποσπασμάτων του αρχικού κειμένου. Αποφυγή γραμματικοσυντακτικών λαθών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 7/25: Δεν μιμούμαστε το ύφος του αρχικού κειμένου, δεν χάνουμε τον κεντρικό νοηματικό άξονα του αρχικού κειμένου, η περίληψή μας μπορεί να σταθεί ως αυτόνομο κείμενο.

μέσα πειθούς

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ (επιτυγχάνεται με επιχειρήματα και τεκμήρια)

Συλλογισμός είναι σειρά προτάσεων ή κρίσεων. Ξεκινούν από τις προκείμενες (μία ή περισσότερες προτάσεις που χρησιμεύουν ως βάση του συλλογισμού) και καταλήγουν στο συμπέρασμα.

Τεκμήρια είναι αποδεικτικά στοιχεία που θεμελιώνουν μια θέση και οδηγούν στην εξαγωγή συμπεράσματος (παραδείγματα, στατιστικά στοιχεία, γεγονότα...)

Σε ένα συλλογισμό εξετάζουμε την ορθότητα και τη διατύπωσή του:

Ως προς τη διατύπωση οι συλλογισμοί διακρίνονται σε:

- α) υποθετικούς (μία υποθετική πρόταση)
- β) διαζευκτικούς (...ή...)
- γ) κατηγορικούς

Ένας συλλογισμός είναι ΟΡΘΟΣ:

- α) αν είναι οι προκείμενες αληθείς
- β) αν είναι έγκυρο το συμπέρασμα, δηλαδή εξάγεται με λογική αναγκαιότητα.

Πρέπει και τα δύο να ισχύουν ταυτόχρονα.

Αλλιώς ο συλλογισμός χαρακτηρίζεται **παραλογισμός** (αν είναι κατά λάθος) ή **σοφιστεία** (αν είναι επίτηδες).

Η συλλογιστική πορεία μπορεί να είναι:

- α) παραγωγική (από το γενικό στο ειδικότερο)
- β) επαγωγική (από το ειδικό στο γενικό)
- γ) αναλογική (από το ειδικό στο ειδικό => ατελής συλλογισμός).

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΣΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΤΟΥ ΔΕΚΤΗ

Ο πομπός (συγγραφέας, ομιλητής κλπ) προσπαθεί να διεγείρει συναισθήματα στο κοινό (ανησυχία, αγάπη, οργή, αγανάκτηση, μίσος, φθόνο, οίκτο, ευθύνη...).

Αυτό επιτυγχάνεται με την περιγραφή, αφήγηση, χιούμορ, ειρωνεία, συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις, εικονοπλαστικό λόγο.

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΥΘΕΝΤΙΑ

Ο πομπός επικαλείται τη θέση μιας αυθεντίας (απόφθεγμα/ρήση μεγάλου στοχαστή ή άποψη γνωστού ειδικού επιστήμονα), δηλαδή την άποψη ενός ατόμου που δίνει κύρος και ισχύ στη θέση του.

Θα πρέπει, βέβαια, η αυθεντία που επικαλείται κάποιος να είναι ειδική με το προς εξέταση ζήτημα, για να έχει η γνώμη του αποδεικτική αξία.

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΣΤΟ ΗΘΟΣ ΤΟΥ ΠΟΜΠΟΥ

Ο πομπός μιλώντας σε πρώτο πρόσωπο επικαλείται τη θετική στάση του (την ορθότητα παλαιότερης άποψής του, τη θετική του στάση, την υπευθυνότητα του κλπ) σε περιπτώσεις της ιδιωτικής και δημόσιας ζωής. Χρησιμοποιείται κυρίως στην πολιτική.

ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΟ ΗΘΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΛΟΥ

Ο πομπός ασκεί κριτική στον αντίπαλό του (στο χαρακτήρα, στις απόψεις και στην ιδιωτική ζωή του αντιπάλου, που μπορεί να φτάσει ως την προσωπική επίθεση και τη λασπολογία). Χρησιμοποιείται κυρίως στην πολιτική.

Στη ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ως μέσα πειθούς χρησιμοποιούνται:

- συνειρμός ιδεών
- αναλυτική περιγραφή και επίδειξη των ιδιοτήτων ενός προϊόντος
- επίκληση στην αυθεντία (σ' έναν ειδικό, επιστήμονα, δημοφιλές πρόσωπο)
- επίκληση στο συναίσθημα
- επίκληση στη λογική (επιχειρήματα υπέρ του προϊόντος, σοφιστικά τεχνάσματα)
- λανθάνων αξιολογικός χαρακτηρισμός (υφέρπουσα αξιολόγηση που λειτουργεί δεσμευτικά για το δέκτη)

Η ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ μεταχειρίζεται γλώσσα με:

- λεκτικό πληθωρισμό (ακυριολεξίες και ασάφειες)
- κατάχρηση επιθέτων και επιρρημάτων, κυρίως στον υπερθετικό βαθμό.
- εκφράσεις εντυπωσιασμού
- συνθηματολογικό τόνο.

**τρόπος ανάπτυξης
παραγράφων**

Μία παράγραφος μπορεί να αναπτύσσεται με:

- ✓ **Ορισμό** (δίνεται ο ορισμός μιας έννοιας)
 - ✓ **Παραδείγματα** (με τη χρήση παραδειγμάτων αναλύεται/παρουσιάζεται η θεματική περίοδος/ενότητα)
 - ✓ **Διαίρεση** (διαίρεται μια έννοια, ένα αντικείμενο στα min 2 επιμέρους τμήματά του)
 - ✓ **Σύγκριση - αντίθεση** (παρουσιάζονται δύο αντίθετες μεταξύ τους έννοιες, καταστάσεις κλπ).
 - ✓ **Αναλογία** (είναι σαν σύγκριση-ομοιότητα, σαν παρομοίωση, δύο καταστάσεων)
 - ✓ **Αίτιο - αποτέλεσμα** (η παράγραφος περιέχει και το αίτιο και το αποτέλεσμα αυτού.
- ΠΡΟΣΟΧΗ, πρέπει τα δύο στοιχεία να συνδέονται άρρηκτα και να έχουν νοηματική συνέχεια.
- ✓ **Αιτιολογία** (ουσιαστικά στο σχόλια/λεπτομέρειες αιτιολογείται η θέση που παρουσιάστηκε στη θεματική ενότητα/περίοδο)
 - ✓ **Συνδυασμός μεθόδων** (συνδυάζονται συνήθως δύο από τις ανωτέρω περιπτώσεις).

δοκίμιο άρθρο - επιφυλλίδα

ΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

είναι ένα είδος πεζού λόγου, με μέση συνήθως έκταση, που είναι δύσκολο να οριοθετηθεί, γιατί συνδυάζει στοιχεία επιστημονικού και λογοτεχνικού λόγου και παίρνει ποικίλες μορφές. Μπορούμε να πούμε ότι κινείται στο χώρο ενός συνεχούς που ορίζεται από τη μία πλευρά από τον επιστημονικό λόγο και από την άλλη πλευρά από τη λογοτεχνία.

Καλύπτει μια ευρεία θεματική (ζητήματα φιλοσοφίας, ηθικής, ιστορίας, πολιτικής, λογοτεχνίας, γλώσσας, εκπαίδευσης, καθώς επίσης και σε ζητήματα γενικού ενδιαφέροντος από το χώρο των θετικών επιστημών κτλ).

Η γλώσσα του είναι είτε δηλωτική (κυριολεκτική) είτε συνυποδηλωτική (μεταφορική) ανάλογα με το σκοπό του συγγραφέα. Χρησιμοποιούνται δε συχνά λόγιες λεκτικές επιλογές, διάφορες τεχνικές ομαλής μετάβασης (χρήση συνεκτικών μορίων και εκφράσεων, χρήση φράσεων-γεφυρών κ.λπ.), μόρια κι εκφράσεις που φανερώνουν μια στάση του συγγραφέα απέναντι στο θέμα (π.χ. πιθανώς, ενδεχομένως, βεβαίως κ.λπ.), υποτακτικός λόγος, ενώ χρησιμοποιείται συχνά προφορικότητα στην έκφραση, η οποία δεν οφείλεται στο λεξιλόγιο ούτε στη σύνταξη, αλλά προκύπτει από την οικειότητα στον τόνο και το γεγονός ότι ο δοκιμιογράφος δεν περιορίζεται αυστηρά σε ένα θέμα, όπως συμβαίνει και στην οικεία συνομιλία.

Ένα δοκίμιο μπορεί να είναι:

ΣΥΝΕΙΡΜΙΚΟ ή ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

Κινείται με βάση τους συνειρμούς του δοκιμιογράφου. Συχνά διακρίνεται για τη μετάβαση από ένα ζήτημα σε άλλο, δεν έχει ξεκάθαρο διάγραμμα. Δεν επιχειρεί τόσο να πείσει όσο να μας εκθέσει την άποψη του δοκιμιογράφου. Περιδιαβάξει ελεύθερα στο χώρο των ιδεών, πάνω σε ένα θέμα και εκφράζει τις προσωπικές παρατηρήσεις, εκτιμήσεις και προβληματισμούς του που αντλεί από τη γενική πείρα της ζωής του. Η έμφαση δεν δίνεται τόσο στην πειθώ, όσο στην πληροφόρηση και στην τέρψη

Η γλώσσα είναι έντονα λόγια (συνήθως χρησιμοποιείται και το ίσως το α' ενικό πρόσωπο). Γίνεται κυρίως επίκληση στο συναίσθημα, ενώ κυριαρχεί η ποιητική λειτουργία της γλώσσας.

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ή ΔΟΚΙΜΙΟ ΠΕΙΘΟΥΣ

Έχει αυστηρή λογική οργάνωση. Παρατίθενται επιχειρήματα που διασαφηνίζουν την κύρια ιδέα ή αποδεικνύουν τη θέση που διατυπώθηκε στον πρόλογο. Ο δοκιμιογράφος κρίνει ή προσπαθεί να εκλαϊκεύσει επιστημονικά θέματα, διασαφηνίζοντας κάποια σημεία που δεν είναι κατανοητά, να μεταδώσει γνώσεις φιλτραρισμένες μέσα από τη δική του προσωπικότητα, να πληροφορήσει και τελικά να πείσει. Ο δοκιμιογράφος χρησιμοποιεί περισσότερο τις γνώσεις παρά τη φαντασία του, τη δεξιότητα τεκμηρίωσης των ιδεών του παρά τη συναισθηματική φόρτισή τους.

Γίνεται κυρίως επίκληση στη λογική ή στην αυθεντία. Κυριαρχεί η λογική σε σχέση με το συναίσθημα. Κυριαρχεί η αναφορική λειτουργία της γλώσσας. Η γλώσσα είναι κυριολεκτική, σαφής και ακριβής. Το ύφος του αποδεικτικού δοκιμίου είναι αντικειμενικό, χωρίς πρόθεση να εντυπωσιάσει, αλλά να πείσει για τη λογική ορθότητα των συλλογισμών. Κυριαρχεί ο διδακτικός τόνος.

ΤΟ ΑΡΘΡΟ

- ≈ δημοσιεύεται σε εφημερίδα ή σε περιοδικό και στο οποίο, αναπτύσσονται θέματα γενικού ενδιαφέροντος.
- ≈ έχει μικρή σχετικά έκταση.
- ≈ το θέμα του είναι πάντα επίκαιρο
- ≈ το ύφος του είναι συνήθως απλό, ώστε να γίνεται κατανοητό από το ευρύ κοινό.
- ≈ κυριαρχεί η αναφορική λειτουργία της γλώσσας
- ≈ επικρατεί η τριτοπρόσωπη διατύπωση που προσδίδει αντικειμενικότητα
- ≈ κινείται στο χώρο της ερμηνευτικής δημοσιογραφίας

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

- ≈ είναι μεταξύ δοκιμίου και άρθρου, σύντομου δοκιμιακού άρθρου, με θέμα, συνήθως, φιλολογικό, επιστημονικό, καλλιτεχνικό ή πολιτικό και γράφεται από πρόσωπο ειδικό στο θέμα.
- ≈ οι παρατηρήσεις και οι σκέψεις είναι διαχρονικού χαρακτήρα και γενικότερου ενδιαφέροντος (γί' αυτό θεωρείται κείμενο δοκιμιακού χαρακτήρα)
- ≈ διακρίνεται από το άρθρο γιατί δεν έχει έντονα επικαιρικό χαρακτήρα.
- ≈ αφορμάται από ένα θέμα επικαιρικού χαρακτήρα και προχωρεί σε παρατηρήσεις, σκέψεις διαχρονικού χαρακτήρα ανιχνεύοντας την αιτιολογία του φαινομένου.
- ≈ η γλώσσα είναι συνήθως είναι δηλωτική (αλλά και συνυποδηλωτική πολλές φορές)
- ≈ το ύφος είναι σοβαρό.
- ≈ στόχος η πληροφόρηση των αναγνωστών αλλά και ο προβληματισμός.

σχηματικά οι διαφορές άρθρου - δοκιμίου - επιφυλλίδας

άρθρο	δοκίμιο	επιφυλλίδα
έχει επικαιρικό χαρακτήρα	έχει χαρακτήρα διαχρονικό και πανανθρώπινο	η επικαιρότητα είναι η αφορμή, έχει διαχρονικό χαρακτήρα
στο χώρο της ερμηνευτικής δημοσιογραφίας ή επιστήμης, απέχει από τη λογοτεχνία	ανάμεσα σε επιστήμη και λογοτεχνία ή φιλοσοφία	θέματα επιστημονικού και φιλοσοφικού ενδιαφέροντος
απρόσωπο και αντικειμενικό ύφος	προσωπικό και οικείο ύφος	προσωπικό και οικείο ύφος
κυριαρχεί η αναφορική λειτουργία της γλώσσας	χρήση δηλωτικής αλλά και συνυποδηλωτικής γλώσσας	χρήση δηλωτικής αλλά και συνυποδηλωτικής γλώσσας
είναι συνήθως συντομότερο από ένα δοκίμιο	έχει μέση έκταση	έχει έκταση άρθρου
έχει πάντα τίτλο	συνήθως τιτλοφορείται	έχει πάντα τίτλο

οργάνωση λόγου, χρήση σημείων στίξης

Χρήση Ερωτήσεων

- ✓ μπορούν είτε να είναι ρητορικές είτε να τίθενται στον πρόλογο (και να απαντούνται παρακάτω)
- ✓ προσδίδουν αμεσότητα και ζωντάνια στο κείμενο
- ✓ ευαισθητοποιούν και να αφυπνίζουν το αναγνωστικό κοινό
- ✓ καθιστούν τους αναγνώστες κοινωνούς των προβληματισμών του

Χρήση παρενθέσεων

≈ Λειτουργούν επεξηγηματικά – συμπληρωματικά και διευκρινίζουν έννοιες - όρους, ώστε να γίνουν κατανοητές από τους αναγνώστες και να αποφευχθεί κάθε παρερμηνεία. Ωστόσο, ο συγγραφέας θεωρεί καλό να διασαφηνίσει έναν όρο ή μια ιδέα, αλλά δεν κρίνει τη διασαφήνιση τόσο σημαντική ώστε να την εντάξει στον κύριο κορμό του κειμένου.

Χρήση εισαγωγικών

- ✓ Σε περίπτωση μεταφοράς αυτούσιας έκφρασης τρίτου προσώπου.
- ✓ Για να ξεχωρίσουν λέξεις, φράσεις και ρητά που δεν ανήκουν στη συνηθισμένη γλώσσα (πχ ειρωνεία, μεταφορικές εκφράσεις, λαϊκές ή αγοραίες λέξεις κι εκφράσεις).
- ✓ Για να δηλωθεί ότι η λέξη εντός εισαγωγικών χρησιμοποιείται με ειδική σημασία.

Χρήση α' ενικού προσώπου

- παρουσιάζει καθαρά προσωπικές θέσεις του συγγραφέα
- εκφράζει προσωπικά βιώματα
- διαφοροποιείται από τους υπόλοιπους ανθρώπους

Χρήση α' πληθυντικού προσώπου

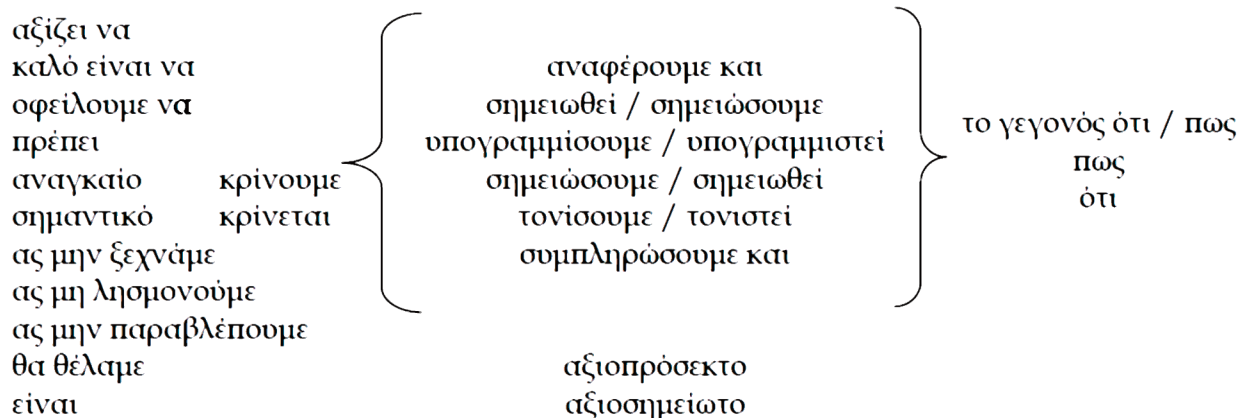
≈ Ο συγγραφέας ενσωματώνει τον εαυτό του στο σύνολο, θέτει τον εαυτό του δίπλα στον αναγνώστη. Δίνει μία οικουμενική/πανανθρώπινη διάσταση στο λόγο του, στις παρατηρήσεις του (ίσως απλά να αποδέχεται απόψεις που επικρατούν στο ευρύ κοινό). Ταυτόχρονα, προσδίδει αμεσότητα και τόνο οικειότητας στο κείμενό του.

χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου

- χρήση ειδικού επιστημονικού λεξιλογίου
- προσεκτική τεκμηρίωση μιας άποψης με έγκυρα επιστημονικά δεδομένα.
- κριτική στάση απέναντι στη βιβλιογραφία, επιδίωξη της αντικειμενικότητας.
- σαφήνεια και ακρίβεια στη διατύπωση.
- αυστηρή λογική οργάνωση του κειμένου.
- οι αξιολογικές κρίσεις και τα τεκμήρια είναι ευδιάκριτα.
- επίκληση στη λογική

διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις

αντίθεση-εναντίωση	προσθήκη	επεξήγηση	σκοπός
ωστόσο από την άλλη (πλευρά) αντίθετα/αντιθέτως	επιπρόσθετα παράλληλα ταυτόχρονα	δηλαδή με άλλα λόγια με βάση όσα είπαμε προηγούμενως	προκειμένου να με σκοπό να με στόχο να
όμως, ενώ μολονότι ειδάλλως εξάλλου / άλλωστε	ακόμη επιπλέον/επίσης συμπληρωματικά	αποτέλεσμα αποτέλεσμα αυτού είναι με αποτέλεσμα να ώστε ως συνέπεια κατά συνέπεια	
συμπέρασμα			
συμπερασματικά συνοψίζοντας	επιλογικά		

Σημείωση 1: οι διαρθρωτικές φράσεις καλό είναι να συνδυάζονται με τις λέξεις του α' πίνακα και να τίθενται στην αρχή των παραγράφων, ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη συνοχή του κειμένου μας.

Σημείωση 2: καλό είναι αποφεύγεται η μονότονη χρήση του α' πληθυντικού (επειδή προσθέτει υπερβολική οικειότητα), αλλά και η μονότονη χρήση των απρόσωπων ρημάτων (γίνεται βαρύ το κείμενο). Προτείνεται η εναλλαγή α' πληθυντικού και απρόσωπων ρημάτων. Σε ομιλία, ωστόσο, το α' πληθυντικό προσφέρει οικειότητα και σύνδεση με το κοινό/ζωντάνια στο κείμενο και προφορικότητα.

Σημείωση 3: στο εσωτερικό των παραγράφων μπορούν να χρησιμοποιούνται οι λέξεις του α' πίνακα, αλλά πρέπει να προσέχουμε την αποφυγή των επαναλήψεων.

Ο Δήμος Χλωπτσιούδης σπούδασε Ιστορία και εργάζεται ως φιλόλογος.

Ανήσυχος πολιτικά και κοινωνικά δραστηριοποιείται
ως ενεργός πολίτης στα κοινωνικά κινήματα
της Δυτικής Θεσσαλονίκης.

Διατηρεί το κοινωνικής και πολιτικής κατεύθυνσης ιστολόγιο *ο δέιμος του πολίτη*, όπου αρθρογραφεί για σύγχρονα κοινωνικά και πολιτικά αδιέξοδα, και το ιστολόγιο *στη χώρα των κανιβάλων*, όπου δημοσιεύονται ολοκληρωμένες εργασίες και δοκίμιά του. Πουήματα και πεζογραφήματά του δημοσιεύονται στον ιστότοπο *ποιητικές διαδρομές*

Έχει συγγράψει ιστορικές και κοινωνικές μελέτες, ενώ άρθρα του έχουν δημοσιευθεί στα *Ενθέματα* της Κυριακάτικης Αυγής, στο *txs.gr*, το *schooltime.gr*, το *protagon.gr* το *eklogika.gr* κ.α.

Έργα του που έχουν εκδοθεί είναι:
το πολιτικό δοκίμιο «η δημαγωγία της *δημοκρατίας*» (2009),
η δοκιμιακή μελέτη «Τοπική Αυτοδιοίκηση, προοπτικές
ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών» (2011),
η συλλογή δοκιμίων «7 δοκίμια» (2013)
και η ποιητική συλλογή «η οργή της πεταλούδας» (2013)

Χλωπτσιούδης Δήμος
Έκφραση - Έκθεση Γ' Λυκείου
σχεδιαγράμματα εκθέσεων

ISBN: 978-618-80632-9-7
© Χλωπτσιούδης Δήμος
© schooltime.gr
Οκτώβριος 2013

εκδόσεις: schooltime.gr
e-mail: info@schooltime.gr
url: www.schooltime.gr

εκδοτική επιμέλεια: Δήμος Χλωπτσιούδης
e-mail: chldimos@gmail.com
url: http://chldimos.blogspot.com

Τα ψηφιακό σχολικό βοήθημα διανέμεται δωρεάν αποκλειστικά από τον ψηφιακό τόπο του schooltime.gr.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή περιληπτική), με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό ή άλλο, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη και τη σύμφωνη γνώμη του συγγραφέα.

ISBN: 978-618-80632-9-7

schooltime.gr